ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ ΣΕΛΙΔΕΣ 36
ΕΤΟΣ Α'. Νο 177 ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 2.50 ΠΕΜΠΤΗ 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1927 ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7 ΑΡ. ΤΗΛΕΦ. 9[illegible]

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡΧ. 112.000.000
83 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ
10 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΤΩι ΕΞΩΤΕΡΙΚΩι
(ἐν Ἀμερικῇ, Ἀγγλίᾳ, Αἰγύπτῳ, Κύπρῳ καὶ Ἀλβανίᾳ)
ΠΥΚΝΟΤΑΤΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ
Καταθέσεις εἰς Δραχμὰς καὶ Συνάλλαγμα ἐπὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ.
ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

Ι. ΛΟΥΪΖ
Χειρουργος ὀδοντοιατρ
Ἐπὶ τετραετίαν εἰς Π
δάσας. Ὀλιγοήμερος κα
ραπεία παθήσεων στόμα
των. Οὐλήτιδας, δυσοσμ
rhee ταχέως. 51, Γ' Σε

ΒΟΤΡ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤ
ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠ
Μετοχικὸν Κεφά
Ἀποθεματικὸν δρχ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑ
Ἀθηνᾶς

ΚΩΝΣΤ. Α. ΠΟΥΡΝΑ
ΙΑΤΡΟΣ
Νοσήματα Παθολογικ
γικά. Νέα Διεύθυνσις:
117. Δέχεται 8—9 π.μ.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΜΠΑΞΕΡ
ΟΔΟΣ ΜΙΧΑΗΛ ΝΟΜΙΚΟΥ 16 (ΠΑΡΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ) ΛΥΣΣΙΑΤΡΕΙΟΝ
ΜΕΓΑ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΝ εἰς μεγαλοπρεπέστατον κτίριον ἐντὸς πευκοφύτου κήπου 3.000 τετραγ. μέτρων, μὲ ἐσωτερικοὺς καθηγητάς, παιδαγωγούς, διδασκάλους Σουηδικῆς Γυμναστικῆς, εἰδικοὺς τοῦ Βόλεϋ Μπὼλ καὶ λοιπῶν ἀθλητικῶν παιδιῶν.
ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ:
1) ΤΡΙΤΑΞΙΟΝ ΑΝΩΤΑΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗΝ ΣΧΟΛΗΝ διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας Κλασικήν, Φιλοσοφικήν, Ἐμπορικήν, τελείαν Ἀγγλικὴν μόρφωσιν, καὶ ἐγγραφὴν εἰς τὰ Ἀγγλικὰ Πανεπιστήμια.
2) ΤΕΤΡΑΤΑΞΙΟΝ ΜΕΣΗΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗΝ ΣΧΟΛΗΝ ΑΝΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΗΝ, διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ λάβωσιν πτυχίον ἰσότιμον τῶν Δημοσίων Ἐμπορικῶν Σχολῶν.
3) ΠΛΗΡΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΑΝΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟΝ, διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Πανεπιστήμιον, μετὰ τελείας ἐκμαθήσεως τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης, ἀρτίαν μόρφωσιν χαρακτῆρος καὶ ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν.
4) ΤΜΗΜΑΤΑ διαφόρων ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ καὶ λοιπῶν μαθημάτων Ἀγγλιστὶ καὶ Γαλλιστί.
ΕΙΣ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΑΙ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΑΙ.
Ἐγγραφαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου.
Ἔναρξις μαθημάτων 15 Σεπτεμβρίου.
Τῷ αἰτοῦντι ἀποστέλλεται Κανονισμὸς τῆς Σχολῆς.

ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙ
Α. ΑΡΝΕΛΛΟΥ
(ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ—ΑΧΑΡΝΩΝ)
ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ: ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΝ, ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ &
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ

ΛΑΪΚΗ ΑΠΟΘΗΚΗ
ΔΑΜΙΑΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ
ΑΘΗΝΑΙ: ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ 44
ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΗ
ΦΘΗΝΙΑ ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ
ΤΑΠΗΤΕΣ-ΜΟΥΣΑΜΑΔΕΣ
Κιλίμια, διάδρομοι, ψάθες, ὑφάσματα παντὸς εἴδους, δι' ἔπιπλα καὶ κουρτίνες, κοντάρια, κουρτίνες, στόρια, κουρτινάκια, τραπεζομάνδηλα, μπάντες, ντιβάνια, μαξιλάρια, χαρτιὰ ταπετσαρίας κτλ.
ΧΟΝΔΡΙΚΩΣ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΩΣ

ΚΡΕΜΑ ΕΝΤΕ
(EDELWEIS
Ἀσυναγώνιστος εἰς
σδιδη εἰς τ προσω
δέρμα δροσερότητα,
ὡραιότητα. Ζητήσατε
κεντρικὰ φαρμακεῖα.
Γενικὴ πρακτο
φαρμακεῖον
Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ

ΓΕΩΡΓ. Ν. ΜΟΥ
Ἰατρὸς Δερματολόγος
τίαν Ἐπιμελητὴς τῆς
νικῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ.
τεινοῦ. Δέχεται καθ'
Κεφαλληνίας
Ὧραι 8—10 π.μ. καὶ

Δόντια ποὺ φανερώνονται σ' ἕνα χαμόγελο σὰν διπλῆ σειρὰ μαργαριταριῶν, ἀποκτῶνται μόνον μὲ τὴν
ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ ΣΜΑΛΤΟΔΟΝΤ
PUBLIBURO

ΖΩΝΑΙ - ΚΟΡΣΕΔΕΣ - MAILLOTS
ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ
Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ (Ὁμόνοια).

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟ
ΜΕΤΑ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ
ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
Γωνία Γεωργίου Α' καὶ Νοταρᾶ 68
(Ἔτος Ἱδρύσεως 1904)
ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ 8-12
Ὁ ἀναλυτικὸς κανονισμὸς σχολῆς καὶ οἰκοτρο
ἀποστέλλεται δωρεάν.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ δύο δωμάτια καὶ κουζίνα. Πληροφορίαι στὰ γραφεῖα μας.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ δύο δωμάτια καὶ κουζίνα. Πληροφορ
Γραφεῖα μας, Λέκκα 7.

ΔΡΑΓΑΤΣΕΙΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ. Ἀπὸ 25ετίας λειτουργοῦν δέχεται μαθητὰς καὶ
τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου, Ἑλληνικοῦ καὶ Γυμνασίου, ἐξωτερικούς, ἡμιτροφίμους κα
ρικούς. Οἰκοτροφεῖον τέλειον. Ἐπίβλεψις πατρική. Ζητήσατε Κανονισμόν. Φιλελλ
Αἱ ἐγγραφαὶ ἤρχισαν. Μαθήματα τῇ 15ῃ Σεπτεμβρίου. Διευθυντὴς ΙΑΚ. Χ. ΔΡΑΓΑΤΣΗΣ.

ΕΝΑ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΤΟΥ ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΛΣΤΟΪ

Ο ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΥΚΑΣΟΥ

Στὸν στρατὸ τοῦ Καυκάσου ὑπηρετοῦσε ὡς ἀξιωματικὸς κάποιος εὐπατρίδης. Τὸν ἔλεγαν Τζιλίν. Μιὰ μέρα ἐπῆρε ἕνα γράμμα ἀπὸ τὸ σπίτι του. Ἡ μητέρα του τοῦ ἔγραφε:

«Ἐγέρασα καὶ ποθῶ, προτοῦ πεθάνω, νὰ ξαναϊδῶ τὸ ἀγαπημένο μου παιδί. Ἔλα νὰ μ' ἀποχαιρετήσῃς. Ἔλα νὰ μὲ θάψῃς μὲ τὰ χέρια σου κι' ὅταν θὰ βρίσκωμαι πιὰ στὸν τάφο, ξαναγύρισε στὴν ὑπηρεσία σου. Σοῦ βρῆκα μιὰ ἀρραβωνιαστικιά. Εἶνε καλὴ καὶ ἔξυπνη, ἔχει καὶ περιουσία. Μπορεῖ νὰ σοῦ ἀρέσει... Θὰ τὴν παντρευθῇς καὶ θὰ μείνῃς γιὰ πάντα πιὰ ἐδῶ...»

Ὁ Τζιλὶν ἐδίστασε γιὰ μιὰ στιγμή. Πραγματικὰ ἡ μητέρα του ἄρχιζε νὰ παραγερνάῃ. Μπορεῖ καὶ νὰ μὴν τὴν ξανάβλεπε πιά. Ἔπρεπε νὰ πάῃ ἐκεῖ πέρα καὶ ἡ νέα ποὺ τοῦ προξένευε ἦταν τοῦ γούστου του, μποροῦσε καὶ νὰ τὴν παντρευθῇ.

Ἐπῆγε, βρῆκε τὸν συνταγματάρχη του, ζήτησε κ' ἐπῆρε ἄδεια, ἀποχαιρέτησε τοὺς συναδέλφους του, ἀγόρασε στοὺς στρατιῶτες του τέσσερες κουβάδες ρακὶ γιὰ μπενετάδες καὶ ἑτοιμάσθηκε γιὰ νὰ φύγῃ.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὁ Καύκασος βρισκόταν σ' ἐμπόλεμη κατάστασι. Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐταξείδευαν οὔτε μέρα οὔτε νύχτα. Μόλις ἕνας Ρῶσσος ἔβγαινε ἢ ἀπομακρυνόταν ἀπὸ τὰ φρούρια οἱ Τάταροι τὸν ἐσκότωναν ἢ τὸν ἔπερναν μαζί τους ἐπάνω στὰ βουνά. Δυὸ φορὲς λοιπὸν τὴν ἑβδομάδα, φρουρὰ ἀπὸ στρατιῶτες γύριζε ἀπὸ φρούριο σὲ φρούριο, πέρνοντας μαζί της καὶ τοὺς ταξειδιῶτες ποὺ ὁδοιποροῦσαν.

Ἡ ἱστορία ποὺ διηγούμεθα συνέβη τὸ καλοκαῖρι.

Τὴν αὐγὴ τῆς ἡμέρας ποὺ θὰ ξεκινοῦσε ὁ Τζιλίν, ἡ φρουρὰ ποὺ θὰ τὸν συνώδευε συγκεντρώθηκε ἔξω ἀπὸ τὸ φρούριο, καὶ σὲ λίγο δόθηκε τὸ πρόσταγμα τῆς ἐκκινήσεως. Ὁ Τζιλὶν ἐπήγαινε ἔφιππος. Πίσω ἀκολουθοῦσε ἕνα κάρρο ποὺ κουβαλοῦσε τὶς ἀποσκευές του.

Εἶχαν νὰ κάνουν 20 βέρστσια (22 χιλ.) καὶ ἡ συνοδεία προχωροῦσε ἀργά. Ἄλλοτε ἐστάθμευαν στὸ δρόμο οἱ στρατιῶτες γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν κι' ἄλλοτε ἔσπαγε καμμιὰ ρόδα ἢ κάποιο ἄλογο σταματοῦσε καὶ τότε στεκόντουσαν ὅλοι κ' ἐπερίμεναν.

Ὁ Τζιλὶν προχωρῶντας σιγὰ πάνω στ' ἄλογό του σκεφτόνταν: «Γιατὶ νὰ μὴν πάω μόνος μου χωρὶς τοὺς στρατιῶτες. Τὸ ἄλογό μου εἶνε καλὸ καὶ ἂν ἀκόμη πέσω ἐπάνω σὲ Ταταρους θὰ ξεφύγω καλπάζοντας».

Εἶχε σταματήσει ἐν τῷ μεταξὺ κι' ἐσκέφτονταν τί νὰ κάμῃ, ἦταν κάπως διστακτικὸς ὅταν ἔξαφνα προχώρησε πρὸς τὸ μέρος του ἕνας ἄλλος ἀξιωματικὸς ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε:

Στὸ τέλος ὁ Τζιλίν, ἀναγκάστηκε νὰ σηκώσῃ τὸν Κοστιλὶν στοὺς ὤμους του...

— Πᾶμε μόνοι, Τζιλίν; Δὲν ἀντέχω πιά. Πεινῶ, θέλω νὰ φάω κάτι καὶ λυώνω συγχρόνως ἀπὸ τὴν ζέστη. Τὸ πουκάμισό μου εἶνε μούσκεμμα.

Ὁ ἀξιωματικὸς ποὺ τοὖπε τὰ λόγια αὐτὰ ἦταν ὁ Κοστιλίν, ἕνας ἄνδρας χονδρός, βαρύς, κατακόκκινος καὶ καταϊδρωμένος!

Ὁ Τζιλὶν σκέφθηκε λίγο καὶ ὕστερα τὸν ρώτησε:

— Τὸ ὅπλο σου εἶνε γεμάτο;

— Εἶνε γεμάτο.

— Τότε, πᾶμε! Ἀλλὰ ὑπὸ τὸν ὅρο ὅτι δὲν θὰ χωρισθοῦμε ὁτιδήποτε κι' ἂν συμβῇ. Σύμφωνοι;

— Σύμφωνοι.

Ἔτσι ξεκίνησαν μαζύ, προχώρησαν μπρὸς ἀπ' τὴ συνοδεία κι' ἄρχισαν νὰ βαδίζουν μέσα στὴ στέππα. Συνωμιλοῦσαν γιὰ διάφορα πράγματα καὶ συγχρόνως ἐρευνοῦσαν μὲ τὸ βλέμμα γύρω τους. Ὅταν τέλος ἐτελείωσε ἡ στέππα καὶ ὁ δρόμος περνοῦσε ἀνάμεσα σὲ βουνά, ὁ Τζιλὶν εἶπε:

— Πρέπει ν' ἀνεβῶ ἐπάνω στὸ βουνὸ γιὰ νὰ ρίξω μιὰ ματιὰ γύρω.

Τὸ ἄλογο τοῦ Τζιλὶν ἦταν ἄλογο κυνηγιοῦ καὶ σὰν νὰ εἶχε φτερὰ τὸν ἀνέβασε στὸν ἀνήφορο. Μόλις ἐπήδησε κάτω ἀπὸ τὸ ἄλογό του κι' ἐκύτταξε μπροστά του ὁ ἀξιωματικός, εἶδε σὲ μικρὴ ἀπόσταση μερικοὺς Ταταρους ποὺ περίμεναν καβάλλα στ' ἄλογά τους. Ἦσαν περίπου τριάντα ἄνδρες.

Ὁ Τζιλὶν μόλις τοὺς εἶδε θέλησε νὰ γυρίσῃ πίσω, ἀλλὰ οἱ Τάταροι τὸν εἶχαν ἀντιληφθῇ. Ὥρμησαν κατεπάνω του καὶ ἐνῷ ἐκάλπαζαν ἐτράβηξαν συγχρόνως τὰ τουφέκια τους καὶ τὰ χατζάρια τους. Ὁ Τζιλὶν διηύθυνε τὸ ἄλογό του πρὸς τὸ μέρος τοῦ συντρόφου του καὶ τοῦ φώναξε:

— Τοίμασε τὸ ὅπλο σου Κοστιλίν!...

Μὰ ὁ Κοστιλὶν ἀντὶ νὰ ἑτοιμασθῇ νὰ πολεμήσῃ, χτύπησε τ' ἄλογό του κι' ἄρχισε νὰ φεύγῃ.

Ὁ Τζιλὶν εἶδε ὅτι ἦταν χαμένος. Μόνος του, μὲ τὸ σπαθί του δὲν μποροῦσε τίποτε νὰ κάνῃ. Γύρισε τότε τ' ἄλογό του πίσω, πρὸς τὴ συνοδεία τῶν στρατιωτῶν ἐλπίζοντας νὰ σωθῇ.

Εἶδε ἓξ Ταταρους νὰ ὁρμοῦν γιὰ νὰ τοῦ κόψουν τὸ δρόμο. Τὸ ἄλογό του ἦταν καλό, ἀλλὰ καὶ τὰ δικά τους ἦταν πιὸ γρήγορα. Τότε ὁ Τζιλὶν ἀποφάσισε νὰ σταματήσῃ καὶ νὰ γυρίσῃ πάλι πίσω. Ἀλλὰ τὸ ἄλογό του εἶχε πάρει δρόμο καὶ δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ τὸ κρατήσῃ. Ἐπετοῦσε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τοὺς Ταταρους ποὺ περίμεναν νὰ τοῦ κόψουν τὸ δρόμο...

Ὁ Τζιλὶν εἶδε νὰ τὸν φθάνῃ ἕνας ἀπ' αὐτούς, μὲ κόκκινη γενειάδα, καβάλλα σ' ἕνα θαυμάσιο ἄσπρο ἄλογο.

— Τὸ ὅπλο σου ἢ χάθηκες! τοῦ φώναξε ὁ Τάταρος.

Ὁ Τζιλὶν μολονότι μικρόσωμος ἦταν παλληκάρι. Ἐτράβηξε τὸ σπαθί του καὶ ὥρμησε κατ' ἐπάνω στὸν κοκκινογένη Τάταρο. «Ἢ θὰ τὸν ἀναποδογυρίσω μὲ τὸ ἄλογό μου ἢ θὰ τὸν σκοτώσω μὲ τὸ σπαθί μου», σκέφθηκε. Μὰ ἔξαφνα οἱ Τάταροι ἐπυροβόλησαν ἐναντίον του καὶ ἐχτύπησαν τὸ ἄλογό του. Τὸ ζῶο ἔπεσε πλακώνοντας καὶ τὸ ἕνα του πόδι. Ὁ Τζιλὶν θέλησε νὰ ξεφύγῃ, ἀλλὰ ἐν τῷ μεταξὺ δύο Τάταροι ρίχτηκαν ἐπάνω του.

Μολαταῦτα κατώρθωσε νὰ πηδήσῃ ὄρθιος καὶ νὰ ξεφύγῃ ἀπ' τὰ χέρια τους ἀλλὰ συγχρόνως τρεῖς ἄλλοι ποὖχαν πηδήσει κάτω ἀπ' τ' ἄλογά τους ἄρχισαν νὰ τὸν χτυποῦν μὲ τὰ κοντάκια τους. Τὰ μάτια τοῦ Τζιλὶν θόλωσαν... Ἐκλονίσθηκε... Οἱ Τάταροι τὸν ἔπιασαν, ἔβγαλαν ἀπὸ τὶς σέλες τους ἐφεδρικὰ λουριά, τοῦ ἔδεσαν σφιχτὰ τὰ χέρια πίσω ἀπὸ τὴν πλάτη καὶ τὸν ἐφόρτωσαν πάνω σ' ἕνα ἄλογο. Ἐπῆραν ὕστερα τὸ χνουδωτὸ καλπάκι του, τοῦ ἔβγαλαν τὶς μπότες του καὶ ἔσχισαν ὅλα τὰ φορέματά του.

Ἕνας Τάταρος ἐπλησίασε τὸ ἄλογό του ποὺ σπάραζε ἀκόμα, ἔβγαλε τὸ μαχαῖρι του, ἔκοψε τὸν λαιμὸ τοῦ ζώου, ἔπειτα ἔβγαλε τὴν σέλα του καὶ τὴν ἐπῆρε.

Ἔπειτα ἀπ' ὅλα αὐτὰ ὁ Τάταρος μὲ τὴν κόκκινη γενειάδα πήδησε στ' ἄλογό του. Οἱ σύντροφοί του τοῦ φόρτωσαν πισωκάπουλα τὸν Τζιλίν, καὶ γιὰ νὰ μὴν πέσῃ τὸν ἔδεσαν σφιχτὰ στὴν ζώνη τοῦ κοκκινογένη καὶ καλπάζοντας ἔφθασαν σὲ λίγο στὸ χωριὸ τῶν Τατάρων.

Σὲ λίγο ἕνας ὑπηρέτης ἔφερε δυὸ παράξενες κούφιες ξύλινες θῆκες στερεωμένες μεταξύ τους μὲ σιδερένιους κρίκους. Στὴν κάθε μιὰ ἀπ' αὐτὲς ἔβαλαν τὰ πόδια τοῦ Τζιλὶν καὶ ἔτσι καταδικασμένον σὲ τελεία ἀκινησία τὸν ἔρριξαν μέσα σ' ἕνα ὑπόστεγο κι' ἔκλεισαν τὴν πόρτα.

Ὅλην τὴν νύχτα ὁ Τζιλὶν δὲν μπόρεσε νὰ κοιμηθῇ. Ἀπὸ μιὰ στενὴ χαραμάδα εἶδε τέλος τὸ φῶς τῆς αὐγῆς. Ἐδιψοῦσε τρομερά. Μὰ κανεὶς δὲν φαινόταν. Ἔπειτα ἀπὸ ὥρα εἶδε ν' ἀνοίγῃ ἡ πόρτα τοῦ ὑποστέγου καὶ νὰ μπαίνῃ μέσα ὁ Κοκκινογένης Τάταρος μ' ἕναν ἄλλον πιὸ κοντὸν καὶ πιὸ μελαχροινό. Ὁ τελευταῖος ἦταν πολὺ καλοντυμένος. Φοροῦσε μεταξωτὸ κοντὸ φόρεμα βαθυγάλαζο, μὲ χρυσὸ σειρῆτι, ἀσημένιο μαχαῖρι στὴν ζώνη, κόκκινα ἀσημοστολισμένα παπούτσια ἀπὸ μαροκινὸ δέρμα κι' ἐπάνω ἀπ' αὐτὰ μπότες πιὸ χοντρές.

Ὁ Τζιλὶν μὲ μορφασμοὺς καὶ χειρονομίες ἔδειξε πὼς ἤθελε νὰ πιῇ.

Ὁ μελαχροινὸς Τάταρος κατάλαβε, χαμογέλασε, βγῆκε στὴν πόρτα κι' ἐφώναξε :

— Ντινά !...

Μιὰ μικρὴ κόρη ἔφτασε τρεχάτη. Ἦταν μικροκαμωμένη, ἀδύνατη, ὡς 13 ἐτῶν. Τὸ πρόσωπό της ἔμοιαζε μὲ τοῦ μελαχροινοῦ Τατάρου. Ἦταν ἡ κόρη του. Φοροῦσε κι' αὐτὴ πλούσια φορέματα, μακρὺ μπλὲ πουκάμισο, μὲ φαρδυὰ μανίκια καὶ κόκκινες κορδέλες, παντελόνι, παπούτσια ἀπὸ μαροκινὸ δέρμα κι' ἐπάνω ἀπὸ αὐτὰ μπότες πιὸ χονδρές, μὲ ψηλὰ τακούνια. Στὸν λαιμό της κρεμόταν ἕνα περιδέραιο ἀπὸ Ρωσσικὰ μισὰ ρούβλια καὶ στὸ κεφάλι φοροῦσε μιὰ κορδέλα μὲ μετάλλινες πλάκες κι' ἕνα ἀσημένιο ροῦβλι στὴ μέση. Εἶχε μαῦρα μάτια καὶ νόστιμο πρόσωπο.

Ὁ πατέρας της τῆς ἔδωσε ἀμέσως κάποια διαταγὴ κι' αὐτὴ ἔφυγε τρεχάτη σὲ λίγο μ' ἕνα δοχεῖο γεμάτο νερό, γονάτισε καὶ τῶδωσε στὸν αἰχμάλωτο κυτάζοντάς τον κατάματα, ἐλεύθερα, μὲ ἀφέλεια...

Ὕστερα οἱ δυὸ Τάταροι μὲ τὴ Ντινὰ ἔφυγαν κλείνοντας πίσω τους τὴν πόρτα.

Σὲ λίγο μπῆκε στὸ ὑπόστεγο ἕνας ὑπηρέτης Τάταρος, ἀπ' τὸν βόρειο Καύκασο, ἐπῆρε τὸν Τζιλὶν ποὺ κούτσαινε καὶ τὸν ἐπῆγε ἔξω ἀπὸ ἕνα σπίτι, στὴν πόρτα τοῦ ὁποίου βρισκόντουσαν τρία ἄλογα σελωμένα. Πλάϊ στ' ἄλογα περίμενε ὄρθιος ὁ μελαχροινὸς Τάταρος. Μόλις ὁ Τζιλὶν πλησίασε τὸν πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἔμπασε σ' ἕνα κομψὸ δωμάτιο. Ἐπάνω σὲ μαλακά, πλούσια ντιβάνια ἦσαν καθισμένοι ὁ κοκκινογένης Τάταρος καὶ τρεῖς ἄλλοι.

Ὁ μελαχροινὸς Τάταρος ποὺ συνώδευε τὸν Τζιλὶν κάθησε μαζύ τους κι' ἄρχισε νὰ τρώῃ ὅπως κι' αὐτοὶ παξιμάδια ἀπὸ κεχρί, ἀλειμμένα μὲ βούτυρο γελαδινὸ λυωμένο μέσα σ' ἕνα κύπελο. Ἔπιναν μπύρα ταταρικη κι' ἀντὶ πηρουνιῶν χρησιμοποιοῦσαν τὰ δάχτυλά τους ! Τὰ χέρια τους ἦσαν γεμάτα βούτυρο.

Οἱ Τάταροι μόλις εἶδαν τὸν αἰχμάλωτό τους, κρυφομίλησαν λίγο μεταξύ τους κ' ἔπειτα ἕνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς εἶπε Ρωσσικὰ στὸν Τζιλίν, δείχνοντάς του τὸν κοκκινογένη :

— Ὁ Καζὶ—Μωχαμὲτ ποὺ σ' ἔπιασε αἰχμάλωτο σ' ἐπούλησε στὸν Ἀμπτοὺλ Μουράτ ! Τοὔδειξε συγχρόνως τὸν μελαχροινὸ Τάταρο καὶ συνέχισε: Τώρα ὁ Ἀμπτοὺλ Μουρὰτ εἶνε ὁ ἀφέντης σου... Ἀκοῦς ;...

Ὁ Τζιλὶν δὲν ἀποκρίθηκε τίποτε.

Τότε μίλησε ὁ Ἀμπτοὺλ Μουρὰτ καὶ ὁ διερμηνέας μετέφρασε τὰ λόγια του :

— Ὁ ἀφέντης μου, ὁ Ἀμπτοὺλ Μουράτ, σὲ διατάσσει νὰ γράψῃς ἕνα γράμμα στὸ σπίτι σου νὰ σοῦ στείλουν λύτρα. Ὅταν θἄρθουν τὰ λεφτὰ θὰ σ' ἀφίσῃ νὰ φύγῃς.

Ὁ Τζιλὶν ἐσκέφθη λίγο καὶ εἶπε :

— Θέλει πολλὰ λύτρα ὁ Ἀμπτοὺλ Μουράτ ;

— Τρεῖς χιλιάδες ρούβλια.

— Τρεῖς χιλιάδες !...Δὲν μπορῶ νὰ πληρώσω ἕνα τέτοιο ποσό.

Ὁ Ἀμπτοὺλ ὅταν τοῦ μετέφρασαν τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Τζιλὶν σηκώθηκε ἀπότομα κι' ἄρχισε νὰ χειρονομῇ λέγοντας στὸν Τζιλὶν κἄτι ποὺ ὁ διερμηνέας τοῦ τὸ μετέφρασε ἀμέσως.

— Πόσα δίνεις ἐσὺ διὰ νὰ σ' ἐλευθερώσουμε ;

— Πεντακόσια ρούβλια, ἀπήντησε ὁ Τζιλίν.

Ἔπειτα ἀπὸ μικρὴ συνεννόηση μεταξὺ τῶν Τατάρων, ὁ διερμηνεὺς εἶπε στὸ Τζιλίν :

— Γιὰ τὸν ἀφέντη σου Ἀμπτοὺλ εἶνε λίγα πεντακόσια ρούβλια. Ἐκεῖνος σὲ ἀγόρασε ἀπὸ τὸν Καζὶ Μωχαμὲτ γιὰ διακόσια ρούβλια ποὺ τοῦ χρωστοῦσε. Δὲν μπορεῖ νὰ φύγῃς ἂν δὲν πληρώσῃς τρεῖς χιλιάδες ρούβλια. Ἂν δὲν γράψῃς στὸ σπίτι σου νὰ σοῦ τὰ στείλουν, ὁ ἀφέντης σου θὰ σὲ ρίξῃ σ' ἕνα λάκκο καὶ θὰ βάλῃ τοὺς ἀνθρώπους το νὰ σὲ δέρνουν μὲ τὸ κνοῦτο !...

Ὁ Τζιλὶν ἐσκέφθηκε: «Ἂν δείξω πὼς φοβᾶμαι θἆνε χειρότερα.

Ἐσηκώθηκε τότε ὄρθιος καὶ πέρνοντας τὴν ἀπόφασή του ἐφώναξε στὸν διερμηνέα :

— Κι' ἐσὺ πὲς σ' αὐτὸν τὸν σκύλλο ὅτι ἂν ἐξακολουθήσῃ ν μὲ φοβερίζῃ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο δὲν θὰ τοῦ δώσω οὔτε ἕνα καπίκι. Δὲν σᾶς φοβᾶμαι σκῦλλοι !...

— Ὁ διερμηνεὺς μετέφρασε ἀμέσως τὰ λόγια τοῦ Τζιλίν. Οἱ Τάταροι ἄρχισαν τότε νὰ μιλοῦν μεταξύ τους ὅλοι μαζί. Συζήτησαν πολλὴ ὥρα κι' ἔπειτα ὁ μελαχροινὸς σηκώθηκε ἀπότομα, ἀπ τὴ θέση του, πλησίασε τὸν Τζιλὶν καὶ τοῦ εἶπε γελῶντας :

— Ντγκιγκὶτ οὐρούς !

Στὴν ταταρικὴ γλῶσσα «ντγκιγκὶτ» σημαίνει παλληκαρᾶς. Ὁ Τζιλὶν κατάλαβε ἀπ' αὐτὸ ὅτι ἡ ἀφοβία του ἔπιασε τόπο. Συγχρόνως ὁ διερμηνεὺς τοὖπε συμβουλευτικά :

— Δῶσε χίλια ρούβλια.

— Θὰ μὲ κάνετε νὰ μὴ σᾶς δώσω οὔτε τὰ πεντακόσια, φώναξε ὁ Τζιλίν. Κι' ἔπειτα ἂν μὲ σκοτώσετε δὲν θὰ πάρετε πεντάρα !...

Οἱ Τάταροι μίλησαν πάλιν μεταξύ τους. Ἔπειτα ἔστειλαν κἄπου ἕναν ὑπηρέτη καὶ ἐπερίμεναν κυττάζοντας πότε τὸν Τζιλὶν καὶ πότε στὴν πόρτα. Σὲ λίγο ὁ ὑπηρέτης ξαναγύρισε φέρνοντας μαζύ του ἕναν ἄνθρωπον ξυπόλητο μὲ ροῦχα σχισμένα. Ὁ Τζιλὶν ἔβγαλε ἕναν στεναγμό. Εἶχε ἀναγνωρίσει τὸν Κοστιλίν. Τὸν εἶχαν πιάσει κι' αὐτὸν οἱ Τάταροι. Τοὺς ἐκάθησαν τὸν ἕνα κοντὰ στὸν ἄλλον. Ὁ Κοστιλὶν τοῦ διηγήθηκε πῶς τὸ ἄλογό του εἶχε σταματήσει, πῶς τὸ ὅπλο του ἔπαθε ἀφλογιστία καὶ πῶς ὁ Ἀμπτοὺλ ὁ ἴδιος τὸν εἶχε αἰχμαλωτίσει. Ὁ Ἀμπτοὺλ ἐσηκώθηκε πάλι ἀπότομα, εἶπε κἄτι καὶ ὁ διερμηνέας τὸ μετέφρασε στὸ Τζιλίν :

— Ἔχετε καὶ οἱ δυὸ τὸν ἴδιο ἀφέντη. Ὁ φίλος σου ὅμως εἶνε πειὸ ἥσυχος. Τοῦ ζήτησαν πέντε χιλιάδες ρούβλια κι' ἐκεῖνος ἀμέσως ἔγραψε στὸ σπίτι του. Θὰ τρώῃ ἐδῶ καλὸ φαῒ καὶ δὲν θὰ τὸν κακομεταχειρισθοῦν.

— Ὁ σύντροφός μου μπορεῖ νὰ κάνῃ ὅτι θέλει, ἀποκρίθηκε ὁ Τζιλίν. Αὐτὸς μπορεῖ νὰ εἶνε πλούσιος. Ἐγὼ δὲν εἶμαι πλούσιος. Θὰ γίνῃ ὅπως εἶπα. Ἂν θέλετε σκοτῶστε με. Θὰ χάστε καὶ τὰ πεντακόσια ρούβλια.

Ὡστόσο ὁ Τζιλὶν ἔγραψε τὸ γράμμα ἀλλὰ μὲ ψεύτικη διεύθυνσι : «Δὲν πρέπει ν' ἀνησυχήσω τὴν καϋμένη τὴν μητέρα μου, σκέφτηκε. Θὰ φροντίσω νὰ τοὺς τὸ σκάσω». Ὕστερα ἀπ' ὅλες αὐτὲς τὶς διατυπώσεις οἱ Τάταροι ἔφυγαν. Οἱ δυὸ σύντροφοι ἔμειναν μαζὺ στὸ δωμάτιο. Ζοῦσαν σχεδὸν σὰν φυλακισμένοι, μὰ δὲν τοὺς ἔλειπε καὶ τίποτα...

Ἕνας μῆνας πέρασε... Ὁ Τζιλὶν ἀποφασισμένος νὰ δραπετεύσῃ ἐξομολογήθηκε τὰ σχέδιά του στὸν Κοστιλίν. Ὁ Κοστιλὶν τὸ σκέφθηκε πολὺ αὐτὸ καὶ τέλος τὸ ἀπεφάσισε ;

— Πᾶμε !... εἶπε.

Ὁ Τζιλὶν ἔκαμε κρυφὰ στὸν τοῖχο μιὰ τρύπα γιὰ νὰ μποροῦν νὰ περάσουν, ἐπερίμενε νὰ γίνῃ ἡσυχία στὸ χωριὸ κι' ἀφοῦ σταυροκοπήθηκαν ξεκίνησαν...

Εἶχε νυχτώσει. Ἔξω ἔκανε κρῦο φοβερό. Ἡ ὁμίχλη ἦταν πυκνή. Ὁ Τζιλὶν ἐπέταξε τὶς μπότες του γιὰ νὰ μπορῇ νὰ περπατῇ πιὸ ἐλεύθερα. Ὁ Κοστιλὶν μὲ τὰ πόδια καταματωμένα ἐβογγοῦσε. Δὲν μποροῦσε νὰ περπατήσῃ. Εἴκοσι φορὲς παρακάλεσε τὸν Τζιλὶν νὰ τὸν ἀφίσῃ στὴν τύχη του καὶ νὰ φύγῃ, μὰ ἐκεῖνος δὲν ἤθελε νὰ τὸ κάμῃ. Στὸ τέλος μάλιστα τὸν πῆρε στὸν ὦμο του, ὅπου ἔφθασαν σὲ μιὰ μικρὴ πηγή. Ἐκεῖ ἤπιαν νερὸ καὶ κάθησαν νὰ ξεκουραστοῦν.

Μόλις ὅμως ξαπλώθηκαν τοὺς ἔφθασαν οἱ Τάταροι. Ἦταν ἔφιπποι καὶ εἶχαν μαζύ τους καὶ τὰ σκυλλιά τους. Ἕνα ἀπ' αὐτὰ τοὺς ἀνακάλυψε. Τοὺς ἔπιασαν, τοὺς ἔδεσαν σφιχτά, τοὺς ξαναγύρισαν στὸ χωριὸ καὶ τοὺς ἔρριξαν σ' ἕνα ὑπόγειο. Ἡ ζωή τους ἔγινε πειὰ ἀνυπόφορη. Τοὺς ἔριχναν πάνω ἀπὸ μιὰ τρύπα τῆς στέγης ἕνα κομμάτι ψωμί, σὰν νᾶσαν σκυλλιὰ καὶ τοὺς κατέβαζαν κάθε τόσο ἕναν κουβᾶ νερό.

Μιὰ μέρα ὁ Τζιλὶν ξαπλωμένος καθὼς ἦταν στὸ ὑπόγειο σκεφτόταν μελαγχολικὰ τὴν ἐλεύθερη ζωὴ ποὺ στερήθηκε, ὅταν ξαφνικὰ ἔπεσε στὰ γόνατά του ἀπὸ τὴν τρύπα τῆς στέγης μιὰ τηγανίτα ! Ἔπειτα ἔπεσε δεύτερη τηγανίτα κ' ἔπειτα μερικὰ ἀγριοκέρασα ! Ὁ Τζιλὶν κύτταξε ψηλὰ καὶ εἶδε τὴν Ντινά.

Τούς ἔπιασαν καὶ τοὺς γύρισαν στὸ χωριὸ δεμένους πισθάγκωνα, κουρελλιασμένους...

Ἡ νέα τοῦ ἐχαμογέλασε καὶ χάθηκε.

Ὁ Τζιλὶν σκέφτηκε : « Δὲν θὰ μποροῦσε τάχα νὰ μὲ βοηθήσῃ ἡ νέα αὐτὴ νὰ φύγω ; » Καὶ ἀμέσως πῆρε ἕνα κομμάτι ἀργίλλου ἀπ' τὸ ὑπόγειο κ' ἄρχισε νὰ φτιάνῃ μικρές, χαριτωμένες κοῦκλες. Τὶς ἄφησε νὰ ξεραθοῦν καὶ μιὰ μέρα ποὺ ἡ Ντινὰ ξαναφάνηκε στὴν τρύπα τῆς στέγης, τὶς τῆς ἔρριξε γιὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ. Ἐκείνη τὶς κύτταξε χαμογελαστὴ καὶ τοῦ τὶς ξανάρριξε λέγοντάς του :

— Δὲν κάνει...Θὰ τὶς δοῦν...

Ἔπειτα ἔμεινε λίγο σκεπτικὴ καὶ τέλος τοῦ ἔκανε νοήματα φέρνοντας τὸ χέρι της στὸ λαιμό της σὰν μαχαῖρι, θέλοντας νὰ τοῦ δείξει μ' αὐτὸ ὅτι ἐπρόκειτο νὰ τοὺς σκοτώσουν.

— Ποιοί ; ρώτησε ὁ Τζιλίν.

— Ὁ πατέρας μου, ἀποκρίθηκε ἡ νέα. Ἐγὼ ὅμως σὲ λυποῦμαι.

— Ἀφοῦ μὲ λυπᾶσαι φέρε μου ἕνα μακρὺ ραβδί, τῆς εἶπε ὁ Τζιλίν.

Ἐκείνη κούνησε ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι της καὶ ἔφυγε. Ἀλλὰ τὸ βράδυ τοῦ ἐπέταξε μιὰ μακρυὰ διχάλα.

— Ἰβάν ! Ἰβάν ! τὸ ραβδί...τοῦ φώναξε καὶ τοῦ ἔγνεψε νὰ μὴν κάνῃ κρότο.

Τὰ μάτια της ἔλαμπαν ζωηρά.

Ὁ Τζιλὶν ἐξύπνησε ἀμέσως τὸν σύντροφό του καὶ τοῦ εἶπε :

— Κοστιλίν, πᾶμε ! Ἂς δοκιμάσουμε ἄλλη μιὰ φορά. Ἔλα...θὰ σὲ βοηθήσω ἐγώ...

— Ὄχι, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος. Δὲν θὰ μπορέσω οὔτε νὰ βγῶ ἀπ' ἐδῶ. Δὲν ἔχω δύναμη οὔτε νὰ κουνηθῶ.

— Αἵ, τότε γειά σου ! Καὶ μὴ μοῦ κρατήσῃς κακία ποὺ φεύγω.

Οἱ δυὸ συνάδελφοι ἀγκαλιάστηκαν καὶ φιλήθηκαν μὲ στοργή.

Ὁ Τζιλὶν ἐτέντωσε τὸ ραβδὶ ὡς ἀπάνω, παρακάλεσε καὶ τὴν Ντινὰ νὰ τὸ κρατήσῃ δυνατά, ἐπιάσθηκε ἀπ' αὐτὸ καὶ ἄρχισε νὰ σκαρφαλώνῃ. Τὸ καϋμένο τὸ κορίτσι ἐκρατοῦσε μὲ ὅλη του τὴ δύναμη. Ἀλλὰ δυὸ φορὲς ὁ Τζιλὶν ἐγλύστρησε κι' ἐξανάπεσε στὸ ὑπόγειο. Στὸ τέλος τὸν ἐβοήθησε καὶ ὁ Κοστιλὶν καὶ κατώρθωσε ν' ἀνεβῇ, ἐτράβηξε ἐπάνω τὸ ραβδὶ καὶ τῶδωσε στὴν Ντινά.

— Πήγαινέ το πάλι στὴν θέση του, τῆς εἶπε. Ἂν τὸ βροῦν ἐδῶ θὰ σὲ δείρουν.

Ἐκείνη ἐπῆρε τὸ ραβδὶ κυττάζοντας κατάματα τὸν Τζιλίν, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ τῆς ἔρριξε μιὰ ματιὰ εὐγνωμοσύνης, βγῆκε ἀπ' τὸ χωριὸ κι' ἄρχισε νὰ κατεβαίνῃ τὸ βουνό. Τὸ καϋμένο τὸ κορίτσι τὸν συνώδευσε ἀρκετά. Σ' ἕνα σημεῖο μάλιστα βλέποντας πὼς τὸν ἐμπόδιζε ἡ ξυλίνη θήκη τῶν ποδιῶν του ἐπῆρε μιὰ πέτρα καὶ ἄρχισε νὰ χτυπάῃ τοὺς κρίκους της δυνατὰ γιὰ νὰ τοὺς σπάσῃ. Δὲν τὸ κατώρθωσε ὅμως. Ὁ Τζιλὶν ἔννοιωσε πὼς ἔπρεπε προτοῦ φανῇ τὸ φεγγάρι νὰ φτάσῃ μακρυὰ κι' ἀπεφάσισε νὰ βαδίσῃ γρήγορα μ' ὅλη τὴ θήκη τῶν ποδιῶν του.

— Ἀντίο, μικρὴ Ντινά ! τῆς εἶπε ἔξαφνα. Θὰ σὲ θυμᾶμαι αἰώνια !...

Ἡ κόρη ἔκλαιγε. Τὸν ἀγκάλιασε, τὸν ἔσφιξε δυνατά, ἔπειτα γύρισε καὶ χάθηκε πίσω ἀπ' τὸ βουνὸ τρέχοντας σὰν ἀγρίμι.

Ὁ Τζιλὶν βάδισε ὅλη τὴ νύχτα. Γιὰ μιὰ στιγμὴ πέρασαν κοντά του δυὸ Τάταροι ἔφιπποι. Ἀλλὰ ἐκεῖνος τοὺς εἶχε ἀκούσει ἀπὸ μακρυὰ καὶ εἶχε κρυφθῇ πίσω ἀπὸ μιὰ βάτο.

Τὸ φεγγάρι ἄρχισε σιγὰ-σιγὰ νὰ χάνῃ τὴν λάμψι του. Ξημέρωνε... Ὁ Τζιλὶν εἶχε φτάσει τώρα στὸ τέρμα τοῦ δάσους. Εἶχε ξημερώσει πιὰ ἐντελῶς, κι' ἔβλεπε καθαρὰ ἐμπρός του τὴ στέππα καὶ τὸ φρούριο.

Ἔξαφνα ἀριστερά, στοὺς πρόποδες τοῦ βουνοῦ, εἶδε φωτιὲς ποὺ ἔσβυναν, ἐκύτταξε προσεκτικώτερα καὶ εἶδε νὰ λάμπουν ὅπλα. Ἦταν κοζάκοι στρατιῶτες.

Ἡ χαρὰ τοῦ ἔφερε μιὰ δυνατὴ παραφορά. Συγκέντρωσε τὶς τελευταῖες του δυνάμεις κι' ἐκατέβηκε τὸ βουνό. Ἔλεγε μέσα του : «Νὰ μὲ φυλάξῃ ὁ θεὸς νὰ μὴ μὲ ἰδῇ κανένας Τάταρος ἔφιππος. Δὲν θὰ προλάβω νὰ φθάσω ὡς ἐκεῖ».

Μόλις εἶχε κάνει αὐτὴ τὴν σκέψι καὶ ἐκύτταξε γύρω του. Ἀριστερά, ἐπάνω σ' ἕνα λόφο εἶδε ξαφνικὰ τρεῖς Ταττάρους. Αὐτὸ τὸν ἔκανε νὰ χάσῃ τὸ θάρρος του. Ἔννοιωσε τὸ αἷμα του νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὴν καρδιά του. Ἐκούνησε τὰ χέρια του καὶ ἐφώναξε ὅτι τοῦ ἦρθε στὸ μυαλὸ ἐκείνη τὴ στιγμή.

— Ἀδέρφια !... Βοήθεια ἀδέρφια !...

Οἱ Ρῶσσοι τὸν ἄκουσαν καὶ ἀνεβῆκαν στὰ ἄλογά τους. Ὥρμησαν πρὸς τὸ μέρος του γιὰ νὰ κόψουν τὸν δρόμο τῶν Τατάρων.

Οἱ Κοζάκοι ὅμως ἦσαν μακρυὰ καὶ οἱ Τάταροι πιὸ κοντά. Ἀλλὰ ὁ Τζιλὶν ἐμάζεψε ὅλες τὶς δυνάμεις του, ἐπῆρε τὴν ἅλυσσίδα στὸ χέρι του καὶ ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος τῶν κοζάκων. Ἐσταυροκοπιόταν διαρκῶς καὶ φώναζε :

— Ἀδέρφια !... Ἀδέρφια !... Ἀδέρφια !...

Οἱ στρατιῶτες κάλπασαν μὲ ὅλη τους τὴν δύναμι καὶ τὸν ἔφθασαν. Ὁ ἕνας τοῦ ἐπρόσφερε ψωμί, ἄλλος ρακί, ἄλλος τὸν σκέπασε μὲ ἕναν μανδύα καὶ ἄλλος τοῦ ἐλευθέρωσε τὰ πόδια.

Οἱ ἀξιωματικοὶ τὸν ἀνεγνώρισαν καὶ τὸν ὡδήγησαν στὸ φρούριο. Ἐκεῖ ὁ Τζιλὶν διηγήθηκε ὅλη τὴν περιπέτειά του καὶ εἶπε :

— Ἔτσι δὲν ἐπῆγα στὸ σπίτι μου καὶ δὲν παντρεύθηκα. Φαίνεται πὼς δὲν τὤθελε ἡ Μοῖρα μου.

Καὶ ἐξηκολούθησε νὰ ὑπηρετῇ ἀνύπανδρος στὸν στρατὸ τοῦ Καυκάσου. Τὰ λύτρα τοῦ Κοστιλὶν ἔφθασαν ὕστερα ἀπὸ ἕνα μῆνα. Οἱ Τάταροι τὸν ἀφῆσαν ἀμέσως ἐλεύθερο. Ἔφθασε κι' αὐτὸς στὸ φρούριο μισοπεθαμένος...

Λέων Τολστόϊ

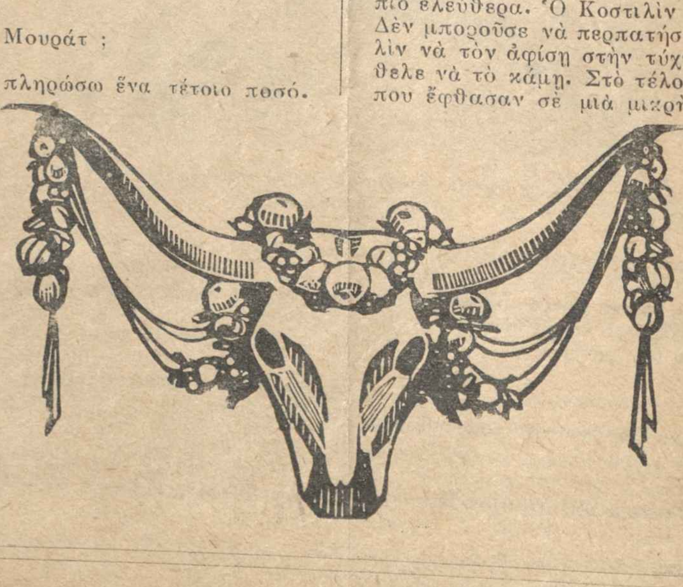

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΜΟΙ

ΑΥΛΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΥΛΟΚΟΛΑΚΕΣ.....

Ὁ Καμβύσης καὶ ἡ οἰνοποσία. Πῶς ἀπέδειξε ὅτι δὲν τὸν πιάνει τὸ κρασί. Ὁ φόνος τοῦ υἱοῦ τοῦ Πριξάσπιδος. Κόλακες πού.... στραβώνονται γιὰ νὰ.... εὐχαριστήσουν τὸν κύριόν των !... Ἡ γενικὴ μυωπία ! Ἀμάν ! Φῶς ἐπάνω στὰ.... μοῦτρα μας !... Ὅλοι.... ἑφταμηνίτικοι !... Ὡς ποῦ φτάνει ἡ κολακεία, κ.λ.π. κ.λ.π.

Γιὰ νὰ λάβῃ κανεὶς μίαν ἰδέα τῆς δουλοπρεπείας ποὺ χαρακτηρίζει τοὺς περισσοτέρους αὐλικούς, ἀρκεῖ τὸ ἑξῆς ἱστορικὸ ἀνέκδοτο ποὺ ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας Καμβύσης ἀγαποῦσε ὑπερβολικὰ τὸ κρασί. Μιὰ μέρα λοιπὸν ποὺ εἶχε παραπιεῖ ἕνας αὐλικός του, ὁ εὐνοούμενός του Πρίξασπις, τὸν ἐπλησίασε καὶ παρακινούμενος δῆθεν ἀπὸ τὸ μεγάλο του ἐνδιαφέρον, τοῦ εἶπε ὅτι ὁ κόσμος τὸν κακολογοῦσε πολὺ γιὰ τὸ ἐλάττωμά του αὐτό.

— Θὰ σοῦ ἀποδείξω, ἐν τούτοις, ἀπήντησεν ὁ Καμβύσης, ὅτι τὸ κρασὶ δὲν μοῦ ἀφαιρεῖ οὔτε τὸ λογικό μου οὔτε τὴν ἐπιδεξιότητά μου. Καὶ διέταξε νὰ τοῦ φέρουν κι' ἄλλο κρασί. Ἀφοῦ ἤπιε περισσότερο ἀπὸ κάθε φορά, ὁ τύραννος ἐπρόσταξε νὰ ὁδηγήσουν ἐνώπιόν του τὸν γυιό τοῦ εὐνοουμένου του καὶ νὰ τὸν δέσουν σ' ἕνα δέντρο. Γυρίζοντας κατόπιν πρὸς τὸν Πρίξασπι τοῦ εἶπε :

— Ἐὰν δὲν τρυπήσω τὴν καρδιὰ τοῦ γυιοῦ σου μ' αὐτὸ τὸ βέλος, τότε θὰ πῇ πὼς εἶχες δίκηο ποὺ μὲ συμβουλεύεις νὰ παύσω νὰ πίνω.

Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρό, μὴ ἀκούγοντας τὶς κλάψες τοῦ Πρίξασπι πέρνει ἕνα τόξο, σκοπεύει τὸν νέον καὶ τὸν ρίχνει νεκρό ! Πλησιάζει κατόπιν, διατάζει ν' ἀνοίξουν μ' ἕνα μαχαῖρι τὸ στῆθος του. Τὸ βέλος εἶχε τρυπήσει πράγματι τὴν καρδιὰ τοῦ ἀτυχοῦς νέου !...

Ὁ ἔκφυλος Πρίξασπις τότε, ἀντὶ νὰ ὁρμήσῃ ἐναντίον τοῦ δολοφόνου τοῦ γυιοῦ του, ὕψωσε τὰ χέρια στὸν οὐρανό, καὶ μὲ ἀχαρακτήριστη δουλοπρέπεια τοῦ εἶπε :

— Οὔτε ὁ Ἀπόλλων δὲν θὰ κατώρθωνε νὰ σκοπεύσῃ καλλίτερα !...

***

Ὁ Ἀθήναιος παραθέτει τὰ ἑξῆς δείγματα δουλοπρεποῦς κολακείας διαφόρων αὐλικῶν.

Ὁ Βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας Φίλιππος ἔχασε κάποτε, τὸ ἕνα του μάτι. Ὁ εὐνοούμενός του Κλήσοφος, ἐνεφανίσθη τὴν ἄλλη μέρα, στὸ παλάτι, μὲ τό... ἕνα του μάτι δεμένο ! Κἄποτε ἄλλοτε πάλι, ὁ Φίλιππος τραυματίσθηκε στὸ πόδι. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ὁ Κλήσοφος ἄρχισε νὰ περπατάῃ... κουτσαίνοντας ! Ἡ δουλοπρεπὴς κολακεία τοῦ Κλησόφου αὐτοῦ δὲν εἶχε ὅρια. Ὅταν ὁ Φίλιππος τύχαινε νὰ δοκιμάσῃ κανένα φαγητὸ πικρὸ ἢ ξυνό, ὁ Κλήσοφος... ἔκαμνε τὶς ἴδιες γκριμάτσες ἀηδίας μ' αὐτόν, σὰ νὰ εἶχε δοκιμάσει κι' ὁ ἴδιος τὸ φαγητό !

***

Διονύσιος ὁ Β' ἦταν μύωψ. Ἀναγκαστικῶς λοιπόν, ὅταν βρισκόταν στὸ τραπέζι, ἔσκυβε γιὰ νὰ παρατηρήσῃ καλὰ τὸ φαῒ ποὺ τοῦ προσέφεραν... Καθὼς δὲ διηγεῖται ὁ Ἀθήναιος, τὸ ἴδιο ἔκαναν, χωρὶς ὅμως νὰ εἶνε μύωπες καὶ οἱ αὐλικοί του !... Γιὰ νὰ τὸν κολακεύσουν, σκύβαν τὸ κεφάλι ὑποκρινόμενοι τοὺς μύωπες, μερικοὶ μάλιστα, ἀπὸ ὑπερβάλλοντα ζῆλο... ἄγγιζαν τὰ φαγητὰ μὲ τὰ χέρια τους, γιὰ νὰ τἀντιληφθοῦν δῆθεν, ἀπὸ τὴν ἀφὴ τί εἴδους φαγητὰ εἶνε !...

Ὁ Διονύσιος εἶχε καὶ τὴν κακὴ συνήθεια νὰ φτύνῃ ! Καὶ οἱ αὐλικοί του, γιὰ νὰ τὸν κολακεύσουν... τοῦ ἔτειναν τὰ μάγουλά τους, γιὰ νὰ φτύνῃ ἐπάνω τους !...

***

Ὁ Διόδωρος ἀναφέρει ὅτι, ὅταν ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰθιοπίας τύχαινε νὰ τραυματισθῇ οἱ αὐλικοί του ἐφρόντιζαν — γιὰ νὰ τὸν κολακεύσουν — νά... πληγωθοῦν στὸ ἴδιο μέρος τοῦ σώματός των. Κι' ἔτσι, ὅταν ὁ βασιλεὺς ἔχασε τὸ ἕνα του πόδι, σ' ὅλο τὸ παλάτι δὲ συναντοῦσες παρά... κουτσούς !...

***

Ἡ μεγάλη ἀγάπη καὶ εὔνοια τοῦ βασιλέως Φιλίππου πρὸς τὸν Ρουῒ Γκομέτ, ὀφείλεται στὸ ὅτι ὁ τρομερὸς αὐτὸς κόλαξ ἐφρόντιζε, ἂν καὶ ἦταν δεινὸς παίκτης, νά... μὴ κερδίζῃ ποτὲ ὅταν τύχαινε νὰ παίζῃ χαρτιὰ μὲ τὸν Βασιλέα !

***

Ὁ Σαὶν - Σιμὸν ἀναφέρει στὰ «Ἀπομνημονεύματά» του τὸ ἑξῆς ἀπίστευτο γεγονός :

«Ἡ δούκισσα ντὲ Μπερὶ ἐγέννησε ἕνα ἀγόρι τὸν ἕβδομο μῆνα τῆς ἐγκυμοσύνης της. Ἔ, ἡ κολακεία τῶν αὐλικῶν ἦταν πλέον τόση, ποὺ ἀπὸ τὴν ἡμέρ' αὐτή, ὅλοι τους διεκήρυτταν πάντα ὅτι ἦσαν... ἑφταμηνίτικοι !»

***

Ἡ βασίλισσα τῆς Γαλλίας Λεξίνσκα ἐρώτησε κάποτε τὸν ἱππότη τῆς ἰδιαιτέρας της ἀκολουθίας κ. ντὲ Οὔζες :

— Τί ὥρα εἶνε ;...

— Ὅτι ὥρα... ἐπιθυμεῖ ἡ Μεγαλειότης Σας ! ἀπήντησεν ἀπὸ ὑπερβάλλοντα ζῆλον ὁ κόλαξ.

***

— Σᾶς κατηγοροῦν ὅτι δὲν προσεύχεσθε ποτέ σας, εἶπε μιὰ μέρα ὁ Λουδοβῖκος ΙΔ' στὸν δοῦκα ντὲ Μπουγιού.

— Μεγαλειότατε μὲ συκοφαντοῦν ! Δὲν περνᾷ ἡμέρα ποὺ νὰ μὴν ἀπευθύνω στὸ Θεὸ τὴν ἑξῆς εὐχή : «Θεέ μου, φύλαγε τὸν Βασιλέα!...»

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ Ι. ΜΑΡΝΙ

Η ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΩΝ ΚΗΔΕΙΩΝ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ἡ κυρία Λεμπρέ : *Ψηλὴ καὶ παχυά. Πενηντάρα. Ὕφος καὶ τρόπος πλουσίας ἀστῆς, ποὺ ξεκοκκαλίζει τὰ εἰσοδήματά της.*

Ἡ κυρία Ζαλόν : *Τριαντάρα. Λιγνή, ψηλή, σαχλή, μὲ σιλουέττα ἀπροσδιόριστη, μὲ χαμόγελο σβυσμένο, μὲ μαλλιὰ ξεθωριασμένα, μὲ μάτια ξεπλυμένα. Μοιάζει σὰν ὥριμη μπανάνα !*

Ἡ Κλαρίσση Ζαλόν : *Κοριτσάκι ὀχτὼ χρονῶν. Μοιάζει κι' αὐτὴ μέ...μπανάνα...ἄγουρη ὅμως.*

Ὁ Ἀμαξᾶς *(βουβὸ πρόσωπο. Γέρος)* : *Τῆς Ἑταιρίας Κηδειῶν. Γελέκο κόκκινο, καπέλλο μουσαμαδένιο ψηλό, ράχη καμπουριασμένη.*

Μπρὸς στὴν ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Τριάδος, μετὰ τὴν νεκρώσιμο ἀκολουθία.

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Θ' ἀκολουθήσετε ὡς τὸ νεκροταφεῖο, κυρία Ζαλόν ;

Κα ΖΑΛΟΝ.— Μά...δὲν ξέρω...ἔχω βλέπετε, καὶ τὴ μικρή...

ΚΛΑΡΙΣΣΗ.— Ἄχ, ναί, μαμάκα ! Ἔλα...Πᾶμε !...

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Νομίζω πὼς θἄπρεπε νὰ ἔρθετε.Θὰ εὐχαριστήσετε, μ' αὐτό, καὶ τὴν κυρία Κουτώ. Ἐγώ, τοὐλάχιστον, θὰ πάω... Τὸ θεωρῶ αὐτὸ ὡς ἕνα καθῆκον, ἕνα ἱερὸ καθῆκον ! Ἂς φωνάξουμε κανένα ἁμάξι. Θὰ τὸν θάψουν στὸ νεκροταφεῖο τῆς Μονμάρτρης, δὲν εἶν' ἔτσι ;...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Ναί. Μὰ γιατὶ δὲ μπαίνουμε σὲ κανένα ἀπὸ τ' ἁμάξια τῆς κηδείας ;

ΚΛΑΡΙΣΣΗ.— Ἄ, ναί, ναί ! Σ' ἕνα μεγάλο μαῦρο ἁμάξι, μαμά !

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Θὰ σκάσουμε· κάνει πολλὴ ζέστη. *(φωνάζει σ' ἕνα ἁμάξι.)* Ἀμαξᾶ ! Ἐμπρός...Εἶνε μεσημέρι ἡ ὥρα...Τράβα γιὰ τὸ Νεκροταφεῖο τῆς Μονμάρτρης. Ἀκολούθησε τὴν κηδεία... *(Ἐγκαθίσταται στὸ βάθος τῆς βικτώριας. Ἡ κυρία Ζαλὸν κάθεται κοντά της καὶ τὸ κοριτσάκι στὴ μέση).*

ΚΛΑΡΙΣΣΗ *(θυμωμένη)*.—Κρῖμας. Κι' ἐγὼ ποὺ ἔλεγα νὰ μπῶ σὲ κανένα μεγάλο ἁμάξι...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Δὲν πειράζει. Ἄλλοτε...Κάτσε, τώρα, φρόνιμα, γιὰ νὰ μὴν ἐνοχλήσῃς τὴν κυρία Λεμπρέ.

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Ὤ, δὲ μ' ἐνοχλεῖ διόλου...Εἶνε τόσο λεπτή... Ἐγώ, μᾶλλον θὰ σᾶς στενοχωρῶ...Πιάνω ἕνα σωρὸ θέση...*(Μικρὴ σιωπή)*. Δὲν μοῦ φάνηκε νὰ ἦταν καὶ πολὺς κόσμος στὴν ἐκκλησία...

Κα ΖΑΛΟΝ.—Δὲ βαρυέστε...Οὔτε ἑκατὸ ἄνθρωποι, καλὰ καλά.. Σὰν δὲν ντρέπονται λίγο...Στοὺς χορούς, ὅμως, ξέρουν νὰ τρέχουν...

Κα ΛΕΜΠΡΕ.—Ἔτσι εἶν' ὁ κόσμος...Τί τὰ θέλετε...Ἡ μαύρη ἀλήθεια ὅμως εἶνε ὅτι μπορεῖ καὶ γι' ἄλλον λόγο, νὰ μὴν ἦρθαν πολλοί...Ὁ καθένας μὲ τὶς ἰδέες του, βλέπετε...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Δηλαδή ; τί ;

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Νά : ἡ κουνιάδα μου. π.χ... Μὲ κανένα τρόπο δὲ θέλησε νἄρθῃ...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Μήπως δὲν τῆς στείλαν ἀγγελτήριο ;

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Ὄχι καλέ... Αὐτὸ δὰ ἔλειψε... Μὰ ἔχει ὡς ἀρχὴ νὰ μὴν πηγαίνει ποτὲ σὲ κηδεῖες ἀνθρώπων ποὺ αὐτοκτόνησαν...

Ἀμαξᾶ !... Ἐμπρός !... Εἶνε μεσημέρι πειά... Τράβα γιὰ τὸ νεκροταφεῖο τῆς Μονμάρτρης...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Ποὺ αὐτοκτόνησαν ; Ὥστε ὁ κ. Κουτὼ αὐτοκτόνησε ;...

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Βεβαιότατα.Δὲν τὸ ξέρατε;

Κα ΖΑΛΟΝ.— Δὲν ἤξερα τίποτα.Κι'ὡστόσο εἶδα τὴν χήρα του χθὲς τὸ βράδυ ἡ ὁποία δὲν μοῦ εἶπε τίποτα... Δὲν τὴν ρώτησα ὅμως κι' ἐγώ..

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Ἔ, μὰ δὲν λέγονται εὐχαρίστως αὐτὰ τὰ πράματα.

Κα ΖΑΛΟΝ.— Ἂς εἶνε. Μποροῦσε νὰ τὸ ἐμπιστευθεῖ σὲ μένα. Καὶ πῶς αὐτοκτόνησε ;

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Μὰ μὲ σουμπλιμέ, θαρρῶ, ἢ μὲ κάτι παρόμοιο... Δὲν θυμᾶμαι τώρα μὲ τί ἀκριβῶς... Ὁπωσδήποτε, τὸ πῆ τὴ Δευτέρα τὸ πρωΐ, κι' ὅταν χτύπησε ὁ ὑπηρέτης τὴν πόρτα τοῦ γραφείου του, κατὰ τὸ μεσημέρι, τὸν βρῆκε ποὺ ξεψυχοῦσε...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Τί φρίκη !

ΚΛΑΡΙΣΣΗ.— Μαμά !

Κα ΖΑΛΟΝ.— Τί εἶνε ;

ΚΛΑΡΙΣΣΗ.— Γιατὶ πᾶμε ἔτσι σιγά ;

Κα ΖΑΛΟΝ.— Γιατὶ ἀκολουθοῦμε, καθὼς βλέπεις, τἄλλα ἁμάξια. *(Στὴν κυρία Λεμπρὲ)*. Κατόπιν, ἀγαπητή μου κυρία Λεμπρέ, τί συνέβη ;

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Κατόπιν, ὁ ὑπηρέτης...

ΚΛΑΡΙΣΣΗ.— Μαμά !

Κα ΖΑΛΟΝ.— Πάλι ; Τί θέλεις ;

ΚΛΑΡΙΣΣΗ.— Γιατὶ τὸ ἄλογο τὸ δικό μας ἔχει κρεμασμένο στὸ λαιμὸ ἕνα τόσο χοντρὸ κουδοῦνι ;...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Ξέρω κι' ἐγώ ! Ἄσε με...

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Εἶνε παρατηρητικό, βλέπω, τὸ κοριτσάκι σας.

Κα ΖΑΛΟΝ.— Ναί... Μά, εἶνε καὶ περίεργη τρομερά... Αὐτὸ εἶνε τὸ μόνο της ἐλάττωμα. Ὥστε λοιπόν, κυρία Λεμπρέ;

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Ἄλλο τίποτα δὲν ξέρω. Φαντάζομαι ὅμως ὅτι γιὰ ναὐτοκτονήσῃ ὁ κ. Κουτώ, θἄχε τοὺς λόγους του...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Χρηματικὲς στενοχώριες μήπως ;

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Πρῶτ' αὐτό. Μεγάλες μάλιστα χρηματικὲς στενοχώριες. Ἀλλὰ εἶνε, καθὼς λέν, καί κάτι ἄλλο... Κάποια ἱστορία... Ποῦ νὰ σᾶς τὰ λέω... *(Δείχνοντας μὲ τὸ βλέμμα τὴν Κλαρίσση ποὺ ἔχει τεντωμένα τἄφτιά της νἀκούσῃ)*. Μιὰ πολὺ βρωμερὴ ἱστορία...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Δὲν εἶνε δυνατόν ! Ὁ κ. Κουτώ ! Οἰκογενειάρχης ἄνθρωπος ! Μὰ αὐτὸ εἶνε φοβερό !

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Δυστυχῶς. Φοβερό, ξεφοβερό, ἔτσι εἶνε... Οὔτε στιγμὴ δὲ θἄθελα νἄμουν στὴ θέσι τῆς χήρας του. Τί νὰ σᾶς πῶ... Ἂν κατορθώσῃ αὐτὴ καὶ τὰ παιδιά της, ἀφοῦ ἐξοφληθοῦν τὰ χρέη τους καὶ ἀφοῦ κανονιστοῦν — μ'ἐννοεῖτε τί θέλω νὰ πῶ — κι' ὅλα τὰ ἄλλα νὰ βγοῦν ἀπ' αὐτὴ τὴν ἱστορία μὲ τὸ μέτωπο λευκό, ἔ, τί τὰ θέλετε, θὰ κάνω τὸ σταυρό μου !...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Εὐτυχῶς ποὺ ἡ κυρία Κουτὼ εἶνε γυναίκα μὲ μυαλὸ καὶ θὰ μπορέσῃ νὰ ξεμπλέξῃ ἀπ' αὐτὸν τὸν λαβύρινθο. Εἶνε ἀντρογυναίκα, εὐτυχῶς...Ἂν μοῦ τύχαινε μένα τέτοιο πρᾶγμα θὰ τρελλαινόμουν...

Κα ΛΕΜΠΡΕ, *(ἐπιβλητικά)*.— Ὄχι! Θὰ συλλογιζόσαστε τὴν κόρην σας ! Ὅταν κανεὶς ἔχει νἀναθρέψῃ παιδιά, δὲν τοῦ ἐπιτρέπεται νὰ τρελλαθῇ. Καὶ ἡ κυρία Κουτὼ ἔχει τρία ἀγόρια.

Κα ΖΑΛΟΝ.— Τὰ κακόμοιρα ! Τί χλωμὰ ποὺ ἦσαν στὴν ἐκκλησία. Μοῦ ράγιζαν τὴν καρδιά...

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Ἔ, βέβαια. Ἡ ζωή τους θἀλλάξῃ τώρα...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Κι' ἦσαν τόσο ἥσυχα παιδιά, τόσο καλομαθημένα...

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Πλέον τοῦ δέοντος ! Δὲν τοὺς χαλοῦσαν κανένα χατῆρι... Δὲν εἶχαν παρὰ νὰ θελήσουν κάτι, γιὰ νὰ τ' ἀποκτήσουν ἀμέσως... Αὐτὸ εἶνε κακό. Δὲν ἀνατρέφουν ἔτσι τ' ἀγόρια... Ἄλλωστε, τὸ ἔλεγα πάντοτε ἐγώ. Οἱ Κουτὼ δὲν ξέρουν νὰ κυβερνήσουν τὸ νοικοκυριό τους. Δασκάλες, παραδασκάλες, ἐξοχές... Ἐπέταγαν τὰ λεφτὰ στὸ δρόμο...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Μιλᾶτε πολὺ σωστά. Τὰ ἴδια μοῦ λέει κι' ὁ ἄντρας μου.

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— κ. Ζαλὸν μιλεῖ πολὺ λογικά. Ἂν ὁ κ. Κουτὼ τοῦ ἔμοιαζε, δὲν θ' ἀκολουθούσαμε τώρα τὴν κηδεία του...

ΚΛΑΡΙΣΣΗ.— Μαμά, βαρυέμαι !...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Δὲν ντρέπεσαι ;... Τί προστυχιὲς εἶνε αὐτές ;... Τί θὰ πῇ κι' ἡ κ. Λεμπρὲ ποὺ σ' ἀκούει ;...

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Ἐλᾶτε τώρα, μὴ τὴ μαλώνετε...*(Στὴν Κλαρίσση)* Κοίταξε τὰ μαγαζιά, πουλάκι μου, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ χαιρετᾶν τὴ νεκροφόρο...Θὰ δῇς τί ὄμορφα ποὺ εἶνε...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Ἀφῆστέ την, κυρία Λεμπρέ...*(Στὴν Κλαρίσση)* Νὰ μοῦ κάνῃς τὴ χάρη νὰ κάτσῃς ἥσυχη. Ἀλλοιώτικα θὰ δῇς. Θἆνε ἡ τελευταία φορὰ ποὺ σὲ παίρνω μαζί μου σὲ κηδεία !... *(Στὴν κυρία Λεμπρέ.)* Ἡ κυρία Κουτὼ ἄραγε θὰ ξακολουθήσῃ τὸ ἐμπόριο τοῦ ἀνδρός της ;

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Μπᾶ ! Δὲν τὸ πιστεύω ! Ποῦ νὰ δεχθῇ τέτοιο πρᾶμα... Δὲν ξέρω ἂν τὸ παρετηρήσατε κι' ἐσεῖς αὐτό. Δὲν βγάζει λέξη ποτὲ γιὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀνδρὸς της... Θἄλεγε κανείς, Θεέ μου, πὼς ντρέπεται γιὰ τὸ μαγαζὶ τῶν ψιλικῶν ποὺ εἶχε ὁ μακαρίτης. Τί τὰ θέλετε... Ὁ ἄντρας μου κ' ἐγὼ εἴμαστε ἄλλοι ἄνθρωποι... Τὴν ἴδια δουλειὰ μὲ τὸν Κουτὼ ἔκανε κι' ὁ κ. Λεμπρέ, κι' ὅμως αὐτὸ δὲν τὸν ἐμπόδισε νὰ πάρῃ καὶ παράσημο ἀκόμη... Ἡ κυρία Κουτὼ ὅμως τὰ βλέπει ὅλα διαφορετικά... Εἶνε φαντασμένη λιγάκι, ἐδῶ ποὺ τὰ λέμε... Αὐτὸ ἄλλως τε φάνηκε κι' ἀπ' τὴν κηδεία... Τί πολυτέλεια !.. Τί σπατάλη !...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Πράγματι· θὰ ξόδεψε πολλά...

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Πολλά, λέει ; Εἴδατε αὐτὰ τὰ ἀσημένια μονογράμματα ποὺ εἶχε σκορπισμένα παντοῦ ; Ξέρετε πόσο στοιχίζουν, τὸ καθένα ; Εἴκοσι φράγκα ! Μάλιστα, εἴκοσι φράγκα ! Σᾶς ἐρωτῶ : ἐπιτρέπεται, στὴ θέση ποὺ βρίσκεται, νὰ πετάῃ ἔτσι τὰ χρήματα ;... Σὲ τί θά τῆς χρησιμεύσῃ αὐτό ;... Ποιὸν πάει νὰ κοροϊδέψῃ ;... Δὲν πρόκειται μ' αὐτὰ ὅλα νἀναστήσῃ τὸν φτωχὸ τὸν Κουτώ. βέβαια... Οὔτε νὰ κρύψῃ ἀπὸ τὸν κόσμο ὅτι αὐτοκτόνησε... Μὰ οὔτε, ὑποθέτω, μὲ τὴ μεγάλη αὐτὴ σπατάλη, πρόκειται νὰ κατορθώσῃ νὰ γεμίσῃ τ' ἁμάξια, ποὺ εἶνε, ὅλα τους, ἄδεια !.. Σὰν φτάσουμε στὸ νεκροταφεῖο θὰ δῆτε πὼς δὲν θἄχουν ἀκολουθήσει οὔτε τριάντα ἄνθρωποι !

Κα ΖΑΛΟΝ.— Νά, φτάσαμε στὸ νεκροταφεῖο.

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Ἄ, ναί... *(Στὴν Κλαρίσση)*. Εἶσαι εὐχαριστημένη, μικρούλα μου ; *(Στὸν ἁμαξᾶ :)* Στάσου... Δῶσε μου τὸ νούμερό σου... *(Κατεβαίνουν)*.

ΚΛΑΡΙΣΣΗ. *(Τραβῶντας τὴ μητέρα της ἀπ' τὸ μανίκι :)*— Ἔλα, μαμά... Πᾶμε γρήγορα κάτω ἀπ' τὰ δέντρα... Θἀρχίσουν...

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Ἐλπίζω, τοὐλάχιστον, νὰ μὴν εἶνε μακρυὰ ὁ τάφος τους καὶ ξεποδαριαστοῦμε..

Κα ΖΑΛΟΝ.— Εἶνε στὸ βάθος τοῦ νεκροταφείου... Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ μάλιστα, θὰ πεταχθῶ μιὰ στιγμὴ νἀνάψω ἕνα κερί στὸν τάφο τῆς μητέρας μου...

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Ἐμένα οἱ δικοὶ μου, εἶνε θαμμένοι στὸ Πὲρ Λασαίζ...

Κα ΖΑΛΟΝ.— Τότε εἶσθε ἀκόμη περισσότερο ἀξιοθαύμαστη ποὺ ἤρθατε ἕως ἐδῶ. Ἐγὼ ἦρθα γιὰ ν' ἀνάψω καὶ τὸ κερί.

(Ὕστερα ἀπὸ λίγα λεπτά. Ἡ κ. Ζαλὸν γυρίζει.)

Κα ΖΑΛΟΝ.—Μὰ δὲν τελείωσαν ἀκόμα ;

Κα ΛΕΜΠΡΕ.—Ξέρω κ' ἐγώ ; Οὖφ ἀδερφέ. Πᾶνε κι' αὐτοκτονοῦν γιὰ νὰ βάζουν τὸν κόσμο σὲ μπελάδες...

Κα ΖΑΛΟΝ.—Ἀκοῦτε ;... Τί σκούξιμο, θεέ μου ; Εἶνε ἡ κ. Κουτὼ ποὺ κλαίει. Θὰ τὸν κατεβάζουν ἴσως στὸν τάφο... Πῶς σκούζει αὐτὴ ἡ γυναίκα. Ἐντελῶς... ἀκαλαίσθητα...

Κα ΛΕΜΠΡΕ.—Δὲν πιστεύω νὰ τοῦ βγάλουν κανένα ἐπικήδειο λόγο...

Κα ΖΑΛΟΝ.—Αὐτὸ τοὔλειψε. Μωρὲ μοῦτρα γιὰ ἐπικήδειο !... Ἔπειτα ποιὸς νὰ τὸν ἀκούσῃ ; Δὲν εἴδατε ποὺ σᾶς τὄλεγα ; Οὔτε πέντε ἄνθρωποι δὲν ἀκολούθησαν τὴν κηδεία. Τί τὰ θέλεις, ἀγαπητή μου...Αὐτὸς ὁ κ.Κουτὼ δὲν εἶχε ἐκτίμησι στὴν κοινωνία.

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Ναί...ναί...Ἔκαμε καλὰ ν' αὐτοκτονήσῃ !

Κα ΖΑΛΟΝ.— Ξεβρώμισε ὁ τόπος !...

Κα ΛΕΜΠΡΕ.— Τί λέτε; Φεύγουμε καὶ μεῖς ; Οὖφ, πῶς βαρέθηκα !...Ἂς πηγαίνουμε...Γιατὶ νὰ χασομερᾶμε ;...Ἔ...Θεὸς σχωρέστον τὸ μακαρίτη !...

Κα ΖΑΛΟΝ *(λῆθεν συγκινημένη)*.—Θεὸς σχωρέστον!...

Ι. Μαρνὶ

⁂

ΣΑΤΥΡΕΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ἕνα μῖγο βρίσκω καὶ μὲ σταματᾶ
καὶ σὰν ἐμπνευσμένος τέτοια μ' ἐρωτᾶ !
Πές μου, θέλεις δόξαις πλούτη, θησαυρούς ;
θέλεις μεγαλεῖα τίτλους καὶ σταυρούς ;

Δὲν ζηλεύω, μάγε τίποτ' ἀπ' αὐτά,
μήτε δόξαις θέλω, τίτλους καὶ λεφτά.
Μ' ὅσαις εὐκολίαις καὶ νὰ τ' ἀποκτήσῃς
πρέπει νὰ δουλεύῃς γιὰ νὰ τὰ κρατήσῃς.
Ἐγὼ θέλω μόνο, μάγε κουνενέ,
νὰ κοπροσκυλιάζω μέσ' στὸν καφενέ,
καὶ τὸ κράτος τοῦτο, πού τὸ λὲν σακάτικο,
νὰ μοῦ κόβῃ τακτικὸ μηνιάτικο.

Γ. Σουρῆς

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ
ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΑΣΤΕΙΑ

Ὁ Βαροὺχ καὶ ὁ Σλοϊμὲ εἶνε γκαρσόνια σ' ἕνα ξενοδοχεῖο μικρᾶς πόλεως τῆς Πολωνίας. Ἀποκαμωμένος ἀπὸ τὴν ἀθλία αὐτὴ ζωὴ ὁ Βαροὺχ ἀποφασίζει ν' ἀναχωρήσῃ γιὰ τὴν Ἀμερική.

Καὶ μιὰ ἡμέρα ἔφυγε ἀφοῦ ὑποσχέθηκε στὸ Σλοϊμὲ πὼς θὰ τοῦ γράφῃ καὶ ὅτι μάλιστα θὰ τοῦ γράψῃ νὰ πάῃ κι' αὐτὸς ἂν ἡ δουλειές του πᾶνε καλά. Ὕστερα ἀπὸ ἕνα χρόνο, ἔρχεται τὸ πρῶτο γράμμα ἀπὸ τὴ Νέα Ὑόρκη. Ὁ Βαροὺχ δὲν ἔχει παράπονα γιατὶ ἄφησε τὴν Πολωνία. Περνοῦν τρία χρόνια χωρὶς καμμιὰ εἴδηση ἀπὸ τὴν Ἀμερική. Καὶ μιὰ ἡμέρα φτάνει ἐπὶ τέλους τὸ εὐχάριστο γράμμα μὲ τὸ ὁποῖο ὁ Βαροὺχ ἀναγγέλλει ὅτι ἔκαμε περιουσία. Ἀμέσως ὁ Σλοϊμὲ πουλάει τὰ λίγα πραγματάκια του, βγάζει ἕνα εἰσιτήριο καὶ φεύγει γιὰ τὴ Νέα Ὑόρκη.

Ὅταν ξεμπαρκαρίστηκε ἐπῆγε κατ' εὐθεῖαν στὸ μέγαρο ποὺ εἶχε ἐγκατασταθῆ ὁ Βαρούχ, ποὺ εἶχε κάμη κολοσσιαία περιουσία. Ὁ πορτιέρης διστάζει νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ περάσῃ.

— Πέστε στὸν κύριό σας, τοῦ λέει ἐκεῖνος, ὅτι ὁ παληός του φίλος Σλοϊμὲ θέλει νὰ τὸν ἰδῇ.

Ὁ πορτιέρης πηγαίνει, ξαναγυρίζει καὶ ὁδηγεῖ τὸν Σλοϊμὲ ὡς τὸ γραφεῖο ὅπου εἶνε ἐνθρονισμένος ὁ Βαρούχ. Ἐκεῖνος βλέπει ἀπὸ πάνω ὡς κάτω τὸν δυστυχισμένο φίλο του.

— Ποιὸς εἶσθε ; τοῦ λέει. Δὲν σᾶς ἀναγνωρίζω, κύριε.

Καὶ φωνάζει ἕναν ὑπηρέτη νὰ βγάλῃ ἔξω τὸν παληό του φίλο.

Ὁ Σλοϊμὲ ἔφυγε ἀπελπισμένος καὶ ὅταν ἔφθασε στὴν κορυφὴ τῆς σκάλας κάθεται στὸ κεφαλόσκαλο καὶ ξεσπάει σὲ λυγμούς.

—Τί ἔχετε; τὸν ἐρωτᾶ ὁ ὑπηρέτης. Εἶσθε πολὺ δυστυχισμένος ;

— Δὲν κλαίω γιὰ μένα, ἀπάντησε ὁ Σλοϊμέ, ἀλλὰ γιὰ τὸ κακὸ ποὺ θὰ βρῇ τὸν κακομοίρη τὸν κύριό σας.

— Ποιὸ κακό ;

— Θὰ πεθάνῃ ἀπόψε ἢ αὔριο τὸ ἀργότερο.

— Τί λέτε κύριε ; ἐρώτησε τρομαγμένος ὁ ὑπηρέτης.

—Αὐτὸ ποὺ εἶπα.Θὰ πεθάνῃ ἀπόψε ἢ αὔριο.Ἐν πάσῃ περιπτώσει φωνάχτε με γιὰ νὰ τοῦ ψάλλω μιὰ εὐχή. Νὰ ἡ διεύθυνσίς μου.

Καὶ ἔφυγε. Ὁ ὑπηρέτης φοβισμένος ἐπῆγε καὶ μετεβίβασε στὸν κύριό του ὅλα τὰ ἀλλόκοτα λόγια τοῦ Σλοϊμέ. Ὁ Βαροὺχ τἄχασε. Ἐφώναξε ἀμέσως τὸν καμαριέρη του καὶ τοῦ εἶπε.

— Πήγαινε σ' αὐτὴ τὴ διεύθυνσι καὶ παρακάλεσε τὸν κύριο νἄρθῃ μαζί σου γιὰ νὰ τοῦ ἀγοράσῃς ἕνα κουστοῦμι, ἕνα πανωφόρι, ἕνα ζευγάρι παπούτσια, γάντια καὶ καπέλλο. Καὶ ἀφοῦ τοῦ τὰ δώσῃς πές του ὅτι ὁ Βαροὺχ περιμένει τὸ φίλο του Σλοϊμὲ νὰ ἰδωθοῦν καὶ νὰ μιλήσουν.

Ὁ καμαριέρης ἐξετέλεσε τὴν ἐντολή του καὶ σὲ λίγο φτάνει πάλι στὸ μέγαρο τοῦ Βαροὺχ ὁ Σλοϊμὲ ντυμένος τῆς ὥρας. Ὁ Βαροὺχ τὸν ἐδέχτηκε μὲ ἐγκαρδιότητα. Ἀρχίζουν τὴν κουβέντα γιὰ τὶς δουλειὲς τῆς Ἀμερικῆς καὶ ὁ Βαροὺχ ἀφοῦ ὑποσχέθηκε στὸ φίλο του μιὰ καλὴ θέσι, τοῦ λέει :

—Γιὰ πές μου Σλοϊμέ. Γιατί εἶπες στὸν ὑπηρέτη μου ὅτι θὰ πεθάνω ἀπόψε ἢ αὔριο τὸ πολύ. Μήπως εἶδες στὰ χαρακτηριστικά μου τὰ σημεῖα ἀρρώστειας ποὺ δὲν τὴν κατάλαβα ἀκόμη ;

— Ὄχι. Δὲν εἶδα τέτοιο πρᾶγμα.

— Τότε λοιπόν ; Βγάλε με ἀπὸ τὴν ἀνησυχία σὲ παρακαλῶ.

— Ἄκουσε, Βαρούχ. Δὲν θυμᾶσαι ὅταν ἐρχόταν ὁ γιατρὸς στὸ ξενοδοχεῖο ποὺ δουλεύαμε κι' ἔβλεπε τὶ ἀρρώστους ἔλεγε ὅταν ἐπρόκειτο γιὰ σοβαρὴ περίπτωσι. «Ὁ κακομοίρης θὰ πεθάνῃ ἀπόψε ἢ αὔριο τὸ πολύ. Δὲν μὲ ἀναγνωρίζει...» Λοιπὸν ἐσὺ δὲν μὲ ἀναγνώρισες ὅταν ἦρθα. Τί ἤθελες νὰ συμπεράνω ;

***

Προξενητὴς μιὰ φορά :

Ἕνας μεσίτης συνοικεσίων προσπαθεῖ νὰ κατανικήσῃ τοὺς τελευταίους δισταγμοὺς τοῦ πελάτου του Χιρσμπάϊν γιὰ τὴν κόρη ἑνὸς ἑβραίου.

— Ναί, ναί, ἀγαπητέ μου Χιρσμπάϊν, πρέπει νὰ τὴν ἰδῆτε αὐτὴ τὴ νέα. Εἶνε ὡραία, εἶνε πλουσία καὶ παίζει ὡραῖο πιάνο. Οἱ γονεῖς της εἶνε πολὺ καθὼς πρέπει.

Ὁ Χιρσμπάϊν πείθεται καὶ τὸ ἴδιο βράδυ πηγαίνει μὲ τὸ μεσίτη στὸ σπίτι τῆς ὑποψηφίας νύφης. Τοὺς δέχονται μ' ἐνθουσιασμὸ καὶ τοὺς σερβίρουν ἀναψυκτικά. Ὅταν ἔφυγαν ὁ μεσίτης εἶπε στὸν πελάτη του.

— Δὲν ἔχω δίκηο Χιρσμπάϊν; Εἶνε πολὺ καλὸ κορίτσι, αἴ; Εἶδες κι' ἐκεῖνο τὸ ἀσημένιο σερβίτσιο ;

—Λὲς νὰ εἶνε δικό τους;

— Τίνος θὰ εἶνε ;

— Μπορεῖ νὰ τοὺς τὸ δάνεισε κανένας γείτονας.

— Μὴ λὲς κουταμάρες Χιρσμπάϊν. Ποιὸς θὰ δάνειζε ἀσημένιο σερβίτσιο σέ...τέτοιους ἀνθρώπους ;..

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Ν. Τ.

Συναγωνίζεται στὴ μελαχροινάδα μὲ τὴν Ζοζεφὶν Μπαίκερ. Φυσιογνωμία ἐκφραστικὴ ἁλατισμένη, γευστική, ὅταν γελᾷ ἡ ἀναλαμπὴ τῶν δοντιῶν της φωτίζει τὸ βαθύχρωμο πρόσωπό της. Σιλουέττα εὐλίγιστη καὶ εὔγλωττη. Δὲν συχνάζει πολὺ σὲ δεξιώσεις, οὔτε εἶνε φανατικὴ θιασῶτις τῶν ντάνσιγκ ἀλλὰ ὅταν πηγαίνῃ καὶ εἰσέρχεται στὴν αἴθουσαν περιβάλλεται ἀμέσως ἀπὸ ὁλόκληρον «κορζὲζ» θαυμαστῶν.

Ἡ Μονταὶν

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἡ παρελθοῦσα ἑβδομὰς ἦτο λίαν εὔφορος ὑπὸ ἔποψιν κοσμικῶν συναθροίσεων σὲ σπίτια καὶ ντάνσιγκ.

— Μεταξὺ τῶν κυριωτέρων δεξιώσεων παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Γ. Κωνσταντινίδη στὴν θαυμασία παρὰ τὴν ὁδὸν Κηφισσίας ἔπαυλίν των.

— Ἡ οἰκοδέσποινα ἔφερεν κομψὴν τουαλέττα ἀπὸ μαύρη ζωρζὲτ ἡ Δις Λίλιαν Γ. Κωνσταντινίδη ἦταν σὰν ἕνα ζωντανὸ μεγάλο χρυσάνθεμο μὲ τουαλέττα ἀπὸ σιφφὸν κίτρινο μὲ ἄπειρα βολάν.

— Στὶς βεράντες καὶ στὸ χῶλλ χορεύουν μὲ ἐξαιρετικὴν μαεστρίαν, Δις Ἔλλη Βοκκλῆ καὶ κ. Ν. Σταμπολτζῆς, ἡ Δις Λωρὲτ Ντερμπλαὶ—θαῦμα εὐμορφιᾶς καὶ κομψότητος μὲ τουαλέττα ἀπὸ σιφφὸν λευκὸ μὲ βολὰν ἂν φόρμ καὶ ἐσάρπα δεμένη στὴν πλάτη ποὺ κατέληγεν σὲ ἄκρες, περιδέραιον ἀπὸ ρὸζ κοράλλια—καὶ ὁ κ. Δ. Κωνσταντινίδης, κ. Ἔλλη Ἀλ. Γρηγοριάδη μὲ κομψὴν τουαλέττα μὼβ-ρὸζ καὶ κ. Ἀλ. Γρηγοριάδης, Δις Μέλπω Γεωργαντᾶ καὶ κ. Γ. Σκαναβῆς, Δις Λιλὴ Δημητριάδη καὶ κ. Β. Ἀργυριάδης.

— Τὰ τέσσερα ἀνωτέρω ζεύγη συναγωνίσθησαν σὲ δύο βάλς βιεννέζικα καὶ ἕνα ταγκὸ καὶ ὑπερίσχυσαν λόγῳ τεχνικῆς ἀποδόσεως καὶ ρυθμοῦ, Δις Λωρὲτ Ντερμπλαὶ καὶ ὁ Δ. Κωνσταντινίδης καὶ ἔτυχαν τοῦ πρώτου βραβείου, ἦταν μία θαυμασία κοῦκλα ντυμένη μὲ τουαλέττα στὺλ μπροσσὲ ρὸζ καὶ κίτρινην καὶ καπελλὶν ρόζ, στὸν δὲ κύριον μία κομψοτάτη ταμπακιέρα.

— Δευτέρου βραβείου ἔτυχον ἡ Δις Λιλὴ Ἀλ. Δημητριάδη καὶ τῆς προσέφεραν μία πολυτελῆ πουδριέρα γιὰ τσάντα καὶ στὸν κύριο ἕνα τσιμπούκι κινέζικο.

— Ἐπηκολούθησε γενικὸς καὶ ζωηρότατος χορός, ὑπὸ τοὺς ἤχους ἐκλεκτῆς τζὰζ μπάντ, καὶ παρετάθη πέραν τοῦ μεσονυκτίου, ὁ κῆπος φωταγωγημένος μ' ἐνετικοὺς φανούς. Τὸ κυλικεῖον σ' ἕνα θαυμάσιον κιόσκι τροφοδοτοῦσε ὅλους μὲ λεπτεπίλεπτα γλυκά, παγωτὰ καὶ μεζέδες.

— Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἐγκαινιάσθη νέον κοσμικὸν κέντρον στὴν Κηφισσιά, τὸ Ξενοδοχεῖον Πεντελικόν, καὶ παρευρέθη πολὺς καὶ ἐκλεκτὸς κόσμος, κ. καὶ κ. Μελᾶ—τὸ γένος Σαλβάζου—μὲ τουαλέττα ποὺ τὴν διακρίνει πολὺ γοῦστο, μπλὲ ζωρζέτ, κ. καὶ κ. Καλουτᾶ κομψὴν τουαλέττα βαθυκύανον, κ. καὶ κ. Μιχαλακοπούλου μὲ λευκά, κ. Βαφειάδη μπέζ, κ. Κανακαριώτη ταφτὰ μπλέ.

— Ἕνα γκροὺπ ἀπὸ εὔμορφες δεσποινίδες, Δὶς Ἠσαΐα μὲ ρόζ, Δις Χρυσοβέργη λευκά, Δις Χαλκιοπούλου πράσινα, Δις Καλιφρονᾶ μπέζ, Δις Στρατούλη ἐμπριμέ, Δις Λ. Κωνσταντινίδη ὡραιοτάτη μὲ κίτρινη ζωρζὲτ καὶ φάθα ὁμοιόχρωμη.

— Ἐξακολουθοῦν αἱ κατὰ 15 ἡμέρες Σάββατον βραδυνὲς δεξιώσεις παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Ρετσίνα εἰς τὴν ἐν Κηφισσιᾳ ἔπαυλίν των, καὶ συγκεντρώνωνται αἱ πλέον σὶκ ἐκ τῶν ἐκεῖ παραθεριζουσῶν.

— Στὶς Σπέτσαις ἀρκετὴ κίνησις σὲ πλάζ, Καζίνο, Ποσειδώνιον, βεράντες φωτισμένες, σιλουέττες σιλφίδων, φορέματα φρέσκα τουαλέττες βραδυνὲς πολυτελείας, κουστούμια μπάνιου κοκέττικα.

— Παραθερίζουν ἐκεῖ οἰκογένειαι Σωτηριάδη, Σερπιέρη, Ἀνδριτσάκη, Ἀθανασιάδη, Φωκᾶ, Μητσοτάκη, Μιταυτσῆ, Ἠσαΐα, Ἀναστασιάδη, Κουτρουμπῆ, Τσουκαλᾶ, Λαδᾶ, Πετρίδη, Ἀργυροπούλου, Σκαναβῆ, Γάλλη, Κάμπερμπατς, Λεωνίδα, Χαρισιάδη, Ἀγελάστου, Πράττερ, Γουΐντορ—μία ὡραιοτάτη νεαρὰ Ἀγγλὶς μὲ κορμοστασιὰ ἀγαλματένια μὲ τὴν διαφορὰ ἀπὸ ἔβενο ἀπὸ κατάχρηση ἡλιοθεραπείας!

— Στὴν Πορταριὰ ἐπίσης ζωηροτάτη κίνησις φέτος ἰδίως στὰ Θεοξένεια ὅπου παραθερίζει πολὺς γνωστὸς Ἀθηναϊκὸς κόσμος καὶ καθημερινῶς διοργανώνωνται ἐκδρομές, ἀγῶνες τέννις, συναγωνισμὸς χοροῦ, τουαλεττῶν, κομψότητος καὶ εὐμορφιᾶς.

— «Μπούτ-ἂν-τραίν» κεφιοῦ καὶ ζωηρότητος γνωστοτάτη Ἀθηναία τύπος ὡραίας κρεολῆς ἡ κ. Ν. Ν.

— Εἰς τὸ τέννις, σαμπιὸν ὁ κ. Ἀφεντ. Πάντος.

— Ὡραιότερες μεταξὺ τῶν ἐκεῖ παραθεριζουσῶν αἱ κ. κ. Ντίνα Τσιριμώκου καὶ Ἄννα Πάντου.

— Συγχρόνως παραθερίζουν ἐκεῖ κ. καὶ κ. Κοσμαδοπούλου, κ. καὶ κ. Δ. Κουντουριώτη, κ. καὶ κ. Δελαγραμμάτη, κ. καὶ κ. Τοπάλη, κ. καὶ Δις Νικολαΐδη, κ. καὶ Δις Σταύρου—ἐκ Κων)πόλεως—κ. καὶ Δις Κωνσταντινίδη, κ. καὶ κ. Κούλη, κ. καὶ κ. Ἀργύρη, κ. ἄ.

— Καὶ οἱ κ. κ. Ἀλ. Μάτσας, Ἀργυρόπουλος, Τοπάλης, Σαπουντζῆς, Στασινόπουλος, Παπᾶς Γκλαβάνης, κ. ἄ.

Ἡ Μονταὶν

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΓΑΜΟΙ

Ἐν μέσῳ ἐκλεκτοῦ περιβάλλοντος προσκεκλημένων ἐτελέσθησαν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ τὴν 21 Αὐγούστου οἱ γάμοι τοῦ κ. Χριστοφόρου Δ. Ντίνου μετὰ τῆς δεσποινίδος Κατίνας Κ. Μανιαδάκη.

Τοὺς νυμφικοὺς στεφάνους ἀντήλλαξεν ὁ κ. Ἰωάννης Γουλάκος.

ΜΕ ΔΥΟ ΓΡΑΜΜΟΥΛΕΣ

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ - ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Πῶς...ἀντίκρυσε τὸν διάβολο μία δούκισσα. Ἕνας διάσημος βρωμιάρης!... Πῶς τὴν ἔπαθε ὁ Ναπολέων καὶ πῶς ἐκδικήθηκε. Ἕνα δοχεῖο πού... δὲν τὸ εἶχαν «μολύνει» χείλη φραντσέζικα!... κ.λ.π. κ.λ.π.

Στὴν περίφημη δίκη τῆς μάγισσας Βουαζέν, ὁ δικαστικὸς σύμβουλος Ρεϋνὺ ἐρώτησε τὴν συνένοχό της δούκισσα ντὲ Μπουγιόν, ἂν εἶχε ἀντικρύσει ποτέ της τὸν διάβολο.

— Τὸν ἀντικρύζω αὐτὴ τὴ στιγμή, ἀπήντησεν ἡ δούκισσα κοιτάζοντάς τον κατάματα. Ἡ ὄψις του μάλιστα εἶνε ἀπαισία.., φαντασθῆτε ὅτι εἶνε μετεμφιεσμένος σέ... δικαστικὸ σύμβουλο!

***

Ὁ ἱππότης ντὲ Π... ποὺ ἐφημίζετο γιὰ τὴν μεγάλη του... ἀπλυσιά, ἐπεσκέφθη κάποτε τὸν Ριβαρὸλ στὸ Ἀμβοῦργο.

— Μοῦ ἐπιτρέπεις νὰ ρίξω τὸ παλτό μου στὸ κρεββάτι σου; ἐρώτησε ὁ ἱππότης μπαίνοντας στὸ Ριβαρόλ.

— Εὐχαρίστως ἀπήντησεν ὁ Ριβαρόλ. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει, ποῦ θὰ ρίξω ἐγὼ ὕστερα... τὸ κρεββάτι μου;...

***

Σὲ κάποιον χορὸ ποὺ ἐδίδετο στὸν Κεραμεικό, ὁ Ναπολέων ἐπλησίασε τὴν κόμησσα ντὲ Β... ποὺ περνοῦσε γιὰ γυναίκα πολὺ ἐλαφρῶν ἠθῶν καὶ τῆς εἶπε ἀπότομα:

— Δὲ μοῦ λέτε, κυρία μου... Σᾶς ἀρέσουν πάντοτε οἱ ἄνδρες;

— Μόνον ὅταν εἶνε εὐγενεῖς, Μεγαλειότατε, τοῦ ἀπήντησε ἡ κόμησσα, κάμοντας μιὰ βαθυὰ ὑπόκλιση.

Ὁ Ναπολέων, δὲν εἶπε κείνη τὴ στιγμὴ τίποτα. Τῆς ἐγύρισε τὴ πλάτη κι' ἔφυγε. Τὴν ἐπομένη ὅμως, ὁ ἄνδρας της, ποὺ ἦταν νομάρχης, ἔχασε τὴ θέση του...

***

Τὸν Αὔγουστο τοῦ 1815, μετὰ τὴν εἴσοδο τῶν Συμμάχων στὸ Παρίσι, δύο γάλλοι ἀπόστρατοι ἀξιωματικοί, ὁ λοχαγὸς Μίλλιους καὶ ὁ ὑπολοχαγὸς Κυλικῶ, ἐκάθηντο σ' ἕνα καφφενεῖο καὶ κουβέντιαζαν πολιτικά, ὅταν μπῆκαν μέσα ἕνας ἐγγλέζος καὶ δύο πρῶσσοι ἀξιωματικοί. Ἕνας ἀπὸ τοὺς νεοεισελθόντας ἐφώναξε τότε περιφρονητικὰ στὸν καφετζῆ νὰ τοὺς φέρῃ «μιὰ μποτίλλια μπύρα καὶ ποτήρια πού... νὰ μὴ τὰ ἔχουν μολύνει χείλια φραντσέζων!»

Ὁ ὑπολοχαγὸς Κυλικῶ χωρὶς νὰ πῇ τίποτε, σηκώθηκε καὶ πῆγε πίσω ἀπὸ τὸν «πάγκο» τοῦ καφετζῆ. Σὲ λίγο, ξαναγύρισε στὴν αἴθουσα κρατώντας στὰ χέρια ἕνα... δοχεῖον νυκτός: Καὶ σιωπηλὸς πάντοτε, προχώρησε πρὸς τὴν παρέα τῶν ξένων ἀξιωματικῶν, ἅρπαξε τὴ μποτίλια μὲ τὴ μπύρα ποὺ μόλις τοὺς τὴν εἶχαν φέρει καὶ τὴν ἄδειασε στὸ δοχεῖο. Κατόπιν, ἁρπάζοντας ἀπ' τὰ μαλλιὰ τὸν ὑβριστή, τοῦ ἔσπρωξε τὸ κεφάλι πρὸς τὰ πίσω, ἐσήκωσε τὸ δοχεῖο καὶ τὸν ἀνάγκασε νὰ πιῇ ὅλο τὸ περιεχόμενό του, οὐρλιάζοντας:

— Τώρα, μπορεῖς νὰ καυχηθῇς πὼς ἤπιες ἀπὸ ἕνα δοχεῖο ποὺ δὲν τὸ ἔχουν ἀγγίξει χείλη φραντσέζων!...

ΕΜΠΟΡΙΟΝ & ΗΘΙΚΗ

Αἱ χῶραι αἵτινες κατέχουσιν σήμερον τὰ σκῆπτρα τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου, εἶνε ἀναμφισβητήτως ἐκεῖναι εἰς τὰς ὁποίας δύναταί τις νὰ συναντήσῃ ἐμπόρους ἠθικούς.

Ἐν Ἑλλάδι, οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ὅτι ἡ ὑπέροχος ἀρχὴ τῆς ἠθικῆς εἶνε κάτι τὸ ἀσυμβίβαστον μὲ τὸ ἐμπόριον, τοῦ ὁποίου ὁ μόνος σκοπὸς (κατ' αὐτοὺς βεβαίως) εἶνε ἡ ἀχαλίνωτος κερδοσκοπία. Δυστυχῶς τὰ πράγματα ἔρχονται νὰ τοὺς διαψεύσουν, διότι ἡ διαφορὰ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Ἀμερικανῶν ἢ Ἄγγλων ἐμπόρων ἐμφανίζεται ἀναντιρρήτως κολοσσιαία!

Ὁ Ἕλλην ἔμπορος, ἂν καὶ ἔχει πνεῦμα ἀσυγκρίτως διαυγέστερον τοῦ Ἀμερικανοῦ τοιούτου, ὅμως ὑστερεῖ, διότι ἀγνοεῖ ὡρισμένας ἐπαγγελματικὰς καὶ ἠθικὰς ἀρχάς, τὰς ὁποίας ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐφαρμόζει ὁ τελευταῖος οὗτος.

Ἀλλ' ἀνεζητήθη ποτὲ ἡ πηγὴ τοῦ κακοῦ τούτου πρὸς θεραπείαν του;

Μία ἀρχαιοτάτη Ἑλληνικὴ Ἐμπορικὴ Σχολὴ ἐν Πειραιεῖ μᾶς δίδει τὴν ἀπάντησιν ἔργοις καὶ οὐχὶ λόγοις.

Ἡ Σχολὴ αὐτὴ εἶνε ἡ εὐφήμως γνωστὴ Ἐμπορικὴ καὶ Λογιστικὴ Σχολὴ Παναγιωτοπούλου ἥτις ἀπὸ 24 ἐτῶν ἐργάζεται ὅσον οὐδὲν ἄλλο ἐκπαιδευτικὸν ἵδρυμα διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ ἐμφυσήσῃ εἰς τοὺς ἀρτιώτατα ἐν αὐτῇ ἐπαγγελματικῶς ἐκπαιδευομένους νέους καὶ τὰς ἠθικὰς ἐκείνας ἀρχὰς αἵτινες εἶνε ἀπαραίτητοι διὰ τὸν ἔμπορον, ἑνὸς πεπολιτισμένου κράτους. Διὰ τὴν πληρεστέραν δὲ ἐπίτευξιν τοῦ ἀπὸ ἠθικῆς ἀπόψεως μορφωτικοῦ αὐτῆς ἔργου, ἱδρύει ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου καὶ ἓν ὁμολογουμένως Πρότυπον Οἰκοτροφεῖον, τὸ ὁποῖον εἴμεθα ἀπολύτως βέβαιοι κατόπιν παρακολουθήσεως τοῦ πνεύματος ὑπὸ τὸ ὁποῖον ὀργανοῦται τοῦτο, ὅτι θὰ ἀποτελέσῃ φυτώριον ἠθικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν νεαρῶν τροφίμων του, οἵτινες συμφώνως πρὸς ἐπισήμους δηλώσεις τῆς Δ)σεως τῆς Σχολῆς νὰ παραδίδωνται εἰς τὴν Κοινωνίαν ὄχι μόνον τελείως ἐπαγγελματικῶς κατηρτισμένοι, ἀλλὰ καὶ μὲ ἠθικὰς ἀρχὰς τοιαύτας, ὥστε νὰ ἀποτελοῦν πραγματικοὺς κοινωνικοὺς στυλοβάτας.

Εὐχόμεθα, ὅπως τὸ γεγονὸς τοῦτο εὕρῃ τοὺς μιμητάς του καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν ἐπαγγελματικῶν Σχολῶν τῆς χώρας μας.

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Η. DOURLIAC

Η ΜΙΚΡΗ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΣΣΑ

— Ὁ παπᾶς τῆς ἐνορίας σας, ἀγαπητή μου, δὲ μοῦ φάνηκε πολὺ εὔγλωττος, εἶπε στὴ Λίζα ἡ νεαρὴ ἀγγλίδα Μὼδ, καθὼς ἔβγαινε ἀπὸ τὴν καθολικὴ ἐκκλησία ὅπου εἶχε πάει ἐκείνη τὴν Κυριακὴ μαζὶ μὲ τὴν οἰκογένεια τῆς φίλης της, γιατὶ σ' αὐτὸ τὸ μέρος οἱ διαμαρτυρόμενοι δὲν εἶχαν ἀκόμα δική τους.

— Μὰ τὸ σημερινὸ εὐαγγέλιο, ἀποκρίθηκε ἐλαφρὰ πειραγμένη ἡ Λίζα ἦταν τόσο ἁπλὸ καὶ δὲν ἐχρειάζονταν καμμιὰ ἐξήγηση ἐκ μέρους τοῦ παπᾶ... Καὶ τί ὡραῖα ποὺ ἄρχιζε: «Ἄνθρωπός τις ἐπορεύετο ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἰεριχώ...»

— Πολὺ καλά, εἶμαι σύμφωνη μαζί σου σ' αὐτό. Βέβαια κάθε καλὸς χριστιανὸς ἔχει χρέος νὰ βοηθῇ ὅσο μπορεῖ τὸν πλησίον του, ἀλλὰ πρέπει νὰ ξέρῃς ὅτι κι' ἡ εὐσπλαχνία ἔχει ὅρια κι' ὅταν κανένας τὸ παρακάμει τότε καταντάει σωστὴ ἀνοησία ἢ τρέλλα. Πάρε παράδειγμα τὸν ἀδερφό σου ποὺ καθὼς μᾶς διηγόταν ἐχτὲς κόντεψε νὰ τὸν σκοτώσῃ ἐκεῖνος ὁ βούλγαρος ποὺ περιποιόταν τόσον καιρὸ τὶς πληγὲς του κι' ἔγινε καλὰ μὲ τὶς φροντίδες του. Δὲν εἶνε ἔτσι, λοχαγέ; Τί λέτε σεῖς;

— Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀρρώστους δεσποινίς, ἀπάντησεν ὁ λοχαγὸς Ἐρρῖκος Ντυμπλάν, εἶνε ἀχάριστοι. Αὐτὴ εἶνε ἡ γνώμη μου. Ἂν θέλετε, μπορεῖτε νὰ ρωτῆστε καὶ τὸ γιατρὸ ἀπὸ δῶ καὶ θὰ σᾶς τὸ βεβαιώσῃ.

— Ἂν ἐπρόκειτο νὰ περιποιούμαστε μονάχα ὅσους δὲ μᾶς ἔχουν κακολογήσει, μουρμούρισε ὁ γιατρὸς ποὺ ἐρχόταν παραπίσω τότε ἀσφαλῶς τὰ τρία τέταρτα τῶν ἀνθρώπων θὰ πέθαιναν, χωρὶς καμμιὰν ἰατρικὴ περίθαλψη. Αὐτὴ εἶνε δυστυχῶς ἡ ἀλήθεια...

— Παραδέχομαι, ὅτι πρέπει κανένας νὰ βοηθῇ τὸν ἄλλον, ὄχι ὅμως καὶ τοὺς ἐχθρούς του, εἶπεν ἡ Μὼδ.

— Κι' ἂν ἐκεῖνοι δὲν ἔχουν ἄλλον προστάτη; Κι' ἂν πρόκειται νὰ πεθάνουν;

— Ἄ! Λίζα, ἐσὺ τὸ παρακάνεις... Μιὰ μυῖγα νὰ ἰδῇς νὰ σκοτώνουν, ἐσὺ θὰ κλάψῃς. Κι' ἂν βρῇς στὸ δρόμο ἕνα σκυλὶ λυσσασμένο θὰ τ' ἀφήσῃς νὰ σὲ δαγκάσῃ!

— Ἄ! Καλὰ ποὺ μοῦ τὸ θύμισες! Ἐψὲς διάβασα μιὰ εἰδοποίηση ποὺ λέει νὰ φυλάγεται ὁ κόσμος, γιατί στὴν πόλη μας βρίσκεται ἕνα λυσσασμένο σκυλί. Λοιπὸν ἔχετε σκοπὸ καὶ τώρα, δεσποινίς, νὰ ἐξακολουθῆστε τοὺς ταχτικοὺς περιπάτους σας;

— Ὤ! βέβαια, ἐγὼ δὲ φοβᾶμαι τίποτα. Ἄλλως τε ἔχω πάντα μαζί μου ἕναν καλὸ σύντροφο ποὺ δὲν τὸν ἀφήνω ποτέ. Καὶ λέγοντας αὐτὰ ἡ Μὼδ παρουσίασε ἕνα μικρὸ πιστόλι τελευταίου συστήματος καὶ τὸ ξανάκρυψε μέσα στὴν τσάντα της.

— Καὶ θὰ μπορούσες νὰ τὸ μεταχειρισθῇς αὐτό, Μὼδ, ἂν σοῦ παρουσιάζονταν μιὰ εὐκαιρία;

— Χωρὶς κανένα ἀπολύτως δισταγμό!

— Ἐγὼ ὅμως νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια ποτὲ δὲ θἄχα τὸ θάρρος νὰ πυροβολήσω ἕνα ζωντανὸ πλάσμα.

— Αὐτὸ δὲν εἶνε καθόλου κολακευτικὸ γιὰ τὴν ἀδερφὴ ἑνὸς γενναίου ἀξιωματικοῦ.

— Φαίνεται μᾶλλον πὼς ἡ ἀδερφή μου εἶνε τρομερὰ εὐαίσθητη κι' ὄχι δειλή, διόρθωσεν ἥσυχα ὁ νεαρὸς λοχαγὸς ἐπεμβαίνοντας στὴ συζήτηση τῶν δυὸ κοριτσιῶν καὶ θέλοντας νὰ προλάβῃ τὶς συνέπειές της. Ὑπάρχουν ὅμως πολλὲς περιστάσεις, ὅπως στὸν πόλεμο ἄξαφνα, ὅπου εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ σκοτώσῃς τὸν ἀντίπαλό σου προκειμένου νὰ γλυτώσῃς τὴ δική σου ζωή.

— Ἐγώ, ἂν μοῦ τύχαινε κάτι τέτοιο, εἶπε θαρραλέα ἡ Μὼδ, δὲ θὰ χρονοτριβοῦσα καθόλου κι' ἔπειτα ἂς γινόταν ὅτι ἤθελε.

Ὅλοι σιωπηλὰ παραδέχτηκαν τὴ γνώμη τῆς νεαρῆς Ἀγγλίδας καὶ μόνο ὁ λοχαγὸς ποὺ εἶχε ἀποδείξει πολλὲς φορὲς στὸν καιρὸ τοῦ πολέμου ἂν ἤξερε ἢ ὄχι τί σημαίνει θάρρος —κι' αὐτὸ φαινόταν ἀπὸ τὰ τόσα παράσημα ποὺ στόλιζαν τὰ στήθη του— χαμογέλασε ἐλαφρὰ χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ καθόλου στὰ λόγια της.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ Μὼδ σηκώθηκε ὅπως πάντα νωρίς, ντύθηκε σὲ μιὰ στιγμὴ καὶ βγῆκε στὸ συνηθισμένο περίπατό της ὁλομόναχη περπατώντας στὸν ἐρημικὸ δρόμο. Δὲν εἶχε ὡς τὴ στιγμὴ κανένα κακὸ συναπάντημα, πρᾶμα ποὺ τὴ λυποῦσε, γιατὶ δὲν τῆς εἶχε δοθεῖ εὐκαιρία ν' ἀποδείξῃ τὴ γενναιότητά της.

Προχωροῦσε σιγὰ—σιγὰ βυθισμένη στὴ συλλογή της καὶ μὴ δίνοντας προσοχὴ στὸ ὑπέροχο θέαμα ποὺ ἁπλώνονταν μπροστά της. Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ τοῦ δρόμου φαινόταν τὸ καταπράσινο δάσος, ἐνῶ πειὸ κάτω ἁπλώνονταν ἡ θάλασσα κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη ξεχώριζε τὸ παληὸ σαρακηνὸ κάστρο, ποὺ ἄσπριζε κάτου ἀπὸ τὸ λαμπρὸ φῶς τοῦ ἥλιου.

Ἄξαφνα στὴν ἄκρη τοῦ δάσους φάνηκε ἕνας ἄνθρωπος μὲ ὕποπτο ἐξωτερικό. Τὸ πρόσωπό του ἦταν ἄγριο καὶ μιὰ ἀχτένιστη γενειάδα σκέπαζε τὸ μισὸ πρόσωπό του. Στὰ χέρια του κρατοῦσε ἕνα χοντρὸ ραβδὶ μὲ ρόζους, ποὺ μποροῦσε κάλλιστα νὰ τὸ χρησιμοποιήσῃ ὡς ὅπλο, κι' ἀπὸ τοὺς ὤμους του κρεμόταν ἕνα δισάκκι. Κύτταξε προφυλαχτικὰ γύρω του καὶ μόλις εἶδε τὴ Μὼδ στάθηκε. Ἐκείνη στὴν ἀρχὴ δίστασε ἂν ἔπρεπε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ δρόμο ἢ νὰ γυρίσῃ πίσω, μὰ βλέποντας πὼς ἡ ἀπόσταση ἀναμεταξύ τους δὲν ἦταν παρὰ καμμιὰ τριανταριὰ βήματα καὶ πὼς ὁ ἄγνωστος μποροῦσε νὰ τὴ φτάσῃ μὲ λίγα πηδήματα, ἀποφάσισε νὰ προχωρήσῃ ἄφοβα.

Ἡ καρδιά της χτυποῦσε τώρα δυνατὰ καὶ καθὼς περπατοῦσεν εἶχε κρύψει μὲ τρόπο στὸ χέρι της τὸ μικροσκοπικὸ περίστροφό της. Ὁ ἄγνωστος κύτταξε γύρω του προσεχτικὰ φέρνοντας τὴν παλάμη πάνω ἀπ' τὰ μάτια του. Κανένας ὅμως δὲν φαινόταν. Τότε ἡ Μὼδ ὑπακούοντας σὲ μιὰ ξαφνικὴν ἰδέα φώναξε μὲ θάρρος:

— Ζάν! Πιέρ! Ἐλᾶτε γρήγορα!...

Ἀλλὰ μονάχα ὁ ἀντίλαλος ἀποκρίθηκε στὴ φωνή της. Ὁ ἄγνωστος ὅμως φοβήθηκε πραγματικά, γιατὶ νόμισε πὼς ἄκουσε κάποιο θόρυβο, καὶ περνώντας μπρός της τὴν παρεκάλεσε νὰ τοῦ δώσῃ ἐλεημοσύνη.

Χωρὶς νὰ βιαστῇ καθόλου ἡ Μὼδ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσάντα της μερικὰ νομίσματα, τοῦ τἄδωσε στὸ χέρι κι' ἀπομακρύνθηκεν ἄφοβη. Ἐνῶ προχωροῦσε ἱκανοποιημένη ἀπὸ τὴν ψυχραιμία της καὶ γελοῦσε μέσα της γιὰ τὸ παιγνίδι ποὔπαιξε στὸν ἄγνωστο, ἔνοιωσε ἀπότομα νὰ πέφτῃ ἕνα βαρὺ χέρι στὶς πλάτες της. Γύρισε πίσω τρομαγμένη καὶ βλέποντας τὸν ἀλήτη ποὺ τὴν παρακολούθησε καὶ κατάλαβε τὸ τέχνασμά της, ἔβαλε τὶς φωνὲς προσπαθώντας νὰ τοῦ ξεφύγῃ ἀπὸ τὰ χέρια.

— Δὲ θὰ μὲ γελάσῃς δεύτερη φορά, κυρία μου, τῆς εἶπε ἐκεῖνος κοροϊδευτικά. Φέρε γρήγορα ὅσα χρήματα ἔχεις γιὰ νὰ μὴ χάσῃς τὴ ζωή σου.

Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ ἡ Μὼδ τράβηξε τὴ σκανδάλη τοῦ ὅπλου της κι' ἐκεῖνος ἔπεσε μὲ μιὰ σφαῖρα στὸ γόνα, ἀφήνοντας μιὰ τρομερὴ βλαστήμια. Ἡ γενναία Ἀγγλίδα πήδησε μακρυά του μὴν τολμώντας νὰ τὸν κυττάξῃ στὸ πρόσωπο κι' ἐδοκίμασε μεγάλη χαρὰ σὰν ἄκουσε νὰ μουγκρίζῃ.

Στὴν ἀρχὴ εἶχε νομίσει πὼς τὸν ἐσκότωσε, μὰ γυρίζοντας τὸ κεφάλι της εἶδε πὼς προσπαθοῦσε νὰ σηκωθῇ. Δὲ μποροῦσε ὅμως νὰ σταθῇ στὰ πόδια του καὶ τέλος ἔμεινε καρφωμένος στὴ θέση του. Ἡ Μὼδ πρῶτα - πρῶτα θέλησε νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν ἀστυνομία καὶ νὰ παραδώσῃ αὐτὸν τὸν ἄθλιο στὴν κρίση τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ καθὼς τὸν εἶδε ξαπλωμένον στὸ χῶμα καὶ ἄκουσε νὰ στενάζῃ τὸν ἐλυπήθηκε κι' ἀντὶ νὰ φύγῃ πῆγε κοντά του συγκινημένη.

— Διψῶ, ψιθύρισε ἀδύνατα ὁ πληγωμένος.

Ἡ Μὼδ ἔβγαλε ἕνα μικρὸ μπουκάλι μὲ μέντα, ποὺ τὸ βαστοῦσε ἀπάνω της πάντα καὶ τ' ἄφησε κοντά του λέγοντας:

— Πάρε αὐτὸ ἐδῶ. Πάω νὰ σοῦ στείλω βοήθεια.

— Δηλαδὴ πᾶς νὰ εἰδοποιήσῃς τοὺς χωροφύλακες. Εὐχαριστῶ...

— Ὄχι, δὲν ἔχω σκοπὸ νὰ σὲ καταγγείλω. Ἀρκετὰ σὲ τιμώρησα.... Θὰ εἰπῶ, γιὰ νὰ μὴν ὑποπτευθοῦν τὴν ἀλήθεια, πὼς τραυματίστηκες τυχαῖα. Καὶ θὰ τὸ πιστέψουν γιατὶ στὸ δάσος γυρίζουν τόσοι κυνηγοὶ κάθε μέρα.

— Ὅπως θέλεις. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν μπορῶ νὰ κινηθῶ, δῶσε μου νὰ πιῶ λίγο. Μὴ φοβᾶσαι πειὰ ἀπὸ μένα, δὲ μπορῶ νὰ σοῦ κάμω κακὸ ἔτσι ποὺ εἶμαι... Ἀφοῦ κοντοστάθηκε ἡ Μὼδ μιὰ στιγμή, πλησίασε στὸ μέρος τοῦ πληγωμένου, γονάτισε μπρός του κι' ἀνασηκώνοντας τὸ κεφάλι του τοὔβαλε τὸ μπουκάλι κοντὰ στὸ στόμα του. Ἄξαφνα ἄκουσε πίσω της μιὰ γλυκειὰ φωνή:

— Μὰ τί πάθατε σήμερα, μὶς Μὼδ, τί εἶν' αὐτά;

Γυρίζοντας τὸ κεφάλι της εἶδε νὰ στέκωνται παραξενεμένοι σιμά της ἡ φίλη της Λίζα μαζὶ μὲ τὸν Ἐρρῖκο τὸν ἀδελφό της, ποὺ εἶχαν ἔρθει νὰ τὴν ἀνταμώσουν στὸ συνηθισμένο μέρος τοῦ περιπάτου της, ὅπως τοὺς εἶχε πεῖ. Ἡ Μὼδ σηκώθηκε ταραγμένη καὶ διηγήθηκε μὲ λίγα λόγια τὴν πρωϊνή της περιπέτεια, ἐνῶ ὁ λοχαγὸς κύτταζε μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ του τὸν πληγωμένο κι' ἡ Λίζα μὲ δυσκολία κρατοῦσε τὰ κλάματα. Ἔπειτα ἀπὸ λίγα λεπτὰ ὁ ἄγνωστος εἶχε μεταφερθῆ σ' ἕνα ἐξοχικὸ σπίτι ἐκεῖ κοντὰ κι' ὁ λοχαγός, ἀφοῦ ἔδωσε τὶς ἀπαραίτητες ὁδηγίες γιὰ τὸν ἄρρωστο, ἑτοιμάζονταν μὲ τὰ δυὸ κορίτσια νὰ γυρίσῃ στὴν πόλη. Πρὶν ξεκινήσουν ὅμως πλησίασε τὴ Μὼδ καὶ τῆς εἶπε χαμογελώντας:

— Κάτι ξεχάσατε, μοῦ φαίνεται, δεσποινίς.

Καὶ τῆς ἔδειξε τὸ μικρὸ πιστόλι ποὺ ἡ Μὼδ εἶχε ἀφήσει στὸν τόπο τοῦ τραυματισμοῦ. Ἐκείνη τότε κοκκίνισε μαντεύοντας πὼς ὁ λοχαγὸς κατάλαβε ὅτι δὲν τὸ λησμόνησε, ἀλλὰ τὸ πέταξε τὸ καταραμένο αὐτὸ ὅπλο....

Κι' ὁ Ἐρρῖκος καθὼς ἔβανε τὸ πιστόλι στὴν τσέπη του τῆς εἶπε τρυφερά:

— Καλὴ εἶνε ἡ γενναιότης, ἀλλὰ καλλύτερη ἡ εὐσπλαχνία.....

Ἔπειτα ἀπὸ μιὰ βδομάδα στὴ μικρὴ πόλη ἔγιναν γνωστοὶ οἱ γάμοι τοῦ λοχαγοῦ Ἐρρίκου Ντυμπλὰν καὶ τῆς δεσποινίδος Μὼδ Γκράϋ.

Εἶνε ἀνάγκη νὰ ποῦμε ὅτι σ' αὐτὸ συνετέλεσε πολύ, χωρὶς βέβαια νὰ τὸ θέλῃ, κι' ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος τοῦ πρωϊνοῦ περιπάτου.

Η. Γourliac

ΕΝΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ

Ὁ Λάμπης Ἀστρινὸς νέος μὲ πολὺ φαντασία ἔχει δυὸ μοναδικοὺς πόθους στὴ ζωή. Ν' ἀποκτήση φιλενάδα καὶ νὰ γράψη ἕνα δρᾶμα, ποὺ νὰ κατασυγκινήση τὴν Ἀθήνα.

Ἕνα δειλινὸ ὁ Ἀστρινὸς βγαίνει περίπατο. Σιγὰ-σιγά, περπατῶντας ἄσκοπα, φτάνει πέρα ἀπὸ τὸ τέρμα Ἀχαρνῶν. Ὁ ἥλιος βασίλεψε πειά. Βαρειὰ σύννεφα σκεπάζουν τὸν οὐρανό. Βραδυάζει... Ἔξαφνα ὁ Λάμπης βλέπει νὰ τὸν πλησιάζει μιὰ νεαρή, κομψὴ δεσποινίδα, ἡ ὁποία τοῦ λέει τρομαγμένα νὰ τὴν συνοδέψῃ, γιατί, δυὸ ὕποπτοι ἄγνωστοι τὴν παρακολουθοῦν. Ὁ Λάμπης δέχεται εὐχαρίστως καὶ φτάνουν κάτω ἀπ' τὴ ραγδαία βροχὴ ποὔπιασε, στὸ σπίτι τῆς νέας. Ἐκεῖ ἡ νέα τὸν πείθει ν' ἀνέβη ἐπάνω, ὡς νὰ περάση ἡ βροχή, καὶ τὸν συνιστᾶ στὸν μπαμπά της, τὸν κ. Γαλαζίδη καὶ στὴ γηραιὰ μητέρα της. Μὰ ἡ βροχὴ πέφτει μὲ τὸ τουλοῦμι κι' ὁ νέος, μιὰ μάλιστα καὶ τὸν παρακαλοῦν, δέχεται νὰ φάῃ μαζύ τους καὶ μένει καὶ νὰ κοιμηθῇ ἐκεῖ. Ἔξω ἡ νεροποντὴ μαίνεται.

Τὴ στιγμὴ ὅμως ποὺ ὁ Ἀστρινὸς μένει μόνος στὸ δωμάτιό του, ἀντιλαμβάνεται ὅτι τοὔχουν κλειδώσει τὴν πόρτα ! Αὐτὸ τὸν ἀνησυχεῖ. Τί συμβαίνει ἄραγε ; Σὲ τί εἴδους σπίτι βρίσκεται ; Σκύβει ἀπ' τὸ παράθυρο καὶ βλέπει κάτω μέσ' στὸ σκοτάδι τοὺς δυὸ ὑπόπτους ἀγνώστους. Γίνεται ἄνω κάτω, μὰ δὲν ἀργεῖ νὰ βρῇ σιγὰ-σιγὰ τὴ ψυχραιμία του. Ξαπλώνεται στὸ κρεββάτι καὶ σκέπτεται νὰ δραματοποιήση ὅλη του αὐτὴ τὴν περιπέτεια, ἔτσι ὅπως τὴν ἐφαντάσθηκε μυστηριώδη καὶ τρομερή. Ἔτσι τὸν πέρνει ἔξαφνα ὁ ὕπνος...

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΑΠΟΚΟΙΜΗΘΗΚΕ καὶ ὅσα ἔβλεπε ξυπνητὸς σὰν ὄνειρα τώρα τὰ βλέπει κοιμισμένος σὰν πραγματικότητα. Ἐπειδὴ κατέχεται ὁλόκληρος ἀπὸ τὴν ἰδέα τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς συγγραφῆς, ὁ ὕπνος τὸν βρίσκει μὲ ὅλας αὐτὰς τὰς σκέψεις καὶ ἡ ἀγρυπνοῦσα φαντασία του συνεχίζει τὸ ἔργον της μέσα στὸ ὄνειρό του.

Βλέπει λοιπὸν εἰς τὸν ὕπνο του τὸν ἑαυτόν του θριαμβευτὴν τοῦ ἔρωτος καὶ δοξασμένον θεατρικὸν συγγραφέα.

Ὅλα τὰ προσκόμματα καὶ αἱ ἐναντιότητες ἔχουν ἐξαφανισθῆ στιγμιαίως ὡς ἐκ θαύματος, τὸ ὁποῖον ὀφείλεται εἰς τὸ Θεῖον Ὄνειρον, τὸ ὁποῖον δὲν γνωρίζει δυσκολίας καὶ ἀποφάσεις τοπικὰς καὶ διαρκείας χρονικὰς καὶ τὸ ὁποῖον σὲ μιὰ στιγμὴ μπορεῖ νὰ κάνη πράγματα ποὺ ἀδυνατεῖ νὰ κάνη μακρὸς χρόνος. Καὶ ὅλα αὐτὰ μὲ τόσην ἀληθοφάνειαν, ὥστε ὀνειρευόμενος κανεὶς νὰ νομίζη ὅτι βρίσκεται πρὸ τῆς πραγματικότητος μὲ τόσην βεβαιότητα, ὥστε πολλάκις καὶ ὅταν ξυπνᾷ ἔντρομος νὰ διερωτᾶται πότε βρίσκεται στὴν ἀλήθεια ; Ὅταν πρὸ ὀλίγου ποὺ ὀνειρευότανε ἢ τώρα ποὺ εἶνε ξυπνητός ; Δηλαδὴ μήπως κοιμᾶται τώρα ποὺ ξύπνησε ἢ ἦταν ξυπνητὸς ὅταν κοιμότανε ;

Μὲ τὴν δύναμιν λοιπὸν αὐτὴν τοῦ ὀνείρου εἶχεν ἐπιτύχει ἀμέσως καὶ εἰς τὸν ἔρωτά του, εἶχε βρῇ καὶ τὴν πλοκὴν καὶ τὴν λύσιν τοῦ ἔργου του, ποὺ τὸν εἶχεν τυραννήσει τόσο πολύ. Ἔχει συγγραφῆ τὸ ἔργον, ἔχει δοθῆ πρὸς παράστασιν, ἔχει περάσει τὸ μαρτυρικὸν στάδιον τῶν πρωτοβγάλτων θεατρικῶν συγγραφέων μὲ τοὺς ἠθοποιούς, σκηνοθέτας, σκηνογράφους, μὲ τὰς δοκιμάς, τοὺς καυγάδες, κ.λ.π. καὶ παρίσταται ἐκ τῶν παρασκηνίων ὡς θεατὴς τοῦ ἔργου του, βλέπων κάτω εἰς τὴν πλατεῖαν τὴν **Φλῶραν** *ποὺ παρακολουθεῖ τὸν θρίαμβόν του καὶ χειροκροτεῖ παταγωδῶς.*

Τὸν Λάμπην ἀντιπροσωπεύει εἰς τὸ ἔργον του ὁ πρωταγωνιστής, τὴν Φλῶρα ἡ πρωταγωνίστρια καὶ τὰ λοιπὰ πρόσωπα μένουν τὰ ἴδια, τὰ γνωστά μας.

Ἡ πρώτη πρᾶξις συμβαίνει ἀκριβῶς ὅπως τὴν ἐφαντάσθη πρὶν τὸν πάρη ὁ ὕπνος. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι πρὸ τοῦ χωρισμοῦ του μὲ τὴν Φλῶραν, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ πάη νὰ κοιμηθῇ, ἐξεδηλώθη, κεραυνοβόλος, ὁ μεταξύ των ἔρως.

Εἰς τὴν δευτέραν πρᾶξιν οἱ ὑποτιθέμενοι — διότι δὲν εἶνε — γονεῖς της τῆς ἐξηγοῦν πῶς θὰ διαπραχθῇ ἡ δολοφονία τοῦ πρωταγωνιστοῦ. Τὴν ἐμπιστεύονται, διότι αὐτὴ τοὺς κρύβει τὸν ἔρωτά της γιὰ νὰ μάθη τὸν τρόπο τοῦ ἐγκλήματος καὶ νὰ κατορθώση νὰ σώση τὸν καλόν της. Τὴν δολοφονίαν θὰ ἐκτελέσουν οἱ δύο ἄγνωστοι. Θὰ ἀνέβουν εἰς τὴν λεύκαν καὶ διὰ τοῦ κλάδου ποὺ φθάνει στὸ παράθυρον θὰ μποῦν στὸ δωμάτιον τοῦ κοιμωμένου καὶ θὰ τὸν σκοτώσουν γιὰ νὰ τὸν ληστέψουν. Οἱ ἄγνωστοι τώρα εἶνε στὴν αὐλή, ὅπως πράγματι εἶχεν ἀκούσει ὁ Λάμπης πρὶν ἀποκοιμηθῇ. Ἡ ὥρα πλησιάζει. Μετὰ πέντε λεπτὰ οἱ δολοφόνοι θὰ εἶνε ἀπάνω. Ἡ ἡρωῒς τοῦ ἔργου (ὑποτίθεται ἡ Φλῶρα) τινάσσεται ἀπάνω ὡς νὰ ἐξερράγη δυναμίτις κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της καὶ φωνάζει:

— Ὄχι ! δὲν θὰ γίνη αὐτό.

— Γιατί ;

— Γιατὶ τὸν ἀγαπῶ.

Καὶ τρέχει πρὸς τὸ δωμάτιον τοῦ θύματος.

Πρᾶξις τρίτη.— Τὸν πρωταγωνιστὴν ξυπνοῦν διάφοροι κρότοι ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ ἀπὸ τὸ παραβιαζόμενο παράθυρο, τὰ ὁποῖα ἀνοίγονται σχεδὸν συγχρόνως. Καὶ ἀπὸ μὲν τὴν πόρτα μπαίνει ὡς ἀλλόφρων ἡ ἡρωῒς τοῦ ἔργου (Φλῶρα), ἀκολουθουμένη ἀπὸ τοὺς γονεῖς της, οἱ ὁποῖοι ἀγωνίζονται νὰ τὴν ἐμποδίσουν, ἀπὸ δὲ τὸ παράθυρο πηδοῦν οἱ ἄγνωστοι δολοφόνοι μὲ τεράστιες κάμες στὰ χέρια. Ἡ πρωταγωνίστρια ἐπιτίθεται κατὰ τῶν δολοφόνων καὶ ὁ πρωταγωνιστὴς κατὰ τῶν γονέων τῆς ἀγαπημένης του. Ὁ πρωταγωνιστὴς εἰς τὸν κίνδυνον τῆς ἀγάπης του νομίζει ὅτι θεριεύει. Γίνεται ἄλλος Ἡρακλῆς καὶ νομίζει ὅτι μὲ μιὰ γροθιά του εἶνε ἱκανὸς νὰ συντρίψη τὸ σύμπαν. Δὲν τὸν τρομάζουν τὰ μαχαίρια τῶν δολοφόνων. Αὐτὸς μὲ μιὰ γροθιὰ μπορεῖ νὰ τσακίση καὶ ὁλόκληρη... πυροβολαρχία !!! Ἀκολουθεῖ ἀγριωτάτη πάλη. Αὐτὸς μὲ μιά, δυό, τρεῖς γροθιὲς ρίχνει κάτω ἀναισθήτους καὶ τὸν πατέρα καὶ τὴν μάννα καὶ τὴ θεία τῆς πρωταγωνιστρίας. Κατόπιν στρέφεται κατὰ τῶν ἀγνώστων δολοφόνων. Ἄλλη γροθιά του τὸν ξαπλώνει νεκρὸν τὸν ἕνα. Πέρνει στὴν ἀγκαλιά του, μὲ τὸ ἀριστερό του χέρι, τὴν πρωταγωνίστρια καὶ μὲ τὸ δεξὶ καταφέρει τὸ τελευταῖο κτύπημα κατὰ τοῦ τελευταίου δολοφόνου.

Ὅλοι εἶνε στρῶμα κάτω, νεκροὶ ὡς νὰ διῆλθεν ἀπὸ τὸ δωμάτιον αὐτὸ αὐτοκίνητον τῆς συγκοινωνίας. Φρικιαστικὸν τέλος Σαιξπηρείου τραγωδίας.

Ὁ συγγραφεὺς γιὰ νὰ ἱκανοποιήση καὶ τὸ γοῦστο τοῦ κοινοῦ, τὸ ὁποῖον θέλει εἰς τὸ τέλος θριαμβεύοντα τὸν ἔρωτα, ἀφίνει ζωντανοὺς καὶ ἀγκαλιασμένους μόνον τοὺς ἥρωας τοῦ ἔργου.

Τὸ κοινὸν χειροκροτεῖ δαιμονιωδῶς καὶ φωνάζει :

— Ὁ συγγραφεύς, ὁ συγγραφεύς.

Καὶ ὁ Λάμπης βλέπει ἑαυτὸν ἐμφανιζόμενον εἰς τὴν σκηνήν. Πραγματικὸς θρίαμβος. Ἄπειρα ἄνθη καὶ λευκὰ περιστέρια διευθύνονται εἰς τὴν σκηνήν.

Ἀλλά... Ὢ ! τῶν παραδοξοτήτων τῶν ὀνείρων !!! Τὰ ἄνθη καὶ περιστέρια ὅσο φθάνουν στὴ σκηνὴ ἀλλάζουν σχῆμα. Τετραγωνοποιοῦνται καὶ στὴ σκηνὴ φθάνουν ὡς μαξιλάρια.

Ὁ ἐπὶ τῆς σκηνῆς Λάμπης σκοτίζεται, ἐνῷ τοῦ κοιμωμένου Λάμπη ἡ κατάστασις μεταβάλλεται ἀπὸ τὴ λύπη του. Καὶ ἀπὸ θεατὴς τοῦ ἔργου του ὀνειρεύεται τώρα τὸν ἑαυτόν του ὡς δρῶντα καὶ πάσχοντα πραγματικὰ ἀπὸ σκηνῆς. Ἐξαφανίζονται ἀπὸ τὴ μνήμη του, ὡς νὰ μὴν ἔλαβαν χώραν ποτέ, αἱ τελευταῖαι σκηναὶ τοῦ θριάμβου καὶ τοῦ μαξιλαρώματός του. Τώρα δι' αὐτὸν δὲν πρόκειται περὶ παραστάσεως, ἀλλὰ περὶ πραγματικότητος.

Ὀνειρεύεται τὰς τελευταίας σκηνὰς τοῦ ἔργου του ὅτι συμβαίνουν πράγματι εἰς αὐτὸν καὶ ἀγωνίζεται νὰ σώση τὴ Φλῶρα του πλέον, τὴν ἀληθινή του Φλῶρα, ἀπὸ τοὺς κακούργους.

Εἰς τὸ τέλος ποὺ κρατεῖ σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά του τὴν Φλῶρα μὲ τὸ ἀριστερό του χέρι καὶ δίνει τὴν τελευταία γροθιὰ στὸν τελευταῖο κακοῦργο μὲ τὸ δεξί, αἰσθάνεται τόσον πόνο ὥστε **ξυπνάει** *ἔντρομος.*

Ἡ γροθιὰ εἶχε δοθῆ εἰς τό... τοῖχο τοῦ δωματίου του καὶ στὴν ἀγκαλιά του ἔσφιγγε ἀντὶ τῆς Φλώρας... τὸ μαξιλαράκι τοῦ κρεββατιοῦ του.

Ι. Δεληκατερίνης

ΑΠΟ ΤΗΝ ταραχή του ὁ Λάμπης σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεββάτι μ' ἕνα πήδημα. Τί ἐφιάλτης, θεέ μου. Καὶ ὅλ' αὐτὰ γιατί ἡ οἰκογένεια τῆς Φλώρας ποὺ τὸν φιλοξένησε, ἴσως ἐκείνη ἡ ἴδια, καὶ μᾶλλον ἡ ἴδια ἡ Φλῶρα εἶχε αὐτὴ τὴν ἀλλόκοτη ἔμπνευσι νὰ τὸν κλείση ἐκεῖ καὶ νὰ τὸν ἀπομονώση. Ἀλλὰ πάλι τί λόγο εἶχε αὐτὸ τὸ παιχνίδι; Ἤθελε νὰ τὸν ὑποβάλη σὲ καμμιὰ δοκιμασία ; Μὰ γιατί ; Αὐτὸς μόλις πρὸ ὡρῶν τὴν ἐγνώρισε. Ποιὸς ξέρει. Ὑστερικὲς γυναῖκες. Τοὺς ἔρχονται στὸν νοῦ τὰ πειὸ ἀλλόκοτα πράγματα. Ἴσως νὰ ἦταν καὶ τρελλή, καὶ νὰ μὴν εἶχαν ἰδέα ὁ μπαμπᾶς καὶ ἡ μαμά της πὼς τὸν εἶχε κλείση ἐκεῖ ἀπάνω. Βέβαια τὰ φερσίματά της, ὅλη ἡ χθεσινοβραδυνὴ ἱστορία, ἡ ἀφήγηση τοῦ ἐπεισοδίου τοῦ δρόμου ποὺ ἔκαμε στοὺς δικούς της ἐντελῶς διαφορετικὴ ἐντύπωση ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ συνέβησαν πράγματι, δὲν ἐπρόδιδαν ὁμαλὴ κατάστασι. Καὶ ἴσως οἱ γονεῖς της τὴν ἄφησαν νὰ τὸν κρατήση νὰ κοιμηθῇ ἐκεῖ ἐπειδὴ ἐκείνη ἐξέφρασε αὐτὴ τὴν ἐπιθυμία.

('Ακολουθεῖ)

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ FRANÇOIS DE NION

Ο ΕΡΩΣ ΤΟΥ κ. ΝΤΕ ΓΚΑΣΕ

Ὁ Ζὰν ντὲ Γκασέ, καθὼς ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ ὁλάνθιστου κήπου γιὰ νὰ κάνη τὸν πρωϊνό του περίπατον ἔννοιωσε τὸ στῆθος του νὰ φουσκώνη ἀπὸ εὐτυχία μπροστὰ στὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς ἀνοίξεως ποὺ ἀντίκρυσε μπροστά του. Ἐπροχώρησε ἀργὰ πρὸς τὸ μικρὸ γειτονικὸ δάσος μ' ἕνα χαμόγελο ἱκανοποιήσεως στὰ χείλη του. Μ' ὅλα τὰ σαράντα πέντε χρόνια του ἔννοιωθε τὸν ἑαυτό του νέον ἀκόμη. Κ' ἦταν ἀλήθεια αὐτὸ γιατὶ ἔννοιωθε τὴν καρδιά του ἀνοιχτὴ ἀκόμη στὸν ἔρωτα. Πρὸ καιροῦ μάλιστα καθὼς συνάντησε στὸ δάσος μιὰ χαριτωμένη νέα ἔννοιωσε μιὰ μεγάλη ταραχὴ μέσα του καὶ ἀπὸ τότε κάθε μέρα ὡδηγοῦσε τὰ βήματά του πρὸς τὸ σημεῖο ὅπου τὴν εἶχε πρωτοσυναντήσει μὲ τὴν προσδοκία ὅτι θὰ τὴ συναντοῦσε καὶ πάλι.

Ὁ κ. ντὲ Γκασὲ εἶχε παντρευτῆ πολὺ μικρός, ἀπὸ ἔρωτα. Ἔχασε ὅμως γρήγορα καὶ ξαφνικὰ τὴ γυναῖκα του ἀπὸ τὴ γέννηση ἑνὸς ἀγοριοῦ καὶ εἶχε ριχτῆ ἀπὸ τότε, ἀπὸ ἀνάγκη νὰ ξεχάση ἐκείνην ποὺ ἐλάτρευε, στὶς συγκινήσεις καὶ τὶς ἀγωνίες τοῦ ἰδιοκτήτου ἀλόγων ποὺ τρέχουν στὶς ἱπποδρομίες. Καὶ ἔτσι περνοῦσε ὁ καιρός, χωρὶς οὔτε μιὰ ἄσπρη τρίχα νἄχη φανῆ ἀκόμα στὰ καστανὰ μαλλιά του, οὔτε στὰ μουστάκια του καὶ τὸ κορμί του, χάρις στὰ σπὸρ ποὺ τὸ ἐγύμναζαν, διατηρόταν ἀκόμα ὀρθὸ καὶ λυγερὸ σὰ νέου εἴκοσι πέντε χρόνων.

Ἀλλὰ ἕνα χρόνο τώρα, ἀπὸ τότε ποὺ ἦρθαν νὰ ἐγκατασταθοῦν στὸ γειτονικὸ κτῆμα οἱ Μενφρουά, ἀπὸ τότε ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ συνήντησε στὸ δάσος τὴν δεσποινίδα Ἑλένην Μενφρουά, σὰν λευκὸ ὅραμα, δὲν τὸν ἀπασχολοῦσε ἄλλο ἀπὸ τὴ σκέψη ὅτι θὰ μποροῦσε νὰ τὴν πάρη γυναῖκα του. Ἦταν βέβαιος ὅτι δὲν θὰ τοῦ ἠρνοῦντο ἂν τὴν ἐζητοῦσε. Καὶ τόσο πολὺ ἦταν ἐρωτευμένος μὲ τὴν Ἑλένη ποὺ μόλις ἔδωκε σημασία στὸ γεγονὸς τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ γυιοῦ του γιὰ τὴν Κίνα, ὅπου ἐτοποθετήθη ἀκόλουθος στὴν ἐκεῖ Πρεσβεία, κι' οὔτε κἂν ἐπρόσεξε ὅτι ἡ Μὶς Μώντ, ἡ καλύτερή του φοράδα ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ τρέξη γιὰ τὸ μεγάλο ἔπαθλον, κουτσάθηκε κατὰ τὴν προπόνησή της.

Συνάντησε στὸ δάσος τὴ δίδα Ἑλένη Μονφρουᾶ.

Ἐκεῖνο τὸ πρωΐ ἡ Ἑλένη ἦταν στὸ δάσος. Μόλις εἶδε τὸν κ. ντὲ Γκασὲ τοῦ φώναξε ἀπὸ μακρυά.

— Ἐπῆγα σήμερα πρωΐ—πρωΐ κ' εἶδα ποὺ ἔτρεχαν τ' ἄλογα. Ὁ Νόρφολκ εἶνε ὑπέροχος !

Ὁ κ. ντὲ Γκασέ, ἐνθουσιάστηκε ὄχι γιὰ τὸ κομπλιμέντο ποὺ ἔκαναν στὸ ἄλογό του ἀλλὰ γιὰ τὴ λάμψη τῶν μαργαριταρένιων δοντιῶν τῆς Ἑλένης καὶ γιὰ τὴ χαρὰ τοῦ χαμογέλοιου της. Τὴν κυττοῦσε προσεχτικά, ὅπως θαυμάζει κανεὶς ἕνα κομψοτέχνημα καὶ στὰ μάτια του ἔλαμπε ἕνα εἶδος εὐγνωμοσύνης ποὺ ἦταν φτιαγμένη τόσο ὡραία καὶ τόσο ἀξιαγάπητη.

Καταλάβαινε ἐν τούτοις ὅτι ἦταν καιρὸς πιὰ νὰ μιλήση γιατὶ κ' ἐκείνη ἄρχισε νὰ τὸν κυττάζη μὲ παιχνιδιάρικα μάτια, κολακευομένη καὶ συναισθανομένη πόσο τὸν συγκινοῦσε.

Ὁ κ. ντὲ Γκασὲ ρώτησε :

— Ὁ κύριος πατέρας σας εἶνε στὸ σπίτι ;

— Μάλιστα. Κάνει κάτι λογαριασμοὺς στὸ κιόσκι. Ἄκουσα τὸ κουδούνι τῆς πόρτας σας, κατάλαβα ὅτι θὰ εἶστε σεῖς κ' ἐβγῆκα νὰ σᾶς συναντήσω.

— Τί καλὴ ποὺ εἶστε ! Μαντεύετε ποιὸς μοῦ ἔπεσε χθὲς ἀπ' τὸν οὐρανό... ἢ μᾶλλον ἀπ' τὸν ἄλλο κόσμο ;

— Ἀπ' τὸν ἄλλο κόσμο ;

— Ναί. Ὁ Ρομπέρ, ὁ διπλωμάτης μου. Δὲν τὸν περίμενα παρὰ ὕστερα ἀπὸ ἕνα μῆνα...

— Θ' εὐχαριστηθῶ πολὺ νὰ τὸν γνωρίσω.

— Θὰ σᾶς ζητήσω τὴν ἄδεια νὰ τὸν φέρω αὔριο σπίτι σας.

Ὁ κ. ντὲ Γκασὲ ἐσώπασε μιὰ στιγμὴ γιὰ νὰ δώση περισσότερη βαρύτητα στὴ φράση του, ἔπειτα μὲ κάποιο τρέμουλο στὴ φωνή του καὶ τὰ μάτια του καρφωμένα χάμω ἄρχισε :

Ὁ Ρομπὲρ σὲ λίγο πρόκειται νὰ προαχθῇ σὲ γραμματέα πρεσβείας— συνεπῶς ἡ καριέρα του εἶνε ἐξησφαλισμένη. Σήμερα εἶνε πιὰ ἄντρας. Μπορῶ νὰ μὴν ἀπασχολοῦμαι πιὰ μαζί του.. Αὐτὸ μ' ἔκανε ν' ἀποφασίσω νὰ κάνω κάποιο διάβημα στὸν πατέρα σας, τὸ ὁποῖον ἄλλως τε φαντάζομαι ὅτι θὰ περιμένη...

Χωρὶς νὰ τὸ θέλη ἐσήκωσε τὰ μάτια του γιὰ νὰ δῇ τί ἐντύπωση εἶχαν κάνει στὴν Ἑλένη τὰ λόγια του. Ἐκείνη ἔμενε ἀκίνητη, εἶχε γίνει κατακόκκινη καὶ τὸ μικρό της χέρι ἔτρεμε πάνω στὴ λαβὴ τῆς ὀμπρέλλας της.

Ὁ κ. ντὲ Γκασὲ ἔννοιωσε ἀκατανίκητη ἐπιθυμία νὰ πιάση αὐτὸ τὸ χεράκι, νὰ τῆς πῇ πόσο τὴν ἀγαποῦσε, νὰ τὴν ρωτήση ἂν ἤθελε νὰ γίνη γυναῖκα του. Ἔβλεπε ὅτι ἡ στιγμὴ αὐτὴ ἦταν μοναδικὴ καὶ θεία. Καὶ θὰ ἐτολμοῦσε ἂν ἦταν πιὸ νέος. Ἀλλὰ στὴν ἡλικία του οἱ ἄνθρωποι εἶνε ντροπαλοί. Κ' ἐσώπασε τρέμων καὶ δειλὸς σὰ νἄταν παιδὶ δεκάξη χρόνων.

Ἡ Ἑλένη εἶπε, πολὺ ἁπλᾶ, μὲ τὴν γαλήνια ἐπιδεξιότητα τῶν ἀξέβγαλτων κοριτσιῶν.

— Ξέρετε πόσον εἴμαστε πάντα εὐτυχεῖς ὅταν σᾶς βλέπουμε.

— Λοιπόν, αὔριο. Δὲν θέλω ν' ἀνησυχήσω τώρα τὸν πατέρα σας.

— Φεύγετε ἀπὸ τώρα !

— Τί χαριτωμένη ποὺ εἶστε ! Τί καλή !

— Ναί, βέβαια ! Ἦταν καὶ καλὴ κ' εὐγενικὴ καὶ χαριτωμένη. Ὁ κ. ντὲ Γκασὲ τὄλεγε καὶ τὸ ξανάλεγε στὸν ἑαυτό του γυρίζοντας σπίτι του, εὐτυχὴς καὶ ἀνυπόμονος νὰ περάση αὐτὴ ἡ νύχτα. Ὢ ! Πῶς εἶχε κοκκινίσει πρὸ ὀλίγου ἡ ἀγαπημένη του ! Βέβαια, εἶχε καταλάβει καλὰ τὴ σημασία τῶν λόγων του...

***

Καθὼς ἔμπαιναν τὴν ἄλλη μέρα, ὁ κ. ντε Γκασὲ μὲ τὸ γυιό του στὸ σαλόνι τῶν Μενφρουά, ηὗραν τὴν Ἑλένη νὰ τοποθετῇ δροσερὰ λουλούδια μέσ' στὰ βάζα. Δὲν τοὺς περίμενε ἀκόμη καὶ δὲν εἶχε ἀκούσει νὰ σταματάη στὴν πόρτα τους τὸ ἁμάξι τῶν ντὲ Γκασέ. Ἡ κοπέλλα βρισκόταν μὲ μιὰ ρόμπα, μὲ γυμνὰ τὰ μπράτσα της καὶ τὰ μαλλιά της δεμένα μὲ μιὰ τριανταφυλλιὰ κορδέλλα. Ἔτσι νεγκλιζὲ ἦταν πράγματι ὑπέροχη.

— Ὢ ! Θεέ μου, κελάϊδησε ἡ Ἑλένη χαμμένη, νὰ μὲ συγχωρῆτε μιὰ στιγμή...

Κ' ἑτοιμάστηκε νὰ φύγη.

— Ἀφῆστε, ἀφῆστε νὰ σᾶς συστήσω ἔτσι στὰ πεταχτὰ τὸ γυιό μου... καὶ νὰ σᾶς ζητήσω συγνώμη ποὺ ἐνσκήψαμε σὰν μπόμπα...

Ἡ Ἑλένη κοκκίνησε πρῶτα πολύ, σὰν παπαροῦνα, κ' ἔπειτα ἀμέσως ἔγινε κατάχλωμη. Ἐν τούτοις χωρὶς ψευτοσεμνοτυφία ἐσήκωσε τὰ μάτια στὸ Ρομπέρ. Τὰ βλέμματά τους συναντήθηκαν γιὰ λίγα δευτερόλεπτα. Ἔπειτα ἡ Ἑλένη μὲ χαριτωμένη ἐλαφρὴ ὑπόκλιση ἔκλεισε τὴ πόρτα καὶ ἐξηφανίσθη.

Ὁ Ρομπὲρ φώναξε :

— Θεέ μου τί ὡραία καὶ γοητευτικὴ ποὺ εἶνε !

— Βρίσκεις ;

— Καταλαβαίνω τί μὲ ἀφήνατε πρὸ ὀλίγου νὰ ὑπονοήσω μὲ τὰ λόγια σας ἀγαπητέ μου πατέρα. Σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἂν αὐτὴ ἡ κοπέλλα σᾶς ἀρέση, ὅπως ἀντελήφθην, εἶμαι ἕτοιμος νὰ δώσω πλήρη τὴ συγκατάθεσή μου στὰ σχέδιά σας...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔμπαινε ὁ κ. Μενφρουά, μὲ ἁπλωμένα καὶ τὰ δυό του χέρια.

— Ἡ κορούλα μου μοῦ ἐμίλησε, ἀγαπητέ μου κ. ντὲ Γκασέ... τὰ ἐκατάλαβα ὅλα. Ξέρετε τί σεβασμὸ καὶ τί ἀγάπη τρέφει γιὰ σᾶς... ἐπίσης ξέρω καλὰ τί ἀξίζει ὁ γυιός σας... Πρέπει νὰ μιλήσουμε μὲ εἰλικρίνεια, ἔ ; Ἂς περιμένουμε λίγο νὰ δοῦμε ἂν τὰ παιδιὰ ταιριάζουν μεταξύ τους καὶ ἔπειτα...

Ὁ κ. ντὲ Γκασὲ ἐκύτταξε τὸ γυιό του τὰ μάτια τοῦ ὁποίου λαμποκοποῦσαν ἀπὸ εὐτυχία καὶ χωρὶς οὔτε μιὰ ζαρωματιὰ στὰ χείλη, ἔννοιωσε νὰ τελειώνη πιὰ ἡ ἀγωνία τῆς καρδιᾶς του.

— Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ, ἀγαπητὲ κύριε, εἶπε, γιὰ τὰ καλά σας αἰσθήματα ἀπέναντι τοῦ Ρομπέρ. Ἐπιτρέψατέ του νὰ ἔρχεται ἐδῶ κάθε μέρα γιὰ νὰ γνωριστοῦν καλύτερα τὰ παιδιά μας... Ἐλπίζω ὅτι θὰ συμφωνήσουν καὶ ὅτι θ' ἀρέση ὁ ἕνας στὸν ἄλλο. Ὁ Ρομπὲρ εἶνε καλὸ παιδί...

Καὶ ἐπρόσθεσε μὲ ἁπλότητα :

— Καὶ ἡ δεσποινὶς Ἑλένη ἀξιολάτρευτη κοπέλλα!..

☼

ΑΠΟ ΤΑ ΞΕΝΑ ΦΥΛΛΑ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΙΡΑΣ

Σ' ἕνα γαλλικὸ περιοδικὸ δημοσιεύεται τὸ ἑξῆς χαριτωμένο ἀνέκδοτο :

Ἡ σκηνὴ λαμβάνει χώραν στὸ Λονδῖνον. Βρέχει τρομερά. Ἕνας κύριος ποὺ φαίνεται βιαστικός, πηδάει σ' ἕνα ἁμάξι καὶ διατάζει τὸν ἁμαξᾶ νὰ τὸν ὁδηγήση στὴν Ἄβενιου—Ρόαντ. Στὸ δρόμο ὅμως ἀντιλαμβάνεται ὅτι... ἐλησμόνησε τὸ πορτοφόλι του στὸ σπίτι του. Τί νὰ κάμη τώρα ;

Τὸ ἁμάξι σταματᾶ στὴν— Ἄβενιου Ρόαντ. Ὁ κύριος κατεβαίνει καὶ λέει στὸν ἁμαξᾶ :

— Μοῦ δίνεις σὲ παρακαλῶ τὰ σπίρτα σου ;... Προηγουμένως μοῦ ἔπεσε κατὰ λάθος μιὰ λίρα μὲς τἁμάξι σου.

Πρὶν τελειώση ὅμως καλὰ - καλὰ τὴ φράση του, ὁ ἁμαξᾶς... ἔδωσε μιὰ καμουτσικιὰ στἄλογά του καὶ.. ἀπὸ δῶ πᾶν κ' οἱ ἄλλοι!

Εἶχε πιστέψει ὁ βλάκας, τὴν ἱστορία τῆς λίρας κ' ἐφρόντισε νὰ τὸ σκάση γιὰ νὰ τὴν τσεπώση κατόπιν !..

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΦΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΓΚΑΣΤΟΝ ΛΕΡΟΥ

ΜΠΑΛΑΟΟ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ

Τὸ χωριὸ Σαὶν-ντὲ Μπουᾶ εἶνε ἀνάστατο.

Μυστηριώδεις δολοφονίες διαπράττονται, ἀλλόκοτες κραυγὲς ἀκούγονται μέσα στὴν νύχτα, ἀόρατα χέρια χτυποῦν τοὺς διαβάτες στοὺς δρόμους, ἀθῶοι ἄνθρωποι στραγγαλίζονται, χωρὶς νὰ καταστῆ δυνατὸν ν' ἀνακαλυφθοῦν οἱ δράσται ἢ τὰ ἴχνη των... Ἔξαφνα γίνεται ἕνα ἀκόμη μυστηριῶδες καὶ τρομερὸ ἔγκλημα. Ἐντὸς τοῦ ξενοδοχείου τῶν Ρουμπιὸν στραγγαλίζεται τὴν νύχτα ὁ χωρικὸς Μπλοντέλ.

Ὁ Μπλοντὲλ μὲ τὸν φίλο του Πατρίκιο εἶχαν μείνει νὰ περάσουν τὴν νύχτα στὸ ξενοδοχεῖο. Ἔξαφνα ὅμως ἀκοῦνε ἀπ' ἔξω βογγητά. Αὐτὸ τοὺς κάνει νὰ παγώσουν ἀπὸ φόβο. Θυμοῦνται τὶς δυὸ ἄλλες δολοφονίες ποὔγιναν πρὸ ὀλίγου καιροῦ. Βογγητὰ ἄκουσε κι' ὁ κουρεὺς Λομπὰρ ποὺ στραγγαλίστηκε πρῶτος. Βγῆκε νὰ δῆ ποιὸς βογγάει καὶ δὲν εἶδε ψυχή. Ξαναμπῆκε μέσα καὶ τὸ πρωῒ βρέθηκε κρεμασμένος. Τὰ ἴδια συνέβησαν καὶ στὸ ράφτη Καμύς. Ὅταν ἄκουσε τὰ βογγητὰ βγῆκε καὶ ἐρεύνησε παντοῦ μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι. Δὲν εἶδε κανένα. Ξαναμπῆκε μέσα καὶ ἀποφάσισε νὰ ξενυχτίση παραφυλάγοντας ὥς τὸ πρωΐ. Μολαταῦτα τὸ πρωῒ τὸν βρῆκαν κι' αὐτὸν κρεμασμένο, χωρὶς ν' ἀκουσθῆ μάλιστα ὁ παραμικρὸς θόρυβος στοὺς πλαγινούς του...

Ἔξαφνα καθὼς τὰ διηγοῦντο αὐτὰ ξανάκουσαν τὰ μυστηριώδη βογγητὰ ἀπ' ἔξω. Ὁ Μπλοντὲλ δὲν κρατήθηκε. Ἄνοιξε, βγῆκε καὶ ἐρεύνησε παντοῦ. Δὲν εἶδαν μολαταῦτα τίποτα. Ξανάκλεισαν τότε καὶ ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν. Ὁ Πατρίκιος εἶχε πλαγιάσει ὅταν εἶδε ξαφνικὰ ἀπ' τὸ παραθυράκι ἀπ' τὸ ὁποῖο φαινόταν τὸ δωμάτιο τοῦ Μπλοντέλ, κάτι ποὺ τοῦ πάγωσε τὸ αἷμα μέσα στὶς φλέβες του. Προσπάθησε ν' ἀνασηκωθῆ. Τὰ δόντια του χτυποῦσαν ἀπ' τὸν τρόμο του!... Μιὰ ἀπαισία μορφὴ τὸν κύτταξε ἀπὸ μέσα καὶ τὸν φοβέριζε. Πάγωσε ὁλόκορμος!...

Τὸ πρωῒ βρῆκαν τὸν Μπλοντὲλ στραγγαλισμένο καὶ κρεμασμένο ἀπ' τὸ ταβάνι... Ἀνακρίσεις αὐστηρὲς ἐνεργοῦνται. Ἐξετάζεται ὁ Πατρίκιος. Μὰ τὰ πάντα μένουν μυστήριο. Μόνον ὁ ἀστ. κλητὴρ Μπομπάρντ δέχεται καταμεσῆς στὸ δρόμο ἕνα τρομερὸ χαστοῦκι, χωρὶς νὰ ξέρη ποιὸς τὸν χτύπησε!...

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τοὺς ἄνοιξε ἡ Γερτρούδη, ἡ ὑπηρέτρια, ἡ ὁποία τοὺς ἐπληροφόρησε ὅτι ὁ Πατρίκιος ἀναπαυόταν. Ἡ καλὴ γυναίκα φαινόταν πολὺ ταραγμένη.

Ὁ Κοριολὶς παρουσιάσθηκε σχεδὸν ἀμέσως. Ἦταν στενοχωρημένος καὶ μὲ τόνο τραχὺ παραπονέθηκε γιὰ τὴν ταραχὴ αὐτὴ ποὺ τοὔφερναν στὸ σπίτι του.

— Θὰ ἤθελα νὰ δῶ ἀμέσως τὸν ἀνεψιό σας! ἀπάντησε ὁ ἀνακριτὴς ἐξερεθισμένος. Ἀμέσως, καταλαβαίνετε;

— Ὁ Πατρίκιος κοιμᾶται.

— Θὰ τὸν ξυπνήσωμε!

Ὁ γέρος γύρισε τὶς πλάτες κι' ἔφυγε, χωρὶς νὰ ἀπαντήση, ἐνῶ μιὰ νέα συμπαθητικὴ καὶ χαριτωμένη ἐμπῆκε λέγοντας στὸν ἀνακριτή:

— Ἀκολουθῆστε με!

Ἐμπῆκαν στὸ δωμάτιο τοῦ Πατρικίου, τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ νέος φαινόταν πὼς βασανιζόταν ἀπὸ κάποιο ὄνειρο καὶ κινοῦσε τὰ χέρια σὰ νὰ ἤθελε νὰ διώξη κάποιο τρομαχτικὸ ὅραμα. Ἄξαφνα ἐπρόφερε φράσεις ἀκατανόητες: «Λυπηθῆτε τὰ σπίτια τῶν ἀνθρώπων!...»

— Καλύτερα νὰ τὸν ξυπνήσωμε. Τὸ ὄνειρο αὐτὸ μπορεῖ νὰ τοῦ φέρη πυρετό, εἶπε ὁ γιατρός.

Ὁ κύριος ντὲ Μερεντὲν ἔγνεψε στὸ γιατρὸ νὰ σωπάση καὶ ἔσκυψε πάνω ἀπὸ τὸν κοιμισμένο, γιὰ ν' ἀκούση καλύτερα τὰ λόγια του.

Ἀλλὰ ὁ Πατρίκιος δὲν ἔβγαζε τώρα παρὰ ἄναρθρες φωνές.

Ὁ ἀνακριτὴς γύρισε στὸ γέρο Κοριολὶς ποὺ εἶχε μπῆ στὸ δωμάτιο.

— Δὲν ἐπεριμένατε τὸν ἀνεψιό σας αὐτὸ τὸ βράδυ ποὔγινε τὸ ἔγκλημα; ρώτησε.

— Ὁ Πατρίκιος λέει ὅτι μοῦ εἶχε στείλει ἕνα τηλεγράφημα. Μὰ ἐγὼ δὲ τὸ ἔλαβα. Καὶ ἔτσι ἐξηγεῖται, γιατὶ δὲν τοῦ ἄνοιξε κανεὶς τὴ νύχτα, ὅταν ἦρθε καὶ χτύπησε τὴν πόρτα μας.

— Κλητὴρ! διέταξε ὁ κύριος ντὲ Μερεντέν, πηγαίνετε νὰ ρωτήσετε τὴν κυρία Γκοντεφρουά, τὴν ὑπάλληλο τοῦ τηλεγραφείου ἐὰν ἔλαβε ἕνα τηλεγράφημα γιὰ τὸν κύριο Μπουσὰκ-Σαὶντ-Ὠμπέν.

Στὸ μεταξὺ ὁ Πατρίκιος ξύπνησε: ὁ ἀνακριτὴς ἀναστέναξε μὲ ἀνακούφιση. Θὰ μάθαινε ἐπὶ τέλους τί ἦταν αὐτὸ τὸ πρᾶμα, ποὺ περπατοῦσε στὸ ταβάνι μὲ χέρια ποὺ στραγγάλιζαν καὶ ποὺ τὸ εἶχε δεῖ ὁ Πατρίκιος.

Τὸ πρῶτο πρᾶμα ποὺ διέκρινε ὁ νέος ἀνοίγοντας τὰ μάτια ἦταν τὸ γλυκὸ πρόσωπο τῆς Μαγδαληνῆς.

Ἀντιθέτως πρὸς τὸ μνηστῆρα της ποὺ ἤτανε μελαχροινός, ἐκείνη ἤτανε ξανθὴ μὲ μάτια γαλάζια.

Οἱ δυὸ νέοι ἀγαπιοῦνταν ἀπὸ πολὺν καιρό, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πού, παιδιὰ ἀκόμα, βρίσκουνταν μαζὺ ὅλη τὴν περίοδο τῶν διακοπῶν, στὸ σπίτι τοῦ πατέρα τοῦ Σαὶντ—Ὠμπέν.

Ἡ Μαγδαληνὴ ἐσπούδαζε στὴ Γαλλία, ἐνῶ ὁ πατέρας της κέρδιζε τὸ ψωμί του στὴν Παταβία, ὡς πρόξενος τῆς πατρίδας του.

Ὁ Πατρίκιος ἐκύτταζε ἀκόμη μὲ τρυφερὸ θαυμασμὸ τὴν ἀρραβωνιαστικιά του, ὅταν ὁ γιατρὸς Ὀνορὰ ἔλαβε τὸν λόγο, γιὰ νὰ τοῦ παρουσιάση τὸν ἀνακριτή. Κατόπιν τοῦ ἐσύστησε ψυχραιμία καὶ εἰλικρίνεια: Εἶχε φτάσει ἡ στιγμὴ νὰ φερθῆ μὲ θάρρος καὶ νὰ μὴ φοβηθῆ νὰ πῆ ὅ,τι μπόρεσε νὰ καταλάβη καὶ νὰ δῆ. Ἐπρόκειτο γιὰ τὴν ἀσφάλεια ὅλου τοῦ τόπου.

Ἐνῶ ὁ ἀνακριτὴς ἐπιδοκίμαζε τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια μὲ μιὰ κίνηση τῆς κεφαλῆς, ὁ κλητήρας μπῆκε στὸ δωμάτιο λαχανιάζοντας καὶ ἀποκαμωμένος, σὲ μιὰ κατάσταση μεγάλης ταραχῆς.

Μὲ τὶς γροθιὲς σηκωμένες ἐναντίον κάποιου ποὺ δὲν τὸν εἶχε βέβαια κοντά του, διηγήθηκε μιὰ μπερδεμένη ἱστορία, γιὰ νὰ πῆ ὅτι τοῦ εἶχαν δώσει ἕνα μπάτσο.

— Ἕνα μπάτσο;... ρώτησε ὁ ἀνακριτής.

— Ναί, ἕνα μπάτσο!

Ὁ Θεὸς νὰ δώση νὰ γίνη αὐτὸ ὅσο τὸ δυνατὸν γρηγορώτερα.

Ὁ κλητήρας εἶχε μιὰ ἔκφραση τόσο ἀλλόκοτη ὥστε ἡ Μαγδαληνὴ δὲ μπόρεσε νὰ μὴ χαμογελάση. Ὅσο γιὰ τὴ γρηὰ Γερτρούδη, αὐτὴ ἐγέλασε φανερά.

— Δὲν εἶνε ὥρα γιὰ γέλια! ἐδήλωσε ὁ κλητήρας. Σᾶς μιλῶ σοβαρὰ καὶ σᾶς λέω ὅτι μὲ μπάτσισαν... Νὰ μπατσίσουν ἐμένα... ἕναν κλητῆρα!... Ὤ! ὅποιος ἐτόλμησε νὰ μοῦ τὸ κάνη αὐτό, θὰ μοῦ τὸ πληρώση!...

— Ἔλα, ἔλα, κύριε Μπομπάρντ, πέστε μας τί ἔγεινε, εἶπε ὁ ἀνακριτής.

Ὁ κλητήρας ἔτριψε τὸ μάγουλό του, κοίταξε μὲ θυμὸ τὴ Γερτρούδη καὶ εἶπε:

— Ἐγύριζα ἀπὸ τὸ ταχυδρομεῖο καὶ πήγαινα μὲ κανονικὸ βῆμα, ὅταν σκούντησα ἐλαφρὰ—ὤ! πολὺ ἐλαφρά!—ἕνα ἄτομο ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ τὴν ἀντίθετη διεύθυνση. Μόλις ποὺ τὸν ἄγγιξα, σᾶς βεβαιῶ. Ἀμέσως ἐζήτησα συγγνώμην καὶ ἑτοιμαζόμουν νὰ ἐξακολουθήσω τὸ δρόμο μου, ὅταν, κράου! μοῦ ἔρχεται ἕνας μπάτσος! Ναί, ἕνας μπάτσος, κύριε ἀνακριτά, ἕνας μπάτσος ποὺ μὲ κόλλησε στὸν τοῖχο καὶ μ' ἔκανε νὰ μοῦ φανῆ ὁ οὐρανὸς σφοντύλι! Ἑτοιμαζόμουν νὰ ἁρπάξω τὸν ἄνθρωπο αὐτό, ὅταν κατάλαβα ὅτι εἶχε χαθεῖ, λὲς καὶ ἄνοιξε ἡ γῆ καὶ τὸν κατάπιε. Ποῦ εἶχε πάει; Ποῦ εἶχε τρυπώση; Ἔψαξα, τὸν ἐφοβέρισα, τὸν ἐφώναξα... Τοῦ κάκου... Δὲν τὸν εἶδα πιά... Ἕνα μπάτσο, σὲ μένα;!.. Εἶνε φοβερό, ξέρετε!

— Ναί... ναί... εἶπε ὁ ἀνακριτὴς σκεπτικός. Ἕνας μπάτσος εἶνε κάτι τὸ φοβερό!... Καλά, θὰ ξαναμιλήσουμε γι' αὐτό. Πρὸς τὸ παρόν, κύριε Μπομπάρντ, καθῆστε καὶ πάρτε τὶς σημειώσεις. Καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα, πέστε μου, τί ἀπάντηση σᾶς ἔδωσε ἡ ὑπάλληλος τοῦ τηλεγραφείου.

— Μοῦ εἶπε, ὅτι εἶχε λάβει χτὲς ἕνα τηλεγράφημα γιὰ τὸν κύριο Κοριολὶς καὶ ὅτι τὸ εἶχε δώσει στὸν ὑπηρέτη τοῦ κυρίου Κοριολίς, ποὺ ἔμπαινε ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ἐκείνη στὸ κατάστημα, γιὰ νὰ ταχυδρομήση τὴν ἀλληλογραφία τοῦ κυρίου του.

— Πῶς;... Ὁ Νοὲλ δὲν μοῦ τὸ ἔδωσε! ἐφώναξε ὁ Κοριολὶς ἐξωργισμένος. Γερτρούδη, πήγαινε νὰ τὸν φωνάξης ἀμέσως!

Ἡ γρηὰ ἔφυγε· ἀλλὰ ξαναμπῆκε σχεδὸν ἀμέσως χτυπῶντας τὸ μέτωπο καὶ λέγοντας:

— Ἄχ! ποῦ τἄχω τὰ μυαλά μου!...

Δὲ φελῶ πιὰ γιὰ τίποτα... Πρέπει νὰ μὲ διώξετε, κύριε! Ὁ Νοὲλ μοῦ εἶχε δώσει αὐτὸ τὸ τηλεγράφημα, γιὰ νὰ σᾶς τὸ παραδώσω, ἐγὼ τὄβαλα στὴν τσέπη μου καὶ ὕστερα τὸ ξέχασα... Ἀχ! εἶνε κακὸ πρᾶμα νὰ γερνάη κανείς!

— Πολὺ καλά!—ἔκαμε ὁ Κοριολὶς ζαρώνοντας μὲς στὸ χέρι τὸ τηλεγράφημα. Καὶ τώρα πηγαίνετε!

Ἡ Γερτρούδη δὲν περίμενε νὰ τῆς τὸ ξαναπῆ. Ὁ Κοριολὶς τότε ἐδιάβασε τὸ τηλεγράφημα, ὁ δὲ ἀνακριτὴς ἐζήτησε νὰ τὸ δῆ καὶ ὁ ἴδιος.

— Παράξενο μοῦ φαίνεται νὰ σᾶς ἐνδιαφέρη τόσο πολὺ τὸ τηλεγράφημα τοῦ ἀνεψιοῦ μου!... εἶπε ὁ Κοριολίς.

— Ἐνδιαφέρομαι ὑπερβολικά, κύριε! Εἶνε ὑψίστης σημασίας νὰ ξεύρω, ἂν τὸν ἀνεψιό σας τὸν ἐπερίμεναν ἢ ὄχι στὸν Σαὶν—Μαρτέν, γιατὶ πρόκειται νὰ ἐξακριβώσω, ἂν ἤθελαν νὰ δολοφονήσουν αὐτὸν καὶ ὄχι τὸν κύριο Μπλοντέλ...

***

Στὰ λόγια αὐτὰ ἡ Μαγδαληνὴ ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ φρίκης καὶ ἔγεινε τόσο χλωμή, ὅσο καὶ ὁ ἴδιος ὁ Πατρίκιος. Ὁ δυστυχισμένος ὁ νέος δέχτηκε τὴν ὑπόθεση τοῦ ἀνακριτῆ σὰν μιὰ τσεκουριὰ στὸ κεφάλι. Ἔνοιωσε μιὰ βουὴ στ' αὐτιὰ καὶ νόμισε πὼς θὰ ξαναλιγοθυμήση.

Ὅσο γιὰ τὸν Κοριολίς, ἀπέκλεισε τὴν ἰδέα, ὅτι θὰ μποροῦσε νὰ βρεθῆ ἄνθρωπος ν' ἀπασχοληθῆ μ' αὐτὸν τὸν κουτοανεψιό του καὶ μουρμούρισε:

— Αὐτὸς εἶν' ἕνα πλᾶσμα ἄκακο. Ποτέ του δὲν ἀνακατεύτηκε στὶς ἐσωτερικές μας διαμάχες, καὶ ποτὲ δὲ χωρίστηκε ἀπὸ τὰ μισοφούστανα τῆς μητέρας του.

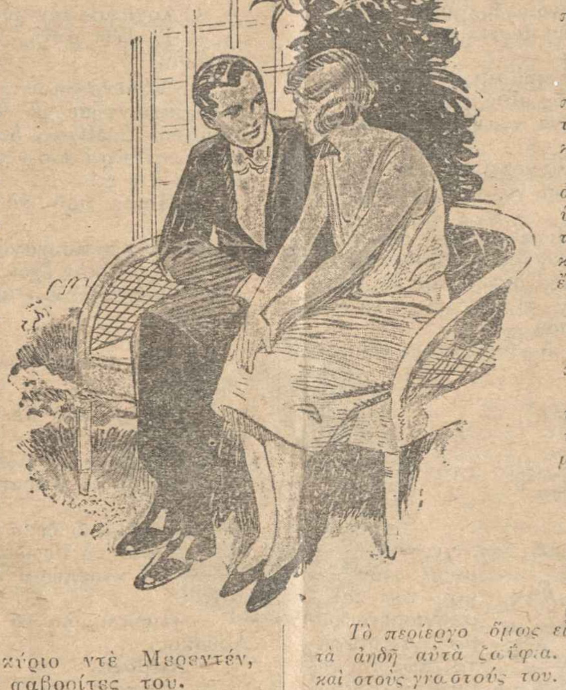

Ὁ γιατρὸς παραπονέθηκε ὅτι ὁ ἀνακριτὴς ἔδειχνε τόση ἀδιαφορία γιὰ ἕναν ἄρρωστο.

— Σκεφθῆτε, ὅτι εἶνε ἀσθενής!... εἶπε.

Ὁ ἀνακριτὴς δὲν εἶχε βέβαια κανένα ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ νέο. Τὸ ἐναντίον· ἐπῆγε ἐκεῖ μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τὸν ταράξη, γιὰ νὰ μπορέση νὰ τοῦ βγάλη κάτι ἀπὸ τὸ στόμα. Γι' αὐτὸ τοὺς ἔβγαλε ὅλους ἔξω, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κλητῆρα καὶ ἔμεινε μόνος μὲ τὸν Πατρίκιο, ὁ ὁποῖος ἐμουρμούριζε:

— Καὶ γιατὶ θὰ βρισκόταν ἄνθρωπος νὰ θέλη νὰ μὲ σκοτώση; Δὲν ἔχω ἐχθρούς, κύριε ἀνακριτά· καὶ δὲν γνωρίζω κανένα!...

— Πάντα νομίζομε πὼς δὲν ἔχομε ἐχθρούς, εἶπε ἀποφθεγματικὰ ὁ κ. ντὲ Μερεντέν, καὶ τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ φανταζόμαστε πὼς εἴμεθα ἀσφαλεῖς, μᾶς ἔρχεται ἀπὸ πίσω τὸ χτύπημα! Πέστε μου ὅ,τι ξέρετε. Μὴ φοβᾶσθε ἀντίποινα ἀπὸ κανένα, γιατὶ ἐγὼ θὰ ἐνεργήσω μὲ τὴ μεγαλύτερη περίσκεψη. Ὅλα θὰ μείνουν μεταξύ μας. Ἐμπιστευθῆτε σὲ μένα!

Ὁ Πατρίκιος τότε διηγήθηκε μὲ λεπτομέρεια τὰ γεγονότα τῆς νύχτας. Καί, ὅσο μιλοῦσε, ἡ ὑπόθεση τοῦ ἀνακριτῆ τοῦ φαινόταν πιὸ ἀληθοφανὴς καὶ ἀνατρίχιαζε...

Ὅταν τέλειωσε, κύτταξε μὲ ἀγωνία τὸν κύριο ντὲ Μερεντέν, ὁ ὁποῖος, τρομερὰ μπερδεμένος, ἐχάϊδευε τὶς φαβορίτες του.

— Καὶ δὲν εἴδατε, ἀλήθεια, τίποτ' ἄλλο; ρώτησε ὁ ἀνακριτὴς αὐστηρά. Δὲν εἴχατε, δὲν λέω τὸ θάρρος, μὰ τὴν περιέργεια, νὰ συρθῆτε ὡς στὸ παραθυράκι, γιὰ νὰ δῆτε τί γινόταν στὸ ταβάνι;

— Κύριε ἀνακριτά, εἶχα κυριολεκτικῶς ξυλιάση ἀπὸ τὴ φρίκη. Καὶ ἀφοῦ μοῦ ἔλλειπε τὸ θάρρος, δὲ μποροῦσα βέβαια νὰ ἔχω τὴν περιέργεια!

Ὁ κύριος ντὲ Μερεντὲν μόλις κρατιώταν γιὰ νὰ μὴ δείξη τὴ δυσαρέσκειά του.

— Καὶ ἀφήσατε νὰ πεθάνη ἔτσι αὐτὸς ὁ δυστυχισμένος ἄνθρωπος;

— Μά, κύριε ἀνακριτά...

— Ἀντὶ γιὰ σᾶς!... ἐξακολούθησε ὁ δικαστὴς ἄγριος. Ναί, ἀντὶ γιὰ σᾶς!... Γιατὶ ὁ ἄλλος ἐπίστευε, χωρὶς ἄλλο, ὅτι σᾶς εἶχε κρεμάση, κύριε! Περιμένετε, μὴ λιγοθυμᾶτε αὐτὴ τὴ στιγμή!... Ἀπαντῆστε σὲ ὅλες μου τὶς ἐρωτήσεις... Ὅλοι τὸ ἤξευραν ὅτι ἐπρόκειτο νὰ κοιμηθῆτε ἐπάνω στὸ μπιλιάρδο;..

— Μάλιστα, κύριε...

— Εἴχατε μπῆ στὸ ξενοδοχεῖο, μ' ἕνα ἐπίδεσμο στὸ μέτωπο. Καὶ ὁ Μπλοντὲλ πλαγιάζοντας εἶχε δέσει κι' αὐτὸς ἕνα μαντήλι στὸ μέτωπο!

— Μάλιστα, κύριε...

— Εἶσθε βέβαιος, ὅτι ἀκούσατε προφερόμενο τὸ ὄνομά σας ἀπὸ μιὰ φωνὴ ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ ψηλά;...

— Μάλιστα, κύριε, καὶ πολὺ εὐδιάκριτα μάλιστα.

— Περιμένετε!.. Εἴπατε πὼς στὴν κατάσταση ποὺ βρισκόσαστε, δὲ μπορούσατε νὰ καταλάβετε τί γίνετε γύρω σας. Μιλήσατε ἐν τούτοις γιὰ μιὰ τερατώδη ἀναπνοή, ἀνάμεσα στὴν ὁποίαν εἴχατε ἀκούσει προφερόμενο τὸ ὄνομά σας. Εἶσθε βέβαιος, ὅτι δὲν ἦταν ὁ Μπλοντὲλ ποὺ σᾶς ἐφώναζε νὰ τὸν βοηθήσετε;...

— Κύριε, αὐτὸ δὲν εἶνε φυσικό! Θὰ φώναζε «βοήθεια», δὲν θὰ ἐπρόφερε τὸ ὄνομά μου! Ἐξ ἄλλου τὸν Μπλοντὲλ τὸν ἐγνώριζα πολὺ λίγο. Δὲν θὰ μὲ φώναζε μόνο μὲ τὸ βαπτιστικό μου...

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΣΤΟΜΑΧΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΙΛΙΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΛΑΙΜΑΡΓΩΝ

Ἡ λαιμαργία τοῦ ποιητοῦ Φιλοξένου. «Θ' ἀποθάνω!... Τότε φέρτε μου νὰ φάγω!...». Ὁ Κάτων περὶ τῶν λαιμάργων. Ὁ δικαστὴς καὶ οἱ δύο...ἀντίδικοι! Κρασὶ σέ...χάπια!... Μεζέδες ἀπὸ κάμπιες καὶ...ἀράχνες!... Τὸ ταξεῖδι τοῦ Ἀπικίου χάριν τῶν ἀστακῶν

Ὁ ποιητὴς Φιλοξένης ἐλάτρευε μέχρι πάθους τά...ψάρια! Κἄποτε, διηγοῦνται, ἀγόρασε στὰς Συρακούσας, ἕνα πελώριο χταπόδι καὶ τὸ ὁποῖο ἐμαγείρευσε καὶ κατεβρόχθισε μοναχός του, ὁλόκληρο, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ κεφάλι. Τὴν ἄλλη μέρα, καθὼς ἦταν ἑπόμενο, ἔπαθε ἀπὸ γαστρικά, καὶ ὁ γιατρός, τὸν ὁποῖο ἐκάλεσε γιὰ νὰ τὸν δῆ, τὸν βρῆκε σὲ κακὰ χάλια.

— Φιλοξένη, τοῦ εἶπε, ἐὰν ἔχης καμμιὰ ἐπείγουσα ὑπόθεση, φρόντισε νὰ τὴν κανονίσης, γιατὶ δὲ σοῦ μένουν παρὰ λίγες ὧρες ζωῆς...

— Δὲν ἔχω καμμιὰ ἐκκρεμῆ ὑπόθεση, ἀπήντησεν ὁ Φιλοξένης. Τὰ ποιήματά μου, δόξα τῷ Θεῷ, τὰ ἔχω τελειώσει... Ἂς μοῦ φέρουν, λοιπόν, ὅτι...ἐπερίσσευσε ἀπὸ τὸ χταπόδι...γιὰ νὰ τὸ ἀποτελειώσω κι' αὐτό!..

***

Ρωτοῦσαν κἄποτε τὸν Κάτωνα γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ συνδεθῆ μὲ κάποιον λαίμαργο πού, ἐν τούτοις, ἐπιζητοῦσε τὴ φιλία του.

— Γιατὶ δὲ μ' ἀρέσουν, ἀπήντησεν ὁ Κάτων, οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν οὐρανίσκο...πιὸ ἔξυπνο ἀπ' τὸ μυαλό τους!

***

— Κύριε δικαστικὲ σύμβουλε, ρωτοῦσε κἄποτε μία μαρκησία ἕναν φίλο της δικαστικὸ τὸν ὁποῖον εἶχε προσκαλέσει σὲ δεῖπνο, ποιὸ κρασὶ προτιμᾶτε, τὸ Μπορντὼ ἢ τὸ Μπουργκόγν;

— Δυστυχῶς κυρία μου δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ἀπαντήσω, εἶπεν ὁ δικαστικὸς σύμβουλος. Ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ μ' ἐνδιαφέρει τόσο, ὥστε πάντοτε ἐξετάζω τοὺς δύο αὐτούς...ἀντιδίκους κατ' ἀντιπαράστασιν, κι' ἀναβάλλω διαρκῶς τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως!...

***

Σὲ κἄποιον μπεκρῆ προσέφεραν μετὰ τὸ δεῖπνον σταφύλια.

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν αὐτὸς πρὸς τὸν ἀμφιτρύωνά του, σπρώχνων ἐπιδεικτικῶς τὸ πιάτο μὲ τὰ σταφύλια, δὲν συνηθίζω νὰ παίρνω τὸ κρασί μου...σὲ χάπια!...

***

Ἰδοὺ τώρα καὶ ἕνας πρωτότυπος λιχούδης:

Στὰ τελευταῖα του χρόνια—περὶ τὸ 1789 δηλαδή,—ὁ ἀστρονόμος Λαλὰντ προτιμοῦσε ἀπ' ὅλους τοὺς μεζέδες τίς... κάμπιες καὶ τίς... ἀράχνες!

Τὸ περίεργο ὅμως εἶνε ὅτι δὲν ἠρκεῖτο στὸ νὰ καταβροχθίζη μόνον τὰ ἀηδῆ αὐτὰ ζωΰφια. Ἐννοοῦσε νὰ μεταδίδη τὰ ἔκφυλα γοῦστα του καὶ στοὺς γνωστούς του. Ἰσχυρίζετο π. χ. ὅτι τὸ νὰ τρώη κανεὶς ἀράχνες ἦταν σημεῖον... φιλοσοφικότητος καί... ἀπαλλοτριώσεως ἀπὸ τὶς προλήψεις.

Κατώρθωσε μάλιστα νὰ πείση καὶ κἄποια γνωστή του κυρία νὰ καταβροχθίζη καὶ αὐτὴ ἀράχνες!...

***

Τὴν ἐποχὴ τοῦ αὐτοκράτορος Τιβερίου, ζοῦσε στὴ Ρώμη ἕνας πάμπλουτος καὶ ἐξαιρετικὰ φιλήδονος πολίτης ὀνομαζόμενος Ἀπίκιος. Ὁ Ἀπίκιος αὐτὸς ἦταν τρομερὰ λαίμαργος.

Γιὰ τὴν κοιλιά του ἐξώδευε μυθώδη ποσὰ κάθε χρόνο... Ὁ Ἀθήναιος διηγεῖται τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτο σχετικὸ μὲ τὴν ὑπερβολική του αὐτὴ λαιμαργία:

Ὁ Ἀπίκιος ἔμενε στὴ Μιντούρνη, μιὰ πόλη τῆς Καμπανίας, ἡ ὁποία ἐφημίζετο γιὰ τοὺς θαυμασίους ἀστακούς της. Ὁ κοιλιόδουλός μας, ποὺ ἔτρεφεν ἰδιαιτέρα ἀδυναμία στὰ θαλασσινά, ἐτρέφετο σχεδὸν ἀποκλειστικὰ μὲ ἀστακοὺς πληρώνοντάς τους ἀκριβότατα.

Οἱ ἀστακοὶ τῆς Μιντούρνης ἦσαν ἀνώτεροι τῶν τῆς Σμύρνης, καθὼς καὶ τῶν τῆς Ἀλεξανδρείας ἀκόμη... Μιὰ μέρα ὅμως κἄποιος φίλος του ἐπληροφόρησε τὸν Ἀπίκιο ὅτι σὲ κάτι παράλια τῆς Ἀφρικῆς ὑπῆρχαν ἀστακοὶ πολὺ μεγαλύτεροι καὶ πολὺ καλύτεροι ἀπὸ τοὺς τῆς Μιντούρνης. Ὁ Ἀπίκιος τότε χωρὶς νὰ χάση οὔτε μιὰ μέρα, ἐπεβιβάσθη σ' ἕνα καράβι καί... τράβηξε γιὰ τὰ μακρυνὰ αὐτὰ ἀφρικανικὰ παράλια. Μόλις ἔφθασεν ἐκεῖ, ὕστερα μάλιστα ἀπὸ μεγάλη θαλασσοταραχή, οἱ ἰθαγενεῖς ψαράδες ποὺ εἶχαν πληροφορηθῆ ἐν τῷ μεταξὺ τὸν σκοπὸ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ ἐκκεντρικοῦ ταξιδιώτου, ἐπολιόρκησαν τὸ καράβι του, κουβαλῶντας του ὡς δείγματα διαφόρους εὐμεγέθεις ἀστακούς.

— Δὲν ἔχετε μεγαλυτέρους; τοὺς ἐρώτησεν ὁ Ἀπίκιος μόλις τοὺς εἶδε.

— Ὄχι... Αὐτοὶ εἶνε ἀπὸ τοὺς ὡραιοτέρους ἀστακοὺς τοῦ τόπου μας...

Ὁ Ἀπίκιος ἐκατσούφιασε. Οἱ ἀστακοὶ αὐτοὶ δὲν ἦσαν ἄξιοι τῆς φήμης των. Ἐστράφη λοιπὸν πρὸς τὸν κυβερνήτη τοῦ καραβιοῦ καὶ τὸν διέταξε νὰ ἐπιστρέψη ὁλοταχῶς στὴ Μιντούρνη!...

Χαρὰ σ' ἐκείνη τὴν καρδιὰ ποὺ δὲν τὴν δέρνουν πόνοι!

Γ. Ζαλοκώστας

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΩΝΑ

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΑΒΑΝΑΣ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

Τώρα ποὺ ἡ πατρίδα προσκαλεῖ τοὺς κληρωτούς, γιὰ νὰ τοὺς βουτήξη στὸ κάτωχρο χακί, νὰ τοὺς δέση μὲ τὰ λουριὰ τοῦ γυλιοῦ καὶ νὰ τοὺς φορτώση τὸ ὅπλο στὸν ὦμο, μοῦ ξανάρχωνται, ἀλησμόνητες, ἡ ἀναμνήσεις τῆς παληᾶς μου στρατιωτικῆς ζωῆς.

Καὶ κλείνω τὰ μάτια, καὶ βλέπω ὁλόρθον, ὁλοζώντανον ἐμπρός μου, τὸν Μίχαν τοῦ Συντάγματος, τὴν δροσιὰν καὶ τὸ ξεκούρασμα τοῦ λόχου.

Νὰ τοὺς φορτώσουνε τὸ γυλιό.

Ὁ Μίχας ἦταν κεφάλι Καρπενησιώτικο. Διαστρέβλωνε, μόλις μπαίναν μέσα του, σᾶν μηχανὴ παράξενη, ὅλα τὰ στρατιωτικὰ τὰ παραγγέλματα καὶ ὅλες τὶς κοινωνικὲς ὑποχρεώσεις.

Ὁ «ἱματισμός», ὁ «ἐξοπλισμός», ἡ «ἐξάρτησις», εἶχαν ἄλλην ὀνομασίαν γι' αὐτόν. Ὁ στρατὸς ἄλλον προορισμόν, ἡ πατρίδα ἄλλη ὑπόσταση κι' ἄλλη ἔννοια ἡ σημαία.

— Τὴν ξέρεις τὴν ἑλληνικὴ σημαία ;

— Τὴ σημαία δὲν ξέρω !

— Πῶς εἶνε ;

— Ἕνα πανί, σ' ἕνα καλάμι.

— Καὶ γιατί τὴν ἔχουμε ;

— Ἔτσι νά...γιὰ φιγοῦρα !...

***

Ὁ Μιχαλάκης μετέφραζε ὄχι μόνον, ὅπως εἴπαμε τὶς ἔννοιες στὴ δική του ἀντίληψη ἀλλὰ καὶ τὶς λέξεις, στὴ δική του γλῶσσα.

Ἔτσι ὁ «ὑποδύτης» τοῦ τυφεκιοῦ, γινόταν...λωποδύτης !

Ὁ «χειροφύλαξ»...χωροφύλαξ!...

Ὁ ἀνθυπασπιστής... ἀντισπαστής!...

Καὶ ὑπολοχίας ὁ...ἐπιλοχίας !...

—Καὶ τί εἶνε ἀντισπαστὴς βρὲ Μιχαλιό ; τὸν ρωτοῦσαν.

— Ἐκεῖνος ποὺ τὰ σπάει ὅλα ! ἀπαντοῦσε !

***

Μιὰ ἡμέρα σὲ μιὰ πορεία μακρυνή, ποὺ μᾶς ἐφλόγιζεν ὁ ἥλιος, μέσα στὸν μακρὺ τὸν κατασκονισμένο δρόμο, μᾶς διηγεῖτο, πῶς μιὰ φορά, ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι ὡς τὴ Λαμία, ποὺ πήγαινε γιὰ κἄποια δίκη, ἔφαγε, λέει, μισό... γαΐδαρο !

— Τί λές, βρὲ ἀδερφέ, ἀλήθεια ! τοῦ εἶπαν οἱ στρατιῶτες.

— Ἀμ' τί ψέμματα ! Δὲν λές, πῶς, δὲν τὸν ἔφαγα ὁλόκληρο !

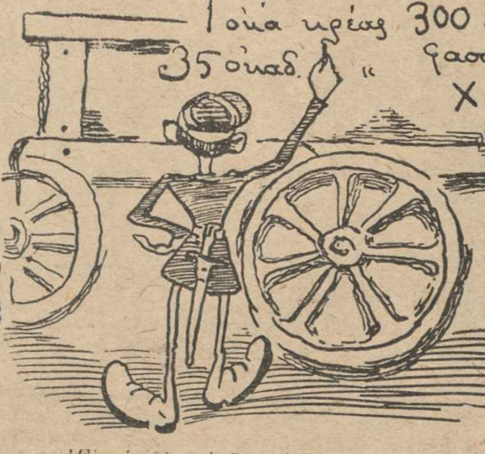

Ἐλογάριαζα μὲ ἕνα κάρβουνο στὸ χέρι.

— Μὰ πῶς τὸ ἔπαθες αὐτό ;

Ἄνθρωποι εἴμαστε, δὲν θέλουμε νὰ φᾶμε στὸ δρόμο καὶ νὰ πιοῦμε ;

Οἱ στρατιῶτες τὰ χάσανε !

— Ἀκοῦς μισὸ γαϊδοῦρι, νὰ φάῃ ὁ ἀθεόφοβος !

Στὸ τέλος ἀνεκαλύφθη τὸ μυστήριο.

Ὁ Μίχας εἶχε στὸ πορτοφόλι του χρήματα, γιὰ ν' ἀγοράση ἕνα γαϊδοῦρι. Στὸ δρόμο ὅμως, ἀναγκάστηκε νὰ ξοδέψη τὰ μισὰ καὶ ἔτσι «ἐπὶ τὸ παραστατικώτερον» ποὺ λένε καὶ οἱ δασκάλοι, ἔλεγε πὼς «ἔφαγε» τὸ μισὸ τετράποδο, ποὺ πήγαινε ν' ἀγοράση !

***

Μιὰ μέρα ὁ Μίχας παρουσιάστηκε στὸ γιατρό.

— Νὰ μοῦ βάλῃς ἕνα ἐπιδόρπιο, σὲ παρακαλῶ,

— Τί λὲς μωρέ ;

— Ἕνα ἐπιδόρπιο γιατὶ εἶμαι κρυωμένος. Ἡ πλάτη μ ἐπιάστηκε.

Ὁ Μιχαλάκης ἤθελε ἐκδόριο.

***

Μιὰ ἄλλη ἡμέρα ζητήθηκε ἀπὸ τὸ λόχο μας ἕνας ἐπιλοχ γιὰ νὰ γυμνάσῃ ἕναν ἄλλο λόχο.

Ὁ λοχαγὸς καλεῖ τὸ Μιχαλάκη ποὺ ἦταν ἐκείνη τὴ στιγ παρών, καὶ τὸν στέλλει νὰ εἰπῇ ὅτι στὸ λόχο δὲν ὑπάρχουν π ριττοὶ ἐπιλοχίαι.

Ὁ Μιχαλάκης πρόθυμος ἐτράβηξε, ἀντὶ ὅμως νὰ πάῃ στὸν αἰτήσαντα λοχαγὸ πῆγε σ' ἕναν ἄλλον τρίτον.

— Εὐπειθῶς ἀναφέρου ὅτι στὸ λόχου μας, δὲν ἔχουμι πυρετοὺς ἐπιλοχίους!

Ὁ λοχαγὸς τὸν κύτταξε :

— Τί λέει αὐτὸ τὸ ζῶον ; ρώτησε.

— Ἐκεῖνο ὅπου μὲ διατάξανε, ἀπάντησε μὲ θάρρος κ' ἐπιμονὴ ὁ Μίχας, ὅτι δὲν ἔχουμι πυρετοὺς ἐπιλοχίους!

— Ποιὸς σοῦ τὸ διέταξε αὐτό ;

Ὁ κ. ἀνθυπασπιστής.

— Οὐ κὺρ λουχαγός, ἀπάντησε ὁ Μίχας μὲ στόμφο.

— Καὶ ποιὸν ἔχεις λοχαγό ;

— Τὸν κύριου... ἀνθυπολοχαγό ! ξανᾶπε ὁ Μίχας μὲ ἄκραν βεβαιότητα.

***

Ἄλλος τύπος, πάλιν ἤτανε ὁ Λοῦσκος ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι κ αὐτός.

Μιὰ μέρα στὴ θεωρία ποὺ κάνανε γιὰ τὴ θρησκεία τὸν ρωτῆσαν :

— Ὀρθόδοξος εἶσαι Λοῦσκο ἢ Καθολικός ;

— Ἐγώ ;... Καρπενησιώτης !

***

Μιὰ φορά, ὁ δεκανέας τὸν ἐπιτιμοῦσε, γιατὶ δὲν καταλάβαιν τίποτα ἀπὸ τὴ θεωρία.

— Δὲν ντρέπεσαι κοντζά μου ἄνδρας, νὰ μὴ καταλαβαίνῃς τ ποτε ;

— Πρέπει ὅλα νὰ τὰ ξέρῃ ὁ μαῦρος ἄνθρωπους ; ρώτησε ὁ Λοῦσκος.

— Βέβαια.

— Λοιπόν, πές μου καὶ σύ, πῶς φκιάνουν τὸ γιαοῦρτι ;

***

Ἔτσι ἀφρόντιστα καὶ γελαστὰ περνοῦσεν ἡ στρατιωτικὴ ζωή...

Γελούσαμε μ' ὅλους καὶ μ' ὅλα καὶ πρῶτα-πρῶτα, μὲ τοὺς ἑαυτούς μας.

Διατελέσαμε καί... μάγειροι. Ἀδιάφορο, ἂν δὲν ἐψήσαμε ποτὲ οὔτε ἕνα αὐγὸ στὴ ζωή μας.

Νὰ πεταχθῇς στὰ σύνορα.

Θυμοῦμαι τὴ πρώτη ἡμέρα ποὺ μοῦ ἀνάθεσαν τὸ ὑψηλὸ αὐτὸ ὑπούργημα. Ἐπρόκειτο νὰ μαγειρέψω τὸ πρωΐ, κρέας μὲ φασολάκια.

— Κι' ἂν χαλάσω τὸ φαΐ ; Ρώτησα τὸν δεκανέα τὸν Ρομπόκο, ποὺ ἤτανε τοῦ λόχου μας συσσιτιάρχης.

Θὰ τὸ πληρώσῃς ἀπὸ τὴ τσέπη σου.

— Μ' ἀφοῦ δὲν ξέρω !

Καὶ φουσκωμένοι ἀπὸ τὸ φαΐ, ἔπειτα ἀπὸ τὸ συσσίτιο οἱ στρατιῶτες...

— Ἄγνοια δὲν ἐπιτρέπεται στὸ στρατό.

Πηγαίνω τότε καὶ ρωτάω τὴ παληά μου σπιτονοικοκυρά, πῶς γίνεται κρέας μὲ φασολάκια ;

— Σὲ μιὰ ὀκᾶ κρέας θὰ ρίξῃς τόσα φασόλια, τόσο βούτυρο, τόσο ἁλάτι, τόση ντομάτα κ.λ.π. μοῦ λέει.

— Κι' ἔπειτα ;

— Κ' ἔπειτα θὰ τὸ σερβίρης !...

Τὸ πρωΐ τὸ καζάνι ἀπάνω στὴ φωτιὰ καιγότανε καὶ ἐγὼ σκυμμένος μ' ἕνα κάρβουνο στὸ χέρι, ἐλογάριαζα ἀπάνω σ' ἕνα κάρρο.

— Σὲ μιὰ ὀκᾶ κρέας, τρακόσια δράμια φασόλια, σὲ τριανταπέντε ὀκάδες κρέας, πόσα φασόλια, πρέπει νὰ βάλω ;

1 ὀκ. κρ.   300 φασ.

35 ὀκ. κρ.   X

«Ὁ ἄγνωστος X ἰσοῦται μὲ τὸν ὑπεράνω αὐτοῦ ὁμοειδῆ...» Ἔξαφνα μιὰ ἀγριοφωνάρα μὲ ἔβγαλεν ἀπὸ τοὺς λογαριασμούς μου.

— Στρατιώτη ! Στρατιώτη ! Βρὲ τί κάνεις αὐτοῦ στρατιώτη !

— Μαγειρικὴ προπαρασκευή.

Ὁ δεκανέας ἄφρισε.

— Βρὲ χαλάσαν τὸ καζάνιο ἀδειανὸ ἀπάνω στὴ φωτιά ! Ρίξε νερὸ καὶ τὸ κρέας ποὺ νὰ σὲ πάρῃ ὁ διάολος, γρήγορα !

Τώρα καὶ οἱ ἄλλοι μαγεῖροι εἶχαν ἐρθεῖ, ἐκεῖ τριγύρω.

— Πᾶνε τὰ καζάνια, τἄκαψε !

— Μὰ ἔτσι νὰ τὰ ρίξω, χωρὶς λογαριασμό !

— Λογαριασμὸ θέλουν, ἢ νερό ;

Εἶχε δίκηο. Στὸν ὑπολογισμὸ εἶχα λησμονήσει τό...νερό.

Ὁ δεκανέας ἅρπαξε τότε κρέας καὶ κρεμμύδια κι' ἁλάτι καὶ τὰ πέταξε γρήγορα, μέσα στὸ καζάνι.

Ἐκύτταζα ὅλο αὐτὸ τὸ ἀνακάτεμμα τῶν παντοειδῶν πραγμάτων ποὺ μέσα στὸ καζάνι ἔβραζαν καὶ ἐταλάνισα μέσα μου, ὅλους ἐκείνους, ποὺ τὸ μεσημέρι θὰ τὰ τρώγαν.

Καὶ ὅμως, σᾶς βεβαιῶ, πὼς νοστιμώτερο φαΐ, δὲν ἔφαγα στὴ ζωή μου. Καὶ φουσκωμένοι ἀπὸ τὸ φαΐ, ἔπειτα ἀπὸ τὸ συσσίτιο οἱ στρατιῶται, εὐλογοῦσαν τὸν τεχνίτη ποὺ... τοὺς τὸ μαγείρεψε !

Καλὰ εἶπαν, πὼς ὁ καλλίτερος μάγειρας εἶνε ἡ πεῖνα καὶ ἡ ὄρεξις.

***

Νόστιμο εἶπα τὸ φαΐ ; Ἀμὰ ἡ κουραμάνα ;

Ὄχι μόνον ἔτρεφε, ὄχι μόνον ἐνοστίμιζε, ἀλλὰ ἐνέπνεε σάν... Μοῦσα, τοὺς στρατιῶτες.

Ὁ Βέλτσος ἀπὸ τὴν Αἴγινα, μοῦ φαίνεται, ἢ ὁ Μιχάλης ὁ Ροδᾶς, τῆς κάμαν ἕνα ἐλέγειο :

Τί παχουλὴ καὶ νόστιμη,
παχειὰ καὶ φουσκωμένη,
ποὺ εἶνε ἡ ἀγάπη μου !...
Δὲν εἶνε...παραμάνα,
ἡ δούλα, ἡ χορταστική,
γλυκειά μου, ἐρωμένη !
Γὴ λέν'... ὤ, ὄνομ' ἅγιο !
τὴ λένε... κουραμάνα !...

***

Ἔτσι περνοῦσε ἡ ζωὴ ξέγνοιαστα κ' εὐχάριστα.

Οὐδέποτε αἰσθανθήκαμε τὸν ἑαυτό μας ἐλαφρότερο καὶ τὴν ψυχή μας πειὸ χαρούμενη.

Εἴχαμε ξαναγεννὴ παιδιά.

Μὰ σήμερα, σὰν τὰ ἀναθυμοῦμαι ὅλα αὐτά, ἕνα χέρι ἀόρατο αἰσθάνομαι νὰ μοῦ τραβάῃ μιὰ καρπαζιὰ στὸν αὐχένα :

— Κάτσε κάτω βρὲ ἥρωα ! Ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος, μωρέ, δὲν εἶνε οἱ Τοῦρκοι ἢ οἱ Βούλγαροι, ἀλλὰ οἱ ἴδιοι οἱ Ἕλληνες !...

Σταμ. Σταμ.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΠΕΡΝΑΡ ΣΩΟΥ

— Μέσα σὲ μιὰ φυλακή, ἐκεῖνο ; ποὺ εἶνε περισσότερο στενοχωρημένος κι' ἐκνευρισμένος ἀπ' ὅλους εἶνε... ὁ διευθυντής της !

— Ἡ πραγματικὴ ἀρετὴ συνίσταται ὄχι στὸ νὰ μὴ ὑποκύπτῃ κανεὶς στὰ ἐλαττώματά του ἀλλὰ στὸ... νὰ μὴ ἔχῃ διόλου ἐλαττώματα !

— Ἅμα πρόκειται νὰ κάμετε κακὸ στὸν γείτονά σας, ἀποφεύγετε τὰ ἡμίμετρα.

— Δυ πιστεῖτε πρὸς τὸν ἄνθρωπο ποὺ δὲν φοβᾶται παρὰ τόν.. Ἐπουράνιο Θεό.

— Δὲν ἐπιθυμῶ πιὰ τὴν εὐτυχία. Ἡ ζωὴ ἀξίζει περισσότερο ἀπ' αὐτήν...

— Ὅποιος δὲν ἤλπισε ποτέ του; δὲν μπορεῖ ποτέ του καὶ ν' ἀπελπισθῇ.

— Ἡ τιμωρία τοῦ ψεύτη δὲν εἶνε ὅτι δὲν τὸν πιστεύουν, ἀλλ' ὅτι... αὐτὸς δὲν μπορεῖ νὰ πιστεύσῃ κανένα !...

Τὰ μόνα ἀπαραίτητα στὸν πρῶτον ἔρωτα εἶνε... πολλὴ βλακεία καὶ λίγη περιέργεια.

— Ἡ φτώχεια δὲν εἶνε κάτι διὰ τὸ ὁποῖον δικαιοῦται κανεὶς νὰ ὑπερηφανεύεται...

ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Ο... ΒΟΥΝΑΝΘΡΩΠΟΣ!

Ἕνας Γάλλος ἀεροπόρος ποὺ ἔτυχε νὰ περάσῃ δυὸ φορὲς μὲ τὸ ἀεροπλάνο του ἐπάνω ἀπὸ τὴ νότιο Μικρασία παρετήρησε ἕνα περίεργο φαινόμενο.

Ἡ μέση τῆς ὀροσειρᾶς τοῦ Ταύρου παρουσιάζει ὅταν τὴν βλέπει κανεὶς ἀπὸ ψηλὰ τὸ θέαμα ἀνθρώπου, ὕψους... 8 χιλιομέτρων!

Τὸ φαινόμενο αὐτὸ κανεὶς δὲν τὸ εἶχε παρατηρήσει ὡς τώρα καὶ πολὺ φυσικά, ἀφοῦ γιὰ νὰ τὸ ἰδῇ κανεὶς πρέπει νὰ ἀνεβῇ σὲ ὕψο; 2.000 μέτρων ! Αὐτὸς εἶνε ἄλλωστε κι' ὁ λόγος ποὺ τὸ περίεργο αὐτὸ φυσικὸ ἄγαλμα ἔμεινε ἄγνωστο ἐπὶ τόσους αἰῶνες.

Ἐν τούτοις φαίνεται ὅτι στὴν ἀρχαιότητα βρέθηκε κάποιος ποὺ τὸ παρετήρησε.

Ὡς γνωστὸν στὴν ἀρχαιότητα παρουσιάσθηκε μιὰ μέρα στὸν Μέγαν Ἀλέξανδρο ἕνας γλύπτης καὶ τοῦ ἔκανε μιὰ παράξενη πρότασι : Νὰ σκαλίσῃ δηλαδὴ ἕνα βουνὸ ὁλόκληρο καὶ νὰ φτιάσῃ τὸ ἄγαλμα τοῦ Μακεδόνος κατακτητοῦ ! Ἔλεγε δὲ ὅτι τὸ ἔργο του θὰ ἦταν τόσο γιγάντιο, ὥστε θὰ ὠχριοῦσαν μπροστὰ του ὅλα τὰ ἄλλα θαύματα τῆς ἀνθρωπίνης τέχνης, ὅπως, λόγου χάριν, ἡ Σφίγξ, αἱ Πυραμῖδες τῆς Αἰγύπτου, ὁ κολοσσὸς τῆς Ρόδου κ.λ.π.

Τὸ ἄγαλμα αὐτό, ἐβεβαίωνε ὁ γλύπτης, θὰ ἦταν ἀντάξιο τοῦ μεγάλου κατακτητοῦ καὶ ἀνάλογο τῶν ἄθλων του. Μὲ τὸ ἕνα χέρι του θὰ βάσταζε μιά... πόλι καὶ μὲ τὸ ἄλλο ἕνα... δάσος, θὰ εἶχε δὲ στὸ κεφάλι του δυὸ λίμνες !

Καθόλου ἀπίθανο λοιπὸν νἆχε ἀνακαλύψῃ τὸ σχῆμα τοῦ βουνοῦ αὐτοῦ ὁ ἀρχαῖος γλύπτης ποὔκαμε τὶς ἀνωτέρω προτάσεις στὸ Μ. Ἀλέξανδρο, γιατὶ τὸ περίφημο βουνένιο ἄγαλμα ποὺ εἶδε στὴν ὀροσειρὰ τοῦ Ταύρου ὁ Γάλλος ἀεροπόρος εἶνε ἔτσι ἀκριβῶς καμωμένο ἀπὸ τὴν φύση, ὥστε τὸ ἕνα χέρι του ἁπλώνεται ὡς τὴν μικρὴ κωμόπολι ποὺ βρίσκεται στοὺς πρόποδάς του καὶ τὸ ἄλλο φθάνει ὡς ἕνα μεγάλο δάσος. Ἐπίσης στὸν λόφο ποὺ ἀποτελεῖ τὴν κεφαλὴ τοῦ βουναγάλματος αὐτοῦ βρίσκονται δυὸ λίμνες, ἡ μιὰ μὲ γαλανὰ νερὰ κι' ἡ ἄλλη μὲ σκοτεινόχρωμα.

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Μ. Ἀλέξανδρος καὶ οἱ αὐλικοί του ὄχι μόνον δὲν ἐδέχθηκαν τὴν παράξενη πρόταση τοῦ γλύπτου, ἀλλὰ καὶ τὸν περάσαν γιὰ ἠλίθιο καὶ γιὰ τρελλό.

Ὅπως φαίνεται ὅμως ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψη τοῦ γάλλου ἀεροπόρου δὲν ἦταν οὔτε τρελλὸς οὔτε ἠλίθιος. Φαίνεται ἁπλούστατα ὅτι ἤξερε τὸ παράξενο μυστικὸ τῶν κορυφογραμμῶν τοῦ Ταύρου.

ΣΤΙΧΟΙ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΡΓΑΛΕΙΟΥ

Ἡ Ζερβοπούλα ἡ ὤμορφη κι' ἀρχοντοθυγατέρα
στὸν ἀργαλειό της ὕφαινε κι' ἀνάρια ἐτραγουδοῦσε:
— Διασίδι, καλοδιάσιδο, γνεμμένο στὸ νυχτέρι,
διασίδι μ' ὅταν σ' ἔγνεθα τὸν συχνωνειρευόμουν,
διασίδι, ὅταν σ' ἐδιπλιζόμουν ἦρθεν ἀπ' τὰ ξένα,
διασίδι, ὅταν σ' ἐτύλιγα στὴν ἐκκλησιὰ τὸν εἶδα,
διασίδι, ὅταν σ' ἐκόλλαγα μώστειλεν ἀρραβῶνα.
Παῖξε, ἀργαλειέ μου, βρόντησε... πέτα χρυσῆ σαΐτα,
τρίξτε καυμένα χτένια μου, βαστᾶτε τὸν ἠχό μου,
νὰ βγοῦν τὰ ὑφάδια γλήγωρα, νὰ ράψω τὰ προικιά μου
γιατ' ὁ καλός μου βιάζεται, βιάζεται νὰ μὲ πάρῃ.

Κ. Κρυστάλλης.

Εἶνε ἁλμυρὰ τὰ δάκρυα κι' ἀφίνουν φαρμακάδα

Α. Βαλαωρίτης

Τῶν δυστυχῶν ἀπόλαυσις αἱ ἀναμνήσεις εἶνε

Α. Ραγκαβῆς

Μ' ἓν φίλημα γεννώμεθα μ' ἓν φίλημα γεννῶμεν,
κι' ἓν φίλημα λαμβάνομεν ὁπόταν τελευτῶμεν.

Α. Παράσχος

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΟΥ ΑΚΡΟΚΟΡΙΝΘΟΥ

ΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ ΤΟΥ ΚΙΑΜΗΛΜΠΕΗ

Ἡ δευτέρα φάσις τῆς τραγῳδίας. Τί ἀπέγεινε ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ὁ καλόγηρος Παρθένιος Βλάχος. Ἡ χήρα τοῦ Κιαμὴλ καὶ ὁ Δράμαλης. «Θέλω ἐκδίκησι, Σερασκέρη μου !...» Τ πηγάδι μὲ τοὺς θησαυρούς. Τὸ εἰδύλλιο τῆς Γκιοὺλ Χανοὺμ καὶ τοῦ Δράμαλη κλπ. κλ

Στὸ περασμένο τεῦχος εἴδαμε τὴν «Τραγῳδία τοῦ Ἀκροκορίνθου», δηλαδὴ πῶς, προτοῦ τὸ κάστρο παραδοθῇ στοὺς Τούρκους, οἱ Ἕλληνες ἐθανάτωσαν τὸν αἰχμάλωτό τους, τὸν πλουσιώτατο Κιαμήλμπεη καὶ τοὺς ἀκολούθους του 42 τὸν ἀριθμόν. Συνεχίζουμε σήμερα τὴν ἐξιστόρησι:

Τὴ στιγμὴ τῆς σφαγῆς τοῦ Κιαμήλμπεη θρῆνοι καὶ κοπετοὶ ἀκούστηκαν. Οἱ Ἕλληνες ἐπίστεψαν ὅτι ὁ φρούραρχος Ἀχιλλεὺς ἔσφαξε τότε καὶ τὴν οἰκογένεια τοῦ μπέη. Σὲ λίγο μάλιστα φανερώθηκε καὶ ὁ ἴδιος ὁ φρούραρχος κατεβαίνοντας πρὸς τὴν πύλη τοῦ φρουρίου καὶ εἶπε: «Τὶς ξεμπέρδεψα καὶ τὶς χανούμισσες !..»

Ἀλλ' ἔλεγε ψέματα. Ὅπως ἀπεδείχθη ὕστερα, ὁ Ἀχιλλεὺς ἄφησε ζωντανὴ καὶ ἀνενόχλητη τὴν οἰκογένεια τοῦ Κιαμήλμπεη καὶ τὴν ἐπροστάτεψε μάλιστα. Ὁ ἱστορικὸς Ἀλτενχόβεν μᾶς δίνει σχετικῶς τὴν ἐξήγησι: «Ἡ ὡραία σύζυγος τοῦ Κιαμήλμπεη καὶ ἡ σκλάβες της ἔγειναν ὅλες θύματα τῆς ἀκολασίας τοῦ φρουράρχου. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν τὶς ἐσκότωσε»...Βέβαια τὰ κλάματα ποὺ εἶχαν ἀκουστεῖ ἦταν τῶν γυναικῶν ἐκείνων, ἀλλὰ μοιρολογοῦσαν γιὰ τὸν θάνατο τοῦ Κιαμήλμπεη καὶ τῶν ἄλλων. Ἀπὸ τὸ ἀντικρυνὸ παράθυρο τῆς φυλακῆς εἶχαν ἰδεῖ μερικὲς ἄγριες σκηνές, εἶχαν ἀκούσει μάλιστα τοὺς πυροβολισμούς. Μία Ἀράπισσα σκλάβα ἔτρεξε τραβῶντας τὰ μάγουλά της καὶ ἔφερε στὴ Γκιοὺλ Χανοὺμ τὴ φοβερὴ ἀγγελία τῆς σφαγῆς τοῦ ἄντρα της.

Σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφασι τοῦ στρατιωτικοῦ Συμβουλίου, ὁ Ἀχιλλεὺς εἶχε ἀναλάβει νὰ τινάξῃ στὸν ἀέρα τὴν πυριτιδαποθήκη τοῦ φρουρίου. Ἀλλὰ καὶ σ' αὐτὸ ἐξαπάτησε ὄχι μόνον τοὺς ὁπλαρχηγούς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς δύο δικούς του ἀνθρώπους. Τὸν αναμμένο δαυλό του καὶ τὸ φυτίλι μὲ τὰ ὁποῖα ἔφερε ν' ἀνατινάξῃ τὴν πυριτιδαποθήκη τὰ πέταξε κάτω στὴν χαράδρα, ἀπὸ ἀκατανίκητη δειλία, μήπως πάθει τίποτα ὁ ἴδιος !

Τέλος ἡ φρουρά, μὲ τὸν Ἀχιλλέα μπροστὰ ἐβγῆκε ὅλη ἀπὸ τὸ κάστρο τὴ νύχτα τῆς 7 Ἰουλίου 1822 καὶ σκορπίστηκε στὰ γύρω βουνὰ τῆς Σολιγείας. Ἐδῶ ὅμως οἱ Ἕλληνες ἐπαναστάται, ποὺ ἔμαθαν τὰ διατρέξαντα, ἐξεμάνησαν ἐναντίον τοῦ καλογήρου Παρθενίου Βλάχου γιὰ τὸ φόνο τοῦ Κιαμήλμπεη τοῦ ὁποίου τὴν αἰχμαλωσία ἐθεωροῦσαν πολύτιμη γιὰ τὴν ἐπανάστασι. Ἔπιασαν λοιπὸν τὸν καλόγερο, τὸν ἐτσάκισαν στὸ ξύλο καὶ τοῦ ἐξούρισαν τὰ γένεια *«μέχρι ἐκδορᾶς καὶ τῶν παρειῶν»* γράφει ὁ ἱστορικός.

Ἔτσι λοιπὸν ἐγκατελείφθη ὁ Ἀκροκόρινθος, τὸ ἰσχυρότερο αὐτὸ προπύργιο τῆς Πελοποννήσου. Τὸν ἄθλιον προδότη Ἰάκωβο Θεοδωρίδη (τὸν ψευδώνυμο Ἀχιλλέα) ἀνέμενε οἰκτρὸ τέλος. Ἡ Διοίκηση, μόλις ἔμαθε τὴν ἄνανδρη ἐγκατάλειψι τοῦ φρουρίου καὶ τὸ φόνο τοῦ Κιαμήλμπεη, διέταξε νὰ συλληφθῇ αὐτὸς καὶ ὁ ὑποφρούραρχος Διαμαντῆς Λάλακας. Τοὺς ἔπιασαν ὕστερ' ἀπὸ λίγο καιρὸ στὴν Ἐπίδαυρο, τοὺς ἔφεραν στὴν Ἑρμιόνη, ὅπου εἶχε τότε μεταφέρη τὴν ἕδρα της ἡ Διοίκησις, καὶ τοὺς ἐφυλάκισαν στὴ γειτονικὴ Μονὴ τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων. Ἀλλ' ὁ μὲν Λάλακας κατώρθωσε νὰ δραπετεύσῃ τὸν δὲ ἄθλιον Ἀχιλλέα οἱ ντόπιοι τὸν ἐξευτέλησαν, τὸν ἐμουντζούρωσαν μὲ φοῦμο καὶ τὸν ἐγύριζαν στοὺς δρόμους καθισμένον ἀνάποδα σ' ἕνα γάϊδαρο. Ἡ γενικὴ ἀγανάκτησις ἐναντίον του ἦταν τόση, ὥστε κατὰ τὸν ποιητὴ Ἀλέξανδρο Σοῦτσο, ὁ Ἀχιλλεὺς τρελλάθηκε, ἅρπαξε τὸ πιστόλι ἑνὸς ἀπὸ τοὺς φρουρούς του καὶ πέταξε τὰ μυαλά του στὸν ἀέρα.

***

Στὶς 7 Ἰουλίου ὁ Ἀκροκόρινθος ἔμεινε ἔρημος μὲ τὶς πύλες του ἀνοιχτές. Μέσα στὰ τείχη του ἔκλεινε τὴν οἰκογένεια τοῦ Κιαμήλμπεη καὶ τὰ χαρέμια τῶν ἀκολούθων του. Ἡ χήρα τοῦ περιφήμου σὲ ὅλη τὴν Τουρκιὰ Μπέη, ἡ ἀπὸ λαμπρὴ οἰκογένεια καταγομένη ὡραιοτάτη καὶ ἐξυπνοτάτη Γκιοὺλ Χανοὺμ μετὰ τὸ φόνο τοῦ λατρευτοῦ της ξέσπασε σὲ δάκρυα καὶ θρήνους καὶ τέλος ἔχασε τὶς αἰσθήσεις της. Γιατί σὲ ὅλη τὴν Κορινθία ἦταν γνωστὴ ἡ ἀμοιβαία τρυφερότης τοῦ ζεύγους Κιαμήλμπεη, παράδειγμα σὲ Τούρκους καὶ Ἕλληνες. Ἦταν ὅμως ὑπέροχη γυναῖκα καὶ τὴν ἄλλη μέρα, μόλις συνῆλθε στὸν ἑαυτό της ἔνοιωσε βαθειὰ ὅλη τὴν ὑπερηφάνεια καὶ τὴν ὑψηλοφροσύνη τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ γένους της. Ἔστειλε τότε μιὰ πιστὴ Ἀραπίνα της στὸ Σερασκέρη τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ γιὰ νὰ τοῦ ἀναγγείλῃ ὅτι τὸ φρούριο εἶχε ἐγκαταλειφθῇ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες.

Ὁ Δράμαλης ἄκουσε ἔκπληκτος τὴν εἴδησι, γιατὶ ἐνόμιζε ὅτι οἱ Ἕλληνες ἦταν καλὰ ταμπουρωμένοι στὸν Ἀκροκόρινθο. Στὴν ἀρχή, φυσικά, ἐδυσπίστισε, ὕστερα ὅμως ἐβεβαιώθη μὲ τριπλῆ ἐξέτασι: Ἔστειλε πρῶτα στὸ κάστρο Ἑβραίους τροφοδότες τοῦ στρατεύματος, γιὰ νὰ ἐνεργήσουν κατόπτευσι, ὕστερα ἕναν ἔμπιστο ἄνθρωπό του, καὶ ἔπειτα διέταξε ἕναν ἀξιωματικὸ ν' ἀνεβῇ μὲ λίγους στρατιῶτες καὶ νὰ καταλάβῃ τὸ φρούριο.

Ἀφοῦ ἀπ' ὅλους αὐτοὺς ἐβεβαιώθη ὅτι πράγματι ἦταν ἔρημο, ἀνέβη καὶ αὐτὸς ἐπάνω τὴν 8 Ἰουλίου.

Ἡ χήρα καὶ ἡ μητέρα τοῦ Κιαμήλμπεη σκεπασμένη μὲ μακροὺς μαύρους πέπλους καὶ τριγυρισμένη ἀπὸ τὶς ἄλλες γυναῖκες τῶν χαρεμιῶν καὶ τὶς σκλάβες των, ἀνύψωσαν μὲ τὰ ἴδια τους τὰ χέρια τὴν κόκκινη Ὀθωμανικὴ σημαία στοὺς προμαχ νας τοῦ Ἀκροκορίνθου καὶ ἄνοιξαν στὸ Δράμαλη τὶς πύλες τ Ἔτσι τὸν ὑπεδέχθησαν ὅλες στὴν εἴσοδο τοῦ φρουρίου.

Μόλις ὁ ξανθὸς καὶ μεγαλοπρεπὴς Δράμαλης ἐμπῆκε, ἡ χή τοῦ Κιαμήλμπεη, καταπικραμένη καὶ διψῶντας ἐκδίκησι ἐζήτησε κα ὡδηγήθη μπροστά του. *«Βουτηγμένη στὰ δάκρυα»* - λέγει ὁ Που βὶλ - τοῦ εἶπε:

—Ἐνδοξώτατε Σερασκέρη. Ὁ θάνατος τοῦ Μπέη μου, ἔσβυσε τ λάμψι τῆς εὐτυχίας καὶ τοῦ μεγαλείου γιὰ μένα, καὶ δὲ μοῦ μέ στὸν κόσμο παρὰ τὸ ἀπαρηγόρητο πένθος στὸ ὁποῖον ἀπὸ χτὲς παραδόθηκα ! Ἀλλ' ἔχω μιὰ παράκλησι νὰ σοῦ ὑποβάλω, μεγαλοπρεπέστατε, καὶ ἐνδοξώτατε Πασᾶ μου: Νὰ χτισθῇ ἕνα πλούσιο μν μεῖο στὸν Κιαμήλμπεη ποὺ ἦταν ἡ κορώνα τοῦ τόπου τούτου !- Σὲ ἀνταμοιβὴ ἐγὼ θὰ σοῦ φανερώσω ἕνα μεγάλο μυστικό: Ἐδ κοντά, σ' ἕνα πηγάδι εἶναι κρυμμένοι οἱ θησαυροί του, αὐτοὶ π ἐπροκάλεσαν τὸν θάνατό του καὶ τὴν παντοτεινὴ δυστυχία μου...Οἱ θησαυροὶ αὐτοὶ εἶνε στὴ διάθεσί σου, πασᾶ μου, γιὰ νὰ τοὺς μεταχειρισθῇς γιὰ τὴν ἐκδίκησι τοῦ θανάτου τοῦ Κιαμήλμπεη, τοῦ εὐγενεστάτου καὶ ὡραιοτάτου ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπου, ὅπου ἔζη στὴ γῆ ἐδῶ κάτω !..

Ὕστερ' ἀπὸ τὰ λόγια αὐτά, ἡ Γκιοὺλ Χανοὺμ ὡδήγησε τὸν Δράμαλη σ' ἕνα ἀπὸ τὰ πηγάδια τοῦ Ἀκροκορίνθου, ὅπου ἔλεγε π ἦσαν κρυμμένοι οἱ θησαυροὶ τοῦ ἄντρα της.

Μεγάλη ἀνυπομονησία ἐφλόγιζε τὴν ψυχὴ τοῦ Δράμαλη, ὁ ὁποῖ φημίζονταν ὡς φιλοχρήματος. Ἐκάλεσε ἀμέσως τρεῖς σουγιολτζ (ὑδραυλικοὺς) τοῦ στρατεύματος καὶ τοὺς διέταξε νὰ κατεβοῦν σ πηγάδι. Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη ἀμέσως καὶ οἱ θησαυροὶ ἀνεσύρθησαν στὸ φῶς: Ἦταν 400.000 πουγγιὰ γεμᾶτα χρυσᾶ νο σματα ἀξίας 20.000.000 χρυσῶν φράγκων, κατὰ τὸν Π κεβίλ, ἢ γροσίων κατὰ τὸν Φραντζῆν. Ὁλόκληρη δηλαδ περιουσία, γιὰ κείνην μάλιστα τὴν ἐποχή!..

Μὲ κατάπληξι, μὲ θάμβος, ὁ Δράμαλης εἶδε τὴ νέα κ ἐντελῶς ἀπροσδόκητη αὐτὴ εὐτυχία. Ἡ χαρά του ἦταν ἀ περίγραπτη. Φιλοχρήματος ὁ Σερασκέρης, εἶχε αὐξήσει τ πλούτη του μὲ διάφορες καταχρήσεις καὶ λάφυρα, καὶ ἀ τὸ μερίδιο ποὺ ἐπῆρε ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Ἀλῆ Πα τῶν Ἰωαννίνων, συντροφικὰ μὲ τὸν Χουρσὶτ πασᾶ. Τώ ὅμως γινότανε βαθύπλουτος, οἱ θησαυροὶ τοῦ Κιαμὴλ τ ἔκαναν σωστὸ Κροῖσο. Βαθύπλουτος, Πασᾶς, Στρατάρχ τῆς Αὐτοκρατορίας, σερασκέρης τῆς μεγάλης στρατιᾶς κ Βεζύρης τοῦ Μωριᾶ, ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦσαν τὸ κατακόρυφο τῆς δόξης καὶ τῆς εὐτυχίας!

Μαζὶ μὲ τὴν εὐτυχία αὐτή, μεθοῦσε τὸ Δράμαλη καὶ ἡ ἴσ τώρα θριαμβευτικὴ πορεία τοῦ στρατεύματός του, καὶ πρὸ πάν ἡ κατάληψις τοῦ Ἀκροκορίνθου ποὺ τὸν ἐθεωροῦσαν ὅλοι κάσ ἄπαρτο...

Ἡ χήρα τοῦ Κιαμήλμπεη ἐφρόντισε γιὰ τὸν ἐνταφιασμὸ τοῦ λατρευτοῦ της νεκροῦ. Ἀλλ' ὁ Δράμαλης, ποὺ εὐτύχησε ν' ἀποκτ ὅλους τοὺς θησαυρούς του, ἀντὶ νὰ σκεφθῇ νὰ τοῦ στήσῃ μνημεῖ (γιὰ τὸ ὁποῖον ἄλλωστε δὲν ἦταν ἀκόμη ὁ κατάλληλος καιρός) ἐπ στὴν ἐξουσία του τὴν ὡραιότατη καὶ νεώτατη χήρα του. Οἱ γάμ τοῦ Δράμαλη καὶ τῆς Γκιοὺλ Χανοὺμ ἐτελέσθησαν ὕστερ' ἀπὸ λί καιρὸ πανηγυρικῶς στὴν Κόρινθο. *«Πρὸς εὐχαρίστησιν μάλισ τῆς περικαλλεστάτης νύμφης, γράφει ὁ ποιητὴς Ἀλέξανδ Σοῦτσος, διέταξε καὶ ἔφεραν τοὺς καλλιτέρους τῶν αἰχμαλώτων, τοὺς ὁποίους ἔσυρε μαζί του ἐκ τῆς Στερεᾶς, ἄνδ τε καὶ γυναῖκας, καὶ ἔκτισεν αὐτοὺς ζῶντας ὅπως καλλωπίσῃ τὸν Ἀκροκόρινθο διὰ φρικαλέων ἀγαλμάτων, δύο λευκοπώγωνας ἱερεῖς ἐκρέμασε ἀπὸ τῶν ποδῶν κατακέφαλα*

***

Μὲ ὅλα ταῦτα ὁ δοξασμένος Στρατηλάτης δὲν ἐκοιμήθη ἐπάνω ρόδα, ἀλλ' ἀμέσως μετὰ τοὺς γάμους του ἐσυνέχισε τὶς πολεμικές τ ἐργασίες. Ὁ Δράμαλης εἶχε ἀκλόνητη πεποίθησι στὴν ἐπιτυχία τ ἐκστρατείας του. Ἡ αἰσιοδοξία τὸν εἶχε ἀποτυφλώσει. Ἐπίστευε ὅ ἦταν ἀνίκητος, ὅτι τὸ ὄνομά του καὶ ὁ στρατός του, ἐνέπνεαν παν τρόμο καὶ ὅτι οἱ Ἕλληνες ἦταν ἀνίκανοι γιὰ πόλεμο.

Ἐλογάριαζε ὅμως χωρὶς τὸν Κολοκοτρώνη καὶ τὸ Νικηταρᾶ τ Τουρκοφάγο καὶ βρῆκε τὴν καταστροφή του στὰ Στενὰ τ Δερβενακίων. Καὶ ὅπως λέει τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι :

Τῆς Ρούμελης οἱ μπέηδες, τοῦ Δράμαλη οἱ πασιάδε
Στὰ Δερβενάκια κείτονται, κορμιὰ χωρὶς κεφάλ
Στρῶμα 'χουνε τὴ μαύρη γῆς, προσκέφαλο τὴν πέτ
Κ' ἔχουνε γιὰ παπλώματα τοὺς πάγους καὶ τὰ χιόνια

Ὁ Δράμαλης ἔμελλε ἐπὶ τέλους νὰ πληρώσῃ ἀκριβὰ τ ἁμαρτίες του. Καταντροπιασμένος, τσακισμένος, βαρύθυμ ἀπαρηγόρητος ἀπὸ τὴν ἀφάνταστη αὐτὴ καὶ οἰκτρὴ ἀποτ χία τῆς ἐκστρατείας του, ξαναγύρισε στὴν Κόρινθο τὸ βράδυ τῆς 28 Ἰουλίου καὶ κλείστηκε στὸν Ἀκροκόρινθο.

Ἀναστενάζοντας, ἔπεσε σὲ βαθειὰ συλλογή. Ἐζήτησε τὸ τσιμποῦκι του, ποὺ τοῦ ἔφερε ἀμέσως ὁ φρούραρχος τοῦ Ἀκροκορίνθου Ἀβδουλλὰχ μπέης καὶ τὸ ρουφοῦσε σιωπηλός. Ἔπειτα ἤπιε πολὺ ροῦμι καὶ ἀποκοιμήθηκε χωρὶς νὰ γδυθῇ καὶ χωρὶς σκέπασμα. Τὴν ἄλλη μέρα ξύπνησε μὲ δυνατὸ πυρετὸ ποὺ τὸν ἐβασάνισε τρεῖς μέρες. Φαίνεται ὅτι εἶχε προσβληθεῖ ἀπὸ τύφο, ἀλλὰ καὶ ἡ θλῖψις ἐχειροτέρευε τὴν κατάστασί του. Τρεῖς μῆνες ἔμεινε στὸ κρεββάτι καὶ πέθανε τὴν 26ην Ὀκτωβρίου 1822, ἀνήμερα τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἡ γνώμη ὅτι ἐδηλητηριάσθη ἀπὸ μυστικὸν ἀπεσταλμένο τοῦ Σουλτάνου ὁ ὁποῖος εἶχε δυσαρεστηθεῖ βαρειὰ γιὰ τὴν ἀποτυχία τῆς ἐκστρατείας καὶ τὴν ἀνικανότητα τοῦ Δράμαλη. Ἐκτὸς τούτου ὁ Σουλτᾶνος ἦταν ἐξωργισμένος ἐναντίον του καὶ γιὰ τὴν ἁρπαγὴ τῶν θησαυρῶν τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ καὶ τοῦ Κιαμήλμπεη.

Τὸ σπίτι μέσα στὸ ὁποῖο πέθανε ὁ Δράμαλης γκρεμίστηκε ὕστερ' ἀπὸ χρόνια. Ὁ φρούραρχος Ἀβδουλλὰχ ἀνέλαβε προθύμως νὰ παρηγορήσῃ τὴν γιὰ δεύτερη φορὰ χήρα Γκιοὺλ Χανούμ, τὴν ὁποία καὶ παντρεύτηκε χωρὶς πολὺν θόρυβο αὐτός. Ὅσο γιὰ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Κιαμήλμπεη καὶ τοῦ Δράμαλη, ἄλλοι ἔπεσαν στὰ χέρια τῶν Τούρκων, ἄλλοι ἔπεσαν στὰ χέρια τῶν Ἑβραίων τροφοδοτῶν τοῦ διαλυθέντος στρατοῦ, γιὰ ν' ἀληθέψῃ μιὰ φορὰ ἀκόμη ἡ παροιμία:

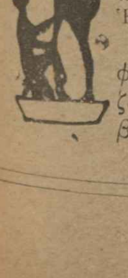

«Ἀνεμομαζέματα, διαβολοσκορπίσματα.»

Γιὰ τὸ περίεργο τοῦ πράγματος, σημειώνουμε τοὺς τίτλους τοῦ Κιαμήλμπεη, ὅπως ἀραδιάζονται σὲ παλιὸ Ἑλληνικὸ χειρόγραφο:

«Ἐνδοξομεγαλοπρεπέστατος Κιαμήλμπεης, ἐφέιδης Νουρῆ μπεη ἐφένδη ζαδές, βοεβόνδας καὶ ζαπίτης τῆς Κόρθος, σαλιχώρας τῆς κραταιᾶς βασιλείας καί.. Ἁγιάννης τοῦ Μωρέως!»

ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΠΑΘΗ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΖΗΛΙΑΡΗΔΩΝ

Τὰ φρικιαστικὰ ἀποτελέσματα τῆς ζήλειας τοῦ Ἀμπτελκάμ. Σφαγὴ διακοσίων γυναικῶν.

Ἀφοῦ ἀπέκτησε ἀρκετὴ δόξα στὰ πεδία τῶν διαφόρων μαχῶν, ὁ Ἀμπτελκάμ, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἰσχυρότερους ἄρχοντες τοῦ Βιζαπούρ καὶ ἀρχιστράτηγος συγχρόνως τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τοῦ βασιλείου αὐτοῦ, ἀπεφάσισε νἀποτραβηχθῇ στὸ χαρέμι του καὶ νὰ περάσῃ τὸν ὑπόλοιπο βίο του μέσα στὶς ἀπολαύσεις καὶ στὴ χλιδή. Σημειῶστε πὼς στὸ χαρέμι του εἶχε κατορθώσει, λόγῳ τοῦ ἀμυθήτου πλούτου του νὰ συγκεντρώσῃ διακόσιες, ἀπὸ τὶς ὡμορφότερες γυναῖκες τοῦ κόσμου.

Ἔξαφνα ὅμως ἔλαβε τὴ διαταγή, νἀναλάβῃ τὴν ἀρχιστρατηγία καὶ νὰ ἐκστρατεύσῃ ἐναντίον τοῦ πρίγκηπος Σεβαγκὶ που ἀπειλοῦσε νὰ καθυποτάξῃ ὁλόκληρο τὸ Ἰνδοστάν.

Ὁ Ἀμπτελκὰμ ὅμως ποὺ ἦταν τρομερὰ ζηλιάρης, δὲν ἤθελε νὰ χωριστῇ ἀπὸ τὶς διακόσιες γυναῖκες του. Καὶ τὸ πάθος του αὐτὸ τοῦ ἐνέπνευσε τὸ ἑξῆς φρικιαστικὸ σχέδιο : Ἐπὶ ὀκτὼ μέρες ἔμεινε κλεισμένος μὲς στὸ χαρέμι του, περνῶντας τὸν καιρό του σὲ συνεχῆ γλέντια ἀνάμεσα στὶς διακόσιες γυναῖκες του. Καὶ τὴν ὀγδόη μέρα, γιὰ νὰ ἀποκλείσῃ προκαταβολικῶς κάθε ἐνδεχόμενο ἀπιστίας ἐκ μέρους των, διέταξε καὶ τὶς ἔσφαξαν, μπρὸς στὰ μάτια του, καὶ τὶς διακόσιες !...

Ὁ Θεὸς ὅμως ἐτιμώρισε τὸ τέρας αὐτὸ μὲ τὸ ἴδιο του τὸ ἔγκλημα.. Ἰδοὺ πῶς: Ὅταν ὁ Σεβαγκὶ ἔμαθε τὶς λεπτομέρειες τῆς φρικιαστικῆς αὐτῆς σφαγῆς, ἔννοιωσε μιὰ τέτοιαν ἀηδία μὰ καὶ περιφρόνηση συγχρόνως πρὸς τὸ αἱμοβόρο αὐτὸ τέρας ὥστε ἐθεώρησε ὅτι θὰ ἐλέρωνε τὴν δόξα του ἂν καταδεχόταν νὰ πολεμήσῃ μαζί του. Τοῦ ἐπρότεινε λοιπὸν νὰ συναντηθοῦν ἰδιαιτέρως, γιὰ νὰ δοῦν, δῆθεν, μήπως θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ἔλθουν σὲ καμμιὰ συνεννόηση. Ὁ Ἀμπτελκὰμ ἐδέχθη, καὶ τὴν ὡρισθεῖσα μέρα ἐπῆγε μόνος του στὸ μέρος τῆς μεταξὺ τῶν δύο ἐχθρικῶν στρατευμάτων οὐδετέρας ζώνης ὅπου ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἡ συνέντευξις. Ὁ Σεβαγκὶ τὸν ἐπερίμενε. Κι' ὅταν τὸν εἶδε ποὺ εἶχε πλησιάσει ἀρκετά, τοῦ ἐπετέθη ξαφνικὰ μὲ τὸ σπαθί του καί, πρὶν ὁ Ἀμπτελκὰμ προφθάσῃ νὰ ἀμυνθῇ, τοῦ τὸ βύθισε στὸ στῆθος φωνάζοντάς του συγχρόνως :

— Ἔτσι τιμωρεῖται ἀπὸ τοὺς ἀνθρωπίνους νόμους, ὅποιος δὲν σέβεται τοὺς νόμους τῆς φύσεως!

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τὸ ἐπιτάφιο τοῦ Γρανίτσα

Μιὰ φορὰ στὴν Εὐρυτανία, πέθανε ἕνας μέθυσος, ἱερεύς, φίλος κομματικὸς καὶ προσωπικὸς τοῦ Γρανίτσα.

Οἱ ἐκεῖ φίλοι τοῦ ἀποθανόντος ἔγραψαν τότε στὸν Γρανίτσα ἀναγγέλλοντες τὸ θάνατό του. Κ' ἐπειδὴ ὁ ἀποθανὼν ἦταν καὶ κομματάρχης τὸν παρακαλοῦσαν νὰ τοῦ κάνῃ κι' ἕνα ἐπίγραμμα, γιὰ νὰ τὸ γράψουν στὸ σταυρό του καὶ νὰ εὐχαριστηθοῦν ἔτσι οἱ δικοί του.

Ὁ Γρανίτσας κατόπιν διηγεῖτο, ὅτι τὴν ἐπιστολὴ ἐκείνη, τὴν ἔδειξε στὸν Ζαχαρία τὸν Παπαντωνίου, παρακαλῶντας νὰ τὸν συνδράμῃ στὴν ἐπιτάφιο ποίηση.

— Καλά, τὸ γράφω, εἶπεν ὁ Παπαντωνίου. Ποιὰ ἦταν τὰ προσόντα τοῦ παπᾶ ;
— Τὸ καλὸ κρασί.
— Ἄλλο ;
— Ὁ καλὸς μεζές.
— Δὲν εἶχεν ἄλλο ;
— Πῶς ! Πάλι τὸ καλό...κρασάκι.
— Καλά.

Τὴν ἄλλη μέρα λοιπὸν τοῦ ἔγραψε ὁ Παπαντωνίου καὶ τοῦ ἔδωκε τὸ ἑξῆς :

«Διαβάτα
»Ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τούτῳ ὑπάρχει τάφος.
»Ἐν τῷ τάφῳ φέρετρον.
»Ἐν τῷ φερέτρῳ ἱερεύς.
»Ἐν τῷ ἱερεῖ...κρασάκι».

Ὁ Γρανίτσας δὲν μᾶς εἶπε ἂν τὸ ἔστειλε.

***

Διαλείμματα κατὰ Τρικούπην

Στὶς συνεδριάσεις τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς στὰ 1892, ὁ Ἀθανάσιος Εὐταξίας εἶχε ἀρχίσει καθημερινὰς ἐπιθέσεις κατὰ τοῦ Τρικούπη, ἀγορεύων ὥρες ὁλόκληρες ἐναντίον του.

Ἔτσι οἱ βουλευταί, μόλις ἔβλεπαν τὸν κὺρ Θανάση τὸν Εὐταξία ν' ἀνεβαίνῃ στὸ βῆμα, φεύγαν ἀπὸ τὴν Βουλὴ καὶ δὲν ξαναγύριζαν παρὰ ὅταν ὁ φιλιππικὸς τελείωνε.

Σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς συνεδριάσεις αὐτές, ἀκούστηκε ὁ Χαρίλαος Τρικούπης, νὰ λέῃ στοὺς φίλους του :

—Ὁ λόγος τοῦ κ. Εὐταξία, εἶνε... εἶδος διαλείμματος !...

***

Ἕλληνες ἀεὶ παῖδες

Ὁ μακαρίτης Ἀναστάσιος Γεννάδιος, μιὰ φορά, ἀνέβηκε σ' ἕνα τραπέζι τῆς Πλατείας τοῦ Συντάγματος καὶ ἄρχισε νὰ μιλάῃ, γιὰ κάποιο σπουδαῖο ζήτημα.

Ἅμα εἶδεν ὅμως ὅτι κανεὶς δὲν τὸν πλησίαζε, ἄρχισε νά... τραγουδάῃ !

Τότε πλῆθος πολὺ μαζεύτηκε τριγύρω του καὶ τὸν ἄκουε χαζεύοντας.

— Τί ἀνόητοι ποὺ εἶσθε, τοὺς εἶπεν ἔξαφνα ὁ Γεννάδιος, διακόψας τὸ τραγοῦδι του, μόνον σὰν πρόκειται γιὰ μωρολογήματα μαζεύεσθε καὶ ὄχι ὅταν πρόκειται γιὰ ζητήματα σπουδαῖα !

***

Ὁ νέος Ἀνακρέων

Ὅταν ἦταν ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας, ὁ Ἀλέξανδρος Μουρούζης, πῆρε γιὰ οἰκοδιδάσκαλο τῶν παιδιῶν του, τὸν ποιητὴ Ἀθανάσιο Χριστόπουλο, ποὺ μόλις εἶχεν ἐπιστρέψει ἀπὸ τὴν Βενετία καὶ τὸ Παταύϊον, ποὺ εἶχε πάει γιὰ νὰ τελειοποιηθῇ στὴ φιλοσοφία καὶ τὴν ἰατρική.

Ὁ Χριστόπουλος, καθὼς γνωρίζετε, ἦταν Καστοριανός, εἶχε δὲ ὀνομασθῆ γιὰ τὰ ποιήματά του «Νέος Ἀνακρέων».

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ ἡγεμών, εἶχε φτιάσει στὸ Ἰάσιο τῆς Ρουμανίας, μιὰ μαρμαρένια κρήνη. Ἡ κρήνη αὐτὴ ἦταν ἕνα λιοντάρι, ποὺ τὸ νερό, ἔτρεχε ἀπὸ τὸ στόμα του.

Ὅταν εἶδε τὴν παράσταση αὐτὴ ὁ Χριστόπουλος, τοῦ ἄρεσε πολύ, ἔγραψε δὲ ἕνα ἐπίγραμμα, τὸ ὁποῖον ὁ ἡγεμών, κατόπιν, διέταξε νὰ τὸ χαράξουν σὲ μιὰ πλάκα καὶ νὰ τὴν θέσουν στη βάση τοῦ μαρμαρένιου λιονταριοῦ.

Τὸ ἐπίγραμμα αὐτό, ἄγνωστο μέχρι σήμερα καὶ μὴ ἀναφερόμενον σὲ καμμιὰ ἔκδοση τῶν ἁπάντων τοῦ Χριστοπούλου εἶναι τὸ ἑξῆς, παριστάνει δὲ τὸν λέοντα, λέγοντα ὅσα λέγει τὸ ἐπίγραμμα :

Στὸν κύκλον τῶν ζῳδίων, εἶμαι λέων φλογερός,
Στὴν πόλιν τοῦ Ἰασίου, ὑδροχόος δροσερός.
Ἐκεῖ φλόγας, ἐδῶ δρόσον, ἐκεῖ πῦρ, ἐδῶ νερό,
Ἐξερεύγομαι καὶ χύνω, ἀπὸ φάρυγγα ξηρό.
Ὅλην μ' ἄλλαξε τὴν φύσιν, ὁ τῆς πόλεως σωτήρ,
Ὁ Ἀλέξανδρος Μουρούζης, τῶν ὑδάτων ὁ δοτήρ.

Ὁ Βιβλιοφάγος

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

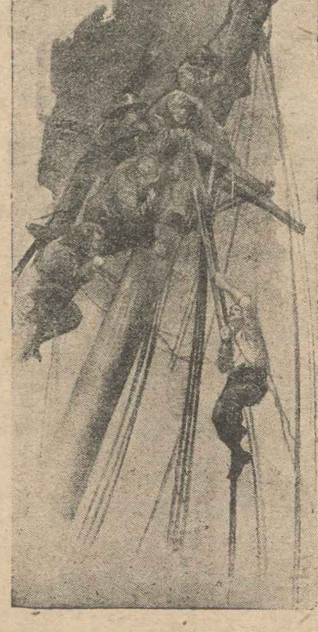

Η ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΠΛΗΡΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΙΣΤΙΟΦΟΡΟΥ "ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ,,

Γαντζωμένοι ἀπὸ σκοινιὰ οἱ ναῦτες περιμένουν μὲ ἀγωνία τὴ βοήθεια μιας ψαρόβαρκας ποὺ ἔχει πλησιάσει τὸ βυθιζόμενο πλοῖο τους. Μά, ἀλλοίμονο ! Το σκοινὶ ποὺ τοὺς ρίχνουν ἀπ' αὐτὴ πέφτει κάτω στὸ κατάστρωμα ποὺ τὸ σαρώνουν τὰ κύματα. Γιὰ νὰ σωθοῦν, πρέπει κάποιος, μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς του, νὰ κατέβη κάτω καὶ νὰ τὸ πιάση...

ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΟΥ ΩΚΕΑΝΟΥ

ΟΙ ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Ἡ αὐταπάρνησις τῶν ἁπλοϊκῶν θαλασσινῶν. Τὸ ναυάγιο τοῦ πλοίου «Ἐμμανουήλ». Ἡ αὐτοθυσία ἑνὸς ναύτου. Πῶς ἔσωσε ὅλο τὸ πλήρωμα. Ἡ καταστροφὴ τοῦ «Κορμοράν». Ναυαγισμένοι ἐπάνω στοὺς ὑφάλους ! Ὁ ἡρωϊκὸς ναύτης. Ἡ σωτηρία τοῦ πληρώματος ἀπὸ ἕνα νεκρό. Οἱ δυὸ σύντροφοι. Ἑνωμένοι στὸ θάνατο ! Ὁ τραγικὸς πατέρας ! Οἱ ναυαγοσωτῆρες !...

Παρ' ὅλας τὰς μεγάλας προόδους τῆς ναυσιπλοΐας, ποὺ συντελέσθησαν στὸ διάστημα τοῦ τελευταίου αἰῶνος, ἡ θάλασσα παραμένει πάντοτε ἡ ἴδια : Τὸ ἰδιότροπο ἐκεῖνο στοιχεῖο τῆς φύσεως, τὶς ἰδιοτροπίες καὶ τὰ πείσματα τοῦ ὁποίου δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ προβλέψη ποτέ. Γι' αὐτὸ ὅταν ταξιδεύει κανεὶς πρέπει νἄχη πάντοτε τὸ νοῦ του νὰ εἶνε ἕτοιμος γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο καὶ νὰ ἀντικρύζη ψύχραιμα κάθε κίνδυνο. Ἕνας γέρος φαλαινοθήρας ποὺ πέρασε τὴ ζωή του, ταξιδεύοντας στὶς θάλασσες τοῦ Βοριᾶ, ἔλεγε σχετικῶς :

— Στὴ δουλειά μας πρέπει κανεὶς νὰ περιμένη ἀδιάκοπα νὰ χάση τὴ ζωή του, μὰ δὲν τοῦ ἐπιτρέπεται ποτὲ νὰ χάση καὶ τὸ μυαλό του !

Γι' αὐτό, φαντάζεται κανεὶς πόσο ψυχικὸ σθένος πρέπει νὰ ὑπάρχη μέσα στὶς ψυχὲς τῶν ἁπλοϊκῶν αὐτῶν θαλασσινῶν, πόση ψυχραιμία καὶ αὐταπάρνησις μέσα στὸν κίνδυνο καὶ πόση αὐτοθυσία !... Τὰ παραδείγματα εἶνε ἄφθονα καὶ δὲν θὰ ἔφταναν ὁλόκληροι τόμοι γιὰ νὰ τὰ συμπεριλάβουν. Ἐμεῖς θ' ἀναφέρουμε ἐδῶ μερικά.

Ὁ ναυαγοσωτὴρ ΓΚΟΣΣΕΝ, στὸν ὁποῖον ὀφείλεται ἡ σωτηρία ἑκατοντάδων ναυαγῶν !

Μιὰ νύχτα τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1896, τὸ πλοῖο «Ἐμμανουὴλ» καταληφθὲν ἀπὸ τὴν τρικυμία κοντὰ σὲ μιὰ ἀκτή, ἐκινδύνευε νὰ βυθιστῇ. Τὸ πηδάλιό του εἶχε χαλάσει, τὰ πανιά του εἶχαν κουρελιαστῆ, ἡ γέφυρά του εἶχε συναρπασθῆ ἀπὸ τὰ κύματα. Τὸ πλήρωμά του εἶχε καταφύγει ἀπάνω στὶς γάμπιες καὶ εἶχε κρεμαστῆ ἀπὸ τὰ σκοινιὰ τῶν καταρτιῶν, γιατὶ ὅλο τὸ κατάστρωμα τὸ σάρωναν τὰ κύματα. Μιὰ ἐλπίδα τοὺς εἶχε ἀπομείνει : ν' ἀκουστοῦν ἡ φωνές τους ἀπὸ τὴν ἀντικρυνὴ στεριά. Καὶ πράγματι, σὲ λίγο φάνηκε νὰ ξεκινᾶ ἀπὸ ἀπέναντι μιὰ ψαρόβαρκα, ἡ ὁποία πλησιάζοντας ὅσο μποροῦσε τὸ πλοῖο ποὺ ἐκινδύνευε, τοῦ ἔρριξε ἕνα σκοινί. Μὰ οἱ ἀτυχεῖς ναῦται δὲ μπόρεσαν νὰ τὸ πιάσουν. Τοὺς τὸ ἔρριξαν καὶ πάλι ἀπὸ τὴ βάρκα καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ σκοινὶ μπλέχτηκε σ' ἕνα ἀπὸ τὰ σκοινιὰ τοῦ καραβιοῦ. Μὰ οἱ ναῦτες γαντζωμένοι, καθὼς ἦταν ἀπάνω στὰ κατάρτια, δὲ μποροῦσαν νὰ τὸ πιάσουν. Γιὰ νὰ τὸ πιάσουν ἔπρεπε νὰ κατέβουν κάτω στὸ κατάστρωμα, ὁπότε ὑπῆρχε ὁ ἀσφαλὴς σχεδὸν κίνδυνος νὰ πνιγοῦν. Ὡστόσο ὁ ναύτης Τεβεντὶκ δὲν ἐλογάριασε διόλου τὸν κίνδυνο, καί, ἥσυχος, γαλήνιος σὰ νὰ ἐπρόκειτο γιὰ καμμιὰ συνηθισμένη μανοῦβρα, ἔκανε αὐτὸ τὸ θαῦμα καί, μὲ τὴν ἴδια γαλήνη πάντοτε, ξανανέβηκε ἀπάνω στὸ κατάρτι κρατῶντας σφιχτὰ τὸ σκοινί τῆς σωτηρίας μέσα στὰ δόντια του. Ἔτσι κατώρθωσε νὰ σώση ὅλους τοὺς συναδέλφους του.

Μιὰ τρομερὴ πάλι νύχτα λαίλαπος μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ χειμῶνος, τὸ ἁλιευτικὸ «Κορμοράν» ἔπεσε ἀπάνω σὲ ὑφάλους καὶ συνετρίβη. Οἱ ναυαγοί, βοηθούμενοι ἀπὸ τὰ πυκνὰ φύκια, ποὺ ὑπῆρχαν ἐκεῖ κατατσακισμένοι καὶ καταματωμένοι κατώρθωσαν ν' ἀναρριχηθοῦν ὡς τὴν κορυφὴ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς βράχους αὐτούς. Ἐκεῖ, περίμεναν, ἐνῶ ἡ θάλασσα καὶ ὁ ἄγριος ἄνεμος τοὺς χτυποῦσαν ἀδιάκοπα. Περίμεναν νὰ ξημερώση, γιὰ νὰ τοὺς δοῦν ἀπὸ τὴν ἀντικρυνὴ ἀκτή. Μά, ὅταν ξημέρωσε εἶδαν, ὅτι ἡ ἀκτὴ ἀπὸ τὴν ὁποία μόλις εἴκοσι μέτρα τοὺς χώριζαν ἦταν ἔρημη. Ἡ ἀπόστασις βέβαια ἦταν ἐλαχίστη μά ἡ θάλασσα λυσσομανοῦσε ἐκεῖ καὶ ἀλλοίμονο καὶ στὸν καλλίτερο κολυμβητὴ ποὺ θὰ τολμοῦσε νὰ τὴν περάση. Ἔξαφνα βλέπουν ἕναν ἀπὸ τοὺς συντρόφους τους νὰ ρίχνεται μέσα στὴν ἄβυσσο αὐτὴ ποὺ οὔρλιαζε καὶ νὰ χάνεται. Στὴν ἀρχὴ ὑπέθεσαν πὼς εἶχε ἀπελπιστῆ καὶ ἤθελε ν' αὐτοκτονήση. Μὰ ὄχι... Σέ λίγο ξαναφάνηκε καὶ πάλι στὴν ἐπιφάνεια, παλεύοντας θριαμβευτικὰ μὲ τὰ κύματα καὶ τραβώντας πρὸς τὴν ἀκτή. Τὸν βλέπουν ἀκόμα νὰ κρατάη στὰ χέρια του κ' ἕνα ἀπὸ τὰ σκοινιὰ τοῦ καραβιοῦ, τὸ ὁποῖο προηγουμένως εἶχε προσδέσει στερεὰ ἀπάνω στὸν ὕφαλο. Ὅταν, ὕστερ' ἀπὸ ἀρκετὴ ὥρα ἔφτασε στὴν ἀκτή, στάθηκε σὲ μιὰ προεξοχή της καί, κρατῶντας μὲ τὰ χέρια του τὸ σκοινί, φώναξε στοὺς συντρόφους του νὰ τὸν μιμηθοῦν. Πράγματι αὐτοὶ κρατῶντας τὸ τεντωμένο σκοινί κατώρθωσαν νὰ διαπεραιωθοῦν στὴν ἀκτὴ χάρις στὸ θάρρος τοῦ φτωχοῦ ἐκείνου ναύτη.

Θέλετε κ' ἕνα ἄλλο παράδειγμα αὐταπαρνήσεως ;— Τὸ ἱστιοφόρο «Φινὰνς» βυθιζόταν. Καμμιὰ βοήθεια δὲ φαινόταν ἀπὸ πουθενά. Τότε ἕνας τολμηρὸς ναύτης ἀναλαμβάνει νὰ πέση στὴ θάλασσα καὶ νὰ διαπεραιωθῇ στὴν ἀντικρυνὴ ἀκτή, ἔχοντας περασμένο στὴ μέση του ἕνα σκοινί, τοῦ ὁποίου ἡ μιὰ ἄκρη εἶταν δεμένη στὸ βυθισμένο καράβι. Ἔτσι φτάνοντας στὴν παραλία θὰ ἔδενε καὶ τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ σκοινιοῦ σὲ κανένα βράχο καὶ τὸ πλήρωμα θὰ μποροῦσε νὰ σωθῆ περνῶντας στή στεριὰ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ σκοινιοῦ αὐτοῦ. Ρίχτηκε πράγματι στὴ θάλασσα ὁ ναύτης μὰ ὅταν ἔφτασε στὴ στεριὰ εἶχε σχεδὸν ἐξαντληθεῖ. Τὸ μόνο ποὺ κατώρθωσε νὰ κάνη ἦταν νὰ συρθῇ ὡς τὸν πρῶτο βράχο ποὺ βρέθηκε μπροστά του, μὰ δὲ μπόρεσε νὰ δέση καὶ τὸ σκοινὶ σ' αὐτὸν γιατὶ τὰ χέρια του ἄρχιζε νὰ τὰ ξιλιάζει ὁ θάνατος. Τότε πέφτοντας ἀνάσκελα κάτω χρησιμοποίησε τὸ ἴδιό του κορμί του ἀντὶ τοῦ βράχου, γιὰ στήριγμα τοῦ σκοινιοῦ. Ἔτσι τὸ πλήρωμα τοῦ «Φινὰνς» κατώρθωσε νὰ σωθῇ, μὰ ὅταν ἐβγῆκαν ὅλοι στὴν ἀκτὴ εἶδαν πὼς ὁ σωτῆρας τους εἶτανε πιὰ νεκρός !..

ΣΩΣΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΤΩΜΑ !...

Τὸ ἱστιοφόρο «Φινὰνς» ἐναυαγοῦσε. Τότε ἕνας ναύτης δένοντας ἕνα σκοινὶ στὴ μέση του, ρίχνεται στὰ κύματα καὶ κατορθώνει, ἡμιθανής, νὰ φτάση στὴν ἀκτή. Κάνοντας μιὰ τελευταία προσπάθεια, σωριάζεται σ' ἕνα βράχο κ' ἐνῶ αὐτὸς ξεψυχοῦσε οἱ σύντροφοί του, πιασμένοι ἀπὸ τὸ τεντωμένο αὐτὸ σκοινί, ἀποβιβάζονται σῶοι στὴν ἀκτή.

Τά τρία αὐτὰ γεγονότα ποὺ ἀναφέραμε εἶναι σχετικὰ μὲ ναυάγια ποὺ ἔγιναν κοντὰ σὲ ἀκτές... Θ' ἀναφέρουμε τώρα, μερικὰ ἄλλα ἐπεισόδια ποὺ συνέβησαν στὸ ἀνοιχτὸ πέλαγος μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς. Καὶ νὰ τὸ πρῶτο : Δυὸ ψαράδες ἀπὸ τὸ Σαὶν—Μαλὸ τῆς Γαλλίας βλέποντας τὴν καλοκαιρία ποὺ ἐπικρατοῦσε ἀνοίχτηκαν πολὺ μὲ τὴ βάρκα τους. Μὰ καθὼς ψάρευαν ὁ καιρὸς ἄλλαξε ἔξαφνα καὶ μιὰ τρομερὴ τρικυμία σηκώθηκε. Ἔκαναν ἀμέσως νὰ γυρίσουν πίσω μὰ ὁ ἄνεμος φυσοῦσε ἐνάντια καὶ τοὺς ἔρριξε πιὸ ἀνοιχτά. Τέλος σ' ἕνα φύσημα δυνατότερο ἀπὸ τὰ προηγούμενα ἀνατρέπει τὴ βάρκα τους καὶ πετάει τοὺς ψαράδες στὴ θάλασσα. Αὐτοὶ ὡστόσο κολυμπῶντας νὰ φτάσουν τὴν ἀναποδογυρισμένη βάρκα τους καὶ νὰ γαντζωθοῦν ἀπὸ τὴν καρίνα της. Μὰ ὁ ἕνας τους δὲν ἀντέχει πιὰ καὶ εἶν' ἕτοιμος νὰ τὴν παρατήσει καὶ νὰ πέση πάλι στὴ θάλασσα γιὰ νὰ πνιγεῖ. Τὴ στιγμὴ δὲ ἐκείνη λέει στὸ σύντροφό του :

— Ἂν σωθῇς νὰ πῇς στοὺς δικούς μου...

Μὰ ἐκεῖνος δὲν τὸν ἀφήνει νὰ τελειώση τὴ φράση του καὶ τοῦ ἀπαντᾷ :

— Ποτέ... Ἐφόσον ἀντέχουν οἱ δυνάμεις μου, θὰ ζήσης καὶ σύ. Καὶ συγχρόνως τὸν ἁρπάζει ἀπὸ τοὺς καρποὺς τοῦ χεριοῦ καὶ τὸν κρατάει σ' αὐτὴ τὴ θέση, ὡσότου ἕνα ἱστιοφόρο ποὺ εἶχε βγῇ πρὸς ἀναζήτησή τους τοὺς περισυνέλεξε.

Παρόμοιο εἶναι καὶ τὸ ἐπεισόδιο ποὺ ἐνέπνευσε στὸ γνωστὸ Γάλλο ζωγράφο Ἀλφρέδο Γκιγιὸν ἕναν ἀπὸ τοὺς καλλίτερους πίνακάς του : Ἕνας γάλλος ψαρᾶς ἀπὸ τὸ Κονκαρνὼ εἶχε βγῇ στὸ ψάρεμα μὲ τὸ παιδί του ποὺ θὰ εἶταν ὡς δεκαπέντε χρόνων. Ἔξαφνα τοὺς ἔπιασε ἡ τρικυμία στὸ πέλαγος. Ἐπὶ ὧρες ὁλόκληρες ἐπάλευαν, ἡ βάρκα τους γέμιζε νερὰ ποὺ τοῦ κάκου προσπαθοῦσαν νὰ τ' ἀδειάσουν. Στὸ τέλος, ὁ νέος ὑπέκυψε. Ὁ πατέρας τότε τὸν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του προσπαθῶντας νὰ τὸν ξαναθερμάνη, νὰ τὸν ἐμψυχώση. Ἡ βάρκα τους ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε βυθισθεῖ κατὰ τὰ τρία τέταρτα. Ὁ δυστυχισμένος πατέρας βλέποντας ὅτι ἡ στιγμὴ τοῦ ὑπερτάτου χωρισμοῦ εἶχε φθάσει, τράβηξε στὴν ἀγκαλιά του τὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ του καὶ τοῦ ἔδωσε ἕνα μακρύτατο, ἕνα ἄγριο φίλημα κι' ἀμέσως κατόπι λιποθύμησε. Ὅταν συνῆλθε βρισκόταν ἀπάνω σ' ἕνα κόττερο ποὺ τὸν εἶχε σώσει. Οἱ σωτῆρες του ὡστόσο ἀναγκάστηκαν νὰ τὸν δέσουν, γιατὶ ἤθελε νὰ πέση πάλι στὴ θάλασσα γιὰ νὰ βρῇ τὸ πνιγμένο παιδὶ του.

Ἂς σταματήσωμε ὅμως ἐδῶ γιατὶ ἂν ἀναφέρουμε κι' ἄλλα παρόμοια δραματικὰ γεγονότα ὑπάρχει κίνδυνος νὰ μὴν τελειώσουμε ποτέ.

***

Στὴ Γαλλία, σὲ ὅλη τὴν ἔκταση τῶν τρικυμιωδῶν ἀκτῶν της, ὑπάρχουν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἔχουν σχεδὸν ὡς ἔργο των τὴ σωτηρία τῶν θαλασσινῶν ποὺ κινδυνεύουν στὰ μέρη αὐτά. Οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς εἶνε ἥσυχοι ψαράδες, οἱ ὁποῖοι, ὅταν ψαρεύουν φροντίζουν νὰ μὴν ἀπομακρύνωνται ποτὲ ἀπὸ τὴ στεριά. Τὰ σπίτια τους εἶνε φτωχικὰ καὶ στολισμένα μὲ πρωτόγονα καὶ τὰ ἀπολύτως ἀπαραίτητα ἔπιπλα. Μὰ ἂν κοιτάξῃ κανεὶς στοὺς τοίχους θὰ δῇ κρεμασμένα διάφορα διπλώματα, πιστοποιητικά, βεβαιώσεις, προύντζινα, ἀσημένια καί, πολλὲς φορές, χρυσᾶ μετάλλια καὶ πολλὲς φορὲς ἀκόμη, κανένα σταυρὸ τοῦ Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς, ποὺ φαίνεται σὰν ἀταίριαστος μέσα στὸ φτωχικὸ αὐτὸ περιβάλλον. Καὶ ὅμως δὲν εἶνε καθόλου ἀταίριαστος. Πουθενὰ ἀλλοῦ ἴσως δὲν ἀπονέμεται τόσο δίκαια ὅσο στοὺς φτωχοὺς ἐκείνους ψαράδες καὶ ναυαγοσωτῆρας. Ἂν θέλετε νὰ πεισθῆτε διαβάστε ἕνα ἀπὸ τ' ἀμέτρητα ἐκεῖνα πιστοποιητικὰ ποὺ κρέμονται στοὺς τοίχους : «Σωτηρία τοῦ τριϊστίου, *«Μαρία τῶν Ἀγγέλων, 6 Νοεμβρίου... Σωτηρία τοῦ βρικίου «Ἐλίζα» 15 Ἀπριλίου... Σωτηρία...* κλπ. κλπ.»

Πόσες φορὲς οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἐνῶ κοιμοῦνται τὴν νύχτα δὲ σηκώνονται ἄξαφνα καὶ λένε στὴ γυναῖκα τους :

— Ἄκου !... Δὲν ἀκοῦς φωνές !

Κ' ἐκείνη, τεντώνοντας τ' αὐτιά της ἀπαντάει :

— Ναί... κάποιος κινδυνεύει στὴ θάλασα... Τρέχα γρήγορα !...

Κι' ἀμέσως, χωρὶς νὰ χάνῃ τὸν καιρό του, ὁ ψαρᾶς μισοντυμένος τρέχει ἔξω καὶ ξυπνάει τοὺς ἄλλους συναδέλφους του καὶ ὅλοι μαζὶ μπαίνουν στὴν πρώτη βάρκα ποὺ βρίσκεται μπροστά τους... Κι' ἀπὸ κεῖ ὁρμοῦν γιὰ τὸ σημεῖο τῆς θαλάσσης ὅπου ὑπάρχουν ἄνθρωποι καὶ κινδυνεύουν.

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Ὁ διάσημος ναυαγοσωτὴρ Λὲ Μᾶ, ὁ ὁποῖος ἔσωσε τὰ πληρώματα 90 πλοίων.

Πρὸ πενῆντα ἐτῶν βρέθηκαν μερικοὶ φιλάνθρωποι, οἱ ὁποῖοι σκέφτηκαν νὰ ὀργανώσουν ὅλους αὐτοὺς τοὺς ναυαγοσωστῆρας, δημιουργῶντας ἔτσι ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἀγαθοεργὰ σωματεῖα τοῦ κόσμου, τὴν «Κεντρικὴ Ἑταιρία τῆς Σωτηρίας τῶν ναυαγῶν». Χάρις στὴν ὀργάνωση αὐτὴ χιλιάδες ἀνθρώπων ἐσώθηκαν.

Ἡ Ἑταιρία αὐτὴ ἔχει τὸ ταμεῖο της, τοὺς πόρους της, τὰ μηχανήματά της καὶ τὸ «πολεμικὸ της ὑλικό». Ἂς μὴ σᾶς ξαφνιάσουν οἱ τελευταῖες αὐτὲς λέξεις, ἂν καὶ πρόκειται πράγματι περὶ κανονιῶν, κανονιῶν ὅμως τὰ ὁποῖα ἀντὶ νὰ σκορπίζουν γύρω τους τὸ θάνατο, στέλνουν τὴ σωτηρία στὰ κινδυνεύοντα πλοῖα διὰ τῆς ἐκτοξεύσεως πρὸς αὐτὰ σκοινιῶν ποὺ πολλὲς φορὲς ἔχουν μάκρος 300 μέτρων. Χάρις στὰ σκοινιὰ αὐτὰ οἱ ναυαγοὶ κατορθώνουν νὰ περάσουν στὴ στεριά.

Ἐπίσης ἡ ἴδια Ἑταιρία χρησιμοποιεῖ γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ναυαγῶν καὶ τὰ λεγόμενα πλοῖα τῆς σωτηρίας. Τὰ πλοῖα αὐτὰ εἶναι ἀδύνατο νὰ κατακλυσθοῦν ἀπὸ τὴ θάλασσα. Ὅταν γεμίζουν ἀπὸ τὰ κύματα, τὸ νερὸ αὐτὸ ἀδειάζει ἀπὸ ἔξη χάλκινους σωλῆνες ποὺ ἔχουν τὴ μιά τους ἄκρη στὴ γέφυρα τοῦ πλοίου καὶ τὴν ἄλλη στὸν πάτο. Ἐπὶ πλέον, ἐπειδὴ ἡ καρίνα τους εἶναι σιδερένια καὶ ἐπειδὴ στὶς δυό τους ἄκρες εἶνε τοποθετημένα δύο κιβώτια ἀδειανὰ γι' αὐτὸ τὰ «πλοῖα τῆς σωτηρίας» καὶ ἂν ἀκόμη τουμπάρουν τὸ ἴδιο τὸ κῦμα τὰ ξανασηκώνει. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ καὶ τὰ θύματα, μεταξὺ τῶν ναυαγοσωτήρων, εἶναι ἐλάχιστα. Καμμιὰ 50 μόλις θὰ εἶναι οἱ πνιγμένοι μεταξὺ τῶν ναυαγοσωτήρων ποὺ ἐπέβαιναν σὲ πλοῖα τῆς σωτηρίας. Ἀπεναντίας ὅμως ἡ ἀναλογία τῶν πνιγμῶν στοὺς ναυαγοσωτῆρας τοὺς ἐπιβαίνοντας σὲ κοινὰ πλοῖα εἶναι 87 στοὺς 120 !..

Ἡ Ἑταιρία ἔχει ἱδρύσει ἄνω τῶν 500 σταθμῶν βοηθειῶν, διασκορπισμένων σὲ ὅλες τὶς ἀκτὲς τῆς Γαλλίας· ἐπίσης ἔχει καὶ 99 σταθμοὺς ἐφωδιασμένους μὲ πλοιάρια. Στοὺς σταθμάρχας καὶ τοὺς ὑποσταθμάρχας δίνει καὶ μισθό, στοὺς δὲ λοιποὺς ναυαγοσωτῆρας ἀπονέμει ἕνα χρηματικὸ ποσὸ κάθε φορὰ ποὺ θὰ δράσουν. Ἐκτὸς αὐτῶν, στοὺς διακρινομένους, ἀπονέμει κάθε χρόνο μεγάλα χρηματικὰ ἔπαθλα.

ΕΝΑ ΔΡΑΜΑ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Γαντζωμένοι ἀπὸ τὴν καρίνα τῆς ἀναποδογυρισμένης τους βάρκα, οἱ δυὸ ψαράδες ἀγωνίζονται ἀπεγνωσμένως κατὰ τῶν κυμάτων. Μὰ ὁ ἕνας ἔχει ἐξαντληθῇ πιὰ καὶ εἶν' ἕτοιμος ν' ἀφήση τὴν καρίνα. Τότε ὁ σύντροφός του τὸν ἁρπάζει ἀπὸ τοὺς καρπούς τοῦ χεριοῦ καὶ τὸν κρατάει λέγοντός του ὅτι ὅσο ἀντέχει ἐκεῖνος, θὰ ζήσῃ κι' αὐτός !

Μεταξὺ τῶν ναυαγοσωτήρων περίφημος ὑπῆρξε ὁ πιλότος Ντελανουᾶ, ἀπὸ τὸ Καλαί. Τὸ πρῶτο του κατόρθωμα τὸ ἐπετέλεσε κατὰ τὸ 1897. Ἕνα πλοῖο ποὺ ταξίδευε ἀπὸ τὸ Σαὶν Ναζαὶρ στὴν Ἀμβέρσα ἐξώκειλε καὶ κατεκλύσθη ἀπὸ τὰ νερά. Τὸ πλήρωμα μόλις ἐπρόφτασε νὰ σκαρφαλώσει στὰ κατάρτια. Ὡστόσο ἡ τύχη εἶταν δυσμενὴς πρὸς τοὺς ναυαγούς, γιατὶ τὸ πλοῖο τῆς σωτηρίας τοῦ σταθμοῦ τῆς ἀκτῆς εἶχε χαλάσει. Τότε ὁ Ντελανουᾶ μὲ ἔξη συντρόφους του ἐπιβαίνει ἑνὸς συνηθισμένου πλοιαρίου καὶ σπεύδει πρὸς τὸ κινδυνεῦον πλοῖον. Μὰ τὴ στιγμὴ ποὺ ἐπλησίαζε ἕνα κῦμα δυνατότερο ἀπὸ τὰ προηγούμενα παρασύρει τὸ κατάρτι, ὅπου κρεμόντουσαν οἱ ναῦται. Μονάχα δύο ἄντρες εἶχαν ἀπομείνει στὸ πισινὸ κατάρτι, τοὺς ὁποίους ὁ Ντελανουᾶ κατώρθωσε νὰ σώση μὲ κίνδυνο τῆς ἴδιας του ζωῆς. Ἀπὸ τότε ἔσωσε ἀπάνω ἀπὸ 200 ἀνθρώπους, Γάλλους, Ἄγγλους, Νορβηγούς, Δανούς, Γερμανοὺς κ. λ. π.

Τὸ μνημεῖο ποὺ ἔχει ἀναγερθῆ στὸ Καλαί, εἰς μνήμην τῶν ναυαγοσωτήρων ποὺ ἐπνίγησαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντός των (Ἔργον τοῦ γλύπτου Λορμιέ.)

Ἄλλος πάλι περίφημος ναυαγοσωτὴρ εἶναι ὁ Γκοσὲν ἀπὸ τὴ Δουγκέρκη. Αὐτὸς ἔσωσε τὰ πληρώματα 73 πλοίων. Τρίτος εἶναι ὁ Λὲ Μᾶ, ἀπὸ τὴν Βρεττάνη, ὁ ὁποῖος ἔχει στὸ ἐνεργητικό του τὴ σωτηρία τῶν πληρωμάτων 99 πλοίων.

Ἡ «Κεντρικὴ Ἑταιρία» μπορεῖ νὰ εἶναι περήφανη γιὰ τὸ ἔργο της. Μέχρι σήμερον ἄνω τῶν 20.000 ναυαγῶν τῆς χρωστοῦν τὴ ζωή τους καὶ πλέον τῶν 300 πλοίων τὴ διάσωσή τους. Σὲ μιὰ μονάχα τρικυμία, τελευταίως, διεσώθησαν ἀπὸ τὶς ὀργανώσεις της 250 ναυαγοί. Οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ μιλοῦν μὲ πολλὴ εὐφράδεια γιὰ τὸ μεγάλο της ἔργο. Ὁ ἡρωϊσμὸς καὶ ἡ αὐτοθυσία τῶν ναυαγοσωτήρων της εἶναι ἀξία παντὸς ἐπαίνου. Ἐντούτοις αὐτοὶ οἱ ἁπλοϊκοὶ ἄνθρωποι τὰ μεγάλα τους κατορθώματα τὰ θεωροῦν σὰ μιὰ μικρὴ διασκέδαση στὴ μονότονη ζωὴ τους !

***

Καὶ στὴν Ἑλλάδα ἔχουμε ἄφθονα παραδείγματα γενναίων ναυτικῶν οἱ ὁποῖοι μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς τους ἔσωσαν ταξιδιώτας ποὺ ἐκινδύνευαν νὰ πνιγοῦν. Τὸ πλέον ὅμως περίεργον ἐξ ὅλων τῶν περιστατικῶν εἶνε τὸ ἀκόλουθον, τὸ ὁποῖον συνέβη πρὸ ἐτῶν εἰς τὴν Ὕδραν, μὲ ἥρωα ἕνα σκύλλο.

Μιὰ ἡμέρα τοῦ Νοεμβρίου, κάποιος φτωχὸς ψαρᾶς εἶχε βγῇ μὲ τὴ βάρκα του νὰ ψαρέψῃ. Ἡ θάλασσα ἦταν ταραγμένη. Ἔξαφνα ὅμως ἄρχισε νὰ φυσᾶ δυνατὰ καὶ νὰ παρασύρῃ τὴ βάρκα τοῦ φτωχοῦ ψαρᾶ ἀνοιχτᾶ. Ἐκεῖνος κωπηλατοῦσε ἀπεγνωσμένως, μὰ δὲν μποροῦσε νὰ συγκρατήσῃ τὴ βάρκα του. Ὁ δυστυχὴς εἶχε ἐξαντληθεῖ σχεδὸν πιὰ ὅταν ἕνα φύσημα τοῦ ἀνέμου δυνατώτερο ἀπὸ τὰ προηγούμενα, ἀνέτρεψε τὴ βάρκα. Ὁ ψαρᾶς κολυμπῶντας κατώρθωσε νὰ σκαρφαλώσῃ στὴν καρίνα της. Μὰ ἡ προσπάθειές του τὸν εἶχαν ἐξαντλήσει ὁλότελα καὶ τὰ χέρια του εἶχαν ἀρχίσει νὰ ξυλιάζουν.

Ἦταν ἕτοιμος νὰ παρατήσῃ πιὰ τὴ βάρκα καὶ νὰ παραδοθῇ μόνος του στὸν ἀσφαλῆ θάνατο, ὅταν ἔξαφνα ἕνας σκύλλος ὁ ὁποῖος παρακολουθοῦσε ἀπὸ τὴν ἀκτὴ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴ σκηνή, ρίχτηκε στὴ θάλασσα καὶ ἄρχισε νὰ κολυμπᾶ γρήγορα πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀναποδογυρισμένης βάρκας.

Τὴ στιγμὴ ποὺ ἔφτασε ἐκεῖ, ὁ ψαρᾶς τὴν εἶχε ἀφήσει πιὰ καὶ βλέποντας τὴν ἀνέλπιστη σωτηρία ποὺ ἐρχόταν, κατέβαλε μίαν ὑστάτη προσπάθεια γιὰ νὰ ἐπιπλεύσῃ στὸ νερό.

Τότε ὁ σκύλλος μὴ χάνοντας καιρὸ τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τὸ γιακᾶ τοῦ σάκκου του καὶ ἄρχισε νὰ τὸν τραβᾶ κολυμπῶντας πρὸς στὴν ἀκτή. Σὲ λίγο τὸν ἔβγαζε στὴν ἀμμουδιὰ ζωντανό, ἀλλὰ λιπόθυμο.

Μερικοὶ ἄλλοι ψαράδες οἱ ὁποῖοι προσέτρεξαν, τοῦ ἔδωσαν τὶς πρῶτες βοήθειες καὶ συνῆλθε. Καὶ ὁ φτωχὸς ψαρᾶς, ἀνοίγοντας τὰ μάτια ἀναγνώρισε μὲ συγκίνηση τὸν πιστό του σκύλλο ὁ ὁποῖος τὸν εἶχε σώσει.

Τί ἄλλο εἶνε ἡ ζωὴ τοῦ ποιητοῦ,
εἰμὴ χαρὰ καὶ λύπη ἀλεπάλληλος ;

Δ. Βερναδάκης

Ἡ γῆ σοῦ φαίνεται στενή ;
στὸν οὐρανὸν ὑψώσου.
Οἱ ἄνθρωποι σ' ἀδίκησαν ;
στὸν Πλάστη προσηλώσου.
Αἱ χῆνες αἱ βαρύπτεροι
τὰ ταπεινὰ γυρεύουν,
τοῦ Ἄθωνος οἱ ἀετοὶ
στὰ νέφη ταξειδεύουν.

Π. Σοῦτσος

Η ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΤΑ ΓΕΡΑΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΝΑΡΗ

Ὁ Φλωμπὲρ καὶ ὁ Ντυκὰν ἐπισκεπτόμενοι τὸν Κωνσταντῖνο Κανάρη. Ὁ ἔνδοξος Πυρπολητὴς περιγραφόμενος ἀπὸ Γάλλο Ἀκαδημαϊκό. Μιὰ μνημειώδης φράσις τοῦ Κανάρη. Ἡ γυναίκα τοῦ Στολοκαύτη. Ἡ ζωή του στὸ σπιτάκι του, στὴν Κυψέλη. Ὁ Κανάρης καὶ ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος.

Κατὰ τὰ τέλη Δεκεμβρίου τοῦ 1850 τὸ Γαλλικὸ ἀτμόπλοιο «Μέντωρ» ἔφερνε στὸν Πειραιᾶ δύο ὀνομαστοὺς συγγραφεῖς, ποὺ ἐταξείδευαν στὴν Ἀνατολὴ ἀναζητοῦντες περίεργες ἐντυπώσεις. Ὁ ἕνας ἦταν ὁ Μάξιμος Ντυκάν, ἱστορικὸς καὶ φιλόσοφος, μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Ὁ ἄλλος ἦταν ὁ περίφημος μυθιστοριογράφος Γουσταῦος Φλωμπέρ, ὁ συγγραφεὺς τῆς «Κυρίας Μποβαρύ», τῆς «Σαλαμπὸ» καὶ τόσων ἄλλων παγκοσμίου φήμης βιβλίων.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐσώζοντο ἀκόμη, κοντὰ στ' ἀθάνατα μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος καὶ μερικὰ ἄλλα μνημεῖα μὲ σάρκες καὶ ὀστᾶ, ἄνδρες ἔνδοξοι ποὺ ὁμοίως περιέβαλλε τὸ φῶς τῆς δόξης. Ἦταν οἱ ἐπιζῶντες ἥρωες τοῦ Ἀγῶνος. Καὶ πρῶτος ἀνάμεσα στὰ λείψανα αὐτὰ ὁ Κωνσταντῖνος Κανάρης. Λατρευμένος ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ κόσμο, τιμημένος ἀπὸ τοὺς Βασιλεῖς, τραγουδημένος ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους ποιητὰς τῆς ἐποχῆς, ἀπ' αὐτὸ τὸν Οὐγκώ, ὁ Κανάρης εἶχε πάρει τὴν αἴγλη ἡμιθέου.

Οἱ δυὸ Γάλλοι συγγραφεῖς θέλησαν νὰ γνωρίσουν προσωπικῶς τὴ μεγάλη αὐτὴ μορφὴ τῆς Ἐπαναστάσεως. Ἕνας φιλέλλην συμπατριώτης τους ἐγκατεστημένος στὰς Ἀθήνας, ὁ συνταγματάρχης Τουρέ, ἀνέλαβε νὰ τοὺς ὁδηγήση στὸν Κανάρη.

Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ὁ ἔνδοξος ναύαρχος κατοικοῦσε σὲ ἕνα ταπεινὸ σπιτάκι στὴ δυτικὴ πλευρὰ τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων, ὅπου τώρα εἶνε χτισμένο ἕνα πολυώροφο μέγαρο. Πολὺ ἀργότερα ὁ Κανάρης μετεκόμισε στὴ φτωχική του ἔπαυλι τῆς Κυψέλης, τῆς σημερινῆς μεγάλης συνοικίας ἡ ὁποία τότε ἦταν μιὰ ἐντελῶς ἐρημικὴ καὶ ἀπόκεντρη τοποθεσία. Ἐκεῖ πέρασε τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του κ'ἐκεῖ τὸν εὑρῆκε ὁ θάνατος γέρο πιά, ἀλλὰ κρατοῦντα μὲ σταθερὸ χέρι τὸ τιμόνι τοῦ σκάφους τῆς Πολιτείας, στοὺς ταραχώδεις ἐκείνους καιρούς, ὅπως ἐκράτησε τὸ τιμόνι τοῦ πυρπολικοῦ του, ὅταν ἐπήγαινε στὴ Χίο νὰ κάψη τὸν Ὀθωμανικὸ Στόλο.

Ἡ συνάντησις τῶν δύο ξένων μὲ τὸν Κανάρη ὑπῆρξε ἐνδιαφέρουσα, καὶ ὁ Ντυκὰν μᾶς τὴν περιγράφει μὲ γλαφυρότητα.

«...Ὁ Κανάρης ἔφερε ἐνδυμασία εὐρωπαϊκὴ καὶ μακριὰ ρεδιγκότα. Εἶχε μαλλιὰ λευκὰ καὶ κοντά, μουστάκι παχύ. Τὸ στόμα του φαινότανε σὰ νὰ χαμογελᾷ ἀπὸ συνήθεια· τὰ χοντρὰ κοκκινωπὰ χέρια του ἐξεκόκκιζαν ἕνα μαῦρο κομπολόγι ἀπὸ ἔβενο. (Ὁ Γάλλος συγγραφεὺς κάνει λάθος, γιατὶ τὸ κομπολόγι τοῦ γεροθαλασσινοῦ ἦταν ἀπὸ μαῦρο κοράλλι, δηλαδὴ ἀπὸ γιούσουρι).

»Ὁ Κανάρης εἶχε ὕφος ἀμηχανίας. Πῶς;! Αὐτὸς λοιπὸν ἦταν ὁ διάσημος Ψαριανός, ὁ πυρπολητὴς ἐκεῖνος μπροστὰ στὸν ὁποῖον ἔφευγαν οἱ Τουρκικοὶ στόλοι καὶ ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου θρηνοῦσε περίτρομη ἡ Ἀλεξάνδρεια; Ναί, ἦταν αὐτός, μὲ τὴν ὄψι μαυρισμένη καὶ τὸ δέρμα σκληρωμένο ἀπὸ τοὺς πελαγίσιους ἀνέμους, κοντόχοντρος, ρωμαλέος ἀκόμη, ἀσυνήθιστος μὲ τὴ νέα του δρᾶσι, ἀναζητῶντας ἴσως τὸ φλογοφόρο του καΐκι...

Εἶχε χρηματίσει ναύαρχος καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν, ἀλλὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν ἁπλοῦς γερουσιαστής. Ποτὲ δὲν ἔμαθε νὰ γράφη. Διδάχτηκε μόνο νὰ χαράζη μὲ σημεῖα ἀκανόνιστα τ' ὄνομά του. Ἦταν τότε ἑξῆντα χρονῶν καὶ παρὰ τὴ φαινομενική του ἀμβλύτητα, φημίζονταν ὅτι δὲν ἦταν στερημένος ἀπὸ κάποια λεπτὴ εὐφυΐα. Ὅταν τοῦ ἔκαναν ἐγκώμια γιὰ τὴ δόξα του δειχνότανε μετριόφρων καὶ ἀπαντοῦσε δειλὰ-δειλά:

«— Ναί, ξέρω τί γράφουν γιὰ μένα οἱ Εὐρωπαῖοι στὰ βιβλία τους».

»Ἦταν ἄραγε εἰλικρινὴς ἡ μετριοφροσύνη του; Ἐγὼ τοὐλάχιστον τὸ πιστεύω».

Καὶ ὁ Γάλλος συγγραφεὺς ἐκθέτει τὶς σκέψεις του ἀπὸ τὴ συνάντησι μὲ τὸν Κανάρη:

«Ὅσες φορὲς εὑρέθηκα, γράφει, ἀπέναντι ἀνδρῶν διασήμων γιὰ τὰ κατορθώματά τους, ἐδοκίμασα κάποια ἀπογοήτευσι. Καθένας μας τοὺς φαντάζεται διαφορετικοὺς ἀπ' ὅ,τι πραγματικῶς εἶναι. Προσπαθοῦμε νὰ πλάσουμε τὴ σωματική τους ὑπόστασι ἀνάλογη μὲ τὶς ψυχικές τους ἰδιότητες. Νομίζουμε ὅτι τὸ θάρρος, ποὺ εἶναι κάλλος ψυχικό, ἔχει ἀναγκαστικὴ συνέπεια καὶ τὴ σωματικὴ ὀμορφιά. Φανταζόμαστε ὅτι πρόκειται νὰ ἰδοῦμε τὸν Ἀχιλλέα ἢ τὸν Θησέα καὶ ἐκπληττόμαστε ποὺ βλέπουμε ἕνα ἡλικιωμένο νοικοκύρη θεατρικοῦ ἔργου, μὲ τὰ ματογυάλια του καὶ τὴν περούκα του. Αὐτὸ εἶναι μιὰ ἀντίθεσις ποὺ προκαλεῖ ἐνόχλησι καὶ δυσφορία. Γιὰ τοῦτο ἐκοίταζα τὸν Κανάρη καὶ δὲν μποροῦσα νὰ πείσω τὸν ἑαυτό μου ὅτι ὁ γεροντάκος ἐκεῖνος ὑπῆρξε κάποτε ὁ Πυρπολητὴς ποὺ τὰ κατορθώματά του τὸν ἔκαναν ἀθάνατο. Τὸν εὕρισκα ὑπερβολικὰ μετημφιεσμένο. Θὰ ἐπροτιμοῦσα νὰ τὸν ἔβλεπα μὲ τὶς βλαχόκαλτσες καὶ τὴ φουστανέλλα, μὲ τὴν κεντητή του φέρμελη καὶ τὸ φέσι μὲ τὴ φούντα, ὅπως ἔβλεπα νὰ τὰ φοροῦν μερικοὶ ὑπασπισταὶ τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος, ποὺ εἶχαν ἐπίσης ἀναδειχθῆ ἀνδρεῖοι πολεμισταὶ στὰ πεδία τῶν μαχῶν.»

Εἶνε φανερὸ ὅτι ὁ ξένος περιηγητής, δὲν ἤξερε ὅτι ἡ ἐθνικὴ φορεσιὰ τῶν ναυμάχων μας ἦταν ἡ βράκα, τὸ ἴδιο τιμημένη μὲ τὴ φουστανέλλα τοῦ Μπότσαρη καὶ τοῦ Κολοκοτρώνη.

Ὁ μεγάλος, ἀλλὰ καὶ τόσο ἁπλοϊκὸς καὶ μετριόφρων Πυρπολητής, ἐκ φύσεως δὲν ἦταν πολὺ ὁμιλητικός. Πρὸ πάντων ἀπέφευγε νὰ μιλῆ γιὰ τὰ κατορθώματά του. Ἐν τούτοις ἀπὸ τὰ πολλὰ παρακάλια ποὺ τοῦ ἔκαναν οἱ δύο συγγραφεῖς δέχτηκε νὰ τοὺς διηγηθῆ τὸ μεγαλούργημά του τῆς Χίου ποὺ ἡ λάμψι του εἶχε θαμπώσει ὅλον τὸν τότε πολιτισμένο κόσμο. Καὶ διηγήθηκε μὲ τὴν ἴδια σεμνὴ ἁπλότητα καὶ τὸ ἄλλο ἀνδραγάθημά του τῆς Τενέδου, ὅπου ἔκαψε μιὰ τουρκικὴ φρεγάδα, ἕξη μῆνες ἀργότερα.

Καὶ ὁ Ντυκὰν γράφει:

«Τὸν ἄκουσα μὲ βαθειὰ προσοχὴ καὶ στὸ τέλος δὲν ἀπέκρυψα τὸ θαυμασμό μου. Τότε ὁ Κανάρης μοῦ ἀπήντησε:

«— Στὶς τέτοιες ἐπιχειρήσεις πρέπει πρὸ πάντων νὰ ξέρη κανεὶς νὰ κουμαντάρη καλὰ τὸ τιμόνι, γιατὶ ὅλα ἐξαρτῶνται ἀπὸ μιὰ στροφή του. Τὸ κυριώτερο εἶνε νὰ μπῆ τὸ ἔμβολον τῆς πλώρης ἢ ἡ ἄκρη μιᾶς ἀντένας τοῦ πυρπολικοῦ μέσα σὲ μιὰ μπουκαπόρτα τοῦ ἐχθρικοῦ πλοίου, πρᾶγμα ποὺ δὲν εἶνε καὶ πολὺ δύσκολο. Καθὼς βλέπετε λοιπὸν δὲν ἔκανα καὶ σπουδαῖα πράγματα.

Καὶ ἐπρόσθεσε σὰν ἐπίλογο:

»— Ἂν δὲν εἴχαμε τὸν ἄνεμο κόντρα τὸν Αὔγουστο τοῦ 1825 θὰ ἔκαιγα τὸν Αἰγυπτιακὸ στόλο μέσα στὸ λιμάνι τῆς Ἀλεξάνδρειας κ' ἔτσι θὰ ἐμπόδιζα τὸν Ἰμπραῒμ Πασᾶ νὰ βγάλη τὰ στρατεύματά του στὸ Μωριᾶ. Μὰ ἡ Παναγιὰ δὲν τὄθελε — προσκυνῶ τὴ χάρι της!»

Τὸν Κανάρη εἶχε ἐπισκεφθῆ ἄλλοτε καὶ ὁ μέγας Γερμανὸς ἱστορικὸς Βαρθόλδυ καὶ εἶχε μείνει κατάπληκτος γιὰ τὴ μετριοφροσύνη του. «Ὅταν τοῦ μιλοῦν γιὰ τοὺς ἄθλους του, *γράφει ὁ Βαρθόλδυ,* αὐτὸς κοκκινίζει σὰν κορίτσι ἀπὸ τὴ στενοχωρία του».

Ὁ ποιητὴς Γεώργιος Παράσχος ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς τακτικοὺς ἐπισκέπτες τοῦ Κανάρη στὸ ἐρημητήριό του τῆς Κυψέλης καὶ διηγότανε πολλὰ γιὰ τὸν ἔνδοξο φίλο του. Μιὰ μέρα βρῆκε τὸν ἀγαθὸ ναύαρχο βαθυὰ λυπημένο, σχεδὸν ἀπαρηγόρητο, γιατὶ ἡ γρηὰ γυναῖκα του εἶχε σφάξει ἐκεῖνο τὸ πρωὶ ἕναν κόκκορα ποὺ τοῦ τὸν εἶχαν φέρει ἀπὸ τὰ Ψαρὰ καὶ ποὺ ὁ Κανάρης πολὺ τὸν ἀγαποῦσε. «— Ἄχ, τί ἔκανε ἡ εὐλογημένη! Τί ἔκανε!» ἐστέναζε ὁ Κανάρης. Μιὰ ἄλλη μέρα ὁ Παράσχος θέλησε νὰ μάθη τί ἀκριβῶς ἔνοιωθε καὶ τί συλλογιζότανε ὁ Πυρπολητὴς τὴ στιγμὴ ποὺ ἐδιπλάρωνε στὴν Τουρκικὴ ναυαρχίδα καὶ ἦταν ἕτοιμος νὰ βάλη φωτιὰ στὸ μπουρλότο. Καὶ ὁ Ψαριανὸς στολοκαύτης ἀπάντησε μὲ ἀφέλεια:

«— Ἔλεγα μέσα μου: Κωνσταντῆ! σὲ λιγάκι θὰ πεθάνης!».

Πράγματι, εἶνε γνωστὸ ὅτι ὁ Κανάρης εἶχε τόση συναίσθησι τοῦ κινδύνου, ὥστε πρωτοῦ ξεκινήση γιὰ τὴ Χίο, ἀνέβηκε στὴν ἐκκλησία τῶν Ψαρῶν, ἐξομολογήθη καὶ μετέλαβε με τοὺς 42 συντρόφους του. Καὶ συνείθιζε νὰ λέη τὸ μεγάλο αὐτὸ ρητό: «Τρέμω ὅταν συλλογίζομαι νὰ πράξω κάτι τολμηρό, γιὰ νὰ μὴν τρέμω ὅταν τὸ ἐκτελῶ»! Γιὰ τοῦτο τ' ἀνδραγαθήματά του τὰ ἐκτελοῦσε μὲ θαυμαστὴ ἀταραξία, σὰν ἄνθρωπος ἀποφασισμένος. Ὅταν ἡ μπονάτσα ἔπιασε τὰ δυὸ πυρπολικά, κοντὰ στὰ δυτικὰ παράλια τῆς Μυτιλήνης καὶ τὰ κρατοῦσε ἀκίνητα, φάνηκαν ἄξαφνα δυὸ Τουρκικὲς φρεγάτες ποὺ εἶχαν σταλῆ ὡς πρόσκοποι ἀπὸ τὸν Ὀθωμανὸ ναύαρχο. Ἡ φρεγάτες ἄρχισαν νὰ κανονιοβολοῦν τὰ ψαριανὰ πυρπολικά, ὁ κίνδυνος ἦταν μεγάλος, οἱ ναῦτες ἐδειλίασαν καὶ παρακάλεσαν τὸν Κανάρη νὰ γυρίσουν πίσω κολυμβῶντες. Μὰ ἐκεῖνος ἀπάντησε μὲ πεῖσμα:

— Σωθῆτε σεῖς, στὴ στεριὰ κολυμβῶντες. Ἐγὼ θὰ τόνε κάψω τὸν Καπουδὰν Πασᾶ!...

Καὶ τὸν ἔκαψε καὶ εἶπε στοὺς συντρόφους του τὸ ἀθάνατο ἐκεῖνο:

— Κυττάξτε, παιδιά, τί ὡραία φωτοχυσία!

Ὁ Κανάρης μιλοῦσε πάντοτε μὲ πίκρα γιὰ τὴν ἀποτυχία του στὸ λιμάνι τῆς Ἀλεξανδρείας, τὴν ὁποίαν ἀπεδίδε στὸν ἐνάντιο ἄνεμο καὶ γενικώτερα στὴν ἔλλειψι θείας συνδρομῆς. Μὲ τέτοιο πνεῦμα μίλησε καὶ τὸ 1861 καὶ στὸν Αὐτοκράτορα τῆς Βραζιλίας Δὸν Πέτρο ὅταν ὁ σοφὸς ἐκεῖνος μονάρχης — ὁ τελευταῖος ἐστεμμένος τοῦ Νέου Κόσμου — εὑρισκόμενος στὴν Ἑλλάδα ἐπισκέφθηκε καὶ τὸν Κανάρη στὸ σπιτάκι του.

Κατὰ τὸν ἐμφύλιο σπαραγμὸ τοῦ Ἰουνίου 1863 ὁ γέρο Κανάρης ἐδοκίμασε μεγάλη θλῖψι. Ὁ γυιός του Ἀριστείδης, γενναῖος ἀξιωματικὸς τοῦ Πεζικοῦ σκοτώθηκε μπροστὰ στὸ Παλάτι ἀπὸ τὶς σφαῖρες τῆς συμμορίας τοῦ ληστοῦ Κυριάκου, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε συνάψει ἐλεεινὴ συμμαχία ἕνα ἀπὸ τὰ τότε ἀντιμαχόμενα πολιτικὰ κόμματα!

Ὁ γέρο Πυρπολητής, ὡς ὑπουργὸς καὶ Πρωθυπουργός, ἐξυπηρέτησε τίμια κι' ἀφοσιωμένα τὴν Πατρίδα του. Κατὰ τὸ 1863 αὐτὸς ἦταν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ποὺ ἐπῆγε στὴ Δανία νὰ προσφέρη τὸ Στέμμα τῆς Ἑλλάδος στὸν πρίγκηπα Γουλιέλμο —τὸν κατόπιν Γεώργιον Α'. Τὴν τελευταία ὑπηρεσία στὴν Ἑλλάδα του ὁ Κωνσταντῖνος Κανάρης προσέφερε στὰ 1877, ὅταν στὴν κρίσιμη ἐκείνη περίστασι δέχτηκε ν' ἀναλάβη τὴν προεδρεία τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλ' οἱ κόποι καὶ οἱ κομματικὲς γκρίνιες τὸν ἐξήντλησαν, ἀρρώστησε καὶ πέθανε πρωθυπουργὸς σὲ ἡλικία 87 ἐτῶν. Ὁ θάνατός του ὑπῆρξε ἐθνικὸ πένθος.

Ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, κατὰ τὸ 1922 —ὅταν ἐταξείδεψε στὴ Χίο καὶ στὰ Ψαρὰ μὲ τὸν «Ἀβέρωφ» γιὰ τὶς ἑορτὲς τῆς Ἑκατονταετηρίδος τοῦ μεγαλουργήματος τῆς Χίου— διηγήθη στοὺς ἐπιβαίνοντας τοῦ θωρηκτοῦ δημοσιογράφους μιὰ ἀνάμνησί του γιὰ τὸν Κανάρη:

— «Ὅταν πέθανε ὁ Πυρπολητής, εἶπε, ὁ Πατέρας μου μὲ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι, μικρὸ παιδὶ τότε καὶ πήγαμε στὸ σπίτι του, στὴν Κυψέλη. Μέσα στὴ σάλα, εἶδα ἕνα γέρο νεκρό, ξαπλωμένο σὲ ἄσπρο φέρετρο, στολισμένον μὲ πολλὰ ἄνθη. Ὁ πατέρας μου μοῦ εἶπε: «—Ντῖνο, αὐτὸς εἶνε ὁ μέγας Κανάρης»! Ἐπλησίασα καὶ τοῦ φίλησα τὰ χέρια ποὺ ἦταν δεμένα μὲ ἄσπρη κορδέλλα».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

ΤΥΡΑΝΝΟΛΟΓΙΑ...

Σενέκας καὶ Νέρων. Τί εὐχόταν γιὰ τὸν ἑαυτό του ὁ Καλλιγούλας. Τὸ σπανιώτερο πρᾶγμα τοῦ κόσμου! Τύραννοι... τυραννούμενοι!... Ὁ τρόμος τοῦ Ἀριστίππου. Πῶς διπλαμπαρωνόταν τὴν νύχτα!... Ἡ προσευχὴ τοῦ ἀσκητῆ.

Ὁ ρωμαῖος φιλόσοφος Σενέκας, μόλις ἔμαθε ὅτι ὁ Νέρων εἶχε ἀποφασίσει νὰ θανατώση ἕνα σωρὸ πολίτας, μὲ τὴν ὑποψίαν ἁπλῶς καὶ μόνον ὅτι δὲν τοῦ ἦταν ἀφοσιωμένοι, ἐπῆγε καὶ τὸν ηὗρε ἐλπίζοντας νὰ ματαιώση τὴν ἐκτέλεση τῆς ἀπανθρώπου αὐτῆς ἀποφάσεως. Ὅταν ἀντελήφθη ὅμως ὅτι ὁ Νέρων ἦταν ἀμετάπιστος, ἐγύρισε καὶ τοῦ εἶπε:

— Ὅ,τι καὶ ἂν κάμης, ὅσους καὶ ἂν συσσωρεύεις φόνους ἐπὶ φόνων, αὐτὸν ποὺ εἶνε μοιραῖον νὰ σὲ διαδεχθῇ κάποτε στὸν θρόνο, δὲν θὰ κατορθώσης μὲ κανένα τρόπο νὰ τὸν ἐξαφανίσης!..

***

Ὁ τύραννος τοῦ Ἄργους Ἀρίστιππος ὑποψιαζόταν τὸ πᾶν καὶ τοὺς πάντας—ὡς καὶ αὐτοὺς τοὺς σωματοφύλακάς του ἀκόμη! Κάθε βράδυ, μετὰ τὸ δεῖπνον, ἔδιωχνε ὅλους τοὺς φρουροὺς καὶ ὅλους τοὺς ὑπηρέτας του ἔξω ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα, ἐκλείδωνε μόνος του ὅλες τὶς πόρτες καὶ τέλος, κλειδωνόταν κι' ὁ ἴδιος μέσα σ' ἕνα ψηλὸ δωμάτιο ποὺ εἶχε ὡς μόνην εἴσοδο μιὰ καταπακτὴ ἐπάνω στὴν ὁποίαν... ἐτοποθετοῦσε, γιὰ πᾶν ἐνδεχόμενο, τὸ κρεββάτι του!

Τὶς ἴδιες περίπου προφυλάξεις ἐλάμβανε κι' ὁ Κρόμβελλ... Κι' αὐτὸ λέγεται ζωή!...

***

Ὑπῆρχε, κάποτε, στὴ Βιγδίτη, διηγεῖται ὁ Σιαδῆς, ἕνας γέρος ἀσκητής τὸν ὁποῖον ὅλοι ἐσέβοντο ἐξαιρετικά. Τὸν θεωροῦσαν ὡς ἅγιο ἄνθρωπο, καὶ εἶχαν μεγάλη πεποίθηση στὴ δύναμη τῶν προσευχῶν του.

Μιὰ μέρα, λοιπόν, ὁ τύραννος τῆς Βιγδίτης Χοσχὶς Ζοζὲφ πῆγε στὸν ἀσκητὴ αὐτόν, καὶ τὸν πρόσταξε:

— Προσευχήσου στὸ Θεὸ γιὰ μένα!

— Θεέ μου! εἶπε τότε ὁ ἅγιος ἄνθρωπος ὑψώνοντας τὰ χέρια στὸν οὐρανό, κάνε ὥστε νὰ παύση νὰ ὑπάρχη στὴ γῆ ὁ Χοσχὶς Ζοζέφ!...

— Δυστυχισμένε! Μὲ καταριέσαι;!... φώναξε μὲ ὀργὴ ὁ τύραννος.

— Διόλου, ἀπήντησεν ὁ καλόγερος. Μοῦ ζήτησες νὰ προσευχηθῶ γιὰ σένα. Κι' ἐγὼ ζήτησα ἀπὸ τὸν Θεὸ τὴ μεγαλύτερη χάρη ποὺ μπορεῖ νὰ κάνη καὶ στὸ λαό σου καὶ σὲ σένα!...

***

Ὁ Καλλιγούλας εἶχε τὴν ἑξῆς φράση διαρκῶς στὸ στόμα του:

— Δὲν μὲ νοιάζει ἂν μὲ μισοῦν. Ἀρκεῖ νὰ μὲ τρέμουν!...

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

Ὁ Γάλλος συγγραφεὺς ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΑΛΕΒΥ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΠΩΣ ΤΟΝ ΕΣΩΣΕ

Ὅταν ὁ Ναπολέων ὁ 3ος τῆς Γαλλίας ἔκαμε τὸ μέγα πραξικόπημα καὶ ἀπὸ πρίγκηψ - πρόεδρος Δημοκρατίας ποὺ ἦτο ἕως τότε-ἀνεκηρύχθη αὐτοκράτωρ, ἔδωσε διαταγὴν νὰ διαλυθῇ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις καὶ νὰ συλληφθοῦν οἱ βουλευταὶ δημοκρατικῶν κομμάτων.

Τὴν ὥραν ποὺ ἐγίνοντο ἡ συλλήψεις μία κυρία ἐξύπνησε νὰ ἰδῇ ἐπειγόντως τὸν διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας Παρισίων κ. Μωπᾶ.

Περίεργος καὶ λίγο ἀνήσυχος ὁ διευθυντὴς τὴν ἐδέχθη.

— Κύριε διευθυντά, τοῦ εἶπε ἀμέσως ἡ κυρία, ἔρχομαι νὰ σᾶς ρωτήσω ἂν ὁ σύζυγός μου διατρέχει κανένα κίνδυνο. Εἶμαι ἡ σύζυγος τοῦ βουλευτοῦ Π. Κ...

Ὁ Διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας ἐκύταξε ἕναν κατάλογο, τοῦ ὁποίου τὰ μισὰ ὀνόματα ἦταν σημειωμένα μὲ κόκκινο μολύβι καὶ τὰ ἄλλα μισὰ μὲ μπλὲ καὶ γυρίζοντας στὴν κυρία τῆς ἐδήλωσε:

— Κυρία μου ἔχω τὴν εὐχαρίστησι νὰ σᾶς καθησυχάσω καὶ νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι ὁ σύζυγός σας δὲν πρόκειται νὰ συλληφθῇ.

Ἡ κυρία, νέα καὶ ὡραία, ἔδειξε ἕναν στιγμιαῖοδισταγμό καὶ ἔπειτα εἶπε:

— Λοιπὸν κύριε Διευθυντά, ἐγὼ ἔρχομαι νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ τὸν συλλάβετε καὶ μάλιστα ὅσον τὸ δυνατὸν γρηγορώτερο!

Ὁ διευθυντὴς ἔμεινε κατάπληκτος.

— Εἴπατε νὰ τὸν συλλάβουμε; ρώτησε.

— Μάλιστα... Εἶνε παράξενο τὸ διάβημά μου, κ. Διευθυντά, τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον ἀγαπῶ ὑπερβολικὰ τὸν ἄνδρα μου καὶ θὰ ἔκανα τὸ πᾶν γιὰ νὰ τὸν σώσω. Ἄλλωστε καὶ αὐτὸ ποὺ κάνω αὐτὴν τὴν στιγμὴ τὸ κάνω ἀκριβῶς γιὰ νὰ τὸν σώσω ἀπὸ ἕνα μεγάλον κίνδυνο ποὺ διατρέχει... Γιὰ νὰ μὲ ἐννοήσετε πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅτι πρὸ ὀλίγου ἦλθαν στὸ σπίτι μας μερικοὶ βουλευταὶ γιὰ νὰ τὸν πάρουν καὶ νὰ τὸν πείσουν νὰ συμμετάσχη στὴν ἀντίστασι ποὺ πρόκειται νὰ κάμουν ἐναντίον τῆς ἀστυνομίας. Φρόντισα φυσικὰ νὰ τὸν ἐμποδίσω, μὰ ὅλες ἡ παρακλήσεις μου πῆγαν χαμένες. Εἶνε ἀποφασισμένος νὰ δράση.. Γι'αὐτὸ σᾶς παρακαλῶ νὰ τὸν συλλάβετε. Ἂν συλληφθῇ δὲν θὰ λάβη μέρος στὶς φασαρίες αὐτές. Ἔτσι καὶ ἡ ὑπόληψί του θὰ σωθῇ καὶ ἡ ζωή του δὲν θὰ κινδυνεύση, γιατί ἐλπίζω ὅτι ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες θὰ ἀπολυθῇ.

Ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας ἐδίσταζε ἀκόμη.

—Μά... ξεύρετε, κυρία μου, τῆς εἶπε, ὁ σύζυγός σας δὲν ἔχει κάνει τίποτε ποὺ νὰ δικαιολογῇ τὴν σύλληψί του.

—Τὸ ξέρω... Αὐτὸ ὅμως ἀκριβῶς, τὸ ὅτι δηλαδὴ τὸν θεωρεῖτε ἀκίνδυνο, θὰ τὸν κάνη, ἀπὸ πεῖσμα, νὰ συμμετάσχη στὸ κίνημα τῶν Δημοκρατικῶν. Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν συλλάβετέ τον, δῶστε μου καὶ τὴν ἄδεια νὰ πηγαίνω νὰ τὸν βλέπω στὴν φυλακὴ καὶ θὰ σᾶς εἶμαι ἀπείρως εὐγνώμων.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας δὲν ἐδίστασε περισσότερο.

— Ἔχετε δίκαιο κυρία μου, εἶπε, ὁ σύζυγός σας θὰ συλληφθῇ.

Πράγματι δὲ ἔπειτα ἀπὸ μισὴν ὥρα ὁ βουλευτὴς Π. Κ... συνελαμβάνετο εἰς τὸ σπίτι του, ἐμπρὸς στὴν γυναίκα του, ἡ ὁποία δὲν παρέλειψε νὰ χύση καὶ... τὰ σχετικὰ δάκρυα ἀπελπισίας γιὰ τὴν σύλληψί του!..

Κατὰ βάθος ὅμως ἦταν ἥσυχη. Τὸν εἶχε σώσει!..

*

Οἱ ἐπιζῶντες τοὺς νεκροὺς ἐπὶ μακρὸν θρηνοῦσι
καὶ μόνη ἡ κυπάρισσος ἐπὶ τῶν τάφων θάλλει.

Δ. Παπαρρηγόπουλος

ΑΠΟ ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Ἡ ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΠΡΟΔΩΣΕ

ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΝΤΕ ΣΕΜΟΥΑ

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ)

Δυὸ λατρευμένοι σύζυγοι ἡ Λιάνα καὶ ὁ Ἐρνέστος Σαβάζ, πέφτουν ἔξαφνα, καθένας ξεχωριστά, σὲ μεγάλη ἀγωνία...

Ὁ Ἐρνέστος ὑποφέρει φρικτὰ μὴ ξέροντας γιατὶ ἡ γυναῖκα του ἄλλαξε ἀποτόμως, γιατὶ εἶνε τόσο λυπημένη καὶ συλλογισμένη, γιατὶ θέλει νὰ μένῃ μόνη της, γιατὶ κλαίει κρυφὰ καὶ στενάζει...

Εἶνε νύχτα καὶ ὁ Ἐρνέστος γράφει τὶς ἐντυπώσεις καὶ τὶς σκέψεις του, στὸ ἡμερολόγιό του... Τὸ ἴδιο ὅμως κάνει στὸν κοιτῶνα της καὶ ἡ γυναῖκα του ἡ Λιάνα. Πνιγμένη στὰ δάκρυα, νοιώθοντας δυνατὸ χτυποκάρδι γράφει στὸ ἡμερολόγιό της παθητικὲς γραμμὲς γιὰ τὴ δύσκολη καὶ τραγικὴ θέσι στὴν ὁποία βρέθηκε ἔξαφνα. Ἀγαπᾶ τὸν σύζυγό της, μὰ ἕνας δυνατὸς καὶ παράφορος ἔρωτας τὴ συγκλονίζει ὁλόκληρη, τὴν τραβάει στὸ ἄγνωστο, στὸ σκάνδαλο! Πῶς θὰ γλυτώσῃ ἀπ' τὸν ὄλεθρο αὐτό;

Ξημερώνει. Οἱ δυὸ σύζυγοι γράφουν στὰ ἡμερολόγιά τους τὶς τελευταῖες γραμμὲς τῆς ἀγωνίας των. Ὁ Ἐρνέστος εἶνε ἀποφασισμένος πειὰ νὰ μάθῃ τὶ συμβαίνει, ἔχει εἰδοποιήσει τὴν γυναῖκα του πῶς θέλει νὰ τῆς μιλήσῃ. Ἡ Λιάνα βρίσκεται ἐπίσης σὲ ἀπερίγραπτη ἀγωνία. Νὰ τοῦ τὰ πῇ ὅλα; Ποῦ νάβρῃ ὅμως τὴν δύναμι;...

Τέλος ἡ κρίσιμη στιγμὴ φτάνει. Ὁ Ἐρνέστος ζητάει ἀπ' τὴ Λιάνα νὰ τοῦ ἀνοίξῃ τὴν καρδιά της. Ἡ Λιάνα συγκινεῖται κι' ἀρχίζει νὰ κλαίει σπαραχτικά. Ὁ Ἐρνέστος δὲν μπορεῖ νὰ τῆς πάρῃ λέξι. Καὶ ἀποφασίζει πειὰ νὰ τὴν παρακολουθήσῃ, νὰ κατασκοπεύσῃ. Θέλει νὰ μάθῃ καὶ θὰ μάθῃ...

Πλησιάζει συγχρόνως τὸ ἀπόγευμα, ποὺ ἡ Λιάνα καὶ ὁ Ζὰκ ἔχουν δώσει ραντεβοῦ...

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Δὲν ξέρω τὶ θὰ αἰσθανόταν μιὰ ἄλλη γυναῖκα στὴν περίσταση τὴ δική μου. Ὑπάρχουν γυναῖκες ποὺ προδίδουν τὸ σύζυγό τους μὲ καταπληκτικὴ ψυχραιμία, γυναῖκες ποὺ μετὰ τὴν ἀπιστία γίνουνται πιὸ θερμὲς στὸ σύζυγό τους, ἀπὸ οἶκτο ἴσως πρὸς αὐτόν, γυναῖκες ποὺ παρασύρονται στὴν καταστροφὴ ἐντελῶς ἐπιπόλαια, χωρὶς νὰ τὸ σκέπτωνται κἄν, γυναῖκες ποὺ συναισθάνονται τὸ ἁμάρτημά τους καὶ ὅμως δὲν μποροῦν νὰ συγκρατήσουν τὸν ἑαυτό τους, γυναῖκες ποὺ βαδίζουν πρὸς τὸν γκρεμὸ μὲ ραγισμένη καρδιὰ καὶ γυναῖκες ποὺ ἀπιστοῦν ἀπὸ ἰδιοσυγκρασία, γιὰ τὴ μόδα, γιὰ τὸ χρῆμα, γιὰ τὸ τίποτε...

Μοῦ φαίνεται πῶς δὲ μοιάζω μὲ καμμιὰ ἀπὸ αὐτές...

Δὲν μπορῶ νὰ ἐξηγήσω τὶ γίνεται αὐτὴ τὴ στιγμὴ μέσα στὴ καρδιά μου. Πάντως αὐτὸ ποὺ αἰσθάνουμαι εἶνε πολὺ βασανιστικό, πολὺ μαρτυρικό...

Θὰ προτιμοῦσα νὰ μὴν εἶχα γεννηθῆ, νὰ μὴν εἶχα ἔρθη σ' αὐτὸ τὸν κόσμο...

Δὲν ὑπάρχει μεγαλείτερη συμφορὰ γιὰ μιὰ γυναῖκα ἀπὸ τὸ νὰ βρίσκῃ τὸν ἄνθρωπο ποὺ τῆς ταιριάζει ὕστερα ἀπὸ τὸ γάμο της μ' ἕναν ἄλλον, ποὺ τὸν ἀγάπησε, ποὺ τὸν συμπάθησε ἐπίσης.

Ναί, τὸ γράφω ἐδῶ γιὰ ἑκατοστὴ φορά. Ἀγαπῶ τὸν Ἐρνέστο. Τὸν συμπαθῶ ὅσο μπορεῖ νὰ συμπαθήσῃ μιὰ γυναῖκα ἕναν ἄνδρα. Πιὸ πολὺ τὸν ἐκτιμῶ...

Αὐτὸ ποὺ κάνω εἰς βάρος του εἶνε πρόστυχο, εἶνε χυδαῖο, εἶνε κακοῦργο.

Μπορεῖ καὶ νὰ τὸν σκοτώσω μὲ τὴν ἀπιστία μου!...

Ποιὸς μπορεῖ ὅμως ν' ἀποφύγῃ τὸ πεπρωμένο του;...

. . . .

Προτιμῶ νὰ σταματήσω ἐδῶ...

Ὅλες αὐτὲς οἱ σκέψεις μὲ κάνουν νὰ ὑποφέρω...

Ἡ καρδιά μου σφίγγεται, τὸ μυαλό μου σκοτίζεται...

Προτιμώτερη ἡ λήθη...

('Απ' τὸ ἡμερολόγιο τῆς Λιάνας Σαβὰζ)

Λίγο ἀργότερα

.....Εἶμαι ἕτοιμη!

Δὲν ἔχω παρὰ νὰ χαιρετήσω τὸν Ἐρνέστο.

Θὰ περάσω ἀπ' τὸ γραφεῖο του, θὰ τὸν φιλήσω ὅπως πάντα, θὰ τοῦ πῶ «ἀντίο ἀγάπη μου!» καὶ θὰ πάω νὰ βρῶ ἕναν ἄλλον...

Ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ γιὰ τὸ παιχνίδι αὐτὸποὺ παίζω..

('Απ' τὸ ἡμερολόγιο τῆς Λιάνας Σαβὰζ)

Ὕστερα ἀπὸ πέντε λεπτὰ

Ἡ καρδιά μου χτυπάει δυνατά.

Μοῦ φαίνεται πῶς κάποιο ἀόρατο χέρι μοῦ σφίγγει τὸ λαιμό!..

Πῆγα νὰ χαιρετήσω τὸν Ἐρνέστο καὶ μοῦ φάνηκε παράξενος.

Γιατὶ μ' ἐκύτταζε ἔτσι; Τὰ μάτια του εἶχαν μιὰ ἀλλόκοτη λάμψι. Μοῦ φάνηκαν σἄν νὰ μ' ἐπιτιμοῦσαν, σἄν νὰ μοῦ φώναζαν, ναί, σἄν νὰ μοῦ φώναζαν: «Λιάνα πρόσεξε!... Λιάνα μὲ προδίδεις!...»

Ἂν ἔμενα στὸ σπίτι; Ἂν ἀνέβαλα τὸ ραντεβοῦ αὐτό;

Μὰ ὄχι! Ὁ Ζὰκ θὰ περιμένει... Δὲν θέλω νὰ τὸν κάμω ν' ἀνησυχῇ...

Θὰ πάω κι' ἄς γίνει ὅτι γράφει ἡ μοῖρα!

Ἀγάπη χωρὶς κίνδυνο, χωρὶς χτυποκάρδι, τὶ ἀγάπη μπορεῖ νὰ εἶναι;...

('Απ' τὸ ἡμερολόγιο τοῦ 'Ερνέστου Σαβὰζ) 3 μ. μ.

Ἡ Λιάνα μόλις ἔφυγε.

Ἄκουσα τὰ βήματά της στὴ σκάλα...

Ἦρθε στὸ γραφεῖο μου νὰ μὲ χαιρετήσῃ κ' ἦταν τόσο διαφορετικὴ ἀπὸ τὶς ἄλλες φορές!

Τὰ χέρια της ἦσαν παγωμένα, τὸ μέτωπό της ἔκαιγε...

Τὸ φιλὶ της μοῦ φάνηκε φιλὶ προδοσίας.

Τετέλεσται!.. Δὲν μπορῶ νὰ περιμένω πειά. Ἡ ἀπραξία αὐτὴ μὲ σκοτώνει!...

Θὰ τρέξω κατόπιν της.

Μοῦ εἶπε πὼς θὰ πάῃ στῆς κομήσσης Ρ. Ὅτι θὰ βγοῦν ἔξω μαζὺ καὶ θὰ περάσουν νὰ δοῦν κἄτι νέα μοντέλα.

Τῆς εἶπα νὰ πάρῃ τὸ ἁμάξι καὶ δὲν ἐδέχθηκε.

Αὐτὸ μοῦ αὐξάνει τὶς ὑποψίες...

Γιατὶ ὅμως ν' ἀφήνω τὸν καιρὸ νὰ φεύγῃ;

Θὰ φορέσω τὸ ἐπανωφόρι μου καὶ θὰ τὴν ἀκολουθήσω. Δὲν θἄχῃ ἀπομακρυνθῆ καὶ πολύ...

Αὐτὸ ποὺ κάμνω εἶνε χυδαῖο, μὰ καὶ ἐπιβεβλημένο.

Ὅταν βεβαιωθῶ ὅτι δὲν ἐπρόκειτο γιὰ τίποτε τὸ σοβαρὸ θὰ τῆς ζητήσω γονατιστὸς συγνώμην...

Γιατὶ μὲ κύτταζε ἔτσι;

('Απὸ τὸ ἡμερολόγιο τοῦ 'Ερνέστου Σαβάζ).

Τὸ βράδυ.

Ἐξόδεψα ὅλο τὸ ἀπόγευμά μου κι' ὅμως βρίσκουμαι στὴν ἴδια ἀοριστία ὅπως καὶ πρῶτα.

Πρόφθασα τὴν Λιάνα τὴ στιγμὴ ποὺ ἔστριβε στὴ μεγάλη λεωφόρο. Τὴν εἶδα νὰ στέκεται καὶ νὰ πέρνῃ ἕνα ἀγοραῖο αὐτοκίνητο. Αὐτὸ μοῦ ἐδυνάμωσε τὶς ὑποψίες μου. Ἐπήδησα σ' ἕνα ἄλλο ταξὶ καὶ σύστησα στὸ σωφὲρ ν' ἀκολουθήσῃ τὸ πρῶτο, ἀπὸ μακρυά, χωρὶς νὰ δώσῃ ὑποψίες...

Ὅταν εἶδα τὸ αὐτοκίνητο τῆς γυναίκας μου νὰ σταματᾷ μπρὸς στὴν πόρτα τοῦ μεγάρου τῆς κομήσσης Ρ. ἕνα βάρος σηκώθηκε ἀπ' τὴν καρδιά μου.

Ὥστε δὲν μοὖπε ψέμματα, σκέφθηκα.

Νὰ ποὺ πηγαίνει στῆς κομήσσης...

Ἀλλοίμονο ὅμως!... Εἶνε τόσο τρομερὴ ἡ ἀρρώστεια τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἀρχίζει νὰ ὑποπτεύεται! Ἀμέσως σχεδὸν μιὰ νέα ὑποψία μὲ λόγχισε στὴν καρδιά. Ἂν ἡ Λιάνα εἶνε συνεννοημένη μὲ τὴν κόμησσα; Ἂν ἡ κόμησσα τὴν ὑποβοηθῇ σὲ κανένα της παραστράτημα; Μήπως γιὰ τὴν ἴδια τὴν κόμησσα δὲν ψιθυρίζουν ἕνα σωρὸ ἱστορίες;...

Διέταξα τὸν σωφὲρ νὰ περιμένῃ, κατέβηκα καὶ στάθηκα στὴν γωνία τοῦ δρόμου. Σὲ δέκα λεπτὰ εἶδα τὴν Λιάνα, νὰ κατεβαίνῃ μαζὶ μὲ τὴν κόμησσα, εἶπαν κάτι μεταξύ τους, ὕστερα ἔδιωξαν τὸ αὐτοκίνητο καὶ προχώρησαν πεζῇ πρὸς τὰ βουλεβάρτα.

Ἔσπευσα νὰ πληρώσω καὶ τὸν δικόν μου σωφὲρ καὶ νὰ τὶς ἀκολουθήσω.

Βάδιζαν σιγά, ἡ μιὰ πλάϊ στὴν ἄλλη, φλυαρώντας γιὰ κἄτι καὶ γελώντας μὲ κέφι. Θὰ ἔδινα τὴ μισή μου ζωὴ γιὰ ν' ἄκουγα τί ἔλεγαν...

Φαινόταν νευρικὴ κι' ἀνυπόμονη...

Κι' αὐτὸ ἀκριβῶς μ' ἔκανε νὰ φοβοῦμαι πὼς κάτι συμβαίνει, πὼς κάτι τὸ ἀπρόοπτο θὰ ἔβλεπα.

Ἡ δυὸ γυναῖκες προχώρησαν ὡς τὸ βουλεβάρτο τῶν Ἰταλῶν ἔστριψαν ἀριστερὰ καὶ κατέληξαν στοῦ «Πατοῦ». Ἔτσι ἐξακρίβωνα καὶ τὴν δεύτερη πληροφορία ποὺ μοὖδωσε ἡ Λιάνα, πὼς θὰ πήγαινε νὰ δῇ κἄτι καινούρια μοντέλα.

Ἄρχιζα πιὰ νὰ ἡσυχάζω. Μολαταῦτα δὲν ἔφυγα ἀπὸ τὴν γωνιὰ τοῦ δρόμου ποὖχα σταθῆ. Καὶ ἔκαμα καλὰ γιατὶ οἱ δυὸ γυναῖκες ξανακατέβηκαν καὶ προχώρησαν πρὸς τὰ κάτω συνομιλῶντας. Τὶς παρακολουθοῦσα ἀπὸ ἀρκετῆς ἀποστάσεως.

Ἂν μ' ἔβλεπαν, ἂν ὑποψιαζόντουσαν τίποτε θἆταν τρομερό!...

Γιὰ μιὰ στιγμὴ σκέφθηκα νὰ γυρίσω στὸ σπίτι. Μὰ ἡ ὑποψία καὶ τό βασανιστήριο τῆς ζήλειας, τὸ τρομερὸ αὐτὸ μαρτύριο τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἀγαποῦν, δὲν μ' ἄφησαν νὰ κάμω βῆμα...

Ἐξακολούθησα τὴν παρακολούθηση μὲ σφιγμένη τὴν καρδιά, λυπημένος, ζαλισμένος σχεδόν. Ἔξαφνα στὸ στρίψιμο ἑνὸς δρόμου ἐσκόνταψα σ' ἕνα κύριο, ὁ ὁποῖος, ὅπως κατάλαβα, ἐβάδιζε ἀφηρημένος, παρακολουθῶντας κἄτι μὲ τὸ βλέμμα.

Ἑτοιμαζόμουν νὰ τοῦ ζητήσω συγνώμην, ὅταν εἶδα ὅτι εἶχα μπροστά μου τὸν κ. Ζὰκ Μονέλ. Κι' ὁ ἴδιος παραξενεύτηκε μόλις μὲ εἶδε. Γιὰ λίγα δευτερόλεπτα μὲ κυττοῦσε σαστισμένος.

— Λιάνα!.. δὲν μ' ἀγαπᾶς!...

— Ζάκ, τοῦ εἶπα χαμογελῶντας, σὺ ἐδῶ! Τί εὐχάριστη ἔκπληξη!... Ἐμπρός λοιπόν, σύνελθε φίλε μου... Γιατί μὲ κυττάζεις ἔτσι, σὰν νὰ ἔπεσα ἀπ' τὸν οὐρανό;

Ὁ Ζὰκ χαμογέλασε ἐπίσης καὶ μοῦ εἶπε:

— Φίλε μου, Ἐρνέστε! Ἆ, τὶ καλὰ ποὺ σὲ βρῆκα!...

— Εἶσαι μόνος;

— Ἐντελῶς μόνος. Ἐπέρασα ἀπ' τὸ σπίτι κἄποιου φίλου μου, δὲν τὸν βρῆκα ἐκεῖ καὶ δὲν ἤξερα πῶς νά περάσω τὴν ὥρα μου. Ἐβάδιζα ἐντελῶς ἀσκόπως κι' ἔπεσα ἀφηρημένος καθὼς ἤμουν ἐπάνω σου... Καὶ σὺ Ἐρνέστε; Δὲν ἔλπιζα νὰ σὲ συναντήσω ἐδῶ αὐτὴ τὴν ὥρα...

— Ἐγώ;... Ἐργαζόμουν στὸ σπίτι καὶ ζαλίσθηκα. Ἔννοιωσα μιὰ παράξενη ζάλη, κἄτι σὰν ἡμικρανία. Ἄφησα τότε τὴν ἐργασία μου καὶ βγῆκα νὰ κάμω ἕνα γῦρο νὰ μὲ χτυπήσῃ λίγο ὁ ἀέρας... Γι' αὐτό, δὲν σὲ πρόσεξα κ' ἔπεσα ἀπάνω σου. Τὶ σύμπτωσις ἀλήθεια...

Ἐβαδίζαμε κουβεντιάζοντας γιὰ διάφορα πράγματα. Δὲν εἶχα κυττάξει πλέον πρὸς τὸ μέρος τῆς Λιάνας. Θὰ ἦταν τρομερὸ νὰ ὑποψιασθῇ τίποτε ὁ Μονέλ.

Ἔξαφνα τὸν ἄκουσα ν' ἀφήνῃ μιὰ κραυγὴ εὐχάριστης ἐκπλήξεως. Συγχρόνως μοὖσφιξε τὸ χέρι λέγοντάς μου.

— Καλὲ τὶ συμπτώσεις κι' αὐτὲς σήμερα! Τὶ ἀπρόοπτες συναντήσεις!... Ἐρνέστε κύτταξε... Ἐσήκωσα τὸ κεφάλι μου κ' ἐκύτταξα πρὸς τὸ μέρος ποὺ ἔδειχνε μὲ τὸ χέρι του.

— Κύτταξε!... Κύτταξε λοιπόν. Δὲν βλέπεις τίποτε; Εἶδα τὴ γυναῖκα μου καὶ τὴν κόμησσα Ν... νὰ προχωροῦν πρὸς τὸ μέρος μας. Εἶχαν γυρίσει, χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθῶ κι' ὅπως κατάλαβα δὲν μᾶς εἶχαν ἀντιληφθῇ ἀκόμη.

Ἡ συνάντησις αὐτὴ ἡ ὁποία ἦταν πλέον ἀναπόφευκτος δὲν μ' εὐχαρίστησε. Ἔννοιωσα τὴν καρδιά μου νὰ σφίγγεται. Πῶς θὰ δικαιολογοῦσα στὴ γυναῖκα μου τὴν παρουσία μου σ' αὐτὸ τό μέρος; Φυσικὰ δὲν θὰ ὑποψιάζοταν τίποτε. Τὰ πράγματα ἐρχόντουσαν μόνα τους πολὺ φυσικά.

('Ακολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ο ΒΑΡΥΑΡΡΩΣΤΗΜΕΝΟΣ

Μιᾶς χήρας γυιὸς εἶν' ἄρρωστος, βαρειὰ γιὰ νὰ πεθάνῃ,
καὶ μπαινοβγαίνουν οἱ γιατροὶ μὲ γιατρικὰ στὰ χέρια,
καὶ μπαινοβγαίνει ἡ μάνα του μὲ χέρια σταυρωμένα.
—Καὶ δὲ μοῦ λές, παιδάκι μου, τὸ τ' εἶν' ἡ ἀρρωστειά σου,
νὰ πάω στὴν Πόλη γιὰ γιατρό, στὴ Λάρσα γιὰ βοτάνι;
— Μάνα, τῆς Πόλης ὁ γιατρὸς δὲν εἶνε γι' τ' ἐμένα,
μήτε τῆς Λάρσας ὁ γιατρὸς μπορεῖ νὰ μὲ γιατρέψει,
Μόνο μιὰ κόρη ὤμορφη στὸν ἀργαλειὸ ποὺ ὑφαίνει,
ὑφαίνει τὰ μεταξωτὰ κ' ὑφαίνει τὰ μπαμπάκια.
Σῦρε, μανούλα, νὰ τῆς πῇς γυναῖκα νὰ τὴν πάρω.
Παίρνει τὴ ρόκα της καὶ πᾶ, πάνει στὴ μαυρομάτα,
ἀπὸ μακρὰ τὴ χαιρετᾶ κι' ἀπὸ κοντὰ τῆς λέει:
—Κόρη μ', ὁ γυιός μου σ' ἀγαπᾶ καὶ θέλει νὰ σὲ πάρει,
γιὰ νὰ σὲ κάνω νύφη μου γυναῖκα τοῦ παιδιοῦ μου.
—Χρυσὸς ὁ λόγος σ' μάνα μου, μητέρα τοῦ ἀντρός μου!
Σὰ μ' ἀγαπᾶ καὶ βούλεται γυναῖκα νὰ μὲ πάρῃ
ἄς προσκαλέσει τὸν παπᾶ νὰ βάλῃ
[τὰ στεφάνια.

ΣΤΗ ΒΡΥΣΙ

Στὴ βρύσι στέκω καὶ διψῶ, νερὸ κρα-
[τῶ δὲν πίνω,
τηράγοντας τὶς ὤμορφες μοῦ πῆραν
[τὴν κανάτα.
— Κανάτα, ξυλοκάνατα, νἆχα τὸ ρι-
[ζικό σου,
νὰ μὲ κρατοῦν οἱ ὤμορφες, νὰ πίνουν
[τὸ νερό σου.
Τρεῖς ἀδερφοῦλες εἴτανε κ' οἱ τρεῖς
[ἀρχοντοποῦλες,
Τὴ μιὰ τὴ λένε Βαμπακιά, τὴν ἄλλη
[Κρύα Βρύση,
Τὴν τρίτη τὴ μικρότερη τὴ λένε Κυ-
[παρίσσι.
Νὰ φίληγα τὴ Βαμπακιά, νὰ πιῶ νερ'
[ὀχ' τὴ Βρύση
νἄπεφτα νὰ κοιμώμουνα κοντὰ στὸ
[Κυπαρίσσι.

Η ΞΕΝΗΤΕΙΑ

Τὰ παλληκάρια τὰ καλὰ στὰ ξένα ν' ἀ-
[ποθνήσκουν,
στὰ ξένα, στὰ παντάξενα, στὰ ἔρημα
[τὰ ξένα!
Μὰ τ' εἶδαν τὰ ματάκια μου τὸν ξέ-
[νο πὼς τὸν θάφτουν,
δίχως θυμιάμα καὶ κερί, χωρὶς παπᾶ καὶ ψάλτη!
κ' ἐπῆγαν καὶ τὸν ἔθαψαν σ' ἕνα χέρσο χωράφι,
κ' ἦρθε ὁ καιρὸς τοῦ χωραφιοῦ σιτάρι νὰ τὸ σπείρουν,
τ' ἀλεῦρι βγάνει κόκκαλα καὶ τὸ ἡνὶ κεφάλι!

⁂

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

ΟΤΑΝ ΠΛΗΣΙΑΖΗ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ...

Ὁ γάλλος ποιητὴς Πάτριξ, εἶχε γλυτώσει ἀπὸ δεινὴ ἀρρώστεια σὲ ἡλικία ἐνενῆντα ἐτῶν! Μολονότι ὅμως εἶχε γίνει τελείως καλά, παρ' ὅλη τὴν ἐπιμονὴ τῶν φίλων του καὶ τῶν θαυμαστῶν του, δὲν ἐννοοῦσε νὰ... τὸ κουνήσῃ ἀπὸ τὸ κρεββάτι! Ὅταν δὲ κανεὶς τὸν παρακινοῦσε νὰ σηκωθῇ καὶ νὰ ντυθῇ, ὁ Πάτριξ ἀπαντοῦσε φιλοσοφικώτατα:

— Μὰ ἀξίζει ἄραγε τὸν κόπο νὰ σηκωθῶ ἐφ' ὅσον ὅπου νἆνε θά... ξαναπέσω, ἀλλοίμονο, γιὰ παντοτινά:...

***

Ὅταν ἡ κυρία ντὲ Βίλ-Σαβὲν πέθανε—σὲ ἡλικία ἐνενῆντα τριῶν ἐτῶν— ἡ φίλη της κυρία Κορνουέλ, ποὺ ἦταν μικρότερή της κατὰ ἔξη μόνο χρόνια, εἶπε:

—Ἀλλοίμονο... Ἀνάμεσα ἀπὸ τὸν θάνατο καὶ ἀπὸ μένα δὲν ὑπῆρχε παρὰ αὐτὴ μόνον!...

***

Ὁ Ναπολέων εἶπε κάποτε ἀφηρημένος στὸν ἀρχιεπίσκοπο τῶν Παρισίων ντὲ Μπελλουᾶ ὅτι τοῦ εὔχεται νὰ ζήσῃ ἑκατὸ χρόνια..

— Ὥστε σὲ τέσσερα χρόνια ἡ μεγαλειότης σας μοῦ εὔχεται νά... πεθάνω;... ἀπήντησε χαμογελῶντας ὁ ἀρχιεπίσκοπος.

Ἦταν... ἐνενηνταέξ ἐτῶν.

ΠΕΡΙΕΡΓΟΙ ΤΥΠΟΙ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΝΑΣ ΦΡΟΥΡΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ Γάλλος συνταγματάρχης Τουρὲ «περιπλανώμενος πολεμιστής». Στὴν Ἀκρόπολι μὲ τὸ Φαβιέρο. Μιὰ σάτυρα τοῦ Ἀμπού. Ὁ Τουρὲ καὶ τὸ... ξύλινον μνημεῖον ! Γιὰ τὴν ὁδὸν Φαβιέρου. Ἡ μεγαλείτερη θυσία τοῦ Τουρέ. Ἕνα νόστιμο ἐπεισόδιό του μὲ τὴν Ἀμαλία. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν πυροσβεστῶν...γενᾶτος.

Εἶνε γνωστὸν ὅτι μερικοὶ ἀπὸ τοὺς φιλέλληνας, ποὺ ἦρθαν στὴν Ἑλλάδα καὶ ἔλαβαν μέρος στὸν ἑπταετῆ ἀπελευθερωτικό μας ἀγῶνα, τόσο ἀγάπησαν τὸν τόπο μας ὥστε τὸν ἔκαναν δεύτερή τους πατρίδα, ἐγκαταστάθηκαν σ' αὐτὴ καὶ δὲν ἤθελαν πιὰ νὰ φύγουν. Ἦρθαν δηλαδὴ φιλέλληνες καὶ ἔγειναν...Ἕλληνες. Ἕνας ἀπὸ τοὺς φίλους μας αὐτοὺς ἦταν καὶ ὁ Γάλλος συνταγματάρχης Τουρέ, τύπος πολὺ περίεργος. Τὸν ἐγνώρισαν καὶ οἱ Ἀκαδημαϊκοὶ Φλωμπὲρ καὶ Ντυκὰν ὅταν ἐπισκέφθηκαν τὴν Ἑλλάδα στὰ 1850. Στὸ περιηγητικό του βιβλίο ὁ Ντυκὰν μᾶς τὸν περιγράφει στὴν ἀκόλουθη ὡραία σελίδα :

«Ἤμαστε ἀπὸ μιὰ ὥρα ἐγκατεστημένοι στὸ «Ξενοδοχεῖο τῆς Ἀγγλίας», ὅταν ἕνας καμαριέρης ἀνήγγειλε :

—»Ὁ κύριος συνταγματάρχης Τουρέ !

»Ὁ ἐπισκέπτης μας φοροῦσε στολὴ ἀνοικτοῦ γαλάζιου χρώματος, καλὰ ἐφαρμοσμένη, σφιγμένη μὲ ζώνη, τέσσαρα παράσημα στὸ ἀριστερὸ μέρος τοῦ στήθους, τρικαντὸ μὲ λοφίο ἀπὸ λευκὰ φτερά, μουστάκι καὶ στρατιωτικὸ μοῦσι κατάλευκα καὶ τὰ δυό. Εἶχε τὸ στῆθος φουσκωτό, τοὺς ὤμους ζαρωμένους, τὶς φτέρνες ἑνωμένες, τοὺς ἀγκῶνες πρὸς τὰ πίσω, τὸ κεφάλι γυρισμένο κατὰ τὰ τρία τέταρτα. Ἡ στρατιωτική του στάσις ἦταν ἄψογος. Ὁ χαιρετισμός του φιλοφρονητικὸς καὶ ἀρειμάνιος.

—»Μὲ τὴν ἀναφορὰ τῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ, εἶπε, μοῦ ἀνηγγέλθη ἡ ἄφιξίς σας, κύριοι. Καλῶς ἤλθατε ! Ξέρω ποιοὶ εἶσθε καὶ πόσο μακριὰ περιοδεία ἐκάνατε. Ἡ Γαλλία μένει πάντοτε ἡ βασίλισσα τῶν ἐθνῶν... Εἶμαι ὁ συνταγματάρχης Τουρέ, παλαιὸς φιλέλλην, ἤδη Φρούραρχος Ἀθηνῶν, κατὰ πάντα εἰς τὰς διαταγάς σας, κύριοι !...Ἐγνώρισα τὸ Φαβιέρο, ὁ ὁποῖος δὲν ἦταν ἄνθρωπος ἡσύχου χαρακτῆρος. Ἀνέλαβα ὑπηρεσία στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ δέν ἔπαψα νὰ εἶμαι Γάλλος καὶ στὸ γένος καὶ στὴν ψυχή. Ἔχω στὴν κατοικία μου τὶς εἰκόνες τοῦ Αὐτοκράτορος, τοῦ Βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου, τοῦ δουκὸς ντ' Ὀμάλ, τοῦ στρατηγοῦ Καβαινιάκ. Θὰ σᾶς τὶς δείξω, ἂν μοῦ κάνετε τὴν τιμὴ νὰ μ' ἐπισκεφθῆτε στὸ σπίτι μου, στὸ φτωχόσπιτο ἑνὸς στρατιώτη. Ἡ σύζυγός μου εἶνε ἀγαθὴ γυναῖκα· παιδιὰ δὲν ἔχω. Ἐδῶ θὰ σᾶς δεχθοῦν μὲ ὅλη τὴν ὀφειλομένη εὐγένεια. Ἡ Ἑλλὰς εἶνε μιὰ χώρα ποὺ θὰ προσελκύση τὸ ἐνδιαφέρον σας. Ὁ Βασιλεὺς ἀπουσιάζει· ἡ Βασίλισσα εἶνε ἀξιολάτρευτη. Ταπεινότατος δοῦλος σας !»

«Δὲν εἰξέραμε—ἐξακολουθεῖ ὁ Ντυκὰν—πῶς νὰ εὐχαριστήσουμε τὸ γέρο αὐτὸ στρατιωτικό, ὁ ὁποῖος ἐπανέλαβε τὴν προσφορὰ τῶν ἐκδηλώσεών του. Ἀλλὰ καὶ ποιὸς ἀπὸ τοὺς ταξειδεύσαντας στὴν Ἑλλάδα δὲν θυμᾶται τὸν ἀξιαγάπητο ἐκεῖνον ἄντρα, τὸν ἐλαφρόμυαλο, ἀλλὰ καὶ τόσο καλοκάγαθο, ποὺ ἔτρεχε νὰ προϋπαντήση κάθε Γάλλο, νὰ ἐξομαλύνη κάθε δυσχέρειά του, τὸν ἀνεξάντλητο σὲ φιλοφροσύνη; Ὁ Τουρέ, ὡς ὑπολοχαγὸς τῶν λογχοφόρων, εἶχε λάβει μέρος στοὺς τελευταίους πολέμους τῆς πρώτης Αὐτοκρατορίας καὶ ἀκολούθως παρεσύρθη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ ρεῦμα ποὺ εἶχε δημιουργηθεῖ στὴν Εὐρώπη ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος. Ἐπολέμησε στὴ Χίο, στὴ Κόρινθο, στὴ Μεθώνη, στὸ Φάληρο καὶ ἔλαβε μέρος στὴν ἐπιχείρησι τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῆς Ἀκροπόλεως. Συνεταύτισε τὴν τύχη τῆς θετῆς του πατρίδος, ἀφοσιώθηκε σ' αὐτὴ καὶ δὲν τὴν ἐγκατέλειψε πιά.

»Ἦταν ὁ τύπος τοῦ περιπλανωμένου πολεμιστῆ, τοῦ περιωρισμένου κατὰ τὴ διάνοια ἀλλὰ τιμίου καὶ εἰλικρινοῦς μὲ δοκιμασμένη τὴν ἀντρεία. Στὴν ξένη χώρα ποὺ βρέθηκε κατὰ τὴν περιπετειώδη περιπλάνησί του, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπηρετῇ τὴν πατρίδα του, προσπαθώντας νὰ φαίνεται χρήσιμος στοὺς συμπατριῶτες του. Αὐτὸ ποτὲ δὲν παρέλειψε νὰ τὸ πράξη μὲ προθυμία, σὲ κάθε στιγμή.

»Γιὰ μᾶς ὁ Τουρὲ ὑπῆρξε πολύτιμος, γιατὶ μᾶς διηγεῖταν τοὺς ἄθλους τοῦ ὑπὲρ Ἀνεξαρτησίας πολέμου, τὶς ἐνέδρες τῶν Ἑλλήνων μαχητῶν, τὰ κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Ρούσβαχη, τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ τὴν δολοφονίαν τοῦ Καποδίστρια.

Γιὰ τὸν Τουρὲ μιλεῖ καὶ ὁ περίφημος Ἐδμόνδος Ἀμπού, ὁ Ἀκαδημαϊκὸς ποὺ μὲ τὸ πολύκροτο βιβλίο του «Ὁ Βασιλεὺς τῶν Ὀρέων» ἐσατύρισε καὶ ἐξημίωσε τόσο τὴν Ἑλλάδα. Μιλώντας γιὰ τὸν Τουρέ, βρίσκει πάλι εὐκαιρία νὰ χύση λίγο φαρμάκι. Ἰδοὺ τί γράφει :

«Ὁ πιὸ ἐπιφανὴς καὶ συγχρόνως πιὸ καταφανὴς ἀπὸ τὴ στρατιωτικὴ ὁμάδα τῶν Φιλελλήνων εἶνε ἕνας Γάλλος, ὁ κ. Τουρέ. Ἦταν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἀνθυπίλαρχος τῶν Οὐσσάρων ὅταν ἔφυγε ἀπὸ τὴ Γαλλία· σήμερα εἶνε συνταγματάρχης, διευθυντὴς τοῦ Στρατιωτικοῦ Νοσοκομείου, ἐπιθεωρητὴς τῆς Οἰκονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ στρατοῦ, φέρων πλῆθος παρασήμων. Ἀλλ' ὅμως μένει πάντοτε ἀναλλοίωτος ἀνθυπίλαρχος, οὐσσάρος καὶ φιλέλλην. Στὴ χώρα αὐτὴ ὅπου ἡ ἀνάμνηση τῆς εὐεργεσίας γρήγορα ἐξαφανίζεται, ἔγεινε αὐτὸς ὁ ἱερεὺς τῆς θρησκείας τῶν ἀναμνήσεων. Ὁ ὑψηλόσωμος αὐτὸς γέρος, ποὺ ξεπερνᾷ στὴν εὐκινησία τὴ ζωηρότητα, τὴν ἀντοχή, τοὺς νέους, εἶνε ἡ ζωντανὴ ἐνσάρκωσις τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου. Ἐνόσῳ αὐτὸς θὰ ὑπάρχῃ στὴ ζωή, οἱ Ἕλληνες εἰς μάτην θὰ προσπαθοῦν νὰ λησμονήσουν τὶς εὐεργεσίες ποὺ τοὺς ἔκαναν οἱ ξένοι.

»Ὁ συνταγματάρχης ἀνέλαβε νὰ τὶς ὑπενθυμίζῃ σ' αὐτούς. Ἔστησε σὲ μιὰ ἐκκλησία τοῦ Ναυπλίου (τὸ ναὸ τῶν Καθολικῶν) μνημεῖον στοὺς συναγωνιστάς του Φιλέλληνας, ἕνα μνημεῖο ἀπὸ ξύλο στὴ χώρα τοῦ μαρμάρου, τὸ ὁποῖον θὰ καταστραφῇ προτοῦ περάση δεκαετία (*). Ἀλλ' ὁ συνταγματάρχης θὰ ὑπάρχῃ ζωντανὸς ἕως τότε καὶ θὰ τὸ ἀντικαταστήσῃ μὲ ἄλλο, μ' ἔξοδά του. Ὁ συνταγματάρχης Τουρὲ ἀνάγκασε τὴ Δημαρχία Ἀθηνῶν νὰ ὀνομάσῃ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Φαβιέρου ἕνα δρόμο τῆς πρωτευούσης. Μόλις πρὸ δύο ἐτῶν κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ὄψιμη αὐτὴ ἱκανοποίησι. Στὸ σημερινὸ Ἑλληνικὸ λαὸ ἡ ἐκδίκησις ἔχει γρήγορα πόδια, ἐνῶ ἡ εὐγνωμοσύνη πηγαίνει κουτσαίνοντας !

»Εἶνε πιθανὸν ὅτι, ἂν ὁ συνταγματάρχης Τουρὲ ἐγύριζε στὴ Γαλλία μὲ τὸ Φαβιέρο, σήμερα θὰ ἦταν στρατηγός. Ἀλλὰ στὴν Ἑλλάδα δὲν θὰ γείνῃ ποτὲ τέτοιος. Γιὰ νὰ φτάσῃ ὡς στὸ βαθμὸ ποὺ ἔχει, χρειάστηκε νὰ παρέμβῃ ἡ ἐξουσία τοῦ Βασιλέως. Οἱ ὑπουργοὶ δὲν τὸν εὐνοοῦν καθόλου.

»Ὁ συνταγματάρχης τρέφει στὸ Βασιλέα ἄπειρη ἀφοσίωσι. Ἔγεινε μόνος του ἔφορος τῆς ζωῆς του καὶ νυχθημερὸν ἀσχολεῖται στὴν ἄμισθη αὐτὴ ὑπηρεσία. Ὅταν ὁ Βασιλεὺς βγαίνει ἔφιππος ἢ μὲ τ' ἁμάξι, ὁ συνταγματάρχης τὸν συνοδεύει ἔφιππος.

»Τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1852 ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βασίλισσα ἐπέστρεφαν στὶς 4 τὸ πρωῒ ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ, ὅπου ὁ Γάλλος ναύαρχος Ρομαὶν ντὲ Φοσσὲ εἶχε ὀργανώσει πρὸς τιμή τους χορευτικὴ ἑσπερίδα ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος. Ὁ συνταγματάρχης ἐκάλπαζε ἔφιππος κοντὰ στὴ θυρίδα τῆς ἁμάξης, φρουρῶν τὴν ἀσφάλεια τῶν ἀγαπημένων του Βασιλέων, ὅταν ἔξαφνα τὸ ἄλογό του, ποὺ ἀνῆκε στὴ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία καὶ ποὺ τὸ εἶχε δανεισθῇ γιὰ κείνη τὴν περίστασι, ἔπαθε ἀποπληξία καὶ ἔπεσε νεκρό. Ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βασίλισσα εἶχαν φθάσει πιὰ στὸ Παλάτι τους, ἐνῶ ὁ συνταγματάρχης ξαπλωμένος χάμου, κοντὰ στὸ νεκρὸ ἄλογό του, μὲ τὸ ἕνα πόδι δεσμευμένο ἀπὸ τὸν ἀναβολέα, ἐπερίμενε νἄρθοῦν νὰ τόνε σηκώσουν. Ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐζήτησε ἀπὸ τὸν κ. Τουρὲ νὰ τοῦ πληρώσῃ τὴν ἀξία τοῦ ἀλόγου» !

* * *

Πόσο εὔθυμος καὶ ζωηρὸς ἦταν ὁ χαρακτῆρας τοῦ φιλέλληνος τούτου μᾶς τὸ δείχνει καὶ τὸ ἀκόλουθο περιστατικό:

Εἶνε γνωστόν, ὅτι ὅταν ὁ Ὄθων ἔλειπε στὸ ἐξωτερικό, ἡ Ἀμαλία, ἐκτελοῦσε τὰ βασιλικὰ χρέη καὶ διηύθυνε τὸ Κράτος μὲ στιβαρὸ χέρι. Σ' ἕνα λοιπὸν ταξεῖδι τοῦ Ὄθωνος στὴ Γερμανία, ἡ Βασίλισσα σὰν ἀληθινὴ Γερμανίδα ἀπεφάσισε νὰ δείξῃ τὴν ἀποστροφή της στοὺς Γάλλους καὶ τὶς Γαλλικὲς συνήθειες, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦταν καὶ τὸ στρατιωτικὸν ὑπογένειον. Ἀπηγόρευσε λοιπὸν στοὺς στρατιωτικοὺς νὰ φέρουν ὑπογένειο.

Ὁ συνταγματάρχης Τουρέ, — ὁ ὁποῖος, ὅπως εἴπαμε, ἔτρεφε ἀρειμάνιο κατάλευκο μουστάκι καὶ κάτω ἀπ' αὐτὸ ὡραῖο ἐπίσης ἄσπρο ὑπογένειο — ἀναγκάστηκε μὲ πολλή του θλῖψι νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴ διαταγὴ τῆς Βασιλίσσης καὶ νὰ ξυρίσῃ τὸ ὑπογένειό του. Ἀλλὰ τὴν πρώτη μέρα ποὺ ὁ φρούραρχος τῆς πρωτευούσης ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ παρουσιασθῇ στὰ Ἀνάκτορα, ὁ Τουρὲ παρουσιάστηκε στὴ Βασίλισσα μὲ τὸ σαγόνι καλὰ ξυρισμένο, ἀλλὰ μὲ τὸ ἁδρὸ μουστάκι κατάμαυρο, θαυμάσια βαμμένο, γιατὶ εἶχε καὶ ἡ ἐποχὴ ἐκείνη τὸ Μποτσαρᾶκο της !

— Πῶς συμβαίνει αὐτό; ρώτησε ἔκπληκτη ἡ Ἀμαλία.

— Μεγαλειοτάτη ἀπήντησε μὲ περίλυπο ὕφος ὁ Τουρέ, τὸ μουστάκι μου πενθεῖ γιὰ τὸ θάνατο τοῦ παλαιοῦ καὶ ἀχωρίστου συντρόφου του ! Τοῦ ὑπογενείου !...

Ἡ Ἀμαλία γέλασε μὲ τὸ ἐπεισόδιο καὶ ἀργότερα, μὲ τὴ συγκατάθεσί της, βρέθηκε τρόπος ὥστε ὁ γέρο-στρατιωτικὸς νὰ ξαναποχτήσῃ τὸ ἀγαπητό του ὑπογένειο καὶ τὸ πραγματικὸ χρῶμα τῶν τριχῶν του. Τότε συστήθηκε καὶ τὸ σῶμα τῶν πυροσβεστῶν, μὲ τὴν ἰδιόρρυθμη στολή τους, τὸ ψηλὸ μπρούτζινο κράνος καὶ τὸ μακριὸ κόκκινο λοφίο. Οἱ ἄντρες τοῦ σώματος τούτου ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ τρέφουν γενειάδα, χάριν ἐπιβλητικῆς ἐμφανίσεως. Διωρίστηκε λοιπὸν Διοικητὴς τῶν πυροσβεστῶν ὁ συνταγματάρχης Τουρὲ καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα αὐτὴν εἶχε καὶ αὐτὸς τὸ δικαίωμα, χωρὶς νὰ παραβαίνῃ πιὰ τὴ βασιλικὴ διαταγή, νὰ τρέφῃ τὸ ὑπογένειό του !

(*) Τὸ ξύλινο αὐτὸ μνημεῖο διατηρεῖται ἀκόμη σὲ καλὴ κατάστασι, χάρη στὴ φροντίδα τοῦ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀποθανόντος καθολικοῦ ἐφημερίου Δὸν Γεωργίου Σαργολόγου, ἱερέως τοῦ Ὄθωνος.

ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΕΤΟΙΜΟΘΑΝΑΤΩΝ !

«Γιὰ νὰ μὴ μπορῶ νὰ ἐργασθῶ, θὰ πῆ ὅτι πεθαίνω !...». Οἱ τελευταῖες λέξεις τοῦ Μπερλιόζ. Πῶς, ὁ Μπουαλῶ...παρηγορήθηκε γιὰ τὸν θάνατό του. Γλωσσικὰ λάθη...ποὺ σκοτώνουν ! «Κολλιντὸρ» καὶ «Κορριντόρ»... Ἕνα μακάβριο χαριτολόγημα τοῦ Μυρζέ. Τὸ τετράγωνο τοῦ 12 !... Πιρὼν καὶ Βολταῖρος. Ὁ Λουδοβῖκος 14ος ἑτοιμοθάνατος... κ.τ.λ.

...Στὶς τέσσερες τ' ἀπόγευμα τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1845, ὁ διάσημος ζωγράφος Σαρλέ, ποὺ ἦταν κατάκοιτος πρὸ ἡμερῶν, κατελήφθη ἀπὸ τρομερὴ δύσπνοια. Μὴ μπορῶντας νὰ μιλήσῃ, ἔκαμε νεύματα στοὺς συγγενεῖς του, ποὺ ἦσαν μαζεμένοι γύρω του, ν' ἀνοίξουν διάπλατα τὰ παράθυρα, καὶ νὰ τὸν μεταφέρουν κοντὰ στὸ τραπέζι ὅπου βρίσκονταν τὰ ζωγραφικά του σύνεργα. Οἱ συγγενεῖς του σπεύσαν νὰ τὸν ὑπακούσουν. Ὅταν ἐπλησίασε στὸ τραπέζι, ὁ Σαρλὲ προσπάθησε νὰ πάρῃ στὸ χέρι του ἕνα μολύβι...Ἦταν τόσο ἐξασθενημένος ὅμως, ποὺ δὲν τὸ κατώρθωσε. Γυρίζοντας τότε πρὸς τὴ γυναῖκα του καὶ τὸ παιδί του, τοὺς εἶπε ἐνῶ ἕνα δάκρυ κυλοῦσε στὸ μάγουλό του :

— Ἀντίο, ἀγαπημένοι μου...Γιὰ νὰ μὴν μπορῶ πιὰ νὰ ἐργασθῶ, θὰ πῆ ὅτι πεθαίνω...

Καὶ γέρνοντας τὸ κεφάλι, ξεψύχησε !

***

Λίγες στιγμὲς πρὶν πεθάνει, ὁ μέγας μουσουργὸς Μπερλιὸζ γυρίζοντας σ' ἕνα φίλο του τοῦ εἶπε :

— Τέλος πάντων, φίλε μου ! Ἔφθασεν ἡ ὥρα ποὺ θὰ διαδοθῇ σ' ὅλο τὸν κόσμο ἡ μουσική μου !...

***

Ὅταν ὁ Μπουαλὼ ἦταν στὰ τελευταῖα του, κάποιος γνωστός του κριτικὸς ἐπῆγε νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ γιὰ νὰ τοῦ διαβάσῃ μιὰ τραγωδία τοῦ ποιητοῦ Κρεμπιγών. Ὁ Μπουαλὼ δὲν ἐχώνευε τὸν Κρεμπιγών. Ἐν τούτοις, εἶχε τὴν ὑπομονὴ ν' ἀκούσῃ δυὸ σκηνὲς ἀπὸ τὸ ἔργο...Περισσότερο, ὅμως, δὲν ἐβάσταξε. Καὶ διακόπτοντας τὴν ἀνάγνωση, εἶπε στὸν κριτικό :

— Ἐννοεῖτε, τέλος πάντων, κύριε, νὰ μὲ κάνετε νὰ πεθάνω ἀηδιασμένος ;...Σᾶς πληροφορῶ ἐν τούτοις πὼς δὲν θὰ τὸ κατορθώσετε αὐτό, γιατί, ἀκούγοντας τὴν ἀκούσια αὐτὴ τραγωδία, νοιώθω μεγάλη χαρὰ ποὺ θὰ φύγω ἀπὸ τὸν κόσμο, χωρὶς νὰ τὴν ἀκούσω νὰ παίζεται !...

***

Ὁ γάλλος ποιητὴς καὶ γραμματικὸς Μαλέρμπ, μιὰ ὥρα πρὶν πεθάνει, πετάχθηκε ξαφνικὰ ἀπὸ τὴν κομματώδη κατάσταση στὴν ὁποίαν εἶχε περιπέσει καὶ ἐπετέθη μὲ ὀργὴ ἐναντίον τῆς νοσοκόμου του γιὰ ἕνα γλωσσικὸ λάθος ποὺ εἶχε κάμει κουβεντιάζοντας ! Καὶ ἀφοῦ τῆς ἐξήγησε τὸ λάθος της καὶ τὴν ἐδιόρθωσε...ξανάπεσε στὴν προηγουμένη του κομματώδη κατάσταση !

***

Γιὰ τὸν ἴδιο τὸν Μαλέρμπ, διηγοῦνται τὸ ἑξῆς : Λίγην ὥρα πρὶν καταληφθῇ ἀπὸ τὸ βύθισμα τοῦ θανάτου, πῆγε κάποιος παπᾶς νὰ τὸν μεταλάβῃ. Ὁ παπᾶς, ἀφοῦ τὸν μετέλαβε, ἄρχισε νὰ ἐξυμνῇ τὰ ἀγαθὰ τοῦ Παραδείσου. Φαίνεται ὅμως πὼς δὲν θἆταν πολὺ μορφωμένος γιατί, στὴν κουβέντα του, παρενέβαλε μερικὰ γραμματικὰ λάθη.

— Ἄκουσε, παπᾶ μου, τὸν διέκοψε θυμωμένα ὁ Μαλέρμπ. Καλὰ θὰ κάνῃς νὰ πάψῃς νὰ μιλᾷς ! Γιατὶ στὸ τέλος, θὰ μὲ κάνῃς ν' ἀηδιάσω μαζὺ μὲ τοὺς σολοικισμούς σου καί... τὸν Παράδεισο τὸν ὁποῖο μοῦ περιγράφεις !...

***

Κἄτι παρόμοιο διηγοῦνται καὶ γιὰ τὸν περίφημο Γάλλο ποιητὴ Ἀρβέρ. Ὅταν ἦταν ἑτοιμοθάνατος, τὸν ἐπεσκέφθη κἄποιος φίλος του συγγραφεύς. Ὁ φίλος του αὐτός, ἀφοῦ ἔμεινε κἄμποσο μαζί του, τὸν ἀποχαιρέτησε κι' ἐβγῆκε ἀπ' τὸ δωμάτιό του. Ἐνῶ προχωροῦσε ὅμως πρὸς τὴν ἔξοδο τὸν ἐφώναξε ἀνάβοντας ἕνα σπίρτο :

— Δὲ βρίσκω τὰ σκαλοπάτια... Εἶνε, ξέρεις, σκοτάδι, πίσσα στὸ Κολλιντόρ !...

Ὁ Ἀρβὲρ τότε, ἔξω φρενῶν, πετάχθηκε ἀπ' τὸ κρεββάτι του, κι' ἀνοίγοντας τὴν πόρτα διάπλατη τοῦ ἐφώναξε :

— Κορριντὸρ λένε, κι' ὄχι κολλιντόρ, ἀναλφάβητε !... Κι' ἀφοῦ εἶπε τὰ λόγια αὐτὰ ἐσωριάστηκε κάτω λιπόθυμος.

Σὲ λίγο ἐξέπνευσε. Τὸ γλωσσικὸ λάθος τοῦ φίλου του τὸν εἶχε σκοτώσει !

***

Λίγες στιγμὲς πρὶν πεθάνει, ἐρώτησαν τὸν Ἐρρῖκο Μυρζὲ πῶς αἰσθανόταν τὸν ἑαυτό του :

— Ἄ, φίλοι μου, ἀπήντησεν ὁ χαριτολόγος αὐτὸς συγγραφεύς. Εἶμαι τόσο ἐξασθενημένος, ὥστε καὶ μιὰ μυῖγα ἀκόμη θὰ μποροῦσε ἄφοβα νά... μὲ προσκαλέσῃ σὲ μονομαχία !...

***

Ὁ μαθηματικὸς Μποσσὺ εἶχεν εἰσέλθει ἤδη στὸ στάδιο τῆς ἀγωνίας, ὅταν τὸν ἐπεσκέφθη ὁ φίλος του Μωπερτουΐ.

— Δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἐλπὶς πλέον ! εἶπαν στὸν Μωπερτουΐ, μόλις τὸν εἶδαν, οἱ συγγενεῖς τοῦ μαθηματικοῦ. Δὲν μπορεῖ πλέον οὔτε κἂν νὰ μιλήσῃ...

— Ἐγώ, ἐντούτοις, θὰ τὸν κάμω νὰ μιλήσῃ ! ἀπήντησεν ὁ Μωπερτουΐ.

Καὶ πλησιάζοντας τὸν ἑτοιμοθάνατο τοῦ ἐφώναξε στ' αὐτί :

— Μποσσύ, πόσο κάνει 12 εἰς τὸ τετράγωνον ;!...

— 144 ! ἀπήντησεν ὁ μαθηματικὸς ἀνοίγοντας μὲ κόπο τὰ μάτια. Καί, ὕστερ' ἀπ' τὴν ὑστάτη αὐτὴ προσπάθεια, ἔγειρε τὸ κεφάλι κι' ἐξέπνευσε!..

***

Ὁ Πιρὼν καὶ ὁ Βολταῖρος, οἱ δυὸ αὐτοὶ μεγάλοι ποιηταὶ τοῦ 18ου αἰῶνος ἐμισοῦντο τρομερὰ μεταξύ τους. Κἄποιος, θέλοντας νὰ παίξῃ μιὰ φάρσα στὸν Πιρών, πῆγε καὶ τοῦ ἀνήγγειλε ὅτι ὁ Βολταῖρος εἶχε πεθάνει. Ὁ Πιρών, μόλις ἔμαθε τὴν θλιβερὴ αὐτὴ εἴδηση, ὑπεκρίθη ὅτι ἐλυπήθη ὑπερβολικά. Σηκώθηκε μὲ ταραχὴ ἀπὸ τὴν πολυθρόνα του, καί, μὲ δακρυσμένα μάτια, εἶπε στοὺς κατάπληκτους φίλους του ποὺ ἦσαν τὴν στιγμὴ ἐκείνη ἐκεῖ :

— Τὸν δυστυχισμένο !... Τί μεγάλη ἀπώλεια !... Ἐχάθηκε τὸ μεγαλύτερο πνεῦμα τῆς συγχρόνου Γαλλίας.

Ἀφοῦ εἶπε τὰ λόγια αὐτά, ξανακάθισε ἠρεμότατα στὴν πολυθρόνα του, καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸν μεταδώσαντα τὴν πληροφορία τοῦ εἶπε μέ... τὸ συνειθισμένο του εὔθυμο ὕφος :

— Εἴσθε, τοὐλάχιστον, βέβαιος, κύριε, ὅτι ὁ Βολταῖρος... τὰ τίναξε γιὰ καλά ;...

:::::: Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΜΑΣ ::::::

Ὁ Γάλλος συγγραφεὺς
ΜΠΕΝΖΑΜΕΝ ΚΟΝΣΤΑΝ

ΣΗΜΕΡΑ ΚΑΙ ΑΛΛΟΤΕ

ΤΟ ΦΤΕΙΑΣΙΔΙ

Πρὸ ὀλίγου καιροῦ, ἕνας σοφὸς ἀρχαιολόγος, ὁ καθηγητὴς Δεμενὼφ Ζοῦσσερ, ἐπεχείρησε νὰ κάμῃ ἀνασκαφὲς στὴν Ὀλβια, μιὰ πόλη ποὺ ἤκμασε πέντε αἰῶνες πρὸ Χριστοῦ. Ἡ ἀνασκαφὲς αὐτὲς βγάλαν σὲ φῶς ἕνα σωρὸ πολύτιμα ἀντικείμενα : ἀγγεῖα, ὅπλα, μαχαίρια κτλ. Τὸ πιὸ περίεργο ὅμως ἀπ' ὅλα τὰ εὑρήματα, ἦταν ἕνα κουτὶ ποὺ περιεῖχε... ἕνα καθρεφτάκι, ἕνα μαῦρο κραγιόνι καὶ ἕνα κόκκινο !

Τὸ σακκουλάκι αὐτὸ θὰ ἀνῆκεν, ἀσφαλῶς, σὲ κάποια κομψευόμενη τῆς ἐποχῆς. Κι' ἔτσι ἀποδεικνύεται γι' ἄλλη μιὰ φορὰ πῶς οἱ ἀρχαῖες γυναῖκες ἐβάφοντο μὲ τὸν ἴδιο ἀκριβῶς τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον βάφονται καὶ οἱ σημερινές.

Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἀναφέρουν, πράγματι, πολλὰ γιὰ τὸ βάψιμο τῶν γυναικῶν τῆς ἐποχῆς τους. Ὁ Ἐζεκιήλ, π.χ. κατεφέρετο μὲ σφοδρότητα ἐναντίον τῶν «θυγατέρων τῆς Ἰουδαίας» ποὺ ἐφτειασιδώνοντο μὲ ἀντιμώνιο γιὰ νὰ προσελκύουν τοὺς ξένους. Ἀλλὰ μήπως καὶ ὁ Ἱερεμίας δὲν τὶς κατακρίνει γιατὶ βάφουν μὲ διάφορες βαφὲς τὰ μάτια τους ;

Ὁ Ὁράτιος ἐπίσης ἀναφέρει ὅτι οἱ σύγχρονές του γυναῖκες ἐβάφοντο μὲ μίνιουμ καὶ μὲ κάποιαν οὐσία ποὺ ἔβγαζαν ἀπὸ τοὺς κροκοδείλους. Καὶ τέλος ὁ Γιουβενάλης παρομοιάζει τὰ φτειασιδωμένα πρόσωπα μέ... πληγές !...

ΜΙΚΡΑ - ΜΙΚΡΑ

ΝΑ ΚΑΗ ΖΩΝΤΑΝΟΣ!...

Ὁ Αὐτοκράτωρ Κομμόδος, ἀπὸ πολὺ μικρὴ ἡλικία ἔδειξε πόση σκληρότητα ἔκρυβε μέσα στὴ μαύρη του ψυχή.

Μιὰ μέρα —δὲν θἆταν πάνω ἀπὸ δώδεκα χρονῶν— βρῆκε πὼς τὸ νερὸ τοῦ μπάνιου του ἦταν πολὺ ζεστό. Χωρὶς νὰ χάσῃ τότε καιρὸ διέταξε νὰ ρίξουν τὸν ὑπηρέτη ποὺ εἶχε τὴ φροντίδα τοῦ μπάνιου του, μέσα στὴ φωτιά. Ὁ παιδαγωγός του ὅμως συνεννοήθηκε κρυφὰ μὲ τοὺς ἐπιφορτισμένους τὴν ἐκτέλεση τῆς αὐτοκρατορικῆς διαταγῆς ὅπως ἀντὶ τοῦ ὑπηρέτου ρίξουν στὴ φωτιὰ ἕνα ἀρνί. Ἔτσι κι' ἔγινε. Καὶ ὁ Κομμόδος δὲν ἡσύχασε παρὰ μόνον ὅταν ἡ μυρουδιὰ τῶν καιομένων σαρκῶν τὸν ἔκαμε νὰ πιστεύσῃ πὼς συμφώνως πρὸς τὰς διαταγάς του ὁ ἀδέξιος ὑπηρέτης ἐκαίετο ζωντανός !

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ GEORGES HONET

ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΙΚΑ

Στὶς ἑσπερίδες τοῦ στρατηγοῦ, ὅταν ἔμπαινε ἡ κόρη τοῦ συνταγματάρχου στὴ μεγάλη σάλα, γελαστή, ὅλη δροσιά, μὲ γυμνοὺς τοὺς ὡραίους ἀλαβάστρινους ὤμους της, ἕνας ψίθυρος θαυμασμοῦ ὑψωνόταν ἀπὸ τὰ γκρούπ τῶν νεαρῶν ἀξιωματικῶν ποὺ ἦσαν μαζεμένοι στὶς διάφορες γωνίες. Πίσω της ἡ μητέρα της, μεγαλοπρεπὴς μέσα στὴν κάπως χτυπητὴ γιὰ τὴν ἡλικία της τουαλέττα εἶχε ἕνα ὕφος περιφάνειας σὰ νὰ ἔλεγε: «Εἶνε κόρη μου!» Καὶ ἕνα βῆμα πιὸ πίσω ἀκολουθοῦσε ὁ πατέρας της, ψιλόλιγνος, γλυκύς, συνεσταλμένος, αὐτός, ὁ Συνταγματάρχης, ὁ Διοικητὴς τοῦ 23ου Συντάγματος, μὲ προσοχὴ μήπως πατήση τὴν οὐρὰ τῆς γυναίκας του...

Μόλις ἐκαθόταν ἡ νέα, ἕνας οὐλαμός ἀπὸ ἀνθυπολοχαγούς, ὑπολοχαγοὺς καὶ λοχαγούς, τὸ ἄνθος τῆς φρουρᾶς τῶν Βερσαλλιῶν, μὲ μεγάλη στολή, μὲ ξανθὰ ἢ καστανὰ μουστάκια, μέ μάτια ὀνειροπόλα ἢ τολμηρὰ ἔτρεχαν γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν ἕνα γῦρο στὸ χορό μαζί της.

Καὶ κάτω ἀπὸ τὴ χρυσῆ λάμψη τῶν πολυελαίων, ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς καλῆς ὀρχήστρας, ἄρχιζε νὰ χορεύη, ἐλαφρὴ καὶ χαριτωμένη, ἐγκαταλειπομένη μέσα στὰ χέρια τῶν νέων αὐτῶν οἱ ὁποῖοι τόσο λαχταροῦσαν νὰ τῆς ἀρέσουν.

Γι' αὐτοὺς ἡ ἐπιθυμίες της ἦταν διαταγὲς καὶ τὰ καπρίτσια της νόμοι. Κόρη τοῦ Συνταγματάρχη! Τὶς μέρες ποὺ ἐκανονίζετο ὁ πίναξ τῶν προακτέων θ' ἀρκοῦσε ἴσως ἕνα ἐγκώμιον εἰπωμένο μὲ ἀφέλειαν ἀπ' αὐτήν. «Ἄ! Ὁ ὑπολοχαγὸς τάδε, τὶ χαριτωμένος ἀξιωματικὸς καὶ τὶ περίφημος χορευτής!» γιὰ νὰ ἐξασφαλιστῆ ὁλόκληρη μιὰ καριέρα....

Οἱ ἀξιωματικοὶ τὴν ἐτριγύριζαν γιὰ νὰ χορέψουν μαζί της.

Ἦταν τώρα εἴκοσι δύο χρόνων. Ἡ μητέρα της ἄρχισε νὰ δείχνη ἀνυπομονησία: θὰ ἤθελε νὰ τὴν ἔβλεπε παντρεμμένη. Ἀλλὰ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν ὑποψηφίων μνηστήρων ὀρθωνόταν ἕνας τρομακτικὸς φραγμὸς πάνω στὸν ὁποῖον ἦταν γραμμένες αὐτὲς ἡ φοβερὲς δυὸ λέξεις: Χωρὶς προῖκα! Καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἐφλερτάριζαν, ἐγελοῦσαν, ἐχόρευαν, ἀλλὰ δὲν φαινόντουσαν νὰ σκέπτωνται καθόλου νὰ τὴ παντρευτοῦν. Τὸ νὰ κάνης τὸ πᾶν γιὰ ν' ἀρέσης στὴν θυγατέρα τοῦ Συνταγματάρχου — μάλιστα! ἐξηγεῖται. Ἀλλὰ νὰ φθάσης μέχρι τοῦ νὰ τὴν πάρης γυναῖκα σου! ἆ! ὅλα κι' ὅλα!

Ἕνας μονάχα φαινόταν εἰλικρινῶς ἐρωτευμένος μαζί της, ἀλλὰ ἦταν δειλὸς ὁ ἔρμος, ὅλο ἔτρεμε καὶ αὐτὴ γελοῦσε μαζί του καὶ τὸν ἐκορόϊδευε. Ἦταν ἕνας χοντρὸς παίδαρος μὲ ξανθοκόκκινο μουστάκι καὶ μάτια γαλανά, ἀπὸ τὴ Λωραίνη, βγαλμένος ἀπὸ τὴ Σχολὴ τοῦ Σαὶντ-Μεξάν, γεγονὸς ποὺ ἔκανε τοὺς συναδέλφους του ποὺ εἶχαν βγῆ ἀπ' τὴ Σχολὴ τοῦ Σαὶντ-Σὺρ νὰ τοῦ φέρνουνται μὲ κάποια περιφρόνηση. Ἦταν παιδὶ χωρικῶν, ρωμαλέος καὶ μολονότι πολὺ μορφωμένος ἐμιλοῦσε ἐλάχιστα. Λαμπρὸς στὸ ἐπάγγελμά του, τὰ ἔχανε μέσα σ' ἕνα σαλόνι. Μόλις ἤξευρε νὰ χορεύη.— Καὶ ὁ φόβος μονάχα μήπως περάση γιὰ ἀγενὴς τὸν παρέσυρε νὰ παρακαλέση κάποτε τὴν κόρη τοῦ Συνταγματάρχου νὰ χορέψη μαζί... Δὲν ἐτόλμησε ὅμως νὰ ἐπαναλάβη τὴ παράκλησή του γιατὶ ἀντελήφθη πόσον εἶχε γίνη καταγέλαστος μὲ τὴν ἀδεξιότητά του ὡς χορευτοῦ. Ἔβλεπε μὲ ζήλεια τοὺς συναδέλφους του νὰ περιτριγυρίζουν τὴ νέα καὶ γεμᾶτος μαύρη ἀπελπισία συλλογιζόταν. «Ὅπου νἆναι θ' ἀκουστῆ τὸ νέο ὅτι παντρεύεται ἕναν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κυρίους κ' ἔτσι ὅλα θὰ τελειώσουν!» Μέσα στὴν παγωμένη σιωπὴ τῆς φτωχικῆς του κάμαρας εἶχε παροξυσμοὺς ἀπελπισίας. Προσπαθοῦσε νὰ λογικευθῆ. Δὲν ἦταν τρελλὸς νὰ ρίξη τὰ μάτια του ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ χαϊδεμένο παιδί, τὸ καμωμένο γιὰ τὶς ἀπολαύσεις καὶ τὶς ἀνέσεις μιᾶς πολυτελοῦς ξέγνοιαστης ζωῆς; ὢ! βέβαια αὐτὴ ἦταν προωρισμένη νὰ δοθῆ σ' ἕνα πλούσιο νέον, ἀπὸ μεγάλη φαμίλια κι' ὄχι σ' ἕνα φτωχὸ ἀξιωματικάκο! Ἐν τούτοις, χωρὶς νὰ τὸ θέλη, ἡ σκέψις του πετοῦσε πάντα σ' αὐτήν. Τὴν ἔβλεπε μέσα στὶς ἄγρυπνες νύχτες του, νὰ στριφογυρίζη γελαστὴ καὶ εὐτυχισμένη μέσα στὴ ζάλη τοῦ χοροῦ. Τοῦ φαινόταν ὅτι τὸν προσκαλοῦσε κοντά της μὲ φιλαρέσκεια καὶ συλλογιζόταν «Ποιὸς ξέρει; Ἴσως νὰ μὴ μὲ ἀπέκρουε!» Τότε ἡ καρδιὰ του χτυποῦσε δυνατὰ μέσα στὸ στῆθος του κα' πνιγόταν. Ἕνα πρωῒ δὲν βαστήχτηκε πιά. Ἔτσι κ' ἔτσι ἡ ζωή του εἶχε καταντήσει ἀνυπόφορη. Ἐπῆγε κ' εὕρηκε τὸν ταγματάρχη του ποὺ τοῦ εἶχε δείξει πάντα ἐνδιαφέρον, καὶ χωρὶς νὰ τοῦ πῆ καθαρὰ περὶ τίνος πρόκειται, νὰ τὸν ψαρέψη ἂν θὰ ἦταν διατεθειμένος νὰ δεχθῆ μιὰ πρότασιν γάμου... Τὸ βράδυ, στὸ προαύλιο τῶν στρατώνων τὸν πῆρε ἰδιαιτέρως ὁ ταγματάρχης καὶ τοῦ εἶπε ὀρθὰ-κοφτά:

— Εἶδα τὸ συνταγματάρχη... Ἦταν πολὺ καλὸς καὶ μοῦ ἀπήντησε. Ὁ προστατευόμενός σας δὲν ἔχει πεντάρα, ἡ κόρη μου δὲν ἔχει προῖκα ἂν δεχόμουνα θὰ ἦταν σὰ νὰ ἑνώσω τὴν πεῖνα μὲ τὴ δίψα... Ἔχεις μεγάλο δίκηο, διάβολε! Μὴ σκέπτεσαι πιὰ τὴν κοπέλλα αὐτή. Καὶ ἂν σὲ λυπῆ τώρα αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ἀσφαλῶς θὰ παρηγορηθῆς ἀργότερα.

Ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ μπῆκε ὁ λοχαγός.

Ὁ ὑπολοχαγὸς εὐχαρίστησε τὸν προστάτη του ἀλλὰ δὲν προσπάθησε νὰ παρηγορηθῆ ἀκολουθώντας τὴ συμβουλή του. Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ζητοῦσαν νὰ στείλουν ἀξιωματικοὺς στὴν Κίνα, ὑπέβαλε λοιπὸν σχετικὴν αἴτησιν καὶ τὴν ἑπομένη ἑβδομάδα ἐπιβιβαζόταν σ' ἕνα βαπόρι στὴν Βρέστη φεύγοντας γιὰ τὴν Κίνα μὲ θλιμμένη τὴν καρδιὰ καὶ κρατώντας ζωντανὴ στὴν ἀνάμνησή του, τὴν εἰκόνα τῆς μόνης γυναίκας ποὺ ἀγάπησε.

***

Ἐπέρασαν δυὸ χρόνια. Στὸ ὡραῖο του μέγαρο ὁ στρατηγὸς ἐξακολουθοῦσε τὶς ἑσπερίδες του, ἀλλὰ ἡ χαριτωμένη νέα ποὺ ἐθριάμβευε ἄλλοτε δὲν φαινόταν πιά. Ὁ συνταγματάρχης εἶχε πεθάνει ξαφνικὰ καὶ τὴν λαμπρὴ καὶ ἀμέριμνη ζωὴ διεδέχθη ἡ μετριότης καὶ ἡ κατήφεια. Ὅλοι οἱ ζωηροὶ ἀξιωματικοὶ ποὺ πεταλουδίζανε πρὶν γύρω ἀπὸ τὴ νέα ἔγιναν ἄφαντοι. Ὁ καινούριος συνταγματάρχης εἶχε κι' αὐτὸς γυναίκα καὶ θυγατέρα. Καὶ τώρα σ' αὐτές, τοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἡμέρας, προσεφέροντο ὅλες οἱ φιλοφρονήσεις, ὅλα τὰ θυμιάματα. Στοὺς χθεσινοὺς κυριάρχους ἦταν ἀρκετὸς ἕνας στρατιωτικὸς βιαστικὸς χαιρετισμὸς στὸ δρόμο καὶ ἔπειτα φυγὴ προτροπάδην. Ἡ ὀρφανὴ τότε καὶ ἡ χήρα ἀνταλλάζανε ἕνα πικρὸ χαμόγελο καὶ ἐξακολουθοῦσαν ἀργὰ τὸ δρόμο τους.

Μιὰ μέρα ποὺ εἶχαν βγῆ περίπατο στὴ πλατεῖα γιὰ ν' ἀκούσουν τὴ στρατιωτικὴ μπάντα, ἀνάμεσα στοὺς ἀξιωματικοὺς ποὺ περιδιάβαζαν, καπνίζοντες, κουβεντιάζοντες, γελῶντες, ἤτανε κ' ἕνας νέος λοχαγὸς ποὺ ἔκανε τὰ μάτια τῆς κοπέλλας ν' ἀνοίξουν διάπλατα. Ἀμέσως σὲ μιὰ στιγμὴ ξαναπέρασαν ἀπὸ τὴ μνήμη της οἱ χοροὶ τοῦ στρατηγοῦ καὶ ὁ δειλὸς ἐρωτευμένος, ποὺ ἐκρυβόταν πάντα σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ τὴν κατέτρωγε μὲ τὰ μάτια του. Ἀφοῦ ἐβεβαιώθηκε ὅτι ἦταν ὁ ἴδιος ἐσκούντησε τὴ μητέρα της:

— Ὤ! Μαμᾶ... γιὰ δές... ὁ ὑπολοχαγός... Μὰ καὶ ἐκεῖνος τὶς εἶχε ἀντιληφθῆ, γιατὶ ἔγινε κατάχλωμος καὶ βγάζοντας τὸ πιλίκιό του προχώρησε πρὸς αὐτές, ἀφίνοντας τοὺς συναδέλφους του, χωρὶς κἂν νὰ τοὺς ζητήση συγγνώμη. Τὰ εἶχε χαμμένα. Ἡ γρηὰ μητέρα μὲ εὐγενικό χαμόγελο τοῦ ἔδειξε μιὰ ἄδεια καρέκλα καὶ τοῦ εἶπε:

— Πῶς! εἶστε σεῖς λοιπόν, ὑπολοχαγέ!... Ὤ! πόσος καιρὸς ἀπὸ τότε!... Ἀλλὰ παρντόν, ἐγὼ ἐξακολουθῶ καὶ σᾶς λέω ὑπολοχαγό... ἐνῶ βλέπω ἐπήρατε καὶ τρίτο γαλόνι...

Τότε αὐτὸς κοκκίνησε καὶ διηγήθηκε πὼς σ' ἔξη μῆνες μετὰ τὴν ἀναχώρησή του εἶχε προαχθῆ σὲ λοχαγό, μετὰ τὴν νίκη τοῦ Τιὲν-Τσιν. Τώρα περίμενε ἀπὸ μέρα σὲ μέρα νὰ δημοσιευθῆ ἡ προαγωγή του σὲ ταγματάρχη.

Ἡ κόρη τὸν παρατηροῦσε καὶ τὸν εὕρισκε σχεδὸν ἀγνώριστο μὲ τὸ χλωμὸ καὶ ἀδυνατισμένο του πρόσωπο. Μέσα στὸ βλέμμα τοῦ ἀξιωματικοῦ ἡ νέα βρῆκε τόση λατρεία ποὺ ἔνοιωσε μιὰν εὐχάριστη ἀμηχανία... Ἄρχισε νὰ βραδυάζη, οἱ δυὸ γυναῖκες σηκώθηκαν καὶ αὐτὸς τὶς συνώδευσε ὡς τὴν πόρτα τους.

Τὴν ἄλλη μέρα τὶς ξαναβρῆκε στὴν Πλατεῖα κι' αὐτὸ ἔπειτα γινόταν κάθε μέρα. Ἀλλὰ ὁ λοχαγός, μολονότι ἐπροδίδετο ἀπὸ τὴ συγκίνησή του γιὰ τὰ αἰσθήματά του, ἀπέφευγε ἐπιμελῶς νὰ κάνη λόγο γιὰ γάμο. Ἡ δυὸ γυναῖκες ἄρχισαν ν' ἀμφιβάλλουν γιὰ τὶς προθέσεις του. Ἔτσι πέρασε ὅλος ὁ Δεκέμβριος. Στὶς 31 Δεκεμβρίου, στὶς ἔξη τὸ βράδυ μέσα στὸ σεμνὸ σαλονάκι τους ἡ μητέρα ἐδιάβαζε τὴν ἐφημερίδα της καὶ ἡ κόρη της καθόταν λυπημένη σὲ μιὰ πολυθρόνα παραδομένη στοὺς πικροὺς διαλογισμούς της. Ἔξαφνα ἡ γρηὰ ἔγινε κόκκινη καὶ ξεφώνησε χαρούμενη.

— Προήχθη!... Προήχθη!...

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἀκούστηκαν στὸ διάδρομο βιαστικὰ βήματα, ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ μπῆκε ὁ λοχαγός. Χαμογελοῦσε, πολὺ συγκινημένος. Στάθηκε μπροστὰ στὶς δυὸ γυναῖκες. Ἡ μητέρα τοῦ ἄνοιξε τὴν ἀγκαλιά της:

— Ὤ! χρυσό μου παιδί!... Αὐτὸ λοιπὸν περίμενες!...

Ἀλλὰ ἐκεῖνος γυρίζοντας στὸ μέρος τῆς νέας-μὲ ἐρωτικὴ περηφάνεια καὶ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε—τῆς εἶπε:

— Δεσποινίς, ἔχω τώρα πολλὲς ἐλπίδες ὅτι θὰ μπορέσω νὰ σᾶς κάνω εὐτυχισμένη. Σᾶς ἀγαπῶ. Θέλετε νὰ γίνετε γυναίκα μου;

Ἡ νέα ἐχλώμιασε στὴν ἀνάμνηση τῆς πρώτης ἀρνήσεώς της καὶ δίνοντάς του τὸ χέρι της, ἀκούμπησε τὸ κεφάλι της στὸν ὦμο του καὶ ἔκλαψε ἀπὸ χαρὰ καὶ εὐτυχία.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ

ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Καὶ τελείωσε τὴ διήγησή του, λέγοντάς μου, ὅτι κατόπιν δὲ θυμότανε πιὰ τίποτε ἄλλο.

Ὁ Βῶκος δὲν ἔγινε, λοιπόν, ἔτσι ἄξαφνα, ζωγράφος. Τὸ ἀρχικὸ τάλαντό του ἤτανε ἡ ζωγραφική. Καὶ ξαναγύρισε σ' αὐτὸν ἀπὸ τὸ γύρο τῆς λογοτεχνίας, ἀφοῦ ἔδειξε τὰ ζωγραφικά του χαρίσματα καὶ στὴν τέχνη τοῦ λόγου.

Δυστυχῶς ἤτανε λίγο ἀργά, γιὰ νὰ λάβη τὸ τάλαντό του καὶ τὴν τεχνικὴ καλλιέργεια, ποὺ θὰ μᾶς ἔδινε ἴσως ἀπὸ τὸ Γεράσιμο Βῶκο ἕνα μεγάλο Ἕλληνα ζωγράφο.

***

Δυὸ σταθμοὶ ἐξαιρετικῆς συγκεντρώσεως καὶ ἐνεργείας στὴ ζωὴ τοῦ Γεράσιμου Βώκου, εἶνε «Τὸ Περιοδικό μας» καὶ ὁ «Καλλιτέχνης», τὰ δυὸ περιοδικά του, στὰ ὁποῖα ἀφιέρωσε τὶς καλύτερες δυνάμεις καὶ ἱκανότητες τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματός του. Γιατὶ σὲ ὅ,τι καταπιανότανε ὁ ἀλησμόνητος φίλος ἔβαζε μέσα ὅλο του τὸν ἐνθουσιασμὸ καὶ ὅλη του τὴν εἰλικρίνεια, χωρὶς νὰ τὸν φοβίζουν οὔτε τὰ ἐμπόδια, οὔτε ἡ ἔλλειψη τῶν μέσων, οὔτε οἱ ἐναντιότητες τῶν καιρῶν καὶ τῶν περιστάσεων. Ἐννοοῦσε νὰ τραβήξη ἐμπρός, μὲ κάθε τρόπο, τελειώνοντας νὰ φορτώνεται τὰ πάντα μοναχός του, ὑπερήφανος καὶ χωρὶς παράπονο ἢ μεταμέλεια.

Θυμοῦμαι πῶς ἄρχισε «Τὸ Περιοδικό μας». Σχεδὸν μὲ τὸ τίποτε. Κανένας ἄλλος, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Βῶκο, δὲ θὰ τολμοῦσε νὰ καταπιασθῆ ἕνα περιοδικό, μὲ τόσο ἐκλεκτὴν ἐξωτερικὴ καὶ ἐσωτερικὴν ἐμφάνιση, ὄχι πιὰ χωρὶς τὸ παραμικρότερο κεφάλαιο, ἀλλὰ οὔτε καλὰ—καλὰ μὲ ὅσα ἐχρειάζοντο γιὰ τὰ τυπογραφικὰ τοῦ πρώτου του φύλλου. Καὶ ὅμως «Τὸ Περιοδικό μας» παρουσιάσθηκε μὲ ἐκλεκτὴ ἐκτύπωση, καλὸ χαρτί, καλλιτεχνικὲς εἰκόνες, βινιέτες, μὲ μιὰ μορφὴ τέλος πολὺ νεωτεριστικὴ καὶ πολὺ πρωτότυπη γιὰ τὴν ἐποχή του. Καὶ πρὸ πάντων μὲ ἐκλεκτὴ συνεργασία.

Ὁ κ. Παῦλος Νιρβάνας στὸ γραφεῖο του.

Παίρνω τυχαίως ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ, (1 Ἀπριλίου 1900) ποὺ βρέθηκε στὰ χαρτιά μου. Καὶ ἀντιγράφω τὰ περιεχόμενά του: «Οἱ Καταφρονηταὶ τοῦ Κοινοῦ ὑπὸ Κωστῆ Παλαμᾶ. Ὁ Ἀετιδεὺς τοῦ Ροστὰν (μετάφρασις μιᾶς σκηνῆς ὑπὸ Σ. Ν. Π. Β)—Λίγα λόγια γιὰ τὴν Μουσική μας ὑπὸ Ν. Δ. Πάππου—Ἕνα λείψανο ποίημα λαμπρὸν Ἀστέρη—Φελισιὼν Ρὼψ ὑπὸ Παύλου Νιρβάνα—Ὁ Ψυχαρισμὸς κ' ἡ Ζωή, ὑπὸ Γιάννη Καιπύση—Οἱ Τύραννοι τοῦ Πνεύματος Φρειδερίκου Νίτσε—Ἡ Ἠλιάδα μετάφρ. Α. Πάλλη (ἀπόσπασμα)—Φύλλα τοῦ Δεκαπενθημέρου Τὰ Ὡραῖα Γράμματα καὶ αἱ τέχναι μὲ συνεργασία Παλαμᾶ, Πάππου, Νιρβάνα, Βλαχογιάννη—Ξέναι Φιλολογίαι (Γαλλική, Ἰταλική)—Καλλιτεχνικὲς βινιέτες βραβευμένες στὸ διαγωνισμὸ τοῦ «Studio», προσωπογραφία τοῦ Ρὼψ καὶ ἀντίγραφα δύο ἔργων του: Τὸ Σκάνδαλον καὶ τὰ Νεκρὰ Φιλήματα.»

Ἀλλὰ νομίζω ὅτι, καὶ σήμερα ἀκόμα, ἕνα περιοδικό, ποὺ θὰ παρουσίαζε σ' ἕνα φύλλο του ἕνα τόσο ἐκλεκτικὸ καὶ συγχρονισμένο περιεχόμενο, θὰ μποροῦσε νὰ καυχηθῆ γιὰ τὴν ἐμφάνισή του. Πόσους κόπους ὅμως, πόση προσωπικὴ ἐργασία, πόσα τρεχάματα, πόσες στενοχώριες ἐκόστισε ὅλη αὐτὴ ἡ εὐγενικὴ προσπάθεια στὸ Βῶκο δὲν μπορεῖ νὰ τὸ καταλάβη κανείς, χωρὶς νὰ ξέρη ὅτι ὁ ἴδιος ἤτανε διευθυντής, διαχειριστής, διορθωτὴς τυπογραφικῶν δοκιμίων καὶ διεκπεραιωτὴς ἀκόμα τοῦ περιοδικοῦ του, μὲ μόνο του βοηθό, σὲ ὅλη αὐτὴ τὴν ἐργασία, ἕνα ξυπόλυτο λουστράκι, ποὺ μ' ἕναν εἰρωνικὸ ναρκισσισμὸ κολακευότανε νὰ τὸ ὀνομάζη «ὑπάλληλο».

Στὴ πρώτη αὐτὴ περίοδο τοῦ «Περιοδικοῦ μας», συνεργάσθηκα στενὰ μὲ τὸ Βῶκο. Τὸν βοήθησα ὅσο μποροῦσα, μὲ τὴν εὐχαρίστηση ποὺ προσφέρει κανεὶς τὴ μικρή του βοήθεια σὲ μία ὑπόθεση, ποὺ τὴν ξέρει καὶ τὴν πιστεύει ἄδολη καὶ εὐγενικιά. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἐνυπόγραφα ἄρθρα ὅλη σχεδὸν τὴν ἄλλη ὕλη τοῦ περιοδικοῦ τὴ γράφαμε οἱ δυό μας. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Βῶκος ἀγαποῦσε νὰ φαντάζεται τὸ περιοδικό του, ὅπως ὀνειρευότανε νὰ τὸ κάνη μὲ τὸν καιρὸ—εὐγενικὲς πάντα οἱ φιλοδοξίες του, σὰν ἕναν μεγάλο ἐκδοτικὸ ὀργανισμό, μοῦ ἔδωκε κάποτε καὶ τὴν ἐπίσημη θέση μου στὴν ἐπιχείρηση, μὲ τὸν ἑξῆς χαριτωμένο τρόπο:

Κάποτε λάβαμε στὸ γραφεῖο τοῦ περιοδικοῦ ἕνα γράμμα τοῦ Φιλέα Λεμπέγκ, τοῦ γνωστοῦ κατόπιν νεοελληνιστὴ καὶ συνεργάτη τοῦ «Mercure de France», ποὺ κανένας ἀκόμη δὲν τὸν ἤξερε τότε στὴν Ἑλλάδα. Ὁ καλὸς αὐτὸς φίλος τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων μᾶς ζητοῦσε διάφορες πληροφορίες γιὰ τὴν φιλολογικὴ κίνηση, ποὺ ἀτελέστατα ἀκόμα τὴ γνώριζε καὶ μᾶς φανέρωνε τὴν ἐπιθυμία του νὰ ἔρθη σὲ κάποια ἐπαφὴ μὲ τοὺς φιλολογικοὺς μας κύκλους.

— Ἀπάντησέ του ἐσύ... μοῦ εἶπε ὁ Βῶκος.

— Τὸ πιὸ σωστὸ θὰ ἤτανε—τοῦ εἶπα—νὰ τοῦ ἀπαντήσης ἐσύ, ὡς διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ. Ἐμένα ποῦ μὲ ξέρει; Ἐκτὸς ἂν θέλης νὰ τοῦ κάνω ἐγὼ τὸ γράμμα, ἂν δὲν ἔχης ἐσὺ καιρό, καὶ νὰ τὸ ὑπογράψης.

— Ὄχι!... ἐπέμεινε. Νὰ τὸ γράψης ἐσύ. Καὶ νὰ ὑπογράψης Γραμματεὺς τῆς Συντάξεως—Secrétaire de la Redaction.

Καὶ τὴν τελευταία γαλλικὴ φράση τὴν ἐπρόφερε, μὲ κάποια ὑπερηφάνεια γιὰ τὸ γεγονός, ποὺ ἔτσι καὶ στὰ ψέμματα, τὸ «Περιοδικό μας» εἶχε ἀποκτήσει καὶ Γραμματέα τῆς Συντάξεως.

Δὲν τοῦ χάλασα τὸ χατῆρι. Στὰ μεγάλα παιδιά, ὅπως καὶ στὰ μικρά, δὲν πρέπει νὰ τοὺς χαλάη κανεὶς ποτὲ τὸ χατῆρι. Κ' ἔγραψα στὸ Λεμπέγκ. Ἀπὸ τότε ἄρχισα μιὰ πυκνὴ ἀλληλογραφία μαζύ του, τὸν κατατόπισα ὅσο μποροῦσα στὰ φιλολογικὰ μας πράγματα, καί, γιὰ πολὺν καιρό, μαζὺ μὲ τὸν Πορφύρα, ποὺ τὸν γνώρισε καὶ προσωπικὰ στὸ χωριό του, τὴ Νεβὶλ-Βώ, σὲ κάποιο του ταξίδι, εἴμαστε οἱ μόνοι φιλολογικοὶ του φίλοι στὴν Ἑλλάδα. Ἔτσι «Τὸ Περιοδικό μας» ἔγινε ἡ πρώτη ἀφορμὴ ν' ἀποκτήσουν τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἕνα τόσον ἐκλεκτὸ καὶ ἀφοσιωμένο ἀπολογητὴ τους στὶς στῆλες τοῦ «Mercure de France».

Ἡ συνεργασία μου αὐτὴ μὲ τὸ Βῶκο μοῦ ἔχει ἀφίσει ἀλησμόνητες ἀναμνήσεις. Δὲ θὰ ξεχάσω πρὸ πάντων, τὸν χαριτωμένον τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖον, μεταφράστικε στὸ τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ, ποὺ ἀνάφερα παραπάνω, μιὰ σκηνὴ ἀπὸ τὸν «Ἀετιδέα» τοῦ Ροστάν. Γιὰ τὸ ἔργο αὐτό, ποὺ ἐρχότανε ὕστερ' ἀπὸ τὸν περίφημο «Συρανὸ ντὲ Μπερζεράκ» καὶ ποὺ τὸν ἥρωά του ἐνσάρκωνε στὸ θέατρό της ἡ Σάρρα Μπερνάρ, μὲ ὅλα της τὰ γεράματα, εἶχε γίνη μεγάλος λόγος στὴ Γαλλία καὶ σὲ ὅλον τὸν κόσμο. Ὁ Βῶκος—ποὺ ἤτανε πάντα μέσα του δημοσιογράφος, γνωρίζοντας τὴν ἀξία τῆς ἐπικαιρότητας—ἤθελε νὰ παρουσιάση πρῶτος στοὺς ἀναγνῶστες του ἕνα ἀπόσπασμα τοῦ φημισμένου ἔργου. Ἕνα πρωΐ, ἔφτασαν ἔξαφνα, τὰ «Annales Politiques et Litteraires», ποὺ δημοσίευαν μιὰ ἐκτεταμένη σκηνὴ ἀπὸ τὴ Β'. πράξη τοῦ «Ἀετιδέως», τὸ μόνο ἀπόσπασμα τοῦ ἔργου του, ποὺ εἶχε φανῆ ὡς τότε καὶ στὴ Γαλλία ἀκόμα. «Τὸ Περιοδικὸ μας» βρισκότανε στὰ πιεστήρια. Στὸ ταπεινὸ γραφεῖο τοῦ Βώκου ἐτύχαμε μαζεμένοι ὁ Στρατήγης, ὁ Πορφύρας κι' ἐγώ.

— Αὐτὴ τὴ σκηνὴ πρέπει νὰ τὴν ἔχουμε, χωρὶς ἄλλο, στὸ αὐριανὸ τεῦχος, μεταφρασμένη σὲ στίχους... μᾶς εἶπε ἀποφασιστικὰ ὁ Βῶκος.

— Ἀλλὰ πῶς εἶνε δυνατόν; τοῦ εἴπαμε ἀπορημένοι. Ποιὸς θὰ τὴ μεταφράση;

— Ὅλοι μας καὶ μέσα σὲ δυὸ ὧρες τὸ πολύ. Ἐμπρός! Ἄς τὸ μοιραστοῦμε. Θὰ πάρη ὁ καθένας ἀπὸ ἕνα κομμάτι καὶ δὲ θὰ τὸ κουνίση ἀποδῶ, ἂν δὲν παραδώση τὸ κομμάτι του.

Καὶ μὲ τὴν τελευταία λέξη κλείδωσε ἀπὸ μέσα τὴν πόρτα τοῦ γραφείου του καὶ ἔχωσε τὸ κλειδὶ στὴν τσέπη του. Ἤμαστε πλέον αἰχμάλωτοί του. Καὶ ἀρχίσαμε τὴ μετάφραση. Καθένας τελείωνε, ἔδινε τὸ κομμάτι του καὶ ἔφευγε. Ὁ Πορφύρας εἶχε μείνει τελευταῖος.

— Ἐσὺ σὰ μικρότερος — τοῦ εἶπε ὁ Βῶκος — θὰ μείνης ἐδῶ νὰ τὸ κοιτάξουμε πάλι ὅλο μαζί. Δὲν ἔχεις νὰ σαλέψης.

(Ἀκολουθεῖ)

Παῦλος Νιρβάνας

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ κ. Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΟΙ ΤΑΝΤΑΛΟΙ

(Ναυτικὸ Διήγημα)

— Μωρὲ μιὰ γυναίκα α α α !

Ἦτο μιὰ ἄγρια καὶ ξαφνικὴ φωνὴ ποὺ ἀντήχησε βγαλμένη ἀπὸ κάποιον τραχὺ ναύτη. Ἡ νότες της ὅμως ἐχάϊδεψαν τ' αὐτιά μας σὰν νὰ ἦσαν ἡ πιὸ μαλακιὰ καὶ ἡδονικὴ μουσική.

Καὶ σὲ λίγο ἔβγαιναν καὶ ἄλλες καὶ ἄλλες φωνές :

— Μιὰ γυναίκα !

— Μωρὲ τί εἶν' αὐτό !

Σὲ μιὰ βάρκα ἀπὸ αὐτὲς ποὺ ἤρχοντο στὰ καράβια τοῦ στόλου φορτωμένες μὲ διάφορα μικροπράγματα ποὺ οἱ ντόπιοι τὰ πουλοῦσαν στοὺς ναῦτες μὲ τὴν πιὸ μεγάλην αἰσχροκέρδεια, ἐφάνηκε κι' ἕνα φόρεμα κι' ἕνα σχῆμα κορμιοῦ, γιὰ τὸ ὁποῖον ὅλα τὰ σημάδια ἔλεγαν πῶς ἦτο γυναικεῖο.

Ἐτρέξαμεν ὅλοι πρὸς τὴν δεξιὰ κουβέρτα τοῦ καραβιοῦ πρὸς τὸ μέρος ποὺ ἤρχετο ἡ βάρκα. Καὶ ἐβλέπαμεν, ὅλο ἐβλέπαμε νὰ πλησιάζῃ τὸ γυναικεῖον ὅραμα. Καὶ αἰσθανόμεθα νὰ μᾶς ἀνασκαλεύῃ ἀλλοιώτικα, νὰ μᾶς ταράσσῃ σύγκορμους, νὰ μᾶς ἐπαναστατῇ. Μὰ ὅταν ἡ βάρκα ἔφθασε πιὰ κάτω ἀπὸ τὸ καράβι ἀνεκαλύψαμε πῶς ἦτο ἕνα μυξιάρικο κοριτσόπουλο καμμιὰ δεκαριὰ χρόνων ποὺ τὸ εἶχε φέρει μαζί του στὴ βάρκα ὁ πατέρας του γιὰ νὰ μᾶς ζητήσῃ γαλέττες.

Πάνω ἀπὸ τὴν γέφυρα τοῦ καραβιοῦ μῆνες καὶ μῆνες, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου, ἐκυττάζαμε μὲ τὰ μάτια ὡπλισμένα μὲ κιάλια, τὴ γῆ τῆς Λήμνου, τὴν κουρεμένη καὶ ἄδενδρη προσπαθῶντας νὰ διεισδύσουμε καὶ στὴν πιὸ ἐλαφρὰ πτυχή της, προσπαθῶντας νὰ γίνωμεν ἕνα μὲ τὴν μάζα της καὶ νὰ στερεοποιηθοῦμε καὶ ἐμεῖς.

Καί ἡ γῆ ἔπερνε στὰ μάτια μας τὴν ὄψη μιᾶς παραμυθένιας χώρας ποὺ μόνον ἡ χαρὰ κατοικοῦσε σ' αὐτήν. Ἔτσι ἐβυθίζαμεν ἀκόμη πιὸ βαθειὰ τὰ μάτια μας στὸ φακὸ τῶν γιαλιῶν περιμένοντας νὰ ἰδοῦμε τὴν βασιλοποῦλα καὶ τὸ βασιλόπουλο ποὺ θὰ ἔβγαιναν νὰ παίξουν στὶς ρευματιές. Καὶ ἐπεριμέναμεν ὅλο ἐπεριμέναμε τὴ βασιλοποῦλα καὶ τὸ βασιλόπουλο, μὰ πιὸ πολὺ τὴ βασιλοποῦλα τοῦ παραμυθιοῦ.

Μπροστά μας τὸ χωριὸ τοῦ Μούδρου, ἔβαζε σὲ χίλιους πειρασμοὺς τὰ μάτια μας, μὰ ἡ βασιλοποῦλα δὲν ἐφάνηκε κι' ἐδῶ καμμιὰ φορά.

— Ὅλα τὰ ἀνάποδα, ἐλέγαμε μὲ πίκρα, σ' αὐτὸ τὸ νησὶ μαζευτῆκαν. Γύρω-γύρω χωριὰ καὶ οὔτε μιὰ γυναῖκα στὸ δρόμο ἢ στὴν αὐλή...χανούμισσες εἶνε καὶ δὲν ξεμυτίζουν λιγάκι ἔξω νὰ ἰδοῦμε κι' ἐμεῖς τί εἴδους εἶνε οἱ Λημνιώτισσες :

Καὶ τὰ μάτια ἐβυθίζοντο μὲ πιὸ ἐπιμονὴ στὰ κιάλια ποὺ ἔστρεφαν ἀπὸ τὸ Μοῦδρο στ' ἄλλα τριγύρω χωριά, μὰ οὔτε μιὰ γυναῖκα δὲν ἐφαίνετο, οὔτε ἕνα ροῦχο νὰ σοῦ θυμίζῃ τὴν γυναῖκα. Καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ Ταντάλου ὅλο ξυπνοῦσε καὶ ἐθέριευε μέσα μας.

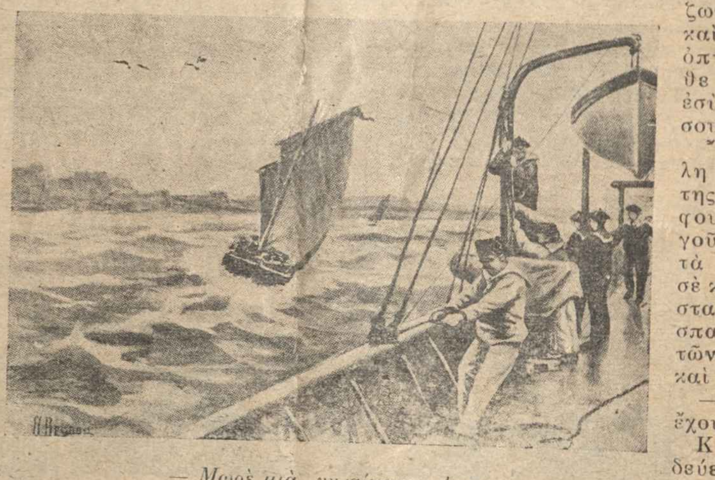

— Μωρὲ μιὰ γυναίκαααα !...

Ἄλλο μαρτύριο αὐτὸ χειρότερο καὶ ἀπὸ τὴν ἔλλειψη στεριᾶς ποὺ ἐγελοῦσε μπροστά μας, μὰ ποὺ δὲν μπορούσαμε νὰ τὴν ἀπολαύσωμε. Νὰ σὲ κυκλώνουν δέκα χωριὰ ὁλόγυρα καὶ νὰ μὴ μπορῇς νὰ ἀνακαλύψῃς οὔτε ἕνα γυναικεῖο φουστάνι, ἐνῶ ἔχεις ὅλη τὴν διάθεση νὰ πάρῃς καὶ αὐτὸ τὸ μυξιάρικο μωρὸ ποὺ ἦρθε νὰ ζητήσῃ γαλέττες γιὰ τὴ βασιλοποῦλα τοῦ παραμυθιοῦ.

Μῦλοι-μῦλοι, ἀνεμομῦλοι μὲ ἀνοιχτὰ τὰ πανιὰ ἐκαλοκάθοντο ἄπειροι, συντροφιὲς-συντροφιὲς σὰν χονδροὶ καλόγηροι σὲ ὅλους τοὺς λόφους τοῦ νησιοῦ, κι' ἄδικα ἐκουράζετο τὸ μάτι ὧρες ὁλόκληρες περιμένοντας τὴν νησιωτοποῦλα ποὺ φορτωμένη τὸ σακκὶ στὸν ὦμο, θὰ ἐφαίνετο σὰν ξωτικὴ νύφη καὶ σὰν βασιλοποῦλα στὴν ράχη τοῦ λόφου, φέρνοντας τὰ βήματά της στὸ μῦλο.

Καὶ τὸ παραμῦθι τοῦ παλιοῦ Ταντάλου ἐθέριευε μέσα μας κάθε ὥρα καὶ κάθε στιγμή.

Γύρω ἀπὸ τὸ μαρτύριο τοῦ γέρου αὐτοῦ παπούλη ἐπλέκοντο ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου χιλιάδες ἄλλα παρόμοια μαρτύρια. Ἐδημιουργοῦντο χιλιάδες νέοι Τάνταλοι ποὺ δὲν εἶχαν νὰ ὠχριάσουν πρὸ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ τύπου, πάνω εἰς τὸν ὁποῖον ἐπλέχθηκε καὶ ἐδέθηκε τὸ βάσανο μιᾶς εὔκολης νὰ γίνῃ, μὰ ποτὲ μὴ ἐκπληρωνομένης ἐπιθυμίας. Γύρω ἀπὸ τὸ λιμάνι τοῦ Μούδρου ποὺ δὲν ἄλλασσεν ἀπὸ μεγάλη κολυμβήθρα, ἡ γῆ ἅπλωνε κύκλω τοὺς κόλπους της, αἰώνια μάγισσα. Μὲ τὸ προκλητικό της κορμί, λάγνη καὶ μεγάλη, ἐκαλοῦσε τὰ ναυτοπούλια, νὰ πέσουν στὴν ἀγκαλιά της, νὰ τὴν νοιώσουν μαλακιά, γλυκειά, σπαρταριστὴ μὰ ἀτράνταχτη μαζὶ καὶ ἀτσαλένια.

Κάποτε—κάποτε κανένας ναύτης διαλεχτὸς τῆς τύχης ἔβγαινε μὲ παραγγελία τοῦ κυβερνήτου κάτι νὰ ψωνίσῃ γιὰ τὸ καράβι καὶ στὸ γυρισμὸ οἱ ἄλλοι τὸν περικύκλωναν καὶ τὸν ἔπνιγαν νὰ τὸν ρωτοῦν :

— Πῶς εἶνε, πῶς εἶνε ἡ στεριά ;

Μιὰ αὐστηρὰ διαταγὴ τοῦ Ναυάρχου στὴν ὁποίαν αὐτὸς πρῶτος εἶχε δώσει τὸ παράδειγμα τῆς ὑποταγῆς, ἀπηγόρευε τὴν ἔξ δο στὴ στεριά, γιατὶ τὰ καράβια ἔπρεπε νὰ εἶνε ἕτοιμα γιὰ κά περίστασι.

Μῆνες καὶ μῆνες εἴχαμε νὰ πατήσωμε στεριά, νὰ ἰδοῦμε χώ Θὰ ἀξιονώμεθα τάχα νὰ βάλουμε καμμιὰ φορὰ τὸ πόδι μας ἀπάνω της ;

Καὶ ἡ στεριὰ ὅλο καὶ μᾶς καλοῦσε καὶ κυλοῦσε κάτω ἀπὸ τ καράβι, καὶ γλυστροῦσεν ὥς τὴν καρίνα καὶ ἁπλώνετο ὥς τὰ ρια μας. Σὲ κάθε σκαμπανέβασμα τοῦ καραβιοῦ ἐλέγαμε πῶς θ τὴν ἀγκαλιάσωμε, πῶς θὰ τὴν πιάσωμε, μὰ αὐτὴ ἔφευγε, ἐπι ζετο μακρυὰ καὶ στ' αὐτιά μας πιὰ ἐβόϊζαν τὰ πειραχτικά τ χάχανα.

— Πιάστε με, ἀγκαλιάστε με ! Νά, νά, ἐλᾶτε !...

Καὶ ὅταν κατέβαινε τὸ λυκόφως τὰ καράβια ἄρχισαν νὰ φαίνωνται σὰν ἀλλοιώτικα θηρία ποὺ ἔβγαζαν καπνοὺς καὶ ἄφιναν μεγάλες σκιές. Ὁ «Ἀβέρωφ» σκοτεινοκόκκινος καὶ ἐπιβλητικὸς ἔμοιαζε μὲ θηρίο ποὺ παλεύει καὶ δὲν θέλει ἀκόμη νὰ σφαλίσ τὰ μάτια.

Καὶ ὁ ἥλιος ὅλο καὶ κατέβαινε στὴ δύσι καὶ ἡ ἀκτῖνες του ἐμαζεύοντο τριγύρω του καὶ ἐσφίγγοντο κοντά του, σὰν νὰ ἤθελαν νὰ προστατεύσουν τὸν μακάριο θεϊκὸ ὕπνο του. Αὐτὴ τὴν ὥρα τὰ βουνὰ τῆς Λήμνου στὴ δύσι ἐφαίνοντο σὰν νὰ ἐξαϋλώνοντο, ἐνῶ τὸ λιμάνι ἁπλωμένο στὴν ἀνατολὴ ἐντύνετο μὲ τὴ φανταστικὴ ἠρεμία τοῦ ἀπόμακρου καὶ παραμυθένιου.

Δειλινὰ καὶ δύσεις ὤμορφες, ὅπως εἶνε τὸ ἴδιο, ὤμορφα ὅλα τὰ δειλινὰ καὶ οἱ δύσεις σ' ὅλες τὶς μεριὲς τοῦ κόσμου, στὸ λιμάνι τοῦ Μούδρου ἔπερναν κάτι τὸ ψεύτικο, τὸ ὀπτασιακό. Γιατὶ αὐτοὶ ποὺ τὰ ἀπελάμβαναν εἶχαν μῆνες καὶ μῆνες νὰ πατήσουν τὴ στεριά, νὰ ἰδοῦν ὅπως βλέπει ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος τὴ ζωή, νὰ τὴν ἀπολαύσουν τὸ ἴδιο ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι. Γιατὶ δὲν εἶνε ἄλλο πιὸ ὀπτασία καὶ πιὸ παραμῦθι ἀπὸ τὸ κάθε τι ποὺ ἀνασαίνει κοντά σου, χωρὶς ἐσὺ νὰ μπορέσῃς νὰ τὸ κάνῃς δικό σου, νὰ γίνῃς ἕνα μ' αὐτό.

Ὄξω ἡ στεριά, ἡ δυνατὴ καὶ μεγάλη στεριά, σφιχτόδενε στὴν ἀγκαλιά της τοὺς ἀνασασμοὺς τῆς ζωῆς ὤμορφους, γλυκούς, γεμάτους μῦρο καὶ τραγοῦδι. Ἄσπρα στρογγυλὰ κουβάρια τὰ πρόβατα, πλούσια σὲ ἀριθμὸ καὶ σὲ κοπάδια, δὲν ἄλλαζαν ἀπὸ τὴν ἀπόστασι μὲ τοὺς ἄσπρους βράχους τοὺς σπαρμένους στὶς κατηφορητὲς κόψεις τῶν λόφων, τόσο ποὺ ὅλο ἐγελοῦσαν καὶ ὅλο ἔκαμναν τοὺς ναῦτες νὰ λένε:

— Μωρὲ τί πρόβατα εἶνε αὐτά! Δὲν ἔχουνε τελειωμό.

Κάτω στὴν παραλία ποὺ τόσο ἐμπερδεύετο ἡ λευκάζουσα θάλασσα μὲ τὴν ἀμμουδιά, ἄλλα πρόβατα ἄσπρα καὶ μαῦρα ἀρμένιζαν ἀργὰ-ἀργὰ τὸν δρόμο των, καὶ οἱ μεγάλοι ὄγκοι τῶν βοσκῶν καὶ πιστικῶν τὰ ὁδηγοῦσαν στὶς στάνες. Μὰ ἦσαν βράχοι, ὅλο βράχοι καὶ πέτρες, καὶ ἐδῶ.

Αὐτὴ τὴν ὥρα ἀργές, ἐμβατηριακὲς οἱ νότες τῆς μπάντας τοῦ «Ἀβέρωφ» ἐξεχύνοντο σὰν νεκρώσιμες νότες, σὰν νότες ἀπὸ πένθιμα ἐμβατήρια, καὶ τὰ αὐτιὰ ἔκπληκτα καὶ ἡ φωνὴ μουγγὴ ἐδέχοντο τὴ μουσικὴ ποὺ ἐπότιζε τὴν δύουσα φύσι. Στὰ ἄλλα καράβια ἡ ζωὴ ἐφαίνετο σὰν νεκρά. Κατὰ σειρὰ τὰ τρία ἄλλα θωρηκτὰ πλάγια στὸν «Ἀβέρωφ», ἐλάτρευαν τὴν θεότητά του, καὶ τὰ ἀντιτορπιλλικὰ σκορπισμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ στὶς πλευρὲς καὶ στὶς περασιὲς τοῦ λιμανιοῦ, ἐφύλαγαν σὰν πιστὰ σκυλιὰ τὸ μεγάλο καράβι.

Στὸ βάθος τοῦ λιμανιοῦ, στὸ μῶλο, καΐκια πολλὰ μὲ διπλωμένα τὰ πανιὰ καὶ τὶς βαρκοῦλες των ἁπλωμένες στὴ θάλασσα παρίσταναν ἀλλοιώτικη ζωή, ξεχωριστὸ κόσμο. Μὰ ἀπὸ τὸν ὄγκο των ἔβγαιναν ὑλακὲς σκυλιῶν καὶ φωνὲς καὶ τραγούδια ναυτοδουλευτάδων, καὶ τὰ γαυγίσματα καὶ οἱ φωνὲς αὐτές, ἄναβαν πιὸ μεγάλη ἐπιθυμία στὴ ψυχὴ τῶν Ταντάλων γιὰ τὴν τριγύρω των ζωὴ ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ τὴν πιάσουν, νὰ τὴ σφίξουν μέσα των.

Στὶς περιπολίες τοῦ καραβιοῦ ἔξω ἀπὸ τὰ Δαρδανέλλια τὸ μαρτύριο ἐγίνετο ἀκόμη πιὸ μεγάλο. Καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ Ταντάλου ξυπνοῦσεν ἀκόμη πιὸ πολὺ μέσα μας καὶ μᾶς ἐτάρασσε. Ἡ γῆ τῆς Ἴμβρου ἢ τῆς Τενέδου ἢ τῆς Τροίας μᾶς καλοῦσαν. Ἐσέρνοντο μπροστά μας, κάτω ἀπὸ τὸ καράβι μας, μὰ ἐμεῖς δὲν μπορούσαμε νὰ τὶς κάνωμε δικές μας.

Ἕνας ναύτης, σὲ κάποια ἀπὸ τὶς περιπολίες εἶχε ξεχύσῃ στὸ χαρτὶ αὐτὸ τὸ κλάμα :

«Ἁγία καὶ μεγάλη στεριά. Μάγισσα ὤμορφη, ἑλκυστικὴ ἀκόμη κι' ἂν εἶσαι ἕνα κομμάτι βράχος. Τί δὲν θἄδινα νὰ πατήσω τὸ πόδι μου ἀπάνω στὸ σῶμα σου τὸ στερεὸ καὶ ἀκλόνητο, ὅπως τὸ μέτωπο τοῦ θεοῦ. Στεριὰ τόσο κοντὰ μὰ τόσο ἄφθαστη.

Γῆ τῆς Ἴμβρου στεγνή, ἀλύγιστη φιλάργυρη σὲ πρασινάδα καὶ σὲ νερὰ ἤθελα νὰ κυλισθῶ πάνω στὰ ἁλώνια τῶν λαγκαδιῶν σου, νὰ βρεθῶ γιὰ μιὰ στιγμὴ σὲ καμμιὰ ρευματιά σου καὶ γύρω μου νὰ βλέπω κατάλαχα πρόβατα καὶ στρεψίκερα κριάρια νὰ βόσκουν τὸ χόρτο ρυθμικὰ ἐπάνω στὸν ἦχο ἑνὸς φλογισμένου ἀπὸ ἔρωτα αὐλοῦ.

Τσοπανοποῦλες τοῦ νησιοῦ νὰ γυρίζετε γύρω ἀπὸ τὸ μεθυσμένο μου κορμὶ μὲ μαλλιὰ δεμένα σὰν τῶν ἀρχαίων ἀγαλματένιων κεφαλῶν μὲ λεπτὰ ρόδινα καὶ γαλανὰ καὶ ἄσπρα πουκάμισσα, ποὺ πιὸ δυνατά, πιὸ χυτά, πιὸ ὑπερήφανα θὰ δείχνουν μὲ τὶς πτυχώσεις των τὰ στήθη σας.

Νύφες τῶν δρυμόνων καὶ τῶν δριάδων λάγνες ἄγριες σηκωμένες ἀπὸ τὸν ἀρχαῖο σας ὕπνο τόσων αἰώνων μὲ ἄσβεστη δίψα νὰ μοῦ πιῆτε ὅλο τὸ μεδοῦλι ἀπὸ τὰ χείλη μου μὲ τὰ δικά σας χείλη, ἐνῶ ἐγὼ θὰ σπαράσσω ἀπὸ τὴν ἄπειρη ἡδονὴ ὡς τὸ τελευταῖο μου ξεψύχισμα...

Καὶ ὅταν ξυπνήσω ἀπὸ τὸ ὄνειρο αὐτὸ τῆς φαντασίας μου νὰ ἰδῶ μπροστά μου μιὰ καλυβούλα καλλιτεχνημένη μὲ ξερολίθαρα καὶ πράσινα κλαδιὰ καὶ στὴν πεζούλα της ἐπάνω ποὺ θὰ καθίσω ἀποσταμένος τὸ γέρο χωριάτη ποὺ θὰ μοῦ προσφέρῃ μαζὶ μὲ τὸ καλῶς ὥρισες ἕνα γιαλένιο μαστραπᾶ μὲ νερὸ τῆς πηγῆς. Νερὸ γλυκὸ ἀφράτο ποὺ νὰ μὴ σοῦ ἀφίνῃ μέσα στὸ λαιμὸ τὴ μυρουδιὰ τῆς γλυφάδας καὶ τῆς σόδας καὶ τοῦ ἀσβέστη, ὅπως τὸ νερὸ ποὺ πίνουμε τόσους μῆνες φτιασμένο ἀπὸ τὴν θάλασσα.

Καὶ ὕστερα περιμένοντας τὸ λεπτὸ δεῖπνο ποὺ θὰ τὸ ἑτοιμάζῃ ἡ γαλανομάτα κόρη τοῦ γέρου, δεῖπνο ἀπὸ χόρτα, χλωρὸ τυρὶ κι' ἐλῃές, νὰ μαζέψω ἀνεμόνες καὶ ἀγριοβιολέττες καὶ ἀγριομαργαρίτες καὶ νὰ τὶς προσφέρω σκόρπιες ἀνακατωμένες μὲ τὸ χορτάρι.

Καὶ ὅταν σφυρίζῃ τὸ καράβι καλῶντάς με νὰ γυρίσω νὰ δώσω ἕνα φίλημα στὸ κόκκινο καὶ παχουλὸ μάγουλο τῆς κόρης καὶ νὰ φύγω ἐκεῖ ποὺ μὲ καλεῖ ἡ φωνὴ τῆς πατρίδας, φέρνοντας μέσα μου ἕναν ἀνοιξιάτικο παράδεισο, ἐνῶ ὁ ἥλιος βασιλεύοντας βαθειὰ στὴν ἐλαφρὰ συννεφιασμένη δύσῃ θὰ μοιάζῃ σὰν σπασμένου βάζου κόκκινο γιαλί...».

Κ. Φαλτάϊτς

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ **CHARLES-HENRY HIRSCH**

ΟΥ ΦΟΝΕΥΣΗΣ !...

Ὁ Σολέν, δολοφόνος !

Αὐτὸς ὁ βαθὺς καὶ εἴρων συγγραφεύς, ὁ τόσον γνώστης τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ποὺ συγχωροῦσε κ' ἐδικαιολογοῦσε μὲ τέτοιαν ἐπιείκεια ὅλα τὰ ἐρωτικὰ ἁμαρτήματα, αὐτὸς νὰ σκοτώσῃ μιὰ γυναῖκα !

Ἡ εἴδησις εἶχε φέρει ἀληθινὴ ἀναστάτωση σ' ὅλο τὸν κόσμο ποὺ παρακολουθοῦσε μὲ συμπάθεια τὶς ἐπιτυχίες τοῦ νεαροῦ μυθιστοριογράφου καὶ δυὸ μῆνες τώρα τὸ φρικιαστικὸ αὐτὸ ἔγκλημα εἶχε γίνει τὸ γενικὸν καὶ τὸ μόνον σχεδὸν θέμα ὁμιλίας.

Ἔτσι ἐξηγεῖτο καὶ ὁ πρωτοφανὴς συνωστισμὸς μέσα στὴν αἴθουσα τοῦ Δικαστηρίου, τὴν ἡμέρα τῆς δίκης τοῦ Σολέν.

Ὁ κατηγορούμενος ὡδηγήθηκε στὸ ἑδώλιό του, ἀνάμεσα ἀπὸ δύο χωροφύλακες. Τὸ στῆθος του ἦταν βαθουλωμένο, τὰ μάτια του σβυσμένα καὶ τὸ πρόσωπό του, ποὺ προσπαθοῦσε νὰ κρύψῃ μ' ἕνα παιδίστικο καὶ τραγικὸ κίνημα τῶν χεριῶν του, κατακίτρινο σὰν τοῦ νεκροῦ.

Ἡ συνεδρίασις ἄρχισε ἀμέσως.

Κι' ὁ Πρόεδρος ἄρχισε τότε μὲ τὴν ἔνρινη φωνή του :

— Βρισκόμαστε στὶς 12 Ἀπριλίου. Σᾶς βλέπουν πολλοὶ στὴν πρεμιέρα τοῦ θεάτρου Ποικιλιῶν μαζὶ μὲ τὴ φίλη σας. Ὅλες ἡ πληροφορίες ποὺ μᾶς ἐδόθησαν συμφωνοῦν εἰς τὸ νὰ σᾶς παρουσιάζουν καὶ τοὺς δυὸ ὑπὸ τὸ κράτος συγκρατημένης εὐθυμίας ποὺ εἶνε ἀκριβῶς ἡ καλὴ διάθεσις τῶν ἀνθρώπων τῶν εὐχαριστημένων ἀπὸ τὴ συντροφιά τους. Μετὰ τὸ θέατρο δειπνᾶτε μαζὶ μὲ τὴ φίλη σας, χωρὶς πάλι τίποτε νὰ φανερώνῃ οὔτε σὲ σᾶς οὔτε στὴ φίλη σας καμμιὰν ἔγνοια, καμμιὰ στενοχώρια ἢ τὴν παραμικρὴ ἀφορμὴ δυσαρεσκείας... Γυρίζετε σπίτι μὲ τὴν κυρία ντ' Ὂνζ... Τὴν δολοφονεῖτε μέσα στὴ νύχτα, τὴν πνίγετε ! Κανεὶς δὲν ἄκουσε τίποτε. Τὸ πρωῒ ὁ καμαριέρης σας σᾶς βρίσκει νὰ ὀλοφύρεσθε γονατισμένος μπροστὰ στὸ κρεββάτι ποὺ κοίτεται τὸ πτῶμα. Ζητᾶτε μονάχα νὰ εἰδοποιηθῇ ἡ ἀστυνομία. Ὕστερα, ἀπὸ τὴν ὁμολογία ποὺ ἐκάνατε τοῦ ἐγκλήματός σας, ἀρνηθήκατε κάθε ἄλλην ἐξήγηση. Σᾶς ἐξορκίζω ν' ἀπαντήσετε τώρα ! Δικαιοσύνη δὲν μπορεῖ ν' ἀποδοθῇ χωρὶς νὰ χυθῇ πλῆρες φῶς στὴν ὑπόθεσή σας. Κύριε Σολέν, δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ βαρύνετε τὴ συνείδηση τῶν δώδεκα δικαστῶν ποὺ σᾶς δίδει ὁ Νόμος. Ὀφείλουν νὰ μάθουν ! Ἀπαντήσατε : Γιατί ἐδολοφονήσατε τὴ φιλενάδα σας ;

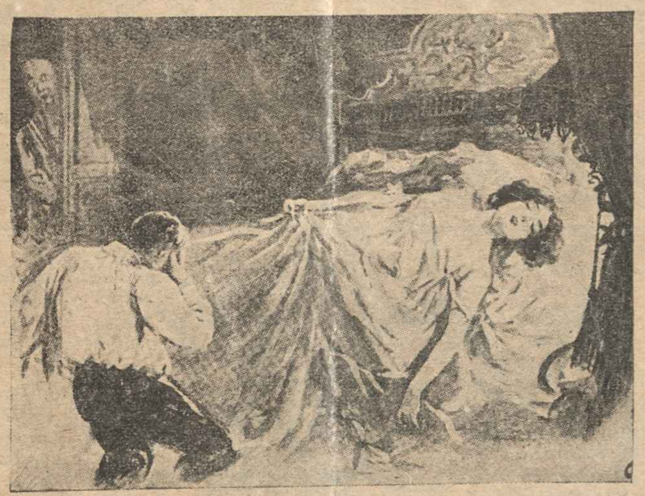

Σᾶς βρῆκαν νὰ κλαῖτε γονατιστὸς πλάϊ στὸ πτῶμα της...

Ὁ Σολὲν ἔπεσε βαρὺς πάνω στὸ ἑδώλιο χωρὶς ν' ἀρθρώσῃ λέξη. Ἔκανε μονάχα ἕνα κίνημα γιὰ νὰ δείξῃ τὴν ἀδυναμία του νὰ μιλήσῃ κι' ἐστήριξε τὸ κεφάλι του στὸ δεξί του χέρι, τοῦ ὁποίου ὁ ἀγκώνας ἀκουμποῦσε στ' ἀριστερὸ καὶ στὴ θλιβερὴ αὐτὴ στάση ἔμεινε ὅλο τὸ διάστημα ποὺ ἐξετάζοντο οἱ μάρτυρες. Αὐτοὶ προσπάθησαν νὰ τὸν σώσουν τονίζοντες τὴν ἐξαιρετική του εὐαισθησία καὶ ρίχνοντες ὅλα τ' ἄδικα στὴν κυρία ντ' Ὂνζ, γυναίκα ὡραιότατη μὲν ἀλλὰ καὶ ἐπικινδύνως φιλάρεσκη, σκληρὴ καὶ ἀνάξια νὰ ἐμπνεύσῃ ἕνα μεγάλον ἔρωτα.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς μάρτυρας, γιατρός, παιδικὸς φίλος τοῦ Σολέν, θέλησε ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἦταν οὔτε λίγο οὔτε πολύ, ἕνας ἀνισόρροπος, τοῦ ὁποίου ἡ βούλησις ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τὴν πρώτην αἰσθηματικὴν ἐντύπωσιν καὶ συνεπῶς ἦταν ἀνεύθυνος γιὰ τὶς πράξεις του !

Ὁ Σολέν, σηκώθηκε ἄξαφνα καὶ τραβῶντας μὲ τὰ δυό του χέρια τὸ κολλάρο του καὶ τὴ γραββάτα του ξεφώνισε :

— Εἶνε ψέμμα !... Ἤμουνα πάντα κύριος τῶν πράξεών μου... Ἡ φιλία ἐμπνέει πολὺ ἄσχημα τὸν μάρτυρα αὐτόν, ὅπως καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους ποὺ παρήλασαν ἀπ' ἐδῶ... Ἀφοῦ εἶνε ἀνάγκη, ἔστω, θὰ μιλήσω... ἀλλά θὰ μιλήσω τελευταῖος ! Πρέπει τὸ Δικαστήριον νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθεια: Καὶ τὴν ἀλήθεια κανεὶς ἄλλος ἀπὸ μένα δὲν τὴν ξέρει !

Ἡ φωνή του ἀντήχησε ἀπελπισμένη μέσα στὴν ἀπόλυτη σιωπή. Ἔπειτα ἐσηκώθηκε ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ ἐζήτησε τὴν τιμωρία τοῦ Σολέν. Κατόπιν ὁ συνήγορός του ἠγόρευσε μὲ θερμότητα καὶ εὐγλωττίαν καὶ ἐζήτησε τὴν ἀθώωσίν του, λόγῳ ἀμφιβολιῶν. Ὁ Σολὲν φαινόταν σὰ νὰ μὴν ἄκουγε τίποτε. Ἔμενε ἀκίνητος καὶ σκυφτός.

— Σολέν, τί ἔχετε νὰ πῆτε πρὸς ὑπεράσπισίν σας ; ρώτησε ὁ Πρόεδρος.

— Παρακαλῶ τοὺς κυρίους ἐνόρκους νὰ συγκρατήσουν καλῶς ἀπὸ ὅλη τὴν διαδικασία ὅ,τι συγκεκριμμένον κατετέθη ἐναντίον μου—ἄρχισε ὁ Σολέν... Θέλω, ἐπιθυμῶ, ἀπαιτῶ, νὰ λησμονήσουν οἱ κύριοι ἔνορκοι καὶ νὰ μὴ λάβουν καθόλου ὑπ' ὄψει τους τὶς εὐνοϊκὲς καταθέσεις τῶν μαρτύρων καὶ τά ἐπιχειρήματα τοῦ διακεκριμένου συνηγόρου ποὺ μὲ ὑπερήσπισε.

Ὁ Σολὲν σταμάτησε μιὰ στιγμή, ἐσκούπισε τὸν ἱδρῶτα, ποὺ ἔτρεχε ἀπὸ τὰ μηνίγγια του κι' ἐξακολούθησε μὲ φοβερὴ φωνή :

— Μιὰ γυναίκα πέθανε ἀπὸ τὰ χέρια μου. Ἐτοῦτα ἐδῶ τὰ δάχτυλα τὴν ἔπνιξαν !...Συκοφάντησαν τὴν κυρία ντ' Ὂνζ. Ἕνας ὑπηρέτης παρουσιάστηκε ἐδῶ γιὰ νὰ διασύρῃ τὴν ὑπόληψη τῆς κυρίας του !... Οἱ φίλοι μου τὴν ἐδυσφήμισαν. Καὶ ἀκριβῶς γι' αὐτοὺς τοὺς φίλους θέλω νὰ πῶ τὶ ἐξαίρετη γυναίκα ὑπῆρξε ἡ κυρία ντ' Ὂνζ ! Ἡ ἀνάμνησή της μοῦ δίνει τώρα τὴ δύναμη νὰ μιλήσω. Ἡ χάρες της καὶ τὸ πνεῦμα της ἐξωράϊζαν τὸ περιβάλλον ὅπου χάρις σ' αὐτὴν ἐγνώρισα τὴν εὐτυχία. Δὲν ὑπῆρξε, τὸ ὁρκίζομαι, οὔτε ἕνα ψεύτικο ἀπὸ τὰ φιλήματά της. Ἡ μνήμη της ἁγνὴ καὶ ἄθικτη δὲν ἀνήκει παρὰ σὲ μένα, ὅπως μοῦ ἀνῆκε καὶ ἐκείνη ὁλόκληρη.

Ἀκοῦστε με ! Θὰ μποροῦσα γιὰ νὰ ὑπερασπισθῶ τὴν μνήμη της νὰ σκοτώσω τὸν καθένα ψυχρά, ἔτσι ὅπως ἐσκότωσα κι' ἐκείνην ! Πρὶν διαπράξω τὸ ἀνεπανόρθωτον, ἐζύγισα καλὰ τὰς συνεπείας τῆς πράξεώς μου. Καὶ ἰδοὺ ὅτι ἀναλαμβάνω ὅλην τὴν εὐθύνη τοῦ ἐγκλήματός μου !...

Ὀφείλετε στὴν κοινωνία τὴν ὁποίαν ἀντιπροσωπεύετε ἐδῶ, διὰ νὰ τὴν προστατεύετε, ἕνα ἀποφασιστικὸ παράδειγμα. Κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ σκοτώνῃ τὸν ἄλλο. Δὲν ὑπάρχουν ἐλαφρυντικὰ στὸ φόνο. Ἡ ἀγάπη δὲν δικαιολογεῖ ποτὲ τὸ ἔγκλημα. Τὸ καθῆκον σας, κύριοι Ἔνορκοι, εἶνε νὰ μὲ καταδικάσετε ἀ-μει-λί-κτως !

Καθ' ὃν χρόνον οἱ σύνεδροι καὶ οἱ ἔνορκοι ἀπεσύροντο γιὰ τὴν διάσκεψη οἱ φύλακες ἀπομάκρυναν τὸ Σολὲν ἀπὸ τὴν αἴθουσα τοῦ Δικαστηρίου. Τὰ μάτια τῶν γυναικῶν τὸν παρακολούθησαν ὥς ποὺ χάθηκε. Καὶ ἔπειτα ἄρχισαν τὰ γέλια.

— Ἀπίστευτο !

— Καλὲ τὸ μετάνοιωσε φαίνεται καὶ ζητάει νὰ τὸν καταδικάσουν ἀπὸ ἀπελπισία...

— Εἶνε πρωτάκουστο ! Μολαταῦτα ἡ φίλη του τὸν ἀπατοῦσε, ἀγαπητή μου !

— Γιατί δὲν σκοτώθηκε κι' ὁ ἴδιος ἀφοῦ τὴν ἀγαποῦσε ;

— Λένε πῶς εἶχε μείνει χωρὶς πεντάρα... ἡ πίστωσις τοῦ εἶχε κοπεῖ... ἡ φιλενάδα του ἦταν πολυέξοδη... Γι' αὐτό...

— Ὁ Σολὲν μ' αὐτὸ τὸ ἔγκλημα ἔκανε τὸ καλύτερό του μυθιστόρημα... τὸ ὁποῖο ὅμως δὲν θὰ μπορέσῃ ὅμως νὰ τὸ γράψῃ, γιατὶ ἡ καταδίκη του θὰ εἶνε θανατική.

Τὸ μακάβριον χαριτολόγημα πέρασε ἀπὸ στόμα σὲ στόμα καὶ αὔξησε τὴν ἀνυπομονησία τοῦ πλήθους.

Ἐπὶ τέλους ἡ διάσκεψις ἐτελείωσε, οἱ ἔνορκοι οἱ δικασταὶ καὶ ὁ κατηγορούμενος ἐπῆραν τὶς θέσεις τους καὶ μέσα σὲ νεκρικὴ σιωπὴ ἀκούστηκε ἡ ἀδύνατη φωνὴ τοῦ προϊσταμένου τῶν Ἐνόρκων.

— Ἐν συνειδήσει λέγω...

Ὁ Σολὲν ἐκηρύχθη ἔνοχος. Ἀπεκλείσθη ἐν τούτοις ἡ προμελέτη, ἐγένοντο δεκτὰ τὰ ἐλαφρυντικὰ καὶ τοῦ ἐπεβλήθη ποινὴ φυλακίσεως δύο ἐτῶν.

Μόλις τελείωσε ἡ ἀπαγγελία τῆς ἀποφάσεως καὶ μέσα στὸν ἐπιδοκιμαστικὸ ψίθυρο τοῦ κόσμου ἀκούστηκε ἄξαφνα ἡ στριγγιὰ φωνὴ τοῦ Σολέν.

— Ὁ δολοφόνος ἀξίζει θάνατο !... Ἀφοῦ σεῖς δὲν ἐκάνατε τὸ καθῆκόν σας θὰ κάνω ἐγὼ τὸ δικό μου !

Καὶ πράγματι ὕστερα ἀπὸ τρεῖς μέρες βρέθηκε νεκρὸς μέσ' στὸ κελλί του, χωρὶς ποτὲ νὰ μάθῃ κανεὶς τὸν τρόπο τοῦ θανάτου του.

ΡΩΣΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΒΣΕΒΟΛΟΔ ΓΚΑΡΣΙΝ

ΤΟ ΣΙΝΙΑΛΟ

Ἀπὸ μικρὸ παιδὶ ὁ Σέμεν εἶχε μάθει νὰ φτιάχνη φλογέρες ἀπὸ κλωνάρια ἰτιᾶς. Ἔβγαζε τὴ φλούδα, σκάλιζε τὸ ξύλο, ἄνοιγε τρύπες ὅπου χρειάζονταν, ἔκοβε λιγάκι τὴν ἄκρια καὶ ἡ φλογέρα ἦταν ἕτοιμη, τόσο καλοφτιαγμένη, ποὺ μποροῦσε νὰ παίξη καὶ τὰ πιὸ δύσκολα τραγούδια.

Ὅταν ὅμως πῆρανε τὸ Σέμεν τὰ γεράματα, ἔγινε φύλακας τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς. Ἡ ἀλήθεια τώρα εἶνε πὼς τὶς ὧρες ποὺ δὲν εἶχε δουλειά, ἔφτιαχνε ἀκόμα φλογέρες, ποὺ τὶς πουλοῦσε στὸ κοντινότερο χωριὸ μὲ κάποιο φίλο του, ὁδηγὸ ἁμαξοστοιχίας. Σὲ κάθε φλογέρα ἔβγαζε ὡς δύο καπίκια.

Τρεῖς μέρες μετὰ μία ἐπιθεώρηση ποὺ ἔγινε στὸ φυλακεῖο του, ὁ Σέμεν εἶπε τῆς γυναίκας του νἄχει τὸ νοῦ της στὸ τραῖνο ποὺ θὰ περνοῦσε στὶς 6 καὶ 2 λεπτά, πῆρε τὸ σουγιά του καὶ ξεκίνησε νὰ πάη στὸ δάσος νὰ κόψη κλωνάρια ἰτιᾶς γιὰ φλογέρες...

Ἔτσι βαδίζοντας σιγὰ κατέβηκε τὴν πλαγιὰ καὶ μπῆκε σ' ἕνα πυκνοφυτευμένο δενδρότοπο. Μισὴ ὥρα μακρυὰ ἀπ' τὴ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ ἦταν ἕνας βάλτος. Ἐκεῖ κοντὰ εἴχανε φυτρώσει μερικὲς μικρὲς ἰτιές, μὲ κάτι κλωνάρια ποὺ ἦσαν μοναδικὰ γιὰ τὶς φλογέρες του. Ἐκεῖνο τὸ ἀπόγεμα, ὁ Σέμεν ἔκοψε πολλά, πάρα πολλὰ κλωνάρια. Ὅταν τελείωσε, ὁ ἥλιος κόντευε νὰ βασιλέψη. Βαθυὰ σιγὴ εἶχε ἁπλωθῆ τριγύρω. Τίποτα δὲν ἀκουγόταν ἐκτὸς ἀπ' τὸ κελάδημα τῶν πουλιῶν πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του καὶ τὸ τρίξιμο τῶν κλαδιῶν κάτω ἀπ' τὰ πόδια του...

Ὅταν ὅμως ἔφτασε στὴν ἄκρη τοῦ δάσους τοῦ φάνηκε σὰ νἄκουσε κάποιο θόρυβο, σὰ νὰ χτυποῦσε κανεὶς πάνω σὲ σίδερο.

Ὁ Σέμεν ἄνοιξε τὸ βῆμα του κι' ἄρχισε νὰ προχωρῆ βιαστικά.

— Τί νὰ σημαίνη αὐτό ; ἀναρωτήθηκε.

***

Μόλις βγῆκε ἀπ' τὸ δάσος, εἶδε στὴν ἀνηφοριὰ ἕνα σκυμμένο ἄνθρωπο νὰ φτιάχνει κάτι μάνι-μάνι, σὰ νὰ βιαζότανε. Ὁ Σέμεν πλησίασε σιγὰ-σιγά. Στὴν ἀρχὴ νόμισε πὼς ἤτανε κανένας κλέφτης, ἀπὸ κείνους ποὺ κλέβουν τὶς βίδες τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν. Μὰ ὁ ἄγνωστος εἶχε σηκωθεῖ ὄρθιος, στὸ μεταξύ. Στὸ δεξί του χέρι κρατοῦσε ἕνα μοχλό. Τὸν ἔβαλε κάτω ἀπ' τὴν τροχιά, τὸν ἐπίεσε καὶ ἡ σιδερένια ράβδος βγῆκε ἀπ' τὴ θέση της.

Ζάλη καὶ ἴλιγγος φρικτὸς ἔπιασε τότε τὸ Σέμεν ἀπ' τὸν τρόμο.

Τοῦ φάνηκε πὼς ὁλόκληρος ἡ γῆ γύριζε κάτω ἀπ' τὰ πόδια του. Ἔκανε νὰ μπήξη μιὰ φωνή, ἀπ' τὸ στῆθος του ὅμως δὲν ἔβγαινε κανένας ἦχος.

Ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος ἦταν ὁ Βασίλης — ὁ Βασίλης ὁ κατσουφιασμένος κι' ὁ ἀγριοπρόσωπος, ποὺ ὅλοι στὸ χωριὸ τὸν φοβόντουσαν, ἐπειδὴ κανεὶς δὲν ἤξερε τί σκεφτότανε καὶ τί ἤθελε να κάνει ὁ σκοτεινὸς αὐτὸς κι' ἀμίλητος ἄνθρωπος... Καὶ νὰ τώρα ποὺ ὁ παράξενος αὐτὸς ἄνθρωπος χαλοῦσε τὴ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ !... Ὁ Σέμεν ἔφριξε... Ὁ Βασίλης σηκώθηκε ἀπότομα κι' ἄρχισε νὰ τρέχη παίρνοντας μαζί του καὶ τὰ ἐργαλεῖα του.

Θεέ μου !... Φώτισέ με !...

— Βασίλη Στεφάνοβιτς !... τοῦ φώναξε τότε μ' ἀπελπισία ὁ Σέμεν. Βασίλη !... Στάσου νὰ σὲ χαρῶ !... Γύρνα πίσω, Βασίλη !... Δόσμου τουλάχιστον τὸ ἐργαλεῖο, νὰ βάλουμε τὸ σίδερο στὴ θέση του !... Κανεὶς δὲ θὰ μάθη τίποτα... Βασίλη !... Θὰ πάρης τόσους ἀνθρώπους στὸ λαιμό σου !... Σῶσε τὴν ψυχή σου ἀπ' τὴν κόλαση !... Βασίλη !...

Μὰ ὁ Βασίλης δὲ γυρνοῦσε πίσω. Ἔτρεχε κατὰ τὸ δάσος, ἐνῷ ὁ Σέμεν στεκόταν ἀποσβολωμένος. Τὰ κλωνάρια τῆς ἰτιᾶς εἴχανε πέσει ἀπ' τὰ χέρια του. Ἡ σιδερένια ράβδος τῆς γραμμῆς εἴτανε πεταμένη μπροστά του... Σὲ λίγο θὰ περνοῦσε μιὰ ἁμαξοστοιχία, ὄχι ἐμπορική... μὰ ἐπιβατική... Θὰ εἴτανε γεμάτη ἀνθρώπους... Πῶς νὰ τὴν σταματήσω ;... Δὲν εἶχε τίποτα μαζύ του, δὲν εἶχε τὴν κόκκινη σημαία νὰ δώση σινιάλο κινδύνου... Καὶ δὲν μποροῦσε βέβαια νὰ βάλη μὲ τὰ χέρια του τὴ σιδερένια ράβδο στὴ θέση της... Ἔπρεπε νὰ πάη στὸ φυλακεῖο. Ἐκεῖ θἄβρισκε ὅλα τὰ χρειαζούμενα...

— Θεέ μου ! εἶπε ὁ Σέμεν, βοήθησέ με !.. Θεέ μου !

***

Ἄρχισε κατόπιν νὰ τρέχη. Τρέχει, τρέχει... Μόλις καὶ μετὰ βίας ἀναπνέει, μὰ ἐξακολουθεῖ νὰ τρέχη. Καταλαβαίνει πὼς ἀρχίζει να χάνη τὶς δυνάμεις του.... Δὲν ἀντέχει πιὰ ἄλλο.... Τα πόδια του δὲν τὸν βαστοῦν πιά.... Ἀκόμα ἑκατὸ ὀργυιὲς δρόμο ἔχει νὰ κάνη.... ἄλλες ἑκατό.... ἴσως ὅμως νὰ μὴν εἶνε οὔτε ἑκατό.... Καὶ τρέχει....

Ἄξαφνα, ἀκούει — ἀκούει, ναί — κάποιο σφύριγμα. Εἶνε τὸ ἐργοστάσιο.... Οἱ ἐργάτες σχολᾶνε.... Καὶ τὸ τραῖνο περνάει, ἡ ὥρα εἶνε ἕξη καὶ δυὸ λεπτά... Ἀ ! θὰ περάση τὸ τραῖνο... Θεέ μου ! λυπήσου τοὺς ἀθώους ! Καὶ ὁ Σέμεν στέκεται. Βλέπει ἤδη τὸν τροχὸ τῆς ἀτμομηχανῆς, τὸν ἀριστερὸν τροχό, νὰ ἐκτροχιάζεται, νὰ γέρνη, νὰ φεύγη ἀπ' τὴ θέση του, κι' ὁλόκληρη τὴν ἁμαξοστοιχία νὰ γκρεμοτσακίζεται ἀπ' τὸ ὕψος τῆς γραμμῆς... Τὰ βαγόνια τῆς τρίτης θέσεως εἶνε γεμᾶτα... Ἕνα σωρὸ παιδιά, μικρὰ παιδάκια εἶνε ἐκεῖ μέσα... Καὶ τὸ τραῖνο πλησιάζει... Καὶ οἱ δυστυχισμένοι οἱ ἐπιβάται δὲν ξέρουν πὼς τοὺς περιμένει τρομερὸς θάνατος...

— Θεέ μου !.... Φώτισέ με.... Τί πρέπει νὰ κάνω ! Ὄχι, ὄχι, δὲν ἔχω πιὰ καιρὸ νὰ τρέξω ὡς τὸ σπίτι καὶ νὰ γυρίσω....

Καὶ ὁ Σέμεν δὲν πηγαίνει πιὰ κατὰ τὸ σπίτι του. Τρέχει πρὸς τὸ μέρος ἀπ' ὅπου ἔχει ἀφαιρεθῆ ἡ ράβδος. Τρέχει, τρέχει... Γιατί; Ὁ ἴδιος δὲν ξέρει... Φτάνει στὸ μέρος ὅπου εἴτανε πεταμένα τὰ κλωνάρια τῆς ἰτιᾶς. Τὰ βλέπει, καὶ παίρνει ἕνα. Καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τρέχη πρὸς τὸ σημεῖο ἀπ' τὸ ὁποῖο θὰ περνοῦσε ἡ ἁμαξοστοιχία.

Τὴν ἀκούει νὰ σφυρίζη ἀπὸ μακρυά, ἀκούει τὶς σιδερένιες ράβδους νὰ βουΐζουν καὶ νὰ τρίζουν στὸ πλησίασμα τοῦ τραίνου. Δὲν ἔχει πιὰ δύναμη νὰ τρέξη.

Στέκεται, βγάζει τὸ καπέλλο του, τὸ μαντῆλι του, τὸ σουγιά του καὶ κάνει τὸ σταυρό του.

— Θεέ μου ! ψιθυρίζει, δόμου δύναμη !

Κι' ἀμέσως μπήγει τὸ σουγιά του στὸ ἀριστερό του μπράτσο. Τὸ αἷμα ἀναπηδάει... κ' ὕστερα ἀρχίζει νὰ τρέχη σιγά - σιγά. Ὁ Σέμεν βάφει μέσα σ' αὐτὸ τὸ μαντῆλι του, ποὺ ἔγινε κι' ὅλας κατακόκκινο ! Τὸ ξεδιπλώνει ὕστερα, τὸ δένει στὴν ἄκρια τοῦ κλωναριοῦ, καὶ τ' ἀνεμίζει στὸν ἀέρα.... Ἔχει τώρα μιὰ κόκκινη σημαία.... Τὴ σηκώνει ὅσο ψηλότερα μπορεῖ καὶ τὴν κουνάει... Ὁ μηχανικὸς θὰ δῆ αὐτὸ τὸ σημεῖο καὶ θὰ σταματήση τὴν ἁμαξοστοιχία... Θὰ τὸ δεῖ ὅμως ;... Θεέ μου !... τὸ τραῖνο, πλησιάζει... Σὲ λίγο θἆνε κοντὰ στὸ θάνατο...

— Ὁ μηχανικὸς δὲ θὰ μὲ δῆ !... δὲ θὰ τὰ καταφέρη νὰ σταματήση τὴν ἁμαξοστοιχία ἐγκαίρως... Εἶνε τόσο μεγάλη ἡ ἁμαξοστοιχία !... Ἔχει τόσο πολλὰ βαγόνια !...

Τὸ αἷμα του ἐξακολουθεῖ νὰ τρέχη ἀπ' τὴν πληγή του. Τρέχει ἄφθονο. Προσπαθεῖ νὰ τὸ σταματήση μὰ τοῦ κάκου. Τρέχει, τρέχει ποτάμι !..

— Τὴν ἄνοιξα πολὺ βαθειὰ τὴν πληγή !... λέει ὁ Σέμεν.

Νά, τὸν ἔπιασε τώρα ζαλάδα... Δὲ βλέπει πιά... Τοῦ φαίνεται πὼς ἀκούει καμπάνες νὰ χτυπᾶνε στ' αὐτιά του... Δὲν μπορεῖ νὰ δῆ τὴν ἁμαξοστοιχία... Δὲν τὴν ἀκούει. Μονάχα μιὰ ἰδέα κατέχει τὰ πνεῦμα του :

— Θὰ πέσω... δὲν μπορῶ πιά... δὲν μπορῶ νὰ βαστάξω ἄλλο... Θὰ μοῦ πέση ἡ σημαία... Τὸ τραῖνο θὰ μᾶς κάνη κομμάτια... Θεέ μου ! Θεέ μου !... Βοήθεια ! βοήθεια !...

Ὅλα τὰ βλέπει μαῦρα καὶ σκοτεινὰ τριγύρω του καὶ μέσα στὴν ψυχή του αἰσθάνεται ἕνα ἄπειρο κενό... Καὶ ἡ σημαία πέφτει... Μὰ ὄχι, δὲν πέφτει. Κάποιο χέρι τὴν ἁρπάζει ξαφνικὰ καὶ τὴ σηκώνει ψηλά, καὶ τὴν κουνάει. Ὁ μηχανικὸς τὴ βλέπει. Δίνει ὤθηση πρὸς τὰ πίσω στὸν ἀτμὸ καὶ ἡ ἁμαξοστοιχία σταματάει...

***

Οἱ ἐπιβάται κατεβαίνουν ἀπ' τὰ βαγόνια. Τί τρέχει; Τί συμβαίνει ; Βλέπουν σ' ἀπόσταση δέκα μέτρων ἀπ' τὴν ἀτμομηχανή, κάποιον ἄντρα ξαπλωμένο ἀναίσθητο, πάνω στὰ σίδερα τῆς γραμμῆς: Δίπλα του στέκεται ἕνας ἄλλος ἄντρας, ποὺ κρατάει στὰ χέρια ἕνα ματωμένο πανί. Εἶνε ὁ Βασίλης, ποὺ μετανόησε τὴν τελευταία στιγμὴ γιὰ τὸ ἔγκλημα ποὺ πήγαινε νὰ κάνη καὶ ποὺ πρόλαβε νὰ σηκώση τὴ σημαία ἀπ' τὸ χέρι τοῦ Σέμεν, τὸ ὁποῖο εἶχε παραλύσει καὶ ἦταν ἕτοιμο νὰ τὴν ἀφήση νὰ πέση κάτω. Καὶ νὰ τώρα κυττάζει τὴν ἀτμομηχανή, τοὺς ἐπιβάτες καὶ τὸν ἀναίσθητο Σέμεν, ψιθυρίζοντας μὲ συντριβή :

— Πιᾶστε με !... Ἤθελα νὰ ἐκτροχιάσω τὴν ἁμαξοστοιχία !... Πιᾶστε με ! Εἶμαι ἕνας κακοῦργος !...

Βσεβολὸδ Γκάρσιν

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

Τοῦ **Ἐρρίκου Χάϊνε**

Στὰ ἐσπερινὰ βραδόφωτα φέγγαν ἀκόμα οἱ βράχοι
Κ' ἐμεῖς καθόμασταν τὰ δυὸ στὴν ἀμμουδιὰ μονάχοι.
Οἱ γλάροι ἐκρώζανε ψηλὰ καὶ τὰ νερὰ βογγοῦσαν
Καὶ στὰ γλυκά τα μάτια σου τὰ δάκρυα ἐπλημμυροῦσαν.
Κ' ἐστάζανε στὰ χέρια σου στὰ ὁλόλευκά σου κρίνα
Κ' ἐγὼ ὁ φτωχὸς ἐμάζευα τὰ δάκρυά σου ἐκεῖνα.
Ἄχ! μ' ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ μαραίνεται ἡ ψυχή μου,
Τὰ μάτια μου θολώνουνε καὶ λυώνει τὸ κορμί μου.
Δὲν εἶνε ἀρρώστεια ποὺ μπορεῖ βοτάνι νὰ μὲ σώση,
Ἤπια τὰ δάκρυά σου, ξανθή, καὶ μὲ ἔχουν φαρμακώσει.

Μετάφραση **Παύλου Γνευτοῦ**

✲

Τὸν κόσμο ὁ δόλος διοικεῖ κι' ἡ ἄδικη εἱμαρμένη. Τὰ πλούτη ἔχουν οἱ κακοὶ καὶ εἰς τοὺς βράχους κατοικεῖ ἡ ἀρετὴ κρυμμένη.

Α. Ραγκαβῆς

***

Σὲ ποιὰν ἡ Μοῖρα ψεύτικη ζωὴ μᾶς βασανίζει ! μιὰ ἀχτίδα βλέπουμε αὐγῆς, κι' ἔξαφνα μαύρη καταιγὶς πάνω μας σχίζει !

Σ. Καρύδης

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΩ

Ο ΠΕΙΟ ΙΔΙΟΤΡΟΠΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ἡ μονομανίες τοῦ μαρκησίου ντὲ Μπαγκβύλ. Πῶς... δὲν ἐπέταξε πάνω ἀπὸ τὸ στενὸ τῆς Μάγχης. Ὅπου μπορεῖ κανεὶς νὰ ζῆ... χωρὶς νὰ τρώῃ. Ἄλογα ἴσον... ζῶα λογικά ! Ἡ δίκη ἑνὸς ἀλόγου. Ὁ ἀπαγχονισμός του !...Τὸ πρόστυχο σακάκι μὲ τὰ διαμαντένια κουμπιά.

Ὁ πιὸ παράδοξος ἀπὸ τοὺς ἐκκεντρικοὺς τύπους ποὺ ἀναφέρει ἡ Ἱστορία εἶνε ἀναμφισβητήτως ὁ μαρκήσιος ντὲ Μπαγκβύλ.

Ὁ κ. ντὲ Μπαγκβὺλ ἦταν ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ. Κατὰ τὰ πρῶτα χρόνια τοῦ σταδίου του, ὁ χαρακτήρ του δὲν παρουσίαζε καμμίαν ἀνωμαλία. Μιὰ μέρα ὅμως, ἐντελῶς ξαφνικά, τοῦ καρφώθηκεν ἡ ἰδέα νὰ πετάξη μὲ φτερά ! Τὰ φτερὰ αὐτά, τὰ εἶχεν ἐφεύρει ὁ ἴδιος. Τὰ ἔδενε στὰ χέρια του, καὶ τὰ κινοῦσε μὲ σοῦστες. Μιὰ μέρα λοιπὸν ἀνήγγειλε στὸ «φιλοθέαμον κοινὸν» τοῦ Παρισιοῦ ὅτι θὰ διέσχιζε πετῶντας τὸ στενὸ τῆς Μάγχης !

Οἱ φίλοι του προσπάθησαν μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸν κάμουν νἀλλάξη ἰδέα, ἐστάθη ὅμως ἀδύνατον. Μὰ καὶ ὁ νέος Ἴκαρος τὴν ἔπαθε ἄσχημα, γιατί μόλις ξεδίπλωσε τὰ φτερά του καὶ πήδησε στὸ κενὸν ἔπεσε σὲ μιὰ βάρκα ποὺ βρισκόταν ἀραγμένη κάτω ἀπὸ τὸ ὕψωμα ὅπου εἶχε ἀνέβει κ' ἔσπασε τὸ πόδι του ! Μ' ὅλο τὸ τραγικὸ πάθημά του ὁ ἤρεμος καὶ φιλήσυχος πρὶν μαρκήσιος κατελήφθη πλέον ἀπὸ τὶς πειὸ πρωτότυπες καὶ πειὸ παράξενες συγχρόνως μονομανίες. Πρῶτα-πρῶτα, ἀπέκτησε, ἐντελῶς ἀπρόοπτα τὴν πεποίθηση, ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ θαυμάσια νὰ ζῆ... χωρὶς νὰ τρώῃ ! Κι' ἀφοῦ ἐκήρυξε παντοῦ τὰ ἀγαθὰ τῆς νέας του αὐτῆς... ἀνακαλύψεως ἀπεφάσισε νὰ τὴν ἐφαρμόση στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του... Εὐτυχῶς ὅμως ποὺ τὴν τελευταία στιγμή, ἐσκέφθηκε, γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ νὰ δοκιμάση προηγουμένως τὸ παράδοξο σύστημά του στὰ ἄλογα τῶν σταύλων του. Ἄρχισε λοιπὸν νὰ τοὺς λιγοστεύη σιγὰ—σιγὰ τὸ κριθάρι τους, τἄχυρό τους καὶ τὴ βρώμη τους, ὥς που στὸ σημεῖον νὰ τὰ ταφίση δυὸ μέρες νηστικά. Τὴν τρίτη μέρα, ὁ σταυλάρχης του τοῦ ἀνήγγειλε ὅτι τὰ φτωχὰ ζῶα... εἶχαν τινάξει τὰ πέταλα !... Ὁ ντὲ Μπαγκβὺλ ὅμως δὲν ἐταράχθηκε διόλου ἀπ' τὴν εἴδηση αὐτή, οὔτε καὶ ἔχασε τὴν πεποίθηση ποὺ εἶχε στὴν «ἀνακάλυψή» του.

— Κρῖμας ! εἶπε μόνο. Τὰ φτωχὰ ζῶα, τὴ στιγμὴ ποὺ ἄρχιζαν, τέλος πάντων νὰ συνειθίζουν στὴ δίαιτά τους... ψόφησαν !...

***

Ὁ μαρκήσιος ντὲ Μπαγκβὺλ θὰ ἐξακολουθοῦσε ἀσφαλῶς τὰ πειράματά του, ἐὰν δὲν τύχαινε ἐν τῷ μεταξύ... νἀλλάξη μανία : Τοῦ καρφώθηκε ἡ ἰδέα (γιὰ νὰ μὴ ποῦμε... «ἡ λόξα» !) ὅτι τὰ ἄλογα ἦσαν... ζῶα λογικά, καὶ ὅτι μποροῦσαν θαυμάσια νὰ... ἐξευγενισθοῦν ! Ἄρχισε λοιπὸν νὰ τοὺς φέρεται σὰν νἆσαν ἄνθρωποι ! Τὰ ἐνουθετοῦσε, τοὺς ἔδινε συμβουλὲς καὶ διέταξε τοὺς ὑπηρέτες του νὰ τοὺς φέρωνται κι' αὐτοὶ μὲ μεγάλην εὐγένεια... καλημερίζοντάς τα τὸ πρωὶ καί... καληνυχτίζοντας τὸ βράδυ, πρὶν τἀφίσουν νὰ κοιμηθοῦν !... Ἕνα ἄλογό του ὅμως, μιὰ μέρα μὴ παραδεχόμενο φαίνεται τὴν ἰδέα ποὺ εἶχε ὁ ἀφέντης του γι' αὐτὸ ἀγρίεψε ξαφνικὰ κ' ἔδωκε... μιὰ γερὴ κλωτσιὰ σὲ κἄποιο ὑπηρέτη τοῦ σταύλου. Σὰν τὄμαθε αὐτὸ ὁ μαρκήσιος, ἔγινε ἔξω φρενῶν. Κι' ἀπεφάσισε νὰ τιμωρήση παραδειγματικὰ τὸ ἀχάριστο ἄλογο. Πρὶν ὅμως ἀπὸ τὴν ἐπιβολὴ τῆς ποινῆς ἔπρεπε, ἐφ' ὅσον τὰ ἄλογα, καθὼς εἴπαμε, εἶχαν... τὰ ἴδια δικαιώματα μὲ τοὺς ἀνθρώπους νὰ προηγηθῆ... ἡ δίκη τοῦ ἐγκληματίου. Ὁ μαρκήσιος λοιπὸν ἀφοῦ διώρισε ἕνα φίλο του... ὡς συνήγορο τοῦ ἀλόγου διέταξε νὰ τὸ ὁδηγήσουν ἐνώπιόν του. Οἱ χρονογράφοι τῆς ἐποχῆς ἀναφέρουν ὅτι ἡ δίκη αὐτὴ ἔγινε μὲ ὅλους τοὺς τύπους. Στὴν ἀρχὴ ἐκλήθη ὡς μάρτυς, ὁ «παθὼν» ὑπηρέτης τοῦ σταύλου. Ἀφοῦ κατέθεσεν αὐτὸς ὅ,τι εἶχε νὰ καταθέση, ὁ μαρκήσιος ποὺ ὡς ἀπόλυτος κύριος τοῦ ἀλόγου ἐκτελοῦσε χρέη εἰσαγγελέως καὶ δικαστοῦ μαζί, ἀπήγγειλε κατὰ τοῦ κατηγορουμένου κατηγορίαν «ἐπὶ ἀποπείρᾳ φόνου... ἐκ προμελέτης»! Κατόπιν ἐκλήθη νὰ δημηγορήση ὁ συνήγορος ὁ ὁποῖος ὅμως... «ἀφέθη στὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου». Ὁ κατηγορούμενος... ἠρνήθη — φυσικὰ — νἀπολογηθῆ. Ἡ σιωπή του ὅμως αὐτὴ ἐχαρακτηρίσθη ἀπὸ τὸ δικαστήριο ὡς ὁμολογία. Καὶ κατόπιν αὐτοῦ ὁ δυστυχὴς ντορῆς κατεδικάσθη «εἰς τὸν... δι' ἀπαγχονισμοῦ θάνατον» !

Ἡ ἐκτέλεσις ἔγινε τὴν ἄλλη μέρα κατὰ τὰ ξημερώματα. Γιὰ νὰ παραδειγματισθοῦν μάλιστα τὰ ἄλλα ἄλογα ὁ... «ἀθῶος ἁμαρτωλός» κρεμάσθηκε ἔξω ἀπὸ τὴν εἴσοδο τῶν σταύλων, τὸ δὲ πτῶμα του ἔμεινεν ἐκτεθειμένο ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρες ὧρες. Δὲν θὰ τὸ ξεκρεμοῦσε οὔτε τότε ὁ ἐκκεντρικὸς μαρκήσιος, ἂν οἱ γείτονες, μὴ δυνάμενοι πλέον νὰ ὑποφέρουν τὴν τρομερὴ ἀποφορὰ ποὺ σκορποῦσε τὸ ἀποσυντιθεμένο πτῶμα δὲν κατέφευγαν στὴν ἀστυνομία.

***

Μιὰ ἄλλη μανία τοῦ κ. Μπαγκβύλ, ἦταν ἡ «μανία τῆς πολυτελείας». Τὴν πολυτέλεια ὅμως, τὴν ἔννοιωθε, φυσικά, καὶ αὐτήν, ἐντελῶς διαφορετικὰ ἀπὸ τὸν ἄλλο κόσμο : Φοροῦσε π. χ. ἕνα σακκάκι ἀπὸ χοντρὸ πρόστυχο ὕφασμα, μὲ κουμπιά... διαμαντένια ! Ντυμένος ἔτσι ἐπήγαινε νὰ κάμη τὸν περίπατό του στὸ Παλαὶ Ρουαγιάλ, τὸ πιὸ πολυσύχναστο κέντρο τοῦ Παρισιοῦ. Οἱ λωποδύτες ποὺ ἀφθονοῦσαν στὸ μέρος αὐτό, δὲν ἔτυχε ποτὲ νὰ τὸν κλέψουν. Ποῦ νὰ φαντασθοῦν, οἱ ἄνθρωποι πὼς τὰ κουμπιὰ τοῦ τόσο πρόστυχου σακκακιοῦ του ἦσαν...ἀληθινὰ διαμάντια!...

ΣΤΗΛΗ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Ο ΤΖΙΤΖΙΚΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΥΡΜΗΓΚΙ

Χειμώνιασε. Ἡ βροχὲς καὶ τὰ χιόνια ἔκλεισαν τὰ παιδάκια μέσα στὸ σπῆτι. Ἀπὸ τὰ τζάμια βλέπουν τώρα περίλυπα τὸν ὡραῖο κῆπο, ποὺ τόσες τρέλλες καὶ παιχνίδια ἔκαναν πρὶν χειμωνιάση.

Ἡ θεῖτσα Ἀνέζω διαβάζει κοντὰ στὸ τζάκι, καθισμένη σὲ μιὰ μεγάλη πολυθρόνα, ἕνα χρυσόδετο βιβλίο: τοὺς «Μύθους τοῦ Αἰσώπου».

—Θεῖτσα, διηγήσου μας καμιὰ ἱστορία, λένε τὰ μικρά. Εἶνε ὤμορφο αὐτὸ τὸ βιβλίο;

—Πολὺ ὤμορφο παιδιά μου. Εἶνε οἱ μῦθοι ποὺ σοφίστηκε ὁ γερο-Αἴσωπος γιὰ νὰ δείξη στοὺς ἀνθρώπους πῶς πολλὲς φορὲς ἡ κουταμάρες μας πληρώνονται πολὺ ἀκριβά, πῶς πρέπει νὰ μὴ χάνουμε τὸν καιρό μας καὶ πῶς πρέπει νὰ σκεπτώμαστε καλλίτερα ἂν θέλουμε νἄμαστε ἥσυχοι καὶ εὐτυχισμένοι...

...Καθῆστε λοιπὸν κάτω νὰ σᾶς διηγηθῶ τὸ μῦθο τοῦ Τζίτζικα καὶ τοῦ μυρμηγκιοῦ.

—..."Αν ποτέ σας ἐπροσέξατε τὰ μυρμήγκια, ὅταν παίζετε στὸν κῆπο, θὰ εἴδατε βέβαια τί κάνουν. Ὅλο καὶ πηγαινοέρχουνται γῦρο ἀπὸ τὴ φωληά τους καὶ ὅλο κουβαλοῦν ἀκούραστα ὅ,τι φαγόσιμο βροῦν. Ψίχουλα, σπόρους, ψόφια ἔντομα κτλ. Αὐτὸ γίνεται διαρκῶς ὅσο εἶνε καλὸς καιρός. Καὶ ἔτσι ὅταν ἔρχεται ὁ χειμῶνας, ὅταν τὰ χιόνια καὶ ἡ βροχὲς ἐμποδίζουν τὴν ἔξοδό τους, ὅταν ὁ δυνατὸς βορηᾶς χαλάει κόσμο, αὐτὰ τὰ ἔξυπνα ἔντομα, ἥσυχα καὶ ἀμέριμνα, κλεισμένα στὸ σπιτικό τους ἔχουν νὰ τρῶνε γιὰ ὅλο τὸ χειμῶνα.

...Ὁ μῦθος λοιπὸν λέει πῶς κἄποιος τζίτζικας, μιὰ τέτοια χειμωνιάτικη ἡμέρα, ψόφιος τῆς πείνας, μὴ βρίσκοντας τίποτε γιὰ νὰ φάη, ξέπεσε σὲ μιὰ μυρμηγκοφωληά.

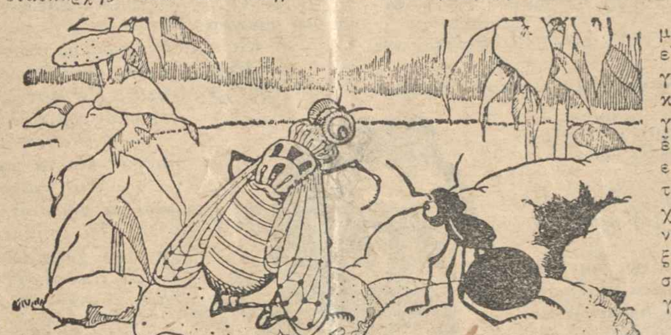

Γείτονα πεθαίνω τῆς πείνας!'Αμάν ! δὸς μου κανένα ψίχουλο...

...'Απ' ἔξω ἕνας μύρμηγκας ἤτανε ξαπλωμένος στὴ λιακάδα, χωνεύοντας τὸ πλούσιο γεῦμα του.

—Γείτονα, τοῦ λέει μὲ λυπητερὴ φωνὴ ὁ τζίτζικας, πεθαίνω ἀπὸ τὴν πεῖνα. Δάνεισέ με ἀπὸ τὶς προμήθειές σου καὶ ἔχεις τὸν λόγο τῆς τιμῆς μου πὼς θὰ σοῦ τὶς ἐπιστρέψω μὲ τὸν τόκο καὶ μὲ τὸ παραπάνω τὸ καλοκαῖρι...

—Ὦ ἐξοχώτατε, κύριε τζίτζικα, τοῦ ἀποκρίνεται τὸ μυρμῆγκι, δὲν μοῦ λὲς μὲ τὸ συμπάθειο, πῶς σοῦ συνέβη νὰ μείνης χωρὶς τροφές; Τί ἔκανες φίλε μου ὅλο τὸ καλοκαῖρι;

—Δὲν ἔπαψα νὰ τραγουδῶ, μύρμηγκά μου ! Μέρα καὶ νύχτα ἐγλεντοῦσα καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πῶς τὰ τραγούδια μου σὲ διεσκέδαζαν καὶ σένα ! Πῶς;...

—Σὺ λοιπὸν ἤσουν ποὺ τραγουδοῦσες ;

—Χαίρω πολὺ γιὰ τὴν γνωριμία ! Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ σᾶς δώσω οὔτε ψίχουλο ἀπ' τὶς προμήθειές μου. Ἂς φρόντιζες ὅταν ἦταν καιρός !...

Αὐτὰ τοὖπε τὸ μυρμῆγκι περιφρονητικὰ γυρίζοντάς του τὶς πλάτες καὶ χώθηκε στὴ φωληά του. Ἐνῷ ὁ κακόμοιρος ὁ τζίτζικας φοφοῦσε ἀπ' τὴ παγωνιά καὶ τὴν πεῖνα !...

...Αὐτὸς εἶνε ὁ μῦθος παιδιά μου. Καὶ τώρα ἂς βγάλουμε τὸ συμπέρασμά μας.

Κάποια παροιμία λέγει: «Ὅπως στρώσης θὰ πλαγιάσης».

Μᾶς διδάσκει λοιπὸν τὸ πάθημα τοῦ Τζίτζικα ὅτι τὰ ἴδια παθαίνουν ὅσοι ἀντὶ νὰ ἐργάζωνται ὅσο εἶνε καιρὸς γιὰ νἄχουν καλὰ ὕστερνά, τὸ ρίχνουν στὸ γλέντι κι' ἂς πάει καὶ τὸ παληάμπελο !.. Μὰ ὕστερα ἔρχεται ὅμως μιὰ μέρα καὶ μετανοοῦν πικρὰ καὶ πληρώνουν ἀκριβὰ τὴν ἀπερισκεψία τους.

...Καληνύχτα σας λοιπόν, παιδιά μου, καὶ μὴ λησμονᾶτε τὴν παροιμία: «Ὅπως στρώσης θὰ πλαγιάσης».

Ἡ θεία Ἀνέζω

✲

Εἰς τὴν πικρὰν πανήγυριν τοῦ κάτω τούτου βίου, ἐν μέσῳ πόθων πλάνων καὶ ψεύδους αἰωνίου.

Σπ. Βασιλειάδης

ΑΠΟ ΤΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΤΟ ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ ΚΟΛΙΝΙΩΝ

Ἕνας ἄγριος φόνος γιά... δυὸ φράγκα !... Ἕνας περίπατος ὡς τὸ δάσος τῆς Βουλώνης. Ὁ ἐπαναστάτης ἁμαξηλάτης. Ἡ φιλονεικία του μὲ τὸν κ. Ζιούζ. Στὴν Διεύθυνσι τῆς Ἀστυνομίας. Τὸ ἔγκλημα. Ἡ ἀπάθεια τοῦ φονέως. ...Ἐκδικήθηκα !... Ἡ δίκη. Ὁ Κολινιὼν ἀπολογεῖται. Σαρκασμοί καὶ ὕβρεις. Ἡ καρατόμησις τοῦ καταδίκου, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια στὸ Παρίσι ἡ ποιὸ μεγαλείτερη βρισιὰ ποὺ μποροῦσε κανεὶς νὰ πῆ σ' ἕναν ἄνθρωπο — καὶ πρὸ πάντων ὅταν ἐπρόκειτο περὶ κανενὸς ἁμαξᾶ — ἦταν :

— Ἄϊντε νὰ χαθῆς, Κολινιών !...

Πολλοὶ τὴν ἔλεγαν τὴν βρισιὰ αὐτὴ ἀσυναίσθητα, χωρὶς νὰ ξέρουν πῶς προῆλθε. Ἄλλοι ἐφαντάζοντο ὅτι ὁ Κολινιὼν αὐτὸς ἦταν κανένα μυθικὸ πρόσωπο ἢ κανένα τέρας τῶν παληῶν καιρῶν.

Γιὰ κείνους ὅμως ποὺ ξέραν πῶς ἀκριβῶς προῆλθε ἡ βρισιὰ αὐτὴ ὁ Κολινιὼν ἦταν πράγματι ἕνα τέρας, ἕνα θηρίο, ἕνας τρομερὸς ἐγκληματίας ποὺ πρὸ 70 ἐτῶν καὶ ἀκριβῶς στὰ 1855 εἶχε ἀναστατώσει τὴν παριζιάνικη κοινωνία μ' ἕνα καταπληκτικὰ ἀπαίσιο ἔγκλημά του. Εἶχε σκοτώσει τὸν ἀγαθώτερο ἄνθρωπο τῆς Γαλλίας γιά... δυὸ φράγκα !...

Ἂς διηγηθοῦμε ὅμως τὰ πράγματα μὲ τὴ σειρά :

Τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1855 εἶχε ἀνοίξει μιὰ μεγάλη, πρωτοφανὴς γιὰ τὴν ἐποχή, Βιομηχανικὴ ἔκθεση, ποὺ ἔκανε νὰ τρέξη στὸ Παρίσι κόσμος καὶ κοσμάκης ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες κι' ἀπ' τὸ ἐξωτερικό.

Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς τοὺς ἐπαρχιῶτες ἐπισκέπτες ἦταν καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ Διδασκαλείου τοῦ Ντουκί, Ζιούζ.

Μιὰ μέρα, στὶς 16 Σεπτεμβρίου, ἀκριβῶς, ὁ Ζιοὺζ θέλοντας νὰ πάη ἀπ' τὴν πλατεῖα τῆς Ὁμονοίας, μὲ τὴν γυναῖκα του καὶ τὴν κόρη του, στὸ δάσος τῆς Βουλώνης — ποὺ τότε μόλις εἶχε παραδοθῆ στὴν χρῆσι τοῦ κοινοῦ — ἐπῆρε ἕνα μόνιππο. Τὸ μόνιππο αὐτὸ τὸ ὡδηγοῦσε ὁ ἁμαξᾶς Ζὰκ Κολινιών, ἕνας πενηντάρης στρυφνὸς καὶ δύστροπος ἄνθρωπος, ποτισμένος μὲ τὶς ἐπαναστατικὲς ἰδέες τῆς ἐποχῆς, καὶ φυσικὰ ἄσπονδος ἐχθρὸς τῶν ἀστῶν καὶ τῶν ἀριστοκρατῶν.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς διαδρομῆς μεταξὺ τοῦ ἁμαξηλάτου καὶ τοῦ Ζιοὺζ δὲν ἀντηλλάγη οὔτε μία λέξις.

Ὅταν ἔφθασαν στὸ δάσος ὁ Ζιοὺζ ἔδωσε στὸν Κολινιὼν τρία φράγκα γιὰ τὴν κοῦρσα.

Ὁ Κολινιὼν ἔρριξε μιὰ περιφρονητικὴ ματιὰ στὰ τρία ἀσημένια νομίσματα καὶ εἶπε ἀπότομα στὸν ἀθῶο σοφό.

— Κάνει τέσσερα φράγκα τὸ ἀγῶγι μου !

— Τέσσερα φράγκα ; ρώτησε μὲ ἔκπληξη ὁ Ζιούζ. Μὰ ὁ πίναξ τῆς διατιμήσεως ποὺ ἔχεις μέσα στὸ ἁμάξι σου γράφει τρία φράγκα.

— Δικαιοῦμαι νὰ πάρω ἕνα φράγκο παραπάνω, γιατὶ θὰ γυρίσω ἀδειανὸς καὶ γιατὶ θὰ σταθῶ 20 λεπτὰ νὰ ξεκουρασθῆ τὸ ἄλογό μου, ἐμούγγρισε ἄγρια ὁ Κολινιὼν καὶ συνέχισε : — Θὰ μοῦ δώσης δηλαδή, κύριε, ὄχι ἕνα, μὰ δυὸ φράγκα παραπάνω. Ἐμπρός...

Ὁ Ζιοὺζ δὲν ἦταν φιλάργυρος. Ἐξηγέρθη ὅμως φαίνεται καὶ δὲν θέλησε νὰ πληρώση τὰ δύο αὐτὰ φράγκα. Ἔτσι ἄρχισε μεταξύ των μιὰ ζωηροτάτη συζήτησις. Ὁ Ζιοὺζ ἠρνεῖτο. Ὁ Κολινιὼν ἐπέμενε καὶ ἀπειλοῦσε. Φοβισμένη ἡ κ. Ζιοὺζ εἶπε στὸν ἄνδρα της :

— Μά πλήρωσέ τα, φίλε μου. Πλήρωσέ τα καὶ κατήγγειλε τὸ γεγονὸς στὸ διευθυντὴ τῆς Ἀστυνομίας. Μὴν κάθεσαι καὶ συζητᾶς μ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο....

Ὁ Ζιοὺζ βρῆκε φρόνιμη τὴν συμβουλὴ τῆς γυναίκας του. Ἔδωσε λοιπὸν τὰ πέντε φράγκα στὸν ἁμαξᾶ καὶ τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ πῆγε καὶ παραπονέθηκε στὸν διευθυντὴ τῆς Ἀστυνομίας.

Ὁ κακοῦργος Κολινιών.

— Δὲν τὸ κάνω γιὰ τὰ δυό μου φράγκα, κ. Διευθυντά, τοῦ εἶπε, ἀλλὰ γιὰ νὰ μάθουνε αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ μὴν ἐκμεταλλεύωνται τὴν ἄγνοια τῶν ἐπαρχιωτῶν, ποὺ ἔρχονται νὰ ἰδοῦν τὴν ἔκθεσι.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας ἐκάλεσε ἀμέσως τὸν Κολινιὼν καὶ τὸν διέταξε νὰ μεταβῆ καὶ νὰ δώση πίσω τὰ δύο φράγκα στὸν ἐπιβάτη του κ. Ζιούζ. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὸν ἠπείλησε πὼς θὰ τοῦ ἀφαιροῦσε τὴν ἄδεια τοῦ ἁμαξᾶ.

Ὁ Κολινιὼν χωρὶς νὰ πῆ τίποτε ἔκανε μιὰ ὑπόκλισι καὶ ἔφυγε. Τὴν ἄλλη μέρα παρουσιάσθηκε στὸ σπίτι ποῦμενε ὁ Ζιοὺζ—τὸ σπίτι κάποιων συγγενῶν του— καὶ ζήτησε νὰ ἰδῆ τὸν προχθεσινό του ἐπιβάτη. Στὸν σταῦλο εἶχε ἀφήσει τὸ ψηλό του καπέλλο καὶ τὴν ρενδιγκότα του κι' εἶχε φορέσει ἕνα κοῦκο καὶ μιὰ μπλοῦζα μπλέ.

Ὁ Ζιοὺζ τὸν δέχθηκε μ' εὐγένεια μέσ' στὴν τραπεζαρία. Στὸ διπλανὸ σαλόνι ἦταν ἡ γυναίκα του μὲ τοὺς συγγενεῖς καὶ ἄλλους ἐπισκέπτες.

Μὲ ὕφος συντριβῆς ὁ ἁμαξᾶς πλησίασε τὸν κ. Ζιούζ, τοῦ ἔδωσε τὰ δυὸ φράγκα καὶ τοῦ ζήτησε μιὰ ἀπόδειξι γιὰ νὰ τὴν δείξη, ὅπως εἶπε, στὸν Διευθυντὴ τῆς Ἀστυνομίας. Ὁ διευθυντὴς τοῦ Διδασκαλείου τοῦ Ντουαὶ σηκώθηκε πρόθυμα καὶ κάθησε στὸ τραπέζι γιὰ νὰ τοῦ γράψη τὴν ἀπόδειξι. Δὲν πρόφθασε ὅμως νὰ γράψη παρὰ μόνο τὴν λέξι « Ὁ ὑποφαινόμενος » κι' ἀμέσως ἀκούστηκε ἕνας πυροβολισμός. Ὁ Κολινιὼν τὸν εἶχε πυροβολήσει στὸ δεξὶ μηνίγγι, ἀπὸ πολὺ πλησίον.

Στὸν κρότο τοῦ πυροβολισμοῦ ἡ κυρία Ζιοὺζ μπῆκε στὴν τραπεζαρία καὶ μὲ φωνὲς ἀπελπισίας ἔτρεξε πρὸς τὸν ἄνδρα της. Ἕνας δεύτερος πυροβολισμὸς ἀντήχησε τότε καὶ μιὰ σφαῖρα πέρασε κ' ἔκαψε ἐλαφρὰ τὸν λαιμό της. Ὁ Κολινιὼν τὴν εἶχε πυροβολήσει καὶ αὐτήν !... Ἡ κ. Ζιοὺζ ἔπεσε λιπόθυμος πάνω στὸ πτῶμα τοῦ ἀνδρός της !...

Ἡ οἰκοδέσποινα ἔβαλε τότε τὶς φωνὲς ζητῶντας βοήθεια ἐνῶ ὁ φονηᾶς ἡσυχώτατα ἔβαλε τὸ πιστόλι του στὴν τσέπη, βγῆκε ἀπ' τὴν τραπεζαρία καὶ κατέβηκε τὴν σκάλα λέγοντας ἐν ἄκρᾳ ἠρεμίᾳ :

— Ἐκδικήθηκα !...

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἄρχισαν νὰ καταφθάνουν οἱ γείτονες πού εἶχαν ἀναστατωθῆ ἀπὸ τοὺς πυροβολισμοὺς καὶ τὶς φωνές. Ὡσαύτως εἶχε ἀκούσει τοὺς πυροβολισμοὺς καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ ἐπάνω πατώματος, ὁ διάσημος σοσιαλιστὴς οἰκονομολόγος Προυντὼν καὶ ἔτρεξε νὰ κατέβη νὰ δῆ τί τρέχει. Κατεβαίνοντας συνάντησε τὸν Κολινιὼν καὶ ἄθελά του σχεδόν, χωρὶς νὰ ξέρη ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ φονηᾶς τοῦ εἶπε :

— Κάποιο ἔγκλημα ἔγινε μέσ' στὸ σπίτι. Κανεὶς δὲν πρέπει νὰ βγῆ ἔξω ! Ἐλᾶτε μαζύ μου ἐπάνω !...

— Ὢ ! Μὴν ζητᾶτε τὸν φονηᾶ τόσο μακρυά, εἶπε ἀσυγκίνητος ὁ Κολινιών. Εἶμαι ἐγώ !....

Ὁ Προυντὼν ἔμεινε κατάπληκτος. Συνῆλθε ὅμως ταχέως καὶ φρόντισε νὰ συλλάβη τὸν φονέα, ὁ ὁποῖος ἄλλωστε δὲν ἀντεστάθη καθόλου.

***

Στὸν ἀνακριτὴ ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὡδηγήθη ὁ Κολινιὼν εἶπε μ' ἀταραξία :

— Δὲν λυποῦμαι καθόλου, γιὰ ὅτι ἔκαμα. Εἶχα ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου θανάσιμο μῖσος. Προτιμῶ τὸν θάνατο ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ τὴν ἀθλιότητα, στὴν ὁποία λίγο ἔλλειψε νὰ μὲ ρίξη τὸ θῦμα μου μὲ τὴν καταγγελία του.

Τὴν ἡμέρα τῆς δίκης του ὁ Κολινιὼν ὄχι μόνον δὲν ἔδειξε μετάνοια γιὰ τὸ ἔγκλημά του, ἀλλὰ καὶ ἐτόνισε κτηνωδέστατα ὅτι — κατὰ τὴν ἀντίληψί του — τὸ θῦμα ζητοῦσε νὰ τόν... κλέψη παίρνοντας πίσω τὰ δύο φράγκα !

—Καὶ γιὰ δύο φράγκα σκότωσες τὸν ἄνθρωπο; τὸν ρώτησε ὁ πρόεδρος.

— Μήπως αὐτὸς γιὰ δύο φράγκα δὲν ἤθελε νὰ μὲ ρίξη στὴν πεῖνα καὶ τὴν ἀθλιότητα ; Κι' ἐκεῖνος ἐκ προθέσεως τὸ ἔκαιε ὅπως κι' ἐγὼ τὸν σκότωσα ἐπίσης ἐκ προθέσεως !...

— Γι' αὐτὸ ἐπώλησες τὴν προηγούμενη τοῦ ἐγκλήματος ἡμέρα ὅλα τὰ πράγματά σου καὶ τὰ ἔπιπλά σου ;

— Ναί, ἐπούλησα ὅτι πράγματα εἶχα προκειμένου νὰ πάω νὰ πῶ στὸ κύριο ποὺ σκότωσα μιά...καλημέρα!..

— Τὰ χρήματα τῆς πωλήσεως τῶν ἐπίπλων σου σὲ τί θὰ σοῦ χρησίμευαν ;

Σὲ τίποτα. Τὶ νὰ τἄκανα ;... Ἤξερα πολὺ καλὰ τί ἔκανα, ὅταν τὸν σκότωνα καὶ τί μ' ἐπερίμενε...

—Εἶχες ὅλη σου τὴν ψυχραιμία, τὸ πνεῦμα σου ἦταν ἤρεμο τὴν στιγμὴ τοῦ φόνου ;

— Βεβαιότατα !

— Δὲν σὲ συγκίνησε ἡ παρουσία τῆς γυναικὸς τοῦ θύματός σου ;

— Δὲν τὴν γνώρισα ἀμέσως. Ἂν τὴν εἶχα ἀναγνωρίσει δὲν θὰ ζοῦσε οὔτε κι' αὐτὴ σήμερα ! Μόνον ὅταν ἔπιασε τὸ κεφάλι τοῦ ἀντρός της καὶ τοῦ φώναξε : — «φίλε μου, φίλε μου !», μόνον τότε τὴν ἀνεγνώρισα. Τὴν πυροβόλησα ἀλλὰ δὲν τὴν πέτυχα, γιατὶ ἐσκόπευσα ψηλά. Φοβήθηκα μήπως χτυπήσω καμμιὰ ἀπὸ τὶς ἄλλες κυρίες πού εἶχαν τρέξει στὴν τραπεζαρία. Δὲν ἤθελα νὰ σκοτώσω ἀθώους ἀνθρώπους. Ἐκείνην ἤθελα νὰ σκοτώσω. Ἐκείνην καὶ ἐκεῖνον! Γιατὶ ἐκείνη τὸν συμβούλεψε νὰ πάη στὸν Διευθυντὴ τῆς Ἀστυνομίας...

Καὶ ὁ Κολινιὼν μιμούμενος τὴν φωνὴ τῆς Ζιούζ, εἶπε μορφάζοντας εἰρωνικὰ καὶ μὲ μῖσος :

— Αὐτὴ τοῦ φώναξε : «Δὲν θὰ περάση ἔτσι αὐτό... Θὰ γράψης, φίλε μου, στὸν Διευθυντὴ τῆς Ἀστυνομίας..».

— Μετὰ τὸν φόνο ἐφάνηκες εὐχαριστημένος, ἱκανοποιημένος;..

— Καὶ γιατὶ νὰ μὴν εἶμαι ἱκανοποιημένος ; Εἶχα ἐκδικηθῆ !...

— Ἐνῶ ἐμεῖς ἐδῶ ἀκοῦμε τὶς δικαιολογίες σου, εἶπε ἔξαφνα ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου στὸν Κολινιὼν ἐξοργισμένος, σὺ ἐσκότωσες ἕναν ἀθῶο ἄνθρωπο, χωρὶς λογο, ἐντελῶς ἀναπολόγητον...

— Ὄχι δά... ἀπάντησε ὁ Κολινιών. Ἐκεῖνος ἦταν πειὸ ἔνοχος ἀπὸ μένα. Ἐκεῖνος ἦταν εὐτυχισμένος δὲν εἶχε δυστυχήσει ὅπως ἐγώ. Καὶ ὅμως ἐκεῖνος ὁ εὐτυχισμένος ἄνθρωπος, θέλησε νὰ ρίξη ἐμένα τὸ φτωχὸ στὴ δυστυχία, σὲ μεγαλείτερη δυστυχία ἀπὸ κείνην ποὺ βρισκόμουν !...

Ὅλοι οἱ μάρτυρες ποὺ ἐξετάσθησαν κατὰ τὴ δίκη εἶπαν ἀνεπιφύλακτα ὅτι ὁ φονευθεὶς ἦταν ὁ ἀγαθώτερος ἄνθρωπος τῆς Γαλλίας. Κανέναν δὲν εἶχε ποτέ του ἀδικήσει. Κανέναν ἐχθρὸ δὲν εἶχε. Ὅλοι τὸν ἀποκαλοῦσαν : « Ὁ καλὸς κύριος Ζιούζ».

— Ὁ Κολινιὼν ἀκούγοντάς τα αὐτὰ φουρκίσθηκε καὶ φώναξε ἔξαφνα :

— Δὲν εἶνε ἀνάγκη νἆνε κανεὶς κακὸς γιὰ ν' ἀδικῆ τοὺς ἄλους !...

Τὸ Δικαστήριο κατεδίκασε τέλος τὸν Κολινιὼν σὲ θάνατο !

Ὁ πρόεδρος ὅταν τοῦ ἀνεκοίνωσε τὴν ἀπόφασι τοῦ πρόσθεσε :

— Ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ κάνης ἀναίρεση.

— Δὲν ἀξίζει τὸν κόπο !... εἶπε ὁ Κολινιὼν σηκώνοντας περιφρονητικὰ τοὺς ὤμους του.

Ἐν τούτοις ὕστερα ἀπὸ λίγη ὥρα ὑπέγραψε τὴν αἴτησι τῆς ἀναιρέσεως ἡ ὁποία ὅμως ἀπερρίφθη.

Καὶ τὴν 6η Δεκεμβρίου 1855 ὁ Κολινιὼν ἐκαρατομήθη στὴν πλατεία τῆς Ροκέτης...

ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ...

Τῆς ANDRIENNE CAMBRY

Ο ΜΑΓΟΣ ΤΗΣ ΛΗΣΜΟΝΙΑΣ

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, στὰ παληὰ χρόνια ποὺ ἡ βασιλοποῦλες ὕφαιναν στὸν ἀργαλειὸ κι' ἔγνεθαν τὶς ρόκες τους, ζοῦσε μιὰ ἀρχόντισσα ὤμορφη σὰν τὸν ἥλιο καὶ δροσερὴ σὰν τὸ τριαντάφυλλο. Στὸ μαρμαρένιο κάτασπρο παλάτι της εἶχε ὅλα τὰ καλὰ τοῦ Θεοῦ, μὰ αὐτὴ ὡστόσο κλεισμένη στὴν κάμαρή της ἔκλαιγε κρυφὰ γιατὶ ὁ ἀγαπημένος της τὴν εἶχε λησμονήσει πειὰ καὶ δὲν τῆς εἶχε στείλει οὔτ' ἕνα μήνυμα ἀπ' τὸ ταξεῖδι του.

Μιὰ μέρα ἔμαθε ἀπὸ τὴν πιστότερη δούλα της πὼς ἐκεῖ κοντὰ βρισκόταν ἕνας μεγάλος μάγος, ξακουστὸς σ' ὅλο τὸ βασίλειο, ποὺ μποροῦσε νὰ κάμη τοὺς ἀνθρώπους νὰ λησμονοῦν τὸν πόνο ποὺ τοὺς ἔφερναν ἡ θύμησες τῶν περασμένων. Ἔλεγε μόνο κάμποσα λόγια μαγικὰ στοὺς θλιμένους, τοὺς ἔδινε νὰ πιοῦν ἀπὸ τὸ νερό του κι' ἀμέσως ἡ φτωχὲς καρδιὲς ξεχνοῦσαν τὴ λύπη τους καὶ δὲ θυμόνταν πειὰ οὔτε τὴν αἰτία της, οὔτε τὶς ἀπάτες, οὔτε τὶς στενοχώριες ποὺ δοκίμασαν, οὔτε τὶς πίκρες, οὔτε τὶς περασμένες χαρὲς ποὺ εἶνε κι' αὐτὲς ὅμοια θλιβερὲς γιατὶ ἔχουν φύγει γιὰ πάντα.

Στὴν ἀρχὴ, ἡ δυστυχισμένη ἀρχόντισσα μόλις τ' ἄκουσε ἔμεινε συλλογισμένη. Ὁ νοῦς της ἦταν πάντα ὡς ἐκείνη τὴ μέρα κοντὰ στὸν ἀχάριστο ποὺ τὴν εἶχεν ἀφήσει μόνη της. Κάθε στιγμὴ θυμόταν καὶ τὶς πειὸ μικρὲς σκηνὲς τοῦ σβυσμένου της ἔρωτα καὶ θλίβονταν κατάκαρδα γι' αὐτό.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ πάλι εἶχε κάποιαν ἐλπίδα πὼς ὁ προδότης τῆς ἀγάπης της θὰ ξαναγύριζε μιὰ μέρα κοντά της καὶ πολὺν καιρὸ ξεγελιόταν μοναχή της μ' αὐτὴ τὴ γλυκειὰν ἀπαντοχή.

Μὰ ὁ πόνος της ἦταν τόσο μεγάλος ποὺ φοβήθηκε μὴν τρελλαθεῖ ξαφνικὰ ἢ μὴν πάθει τὰ ἴδια μὲ μιὰ ἄλλη γειτόνισσά της ἐρωτεμένη, τὴ γυναίκα τοῦ ἐπάρχου, ποὺ γκρεμίστηκε ἀπὸ τὴν ψυλότερη κορφὴ τοῦ πύργου της καὶ τὴν αὐγὴ τὴ βρῆκαν κομμάτια οἱ δοῦλοι της, δίχως νὰ μάθη κανένας τὸ μυστικό της ποὔκρυβε στὴν καρδιά της. Αὐτὰ συλλογίστηκε ἡ ὤμορφη ἀρχόντισσα καὶ τὴν ἄλλη μέρα σηκώθηκε τὰ χαράματα, ἄλλαξε ροῦχα κι' ἔτρεξε νὰ βρῆ τὸ μάγο στὴν ἀπόμερη σπηλιά του.

Στὸ πέρασμά της ἔβλεπε ὁλόγυρα τοὺς πράσινους κάμπους κι' ἄκουγε τὰ χαρούμενα τραγούδια ποὺ σκορποῦσαν οἱ θεῖοι κορυδαλλοί, μὰ δὲ στεκόταν καθόλου στὸ δρόμο της γιατὶ βιαζόταν ν' ἀνταμώσει κεῖνον ποὺ θὰ γιάτρευε τὴν πληγωμένη καρδιά της.

Κοντὰ στὸ μεσημέρι ἔφτασε κοντὰ στὴ σπηλιὰ τοῦ φοβεροῦ μάγου καὶ μόλις δρασκέλισε τὸ κατῶφλι της εἶδε ἕνα γέρο μὲ κάτασπρα γένεια, ζαρωμένο πρόσωπο καὶ τριμένα ράσα ποὺ καθόταν σκυμένος σ' ἕνα χαμηλὸ τραπέζι καὶ διάβαζε σιγανὰ σ' ἕνα ἀνοιχτὸ κατακίτρινο βιβλίο. Μόλις ἄκουσε πατήματα σήκωσεν ἀργὰ τὸ κεφάλι του κι' ἀντικρύζοντας τὴ φοβισμένη ξένη, τῆς ἔγνεψε νὰ σιμώση καὶ τῆς εἶπε :

— Τί θέλεις νὰ ξεχάσης κόρη μου ;

— Πρῶτα-πρῶτα πάρε μου ἀπ' τὸ νοῦ τὰ σκληρὰ λόγια ποὺ μοὔγραψε ὁ φίλος μου γιὰ νὰ μὲ εἰδοποιήση πὼς δὲ μ' ἀγαπάει πιά.

Ὁ γέρος ἔκαμε δυὸ-τρία παράξενα σχήματα μὲ τὸ κοκκαλιάρικο χέρι του, φύσηξε ἀλαφρὰ στὸ μέτωπο τῆς ὤμορφης ἀρχόντισσας καὶ τῆς εἶπε :

— Πάει αὐτό. Τί ἄλλο ;

— Κάμε νὰ ξεχάσω, καλέ μου πατέρα, ἐκεῖνο ποὺ μοὔπε κάποτε στὸ μικρὸ ποτάμι, πὼς δὲν πρέπει νὰ τὸν ξαναδῶ πιά.

— Ἔγινε κι' αὐτό. Τί ἄλλο θέλεις τώρα ;

Ἀφοῦ ἔσβυσαν πιὰ οἱ κακὲς θύμησες, ἀπόμεναν τώρα οἱ καλές, ἀλλὰ ἦσαν κι' αὐτὲς σκληρές, γιατὶ ζωντάνευαν συχνὰ μιὰ περασμένη εὐτυχία. Ἡ ὤμορφη ἀρχόντισσα δὲν ἀποφάσιζε νὰ ζητήση καὶ γι' αὐτὲς τὴ λησμονιά, μὰ πονοῦσε τόσο πολύ...

— Πάρε μου τώρα τὴ θύμηση τῆς πρώτης του ἐξομολόγησης.

— Θυμᾶσαι τί σοῦ εἶχε πῆ τότε ;

— Μπορῶ νὰ μὴν τὸ θυμᾶμαι ; Ἀκόμα τ' ἀκούγω : «Σ' ἀγαπῶ μ' μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, φῶς μου, χάνομαι γιὰ σένα !», ἔτσι μοὖπε.

— Μὰ γιατὶ νὰ τὸν πιστέψης κόρη μου ; Ὅλοι τους αὐτοὶ τὰ ἴδια λένε καὶ ξεγελοῦνε τὶς ἀνίδεες κορασιές.

— Δὲ μποροῦσε νὰ τὸ πῆ ἄλλος μὲ τέτοιον τρόπο σὰν κι' αὐτόν. Ἔπρεπε νάξερες πόσο τὸν ἀγαποῦσα καὶ δὲ θὰ μὲ ρωτοῦσες πιά.

Ὁ μάγος τῆς ἔδωσε τότε νὰ πιῆ ἀπὸ μιὰ χωματένια γαβάθα λίγο καθαρὸ νερό, κι' ἔπειτα ἀπὸ μιὰ στιγμὴ τὰ πλάνα λόγια εἶχαν λησμονηθῆ.

— Θέλω ἀκόμα νὰ ξεχάσω τὸ ἐρωτικό του βλέμμα, ὅταν τὸν κύτταξα στὰ μάτια γιὰ πρώτη φορά...

Ἔτσι σιγὰ — σιγὰ ἔλεγε ὅ,τι θυμόταν ἀπὸ τὴν ἐρωτική της περιπέτεια ἀπαρνιόταν σκληρὰ ὅλες τὶς μικρές της θύμησες καὶ σὲ λίγο τὰ ξέχανε ὅλα.

— Μιὰ μέρα ποὺ περπατούσαμε ἀγκαλιασμένοι στὸ δάσος, ἔκοψε ἕνα λουλούδι καὶ μοῦ τό κάρφωσε στὰ μαλλιά, συνέχισε ἡ ἀρχόντισσα.

Κι' ἔβγαλε ἀπὸ τὸν κόρφο της ἕνα λουλούδι μαραμένο ἀπὸ καιρό. Ὁ μάγος τὸ πῆρε ἀπὸ τὰ χέρια της, τὤβαλε πάνου σ' ἕνα μαγικὸ τρίποδο καὶ σὲ λίγο τὸ φτωχολούλουδο χάθηκε μέσα σὲ μιὰ μεγάλη φλόγα ποὺ πετάχθηκε ξαφνικά, ἐνῶ ἡ ἀρχόντισσα ἄφηνε μιὰ δυνατὴ κραυγὴ τρόμου.

— Τὴν ἴδια μέρα, ξακολούθησεν αὐτή, μᾶς ἔπιασε στὸ δρόμο βροχὴ καὶ σταθήκαμε κάτω ἀπὸ μιὰν ὀξιά. Ἐκεῖνος τότε μὲ τὸ μικρό του μαχαῖρι χάραξε στὴ φλούδα τοῦ δέντρου τὰ δυό μας ὀνόματα ποὺ μένουν ἀκόμα μαζί.

— Γιὰ νὰ τὸ ξεχάσεις κι' αὐτό, θἄπρεπε νὰ πάω μόνος καμμιὰ μέρα κοντὰ σὲκεῖνο τὸ δέντρο καὶ νὰ βγάλω τὴ φλούδα του. Τότε θὰ τὸ λησμονήσεις.

Πολλὴν ὥρα ἀκόμα ἡ ὤμορφη ἀρχόντισσα ἔμεινε στὴ σπηλιὰ τοῦ μάγου πίνοντας στάλα μὲ στάλα τὸ θαυματουργὸ νερὸ τῆς λήθης. Δὲ θυμόταν πειὰ τίποτα ἀπ' τὶς περασμένες της λύπες, ποὺ εἶχαν σβυστεῖ γιὰ πάντα ἀπ' τὴ θύμησή της, καὶ τίποτα πειὰ δὲ βάραινε τὰ στήθια της. Ὡστόσο ἀναστέναζε κάποτε πικρά.

— Ἔχεις ἄλλο τίποτα νὰ μοῦ πεῖς, κόρη μου ; τὴ ρώτησε στὸ τέλος ὁ μάγος.

— Ὄχι.

— Δὲν πονεῖς λοιπὸν τώρα ;

Ἐκείνη τότε ἔφερε τὸ χέρι της πρῶτα στὸ μέτωπο κ.' ὕστερα στὴν καρδιὰ ψιθυρίζοντας :

Πάντα πονῶ...

— Ξέρεις γιατί ;

— Γιατὶ θυμᾶμαι πὼς ζῆ καὶ δὲ μ' ἀγαπάει πειά. Ἂν πέθαινε ἀγαπώντας με, θἄταν ἀλλοιῶς ; δὲ θὰ πονοῦσα τόσο. Ἐνῶ τώρα...

— Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ βγῆ ὁλότελα ἀπ' τὸ νοῦ σου αὐτὸς ὁ ἄπιστος. Στάσου μιὰ στιγμὴ κι' ὅλα τελείωσαν.

Κι' ἅπλωσε μὲ τὰ χέρια τὸ νερὸ τῆς λήθης δίνοντάς της νὰ πιεῖ.

— Δὲ θὰ τὸν συλλογίζουμαι πειά ; ρώτησε αὐτή.

— Καθόλου. Ἡ μορφή του θὰ σβύση γιὰ πάντα ἀπ' τὴ θύμησή σου. Δὲ θὰ θυμᾶσαι πειὰ ἂν τὸν ἀντάμωσες ποτέ σου κι' ἂν τὸν ἰδεῖς ποτὲ στὸ δρόμο, δὲ θὰ μπορέσης νὰ τὸν γνωρίσεις.

— Αὐτό, πατέρα μου, δὲ γίνεται ! Τότε θἆμαι σὰν πεθαμένη...

— Ὄχι ἐσύ, μὰ ἡ θύμησή σου.

Ἡ ὤμορφη ἀρχόντισσα ὅμως σώπαινε καί, καθὼς ἔξω ἀπ' τὴ σπηλιὰ ἄφηνε ἕνα μελωδικὸ μουρμούρισμα τ' ἀγέρι περνῶντας μὲς ἀπὸ τὰ κλαδιὰ τῶν πεύκων, αὐτὴ θυμόταν τὴ χαϊδευτική του φωνή, τὸ γλυκό του χαμόγελο, τὰ τρυφερά του μάτια...

— Καὶ θὰ τὰ ξεχάσω ὅλα ; ξαναρώτησε.

— Ὅλα, ὅλα !... Τίποτα δὲ θὰ θυμᾶσαι ἀπ' αὐτόν.

— Καὶ τότε τί μοῦ χρειάζεται ἡ ζωή ;

— Μὴ βλαστημᾶς, κόρη μου. Θὰ βρῆς τὴ γαλήνη, ποὺ ἀξίζει πιὸ πολὺ ἀπὸ κάθε χαρὰ τοῦ κόσμου. Ἡ καρδιά σου δὲ θὰ χτυπάη πιὰ δυνατὰ καὶ θὰ δοκιμάσης τὴν αἰώνια ἀνάπαψη τῆς ἥσυχης νύχτας...

Ἡ ὤμορφη ἀρχόντισσα σήκωσε τότε τὰ δακρυσμένα μάτια της.

— Ἀγάπησες ποτέ σου, πατέρα μου ; τοῦ εἶπε.

Καὶ δίχως νὰ προσμένη τὴν ἀπόκρισή του ξανάπε :

— Ἂν εἶχες ἀγαπήσει κι' ἐσύ, δὲ θὰ μὲ συμβούλευες ποτὲ νὰ ξεχάσω αὐτὸν ποὺ τοῦ χάρισα τὴν καρδιά μου. Κάλλιο νὰ τὸν θυμᾶμαι, νὰ τὸν ξαναβλέπω μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου, κι' ἂς πονῶ...

Καὶ ξαναγύρισε γρήγορα στὸ μαρμαρένιο κάτασπρο παλάτι της, κρατώντας σφιχτὰ μὲ τὰ χέρια τὴν καρδιά της, σὰ νἄθελε νὰ κρατήση ἐκεῖ γιὰ πάντα τὴ θύμηση τοῦ ἀπίστου, ποὺ τὴν ἔκανε τόσο νὰ πονῆ καὶ νὰ ὑποφέρη...

Adrienne Cambry

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ εἰς καλὴν τιμὴν παλαιά, μεταχειρισμένα βιβλία διαφόρου ὕλης καὶ ὁλόκληροι βιβλιοθῆκαι Ἐπίσης ζητοῦνται σώματα ἢ τεύχη φιλολογ. γαλλ. περιοδικῶν καὶ βιβλία. Εἰδοποιήσατε ἢ γράψατε στὰ γραφεῖα μας, Λέκα 7.

ΚΑΡΤ—ΠΟΣΤΑΛ

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος, κρίσεως δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Εὐαγ. Πανάγου. Πειραιᾶ. Τὸ ποίημά σας, μολονότι καλὰ ἐκτελεσμένο ἔχει ἕνα θέμα πολὺ συνηθισμένο καὶ κατ' ἀνάγκην πέφτετε σὲ κοινοτυπίες. Ὡστόσο οἱ δυὸ τελευταῖοι του στῖχοι πολὺ καλοὶ καὶ τοὺς παραθέτομεν ἐδῶ :

'Εκεῖνο ποὺ μοῦ δρόσιζε τὸν πόνο κάθε πόνου
τὸ σκέπασε τὸ σάβανο, ἀλλοίμονο ! τοῦ χρόνου...

Στεῖλτε μας καὶ ἄλλα σας ποιήματα, γιατὶ ἀσφαλῶς θὰ γράψετε γρήγορα ἀψόγους στίχους. Δρόσον Χλόην, Κυπαρισσία. Σᾶς εὐχαριστοῦμε ποὺ ἐπαφίεσθε μὲ τόση ἐμπιστοσύνη στὴν εἰλικρινῆ μας κρίσι. Λοιπόν, τὸ ποίημά σας τὸ ὁποῖο τεχνικῶς εἶνε χωρὶς κανένα λάθος, ὑστερεῖ στὴν ἔμπνευσή του. Μῦρον Αὖραν, Βέρροιαν. Γιὰ νὰ μὴ δημοσιευθοῦν τὰ κομμάτια σας, αὐτὸ σημαίνει ὅτι δὲν ἐνεκρίθησαν, πρᾶγμα γιὰ τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ σᾶς ἀπαντήσαμε. Τόλιον Αὔραν, Ἡ «Δόξα» σας ἀνεπιτυχής. Μίμην Παπαδάτον, Ζάκυνθον. Γιὰ νὰ σᾶς ἀπαντήσουμε σχετικῶς μὲ τὸ μυθιστόρημά σας πρέπει νὰ μᾶς στείλετε νὰ δοῦμε ἕνα ἀπόσπασμά του. Γ. Μωραΐτην, 'Ενταῦθα. Τὸ πεζογράφημά σας δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὡς μὴ συνοδευόμενον ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως. Σ. Μ. 'Ιωάννινα. Ἂν δὲν σᾶς ἀπαντήσαμε ὡς τώρα αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὰ ποιήματά σας δὲν ἐλήφθησαν. Τὸ σημερινὸν δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὡς μὴ συνοδευόμενον ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως. Παλαιὸν 'Αθηναῖον, 'Ενταῦθα. Δυστυχῶς «'Εντυπώσεις» δὲν δημοσιεύομεν ὡς στερουμένας γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος. Γ. Κ. Σεϊζάν, 'Ενταῦθα. Εὐχαριστοῦμεν πολὺ γιὰ τὰς πολυτίμους πληροφορίας σας. Μὲ τὴν ἐν λόγῳ ὑπόθεσιν θ' ἀσχοληθῇ προσεχῶς εἰδικὸς συνεργάτης μας. Ν. Γιαννικόπουλον, Κωνσταντινούπολιν. Τὴν ἐπιστολήν σας τὴν παρεπέμψαμε στὸν εἰδικὸν συνεργάτην μας πρὸς συμμόρφωσιν. Εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας. Β. 'Αθηναῖον 'Ενταῦθα. Δυστυχῶς τὰ ἐν λόγῳ βιβλία δὲν μᾶς χρειάζονται. Π. Ξάνθην. Τὸ πεζογράφημά σας ἀνεπιτυχὴς μίμησις τῶν εὐθυμογραφημάτων τοῦ κ. Σταμ. Σταμ. Τὰ σκῖτσα ἐπιτυχέστερα. Νῖκον, Πειραιᾶ. Τὸ ἀποχαιρετιστήριον ποίημά σας πρὸς τὸ τσιγάρο (τὸ ὁποῖον φανταζόμεθα ὅτι δὲν κατορθώσατε νὰ κόψετε) τὸ δημοσιεύομεν ἐδῶ :

'Αντίο τσιγάρο
παληὲ συντροφέ μου
πιὰ δὲν θὰ σὲ πάρω
μὰ συμπάθησέ μου.

Πάντοτε μὲ πόνο
πλήρωνα γιὰ σένα
ἔστω καὶ ἂν μόνο
φράγκο εἶχα ἕνα.

Μὰ ψηλὰ ποὺ πῆγες
δὲν μπορῶ νὰ φτάσω
καὶ σὲ ὧρες λίγες
φίλε θὰ σὲ χάσω.

Ὢχ ! ὁ χωρισμός σου
πόσο μὲ πληγώνει
πόσο ἀπ' τὸ χαμό σου
ὁ πόνος μὲ λιγώνει.

'Ιωάννην Τασούλην, Ἄργος. Τὰ ποιήματά σας δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ὡς μὴ συνοδευόμενα ὑπὸ τοῦ πενταδράχμου δικαιώματος κρίσεως. Στυλιανὸν 'Αστρινόν, Ἡράκλειον. Τὸ ποιηματάκι σας ἔχει μιὰ χαρακτηριστικὴ ἁπλότητα ποὺ τὸ ὀμορφαίνει πολύ, μὰ δυστυχῶς, εἶνε τόσο ἄτεχνοι οἱ στῖχοι του... Ντῖνον Παῦλον. Πειραιᾶ. Τὸ ποίημά σας δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὡς μὴ συνοδευόμενον ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως. 'Ανδρ. Καπάτον. Τὸ πο σας «'Ανοιξιάτικη ζωή,» καλὸ καὶ δημοσιεύεται ἐδῶ.

Μὲ τοῦ Μαΐου τὸ ξύπνημα ἡ Πλάσι ξανανειώνει
ὁ Ἄδωνις ἀτέλειωτα τὸ αἷμα του ἀραδιάζῃ
κάθε δενδρί, χαμόκλαδο, ξανοίγεται, φουντώνει
κ' ἡ ἀνθισμέν' ἀγράμπελη τὸν πλάταν' ἀγκαλιάζῃ.

Ζωὴ καινούρι' ἁπλώθηκε στοὺς κάμπους στὰ ρουμάνια,
στὲς λαγκαδιὲς καὶ στὲς πλαγιὲς φουντώνει τὸ γρασίδι,
τὰ γιορτικά τους φόρεσαν θεώρατα πλατάνια,
κ' οἱ κάμποι ξαναστρώθηκαν μὲ πράσινο στροσίδι.

Στ' ἀπόσκια καὶ στὶς ρεματιές, ψιλὰ στὰ κορφοβούνια,
μεσ' τὰ κονάκια, στὰ μανδριά, στὸ πλάϊ κάθε στάνης,
γλυκόλαλη μὲ τῶν ἀρνιῶν τ' ἀμέτρητα κουδούνια,
κάποια φλογέρ' ἀκούεται ποὺ παίζει ὁ τσοπάνης.

Παιζωγελῶντας τρέχουνε στοῦ μπάτη τά παιχνίδια,
τ' ἀφροστεφανοκύματα ποὺ σπᾶνε στ' ἀκρογιάλι,
κ' ἡ χρυσομένη θάλασσα μ' ἀμέτρητα στολίδια
κι' αὐτὴ γιορτάζωντας ξεσπάει στὸ τρελομαΐστράλι.

Καὶ στὸ κελάϊδι τῶν πουλιῶν μὲ κάποι' ἀνατριχίλλα,
μὲ κάποιο πόνο στὴ καρδιά, πολλὲς ψυχὲς στενάζουν,
ἄλλες κρυφομαρένονται καὶ πέφτουν σὰν τὰ φύλλα,
καὶ σ' ἄλλες ὀνειρόπλεχτες στιγμὲς γλυκοχαράζουν.

Κ. Κοτινῆν, Θεσσαλονίκην. Ὁ κ. Σταμ. Σταμ. εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἔδεσσαν τῆς Μακεδονίας. Γ. Γιαννακουδάκην, 'Ενταῦθα. Τὸ σονέττο σας ἂν καὶ παρουσιάζει ὡρισμένες στιχουργικ ἀτέλειες, ἐντούτοις φανερώνει ὅτι ἔχετε τάλαντον καὶ ὅτι θὰ γράψετε καλοὺς στίχους. Charl s, 'Ενταῦθα. Τί νὰ σᾶς ποῦμε. Τὸ ταλέντο σας δὲν τὸ βλέπουμε ἀκόμη καθόλου ἐξελιγμένο στὴν τέχνη τοῦ γραψίματος. Ἕνα σωρὸ κοινοτυπίες καὶ ἄσκοπες περιγραφὲς γεμίζουν τὸ διήγημά σας, ποὺ σὲ ὡρισμένα σημεῖα θυμίζει μαθητικὴν ἔκθεσιν. Ὡστόσο μὴν ἀπελπίζεστε. Γιὰ νὰ γράψῃ κανεὶς καλά, ἐκτὸς τοῦ ταλέντου χρειάζεται ἡ μελέτη, ἡ μάθησις καὶ πρὸ πάντων ἡ ὑπομονή ! Γ. Α. 'Ενταῦθα. Τὸ διήγημά σας ἀρχίζει πολὺ καλά, ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλος χά τὸ ἐνδιαφέρο του καὶ τό γράψιμό του δὲν ἔχει καμμία πυκνότητα... Φαίνεται πὼς ἔχετε διαβάσει Ρώσσους συγγραφεῖς. Στεῖλτε μας νὰ δοῦμε καὶ τίποτε ἄλλο δικό σας. Εὐάγγελον Πανάγον. Πειραιᾶ. Στ τέσσερα ποιήματα ποὺ μᾶς στείλατε μαζί, εὑρήκαμε πολὺ καλοὺς στίχους καὶ ὁλόκληρα τετράστιχα ἀκόμα, μὰ ἡ μορφή τους στὸ σύνολο παρουσιάζει ἐλλείψεις τὶς ὁποῖες ἀσφαλῶς μὲ τὸ ἀξιόλογο ταλέντο ποὺ ἔχετε, γρήγορα θὰ ἐξαλείψετε. Κ. Ἡράκλειον Κρήτης. Ἡ ἔμπνευσις τοῦ ποιήματός σας κοινή, καθὼς καὶ ἡ στιχουργία του. Α. Τ. 'Ενταῦθα. Τὸ πεζογράφημά σας ξεχωρίζει ἁπλῶς ἀπὸ τὰ παρόμοια λογογραφήματα ποὺ μᾶς στέλλουν συνήθως. Μὰ τὸ γράψιμό του δὲν εἶνε καὶ τόσο ποιητικό. Κουτσομπίναν, Μεσολόγγιον. Τὸ διήγημά σας περίπλοκον καὶ πολὺ σπαραχτικόν... Εἴσθε πολὺ μικρὸς ἀκόμη γιὰ νὰ καταπιασθῆτε μὲ τὸ δυσκολώτατο αὐτὸ εἶδος τοῦ λόγου... 'Αφῆστε νὰ μεγαλώσετε λίγο... Ἕναν Κάποιον, Πειραιᾶ. Τὸ ποίημά σας ἔχει πολλὰ «στραπάτσα», ὅπως γράφετε καὶ σεῖς. Ἡ στιχουργία του χωλαίνει σὲ πολλὰ σημεῖα, ἡ διατύπωσις ὑστερεῖ καὶ χρησιμοποιεῖτε λέξεις τῆς καθαρευούσης καὶ τῆς δημοτικῆς μπερδεμένες, πρᾶγμα ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται σ' ἕνα ποίημα. Π. 'Ενταῦθα. Τό ἀγοράζομεν πρὸς 75 δρ. Εἶνε ἡ ἀνωτάτη τιμή. Παλαμίδην, Ναύπλιον. Ὥστε ὁ κ. Ρ. Ρ ματῖνος ἀντέγραψε μεταφρασμένο ποίημα τοῦ Χάϊνε καὶ μᾶς τὸ ἔστειλε γιὰ δικό του! Σᾶς εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τὴν καταγγελία. Δυστυχῶς δὲν μποροῦμε νὰ θυμόμαστε τὰ πάντα καὶ νὰ μὴν πέφτουμε θύματα τῶν ἀναγνωστῶν μας ποὺ θέλουν νὰ ποζάρουν ὡς φιλολογοῦντες μὲ ξένα ἔργα !...

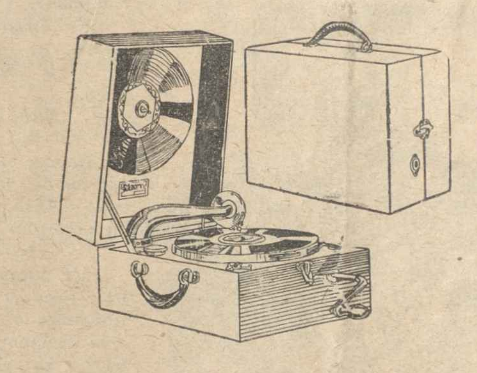

ΤΟ ΦΟΡΗΤΟΝ
ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΟΝ
STARR
ΥΠΕΡΕΧΕΙ

ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΕΛΕΙΑ
ΠΟΙΟΤΗΣ ΗΓΓΥΗΜΕΝΗ
ΤΙΜΑΙ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ
ΜΕΓΑΛΑΙ ΕΥΚΟΛΙΑΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΙΑΝΩΝ
ΣΤΑΡΡ
12 - ΣΤΟΑ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ - 12
ΑΘΗΝΑΙ

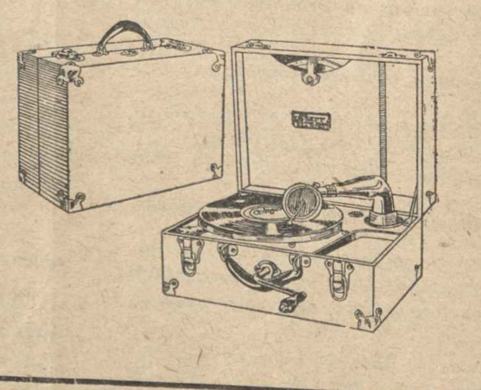

ΤΕΤΡΑΤΑΞΙΟΣ ΣΧΟΛΗ ΓΛΩΣΣΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ 3 ΦΕΙΔΙΟΥ 3
ΟΜΟΤΑΓΗΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΑΣ ΣΧΟΛΑΣ ΜΕΤΑ ΜΟΝΟΤΑΞΙΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ, ΟΜΑΔΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΝ
ΦΑΜΑ

ΜΠΛΑΚ ΦΛΑΓΚ
(ΜΑΥΡΗ ΣΗΜΑΙΑ)

ΝΙΣ ΚΑΙ ΥΓΡΟΝ

νὲν-'Αλάνθαστον καὶ Οἰκο-
ώτατον 'Εντομοκτόνον χάρις
ῖς (ἁπλοῦν ἢ αὐτόματον) ψεκα-

ΜΠΛΑΚ ΦΛΑΓΚ

Ν δηλητηριῶδες ἢ ἀδρανὲς συστατικὸν περιέχει.

τε τὴν ΜΑΥΡΗΝ ΣΗΜΑΙΑΝ
Πωλεῖται παντοῦ
κεῖα, Σιδηροπωλεῖα, 'Εδωδιμοπ.)
ς πολλὰ μεγέθη δοχείων

BLACK-FLAG COMPANY
of BALTIMORE
'Αντιπρόσ. διὰ τὴν ΑΝΑΤΟΛΗΝ
ΡΚΟΥΜΕΛΗΣ ΦΩΚΑΣ & Σια
ΗΠΕΙΡΟΥ-47. ΤΗΛ. 11-71

«ΗΧΩ» Σταδίου 4

ΡΙΑΙ,

λείφει τὰ σημεῖα τῆς κοπώσεως
ῶν φροντίδων τὰ ὁποῖα γηρά-
τὸ πρόσωπόν σας Η ΚΡΕΜΑ
ΑΙΝΗ καὶ ἀπομακρύνει τὴν ἐμ-
ν τῶν ρυτίδων.

ΑΓΓΛΙΚΑ ΝΕΑ

ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ Λονδρέζικα.
άκια Φρεσκὸ—'Αλπακὰ — Λινὰ
— Σετακρούτε; — Βελοτίν.
λόνια Τσὰ λεσον Φανέλλας
Γκρί, Μπέζ, Ριγέ, Ταγγό,
'Επανωφόρια Καπαρδίνας διὰ
ἐξοχὰς καὶ Λουτρά.

Τιμαὶ ἀσυναγώνιστοι

ΠΑΛΑΣΚΑΣ

'Οδὸς Γεωργίου Σταύρου 4

Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

'Εκάστη κλήρωσις τοῦ Μεγάλου λαχείου εἶνε αὐτοτελὴ

5.000 λαχνοὶ κερδίζουν εἰς ἑκάστην κλήρωσιν Δραχ. 5.500.000

ΠΙΝΑΞ ΚΕΡΔΩΝ ΜΕΓΑΛΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΔΙ' ΕΚΑΣΤΗΝ ΚΛΗΡΩΣΙΝ

Κλῆροι	1	πρὸς	Δραχ.		2.000.000
»	1	»	»		400.000
»	1	»	»		300.000
»	1	»	»		200.000
»	1	»	»		100.000
»	1	»	»		80.000
»	1	»	»		50.000
»	1	»	»		40.000
»	1	»	»		30.000
»	1	»	»		24.000
»	1	»	»		20.000
»	1	»	»		13.000
»	1	»	»		12.000
»	1	»	»		10.000
»	1	»	»		10.000
»	10	»	Δραχ.	8.000	80.000
»	10	»	»	7.000	70.000
»	15	»	»	6.000	90.000
»	15	»	»	5.000	75.000
»	25	»	»	4.000	100.000
»	60	»	»	3.000	180.000
»	100	»	»	2.000	200.000
»	750	»	»	800	600.000
»	4.000	»	»	204	816.000
Κλῆροι	5.000	ΚΕΡΔΙΖΟΥΝ		Δραχ.	5.500.000

'Αριθμός τις κερδίζων εἰς μίαν Κλήρωσιν ὡς ἐκ τοῦ συστήματος τῆς διανομῆς τῶν κερδῶν, πλείονα τοῦ ἑνὸς κέρδη λαμβάνει πάντα τὰ κέρδη ταῦτα.

5Η ΚΛΗΡΩΣΙΣ 30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ἕκαστον γραμμάτιον διαιρεῖται εἰς 4 τμήματα πωλούμενα ἀντὶ 60 δραχ. καὶ παρέχοντα δικαίωμα εἰς τὸ τέταρτον τῶν ὡς ἄνω κερδῶν.

ΚΡΕΜΑ ΑΤΖΙΤΗΡΗ

Ἡ ὡραιότης καὶ ἡ ὑγιεινὴ τοῦ δέρματος ἀποκτᾶται διὰ τῆς γνωστῆς

ΚΡΕΜΑΣ ΑΤΖΙΤΗΡΗ

τῆς μόνης ἐπιστημονικῶς παρασκευαζομένης, βραβευθείσης εἰς τὰς ἐκθέσεις Μασσαλίας, Λυῶνος Παρισίων καὶ 'Αθηνῶν.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΠΟΘΗΚΗ
'Οδὸς 'Αδριανοῦ 70 (Παλαιὰ 'Αγορά)

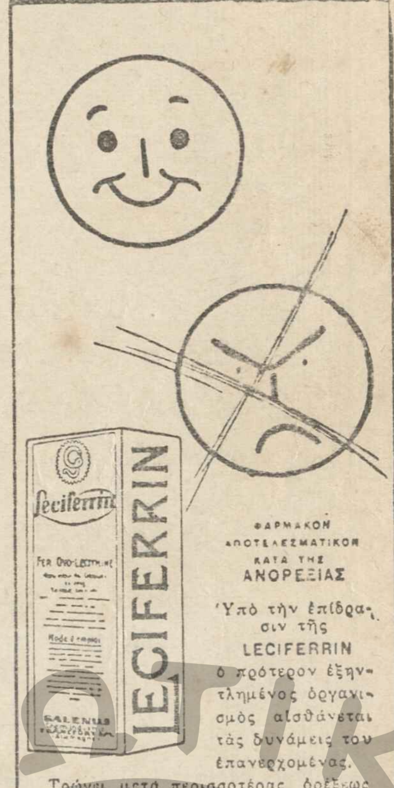

ΦΑΡΜΑΚΟΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΟΡΕΞΙΑΣ

Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς LECIFERRIN ὁ πρότερον ἐξηντλημένος ὀργανισμὸς αἰσθάνεται τὰς δυνάμεις του ἐπανερχομένας. Τρώγει μετὰ περισσοτέρας ὀρέξεως καὶ κοιμᾶται ὕπνον ἀναπαυτικώτατον.

Ἡ LECIFERRIN συνιστᾶται πολὺ εἰς τοὺς ἐξηντλημένους ὀργανισμοὺς ἕνεκεν μελέτης, ἐργασίας ἢ ἀσθενείας.

Ἡ εὐχάριστος γεῦσις τῆς LECIFERRIN τὴν κάμνει νὰ προτιμᾶται ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων παρομοίων προϊόντων.

Εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τοὺς ἀναρρωνύοντας ἐξ ἑλωνοσίας.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΛΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

LA GIOVANOTTA
(Η ΤΖΙΟΒΑΝΟΤΤΑ)
Εἶναι ἡ μόνη στιγμιαία βαφὴ τριχῶν ἥτις σας κρατεῖ πάντοτε εἰς τὴν νεότητα.
ΔΕΝ ΒΑΦΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΔΕΡΜΙΔΑ
Πωλεῖται παντοῦ εἰς ὅλα τὰ χρώματα.

ΚΑΛΤΣΕΣ ΜΕΤΑΞΩΤΕΣ
ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ
ΜΕ ΜΠΑΓΕΤΑ
ΤΣΑΝΤΕΣ ΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΧΗΜΑΤΑ
ΜΟΛΙΣ ΠΑΡΕΛΗΦΘΗΣΑΝ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΔΗΜ. ΚΑΠΡΟΥΛΑ
ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 144
ΕΙΣ ΤΙΜΑΣ ΤΕΛΕΙΩΣ
ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΥΣ

ΠΡΟΤΥΠΟΣ
ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ Π. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ 48, (ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑΝ ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ)

Περιλαμβάνει :

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
ΣΧΟΛΑΡΧΕΙΟΝ ΘΗΛΕΩΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΠΛΗΡΕΣ
ΜΙΚΤΟΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΝ
Τμήματα ἐν 'Αθήναις καὶ Κηφισιᾷ

ΚΑΚΟΥΡΓΙΟΔΙΚΕΙΟΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ὁ ἐν Πειραιεῖ Ποινικολόγος Δικηγόρος κ. ΧΑΡ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ὁδὸς ΝΟΤΑΡΑ 60 ἀναλαμβάνει τὴν διεκπεραίωσιν ὑποθέσεων καὶ ἐνώπιον τοῦ νεοϊδρυθέντος Κακουργιοδικείου Πειραιῶς.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΒΙΚΤΩΡΙΑ πιεστήριον ποδοκίνητον καὶ ἠλεκτροκίνητον διαστάσεων 27Χ41 εἰς συμφέρουσαν τιμήν. Πληροφορίαι εἰς τὰ γραφεῖα μας.

ΑΓΟΡΑΖΟΜΕΝ εἰς καλὴν τιμὴν βιβλία μεταχειρισμένα καὶ βιβλιοθήκας

ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙ ΤΟΥ “ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ„

Σᾶς κάνομεν μίαν φιλικὴν σύστασιν.

Μαζὺ μὲ τὸ «Μπουκέτο» νὰ ζητήσετε ἀπὸ τοὺς ἐφημεριδοπώλας καὶ τὸ περιοδικόν μας :

«ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ»

Γιὰ τὸν ἑαυτόν σας, γιὰ τὸ σπίτι σας, γιὰ τὶς γυναῖκες σας, γιὰ τὰ παιδιά σας θὰ εἶνε μιὰ πραγματικὴ ἀπόλαυσις. Ἀγοράσατέ το μίαν καὶ μόνην φορὰν καὶ θὰ ἰδῆτε ὅτι θὰ τὸ ἀγαπήσετε ὅπως καὶ τὸ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ» καὶ θὰ τὸ περιμένετε μὲ τὴν ἴδια χαρὰ καὶ τὴν ἴδια λαχτάρα.

Η „ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ“ ἐκδίδεται εἰς 16 μεγάλας σελίδας ἤτοι εἰς 64 σελίδας μικροῦ περιοδικοῦ καὶ ἔχει ἀφθονίαν εἰκόνων καὶ ὕλης ἐκλεκτῆς ποὺ τέρπει καὶ συναρπάζει τὸν ἀναγνώστη.

Διαβάζοντες τὴν **„ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ“** ἐκτὸς τῆς ψυχαγωγίας σας θὰ μανθάνετε καὶ χίλια—δυὸ πράγματα ποὺ οὔτε στὸ σχολεῖο οὔτε στὸ Πανεπιστήμιο εἶνε δυνατὸν νὰ τὰ διδαχθῆτε.

Μὴν ἐμπιστεύεσθε στὰ διάφορα περιοδικὰ πού ξεφυτρώνουν σὰν μανιτάρια κάθε μέρα γιὰ νὰ κλείσουν ἔπειτα ἀπὸ λίγες βδομάδες.

Μαζὺ μὲ τὸ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ» ἀγοράσατε καὶ τὴν **“ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ„** καὶ θὰ δῆτε μόνοι σας καὶ θὰ πεισθῆτε ὅτι σᾶς λέγομεν τὴν ἀλήθειαν.

Τὸ σύνθημα ὅλων τῶν φίλων μας ποὺ μᾶς ἀγαποῦν καὶ μᾶς ὑποστηρίζουν ἂς εἶνε :

“ΜΠΟΥΚΕΤΟ„ - “ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ„